

आदिक

Cover Page

Dear Readers,

The COVID-19 pandemic has dramatically changed the landscape of Education worldwide. With schools and Universities closed to prevent the spread of the virus, ONLINE education has become the new norm. Cover page image explores the benefits and challenges of ONLINE Education during this unprecedented time.

ONLINE Education has been around for decades, but the pandemic has accelerated its adoption and highlighted its potential. Students and teachers alike have had to adapt to new technologies and learn how to communicate and collaborate virtually. Some have thrived in this environment, enjoying the flexibility and convenience of online learning. Others have struggled with the lack of in-person interaction and the difficulty of staying motivated without the structure of a physical classroom.

Despite its challenges, ONLINE Education has provided a lifeline for students who would otherwise have been unable to continue their studies during the pandemic. It has allowed Universities and colleges to maintain some degree of continuity and keep their doors open, albeit in a virtual sense.

Thanks to our Hon. Principal Dr. Kailash J. Karande and Vice-Principal Dr. Swanand G. Kulkarni for their guidance and support. I am thankful to Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean, for giving me this wonderful opportunity and support for creating this cover page of college magazine अद्विक.

Dnyaneshwari Waghmare

F. Y. B. Tech. (CSE)

Dedicated to...

सहवास नसला तरी स्मृति सुगंध देत राहिल
जीवनाच्या प्रत्येक वळणावर आठवण तुमची येत राहिल

VISION

We are committed to transform SKNSCOE, as a leading technological institute in India which offers a dynamic learning environment with value based education through self learning and innovative thinking in students.

MISSION

SKN Sinhgad College of Engineering offers a unique culture to enhance Self Esteem, Team Spirit, Life Skills of students to match the need of fast growing world. The Institute focuses on self learning abilities; Project Based

SHORT TERM GOALS

- Post graduate programs in Engineering with all disciplines.
- Need based in-house Value Addition programs in diversified areas.
- Strong Industry interaction through campus connect programs.

LONG TERM GOALS

- Center of Excellence in key areas of Engineering Education.
- NBA accreditation of the Institute within stipulated time frame.
- PBL center for excellence.
- All faculty members with Ph. D. degree.

Disha Honmane

A Source of Inspiration

Chairman Message

CHANGES DEMAND FOR INNOVATION AND INNOVATION LEADS TO PROGRESS

A small but profound change in students' perspective can do all the difference. In today's fast paced world, students have lost touch with their inner world, imagination and creativity. Imagination and creativity can bring their dreams to life.

Institute Magazine is a platform to explore, think and envisage ideas differently to express their thoughts at unique place. This is a platform where students come out of their comfort zone to express original thoughts. Magazine helps to inculcate human values and professional morals in students as they are serving to the community, society, nation and the world as a whole in a team spirit.

Our aim is to provide best educational practices into all programs at Sinhgad Institutes and set a benchmark for the global standards. The institute always encourages students through positive and healthy environment for innovative development in interdisciplinary sectors.

A Magazine is a store of the mind, brain and spirit of the college. Students get benefits through such platforms and express their thoughts, human values and contribute to the society.

It is inspiring to note that SKNSCOE is keeping this aspect in the tradition and bring institute wise collaboration by coming up with the Magazine अद्विक.

My best wishes to staff, students and all committee members of अद्विक.

Prof. M. N. Navale
Chairman
SPSPM, Kamlapur, Sangola

Secretary Message

THE ONLY LIMIT TO MAKE IMPACT IS IMAGINATION AND COMMITMENT

Students mind can create limits and fears that can stop them in their tracks. It can also make them feel confident in their abilities by having them believe in the possibilities for the future. Our task is to tame their mind so that they can make positive use of it.

College magazine is a way to make students more open to express their imaginations through various articles in different languages distinctly. We are committed towards creating a community which is teaming up with enthusiasm.

Students who are desirous of being leaders and executives in global organizations must be independent thinkers. Independent thinking is a function of participating activities other than academics and having a worldwide view.

College is a place where we celebrate early life and excellences as well as young minds are transformed into professionals with a sense of responsibility through imagination.

I sincerely hope that students of SKNSCOE shall make institute pride through अद्विक.

Dr. Rohit M. Navale
General Secretary
SPSPM, Kamlapur, Sangola

Principal Message

THE BEST PREPARATION FOR TOMORROW IS DOING YOUR BEST TODAY

It makes me really proud and happy to present *sixth* magazine of the institute named अद्विक.

Our institute magazine stimulates the imagination of our students. Cradled in the lap of nature on the one hand and holistic surrounding on the other, influential from serious thinking to playful inventiveness, students are brimming with a passion for life and enlightening themselves with skills and creativity.

Empowerment of students for their all-round development through education is our prime motto. Today education means much more than merely acquiring knowledge. It is acquisition of knowledge and skills, building character and improving employability of our young talent, the future leadership.

Magazine is a way to explore their imagination, thinking capability and creativity to satisfy their inner spirit. Having been satisfied this, they are happier and ready to work harden academic activities.

I congratulate the staff and students who used various mediums of expression to present their ideas. As long as our ideas are expressed and thoughts kindled we can be sure of learning, as everything begins with an idea. I appreciate every student who shared the joy of participation in co-curricular and extracurricular activities along with their commitment to curriculum.

I wish the organizers, teachers and students of the institute all success in their endeavors and best wishes for successful publication of अद्विक.

Prof. (Dr.) Kailash J. Karande

Principal
SKNSCOE, Pandharpur

Vice-Principal Message

विद्यां ददाति विनयं, विनयाद् याति पात्रताम् ।

The objectives of upcoming educational policy is to develop good, thoughtful, well-rounded, and creative individuals. In line with these objectives SKN Sinhgad College of Engineering always gives scope to the development of individual students by different activities. Publication of **अद्विक** magazine is one of the foremost activity in the Institute. **अद्विक** a college magazine gives opportunity to institute students for writing various articles in various sections as per interest on specialized areas. Institute students takes the opportunity to express their views which becomes a healthier platform to students to show their creativity. Enhancement in writing skill is need of twenty-first century and reading as well as writing the article develops personality, character, moral and ethical values. **अद्विक** gives a chance to improve capabilities of students across a variety of areas including languages, arts, humanities, technical sciences and social sciences. It sows the seeds of professionalism. **अद्विक** team assure that this issue of magazine will help the students for their personal accomplishment and enlightenment. We also assure that the work published by students will be helpful for constructive public engagement, and it will be productive contribution to the society. This activity will definitely support for cohesive, cultured, productive, innovative and progressive environment within student community. I express the best wishes to all team members of **अद्विक** for their consistent efforts and contribution during publishing this issue.

Dr. Swanand G. Kulkarni
Vice-Principal
SKNSCOE, Pandharpur

Dean Publ. Message

प्रिय वाचक,

अद्विक हे आपल्या महाविद्यालयाचे नियतकालिक आपल्यापुढे सादर करताना मला अतिशय आनंद होत आहे. अद्विक हे विद्यार्थ्यांच्या साहित्य, कला, गुण व यशाच्या संकलित प्रगतीकरणाचे माध्यम आहे. सलग पाचव्या नियतकालिकाचे मुख्य संपादक म्हणून या नियतकालिकांची धुरा यशस्वीपणे पेलण्याचे समाधानही वाटत आहे.

विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या उज्ज्वल परंपरेचा वारसा याही वर्षी राखला आहे. मागील नियतकालिकास पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर, सोलापूर विद्यापीठांतर्गत **सृजनरंग** स्पर्धेत व्यावसायिक गटात ३९ विद्यार्थ्यांनी विविध विभागात वैयक्तिक पारितोषिके मिळवून **अद्विक** नियतकालिकास **प्रथम क्रमांक** मिळाला. त्याबद्दल सर्वांचे हार्दिक हार्दिक अभिनंदन.

We are committed to produce not only good engineers but good human being also.

भारतीय संस्कृतीत साहित्याला फार महत्वाचे स्थान आहे. साहित्यातलं प्रवाहीपण आपल्याला पुन्हा पुन्हा त्या प्रवाहात ओढू पहाते. अभंग, कथा, कविता, निबंध, ललित, नाट्य, प्रवासवर्णन..... त्या शैलीच्या लयीत झोके देत. कितीतरी माणसं, खूप वेगवेगळे कालखंड, आपल्या संस्कृतीतलं अनेकदा उलघडलेलं अनुपम सौन्दर्य साहित्याद्वारे आपल्या नजरेस पडत. त्याचप्रमाणे या **अद्विक**द्वारे हे सौन्दर्य आपणास दिसून येईल.

मा. प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे (सर) यांनी माझ्यावर विश्वासाने मुख्य संपादकाची जबाबदारी दिल्याबद्दल त्यांचे आभार. नियतकालिकाच्या निर्मितीमधील विविध कार्यात योगदान दिल्याबद्दल सर्व सहकारी प्राध्यापक, अधिष्ठाते, विभागप्रमुख यांचे मी मनापासून आभार मानतो. नियतकालिक विद्यार्थी संपादक, विविध विभागांचे विद्यार्थी-समन्वयक तसेच साहित्य, कला निर्मितीमध्ये सहभागी विद्यार्थी-विद्यार्थिनींचे हार्दिक अभिनंदन !

आत्मो गुरुः आत्मैव पुरुषस्य विशेषतः ।

यत प्रत्यक्षानुमानाभ्याम श्रेयसवनुधिन्दते ॥

मनुष्य हा स्वतःचा गुरु असतो. स्वानुभावावरून अधिक उपयुक्त काय हे तो जाणतो, त्याचप्रमाणे या नियतकालिकांचा अंक आपणा सर्वांना पसंत पडेल व वाचनास प्रवृत्त करेल, अशी अपेक्षा करतो.

धन्यवाद !

प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख

अधिष्ठाता-प्रकाशन,
मुख्य संपादक-अद्विक

Snehal S. Kumbhar

B. Tech. (ENTC)

Students Editorial

Rubmini S. Shirke

B. Tech. (ENTC)

Dear Reader,

Very few have realized the wealth of sympathy, kindness, and spark hidden in the soul of a youngster. The effort of every educator should be to unlock that treasure and SKN Sinhgad College of Engineering is an excellent example where everyone strives persistently for this. This Institute has been nurturing young minds for the past 13 years with the belief that....

AN INVESTMENT IN KNOWLEDGE PAYS THE BEST INTEREST

As we have tried to design **अद्विक**, we have struggled and faced many challenges during work. Initially, we had fear in mind of its possibilities, but nothing is impossible to our willing heart and here is a fruit of our dream.

The purpose of **अद्विक** is to inform, engage, inspire and entertain a diverse readership including faculty, staff, alumina, students and other friends of our college by presenting and intimate, timely an honest portrait of the Institute. The **अद्विक** endeavors to reflect the values and quality of Institute itself.

अद्विक includes Marathi, Hindi, English, Multilingual and Arts sections. These sections gives platform to students for creative ideas. It also encourages students with academic and non-academic achievements like success national and international competitions.

We extend our sincere thanks to our beloved Principal Dr. Kailash J. Karande and Vice-principal Dr. Swanand G. Kulkarni for support and guidance. Much thanks to Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean who has supported us for building the base of **अद्विक**. Also, thanks to all other faculties and students who contributed in **अद्विक**. Lastly, we are thankful to our **अद्विक** team.

Finally, from the entire team of **अद्विक**, we wish all the readers a happy reading !

Contents

मराठी विभाग- मायबोली

अ. नं.	शीर्षक	पान नं.
१	आपलं सिंहगड	२७
२	विज्ञान आणि मानव	२८
३	चित्रकला: मानवी अनुभव	३१
४	महाविद्यालयीन जीवन- एक अद्वितीय अनुभव	३२
५	मी आणि २०१० चे विश्व	३३
६	मी कोकणचा अभिमानी	३६
७	अपेक्षा आणि वास्तव	३८
८	माझी प्रेरणा	४०
९	अभंग	४१
१०	आयुष्य...	४२
११	हृदयातील विठ्ठल	४३
१२	डॉक्टर – एक कोरोनायोद्धा	४४
१३	काही नसण्यातच होता आनंद मोठा	४५
१४	वळण	४५
१५	राजे: एक शिकवण व पंढरीचा पांडुरंग	४६
१६	मी तितकाही वाईट नाही	४७

अ. नं.	शीर्षक	पान नं.
१७	आयुष्य हे असंच चालत असतं...	४८
१८	जुन्या आठवणी	४८
१९	कणा व बाप, बाप असतो ...	४९
२०	अशीच लेक हवी व बाबा म्हणजे काय	५०
२१	गाव माझा बरा ... व सवय	५१
२२	स्वतः व आठवणी	५२
२३	इंजिनिअर्स व श्रावण आला	५३
२४	आठवणी व आई बाबा	५४
२५	भरारी व आई	५५
२६	आई व निख्यारावरची आसवे	५६
२७	छत्रपती व स्वराज्य सूर्य तळपला	५७
२८	चारोळी ... !!	५८
२९	मी चाललो शोधण्यात मला	५८
३०	कहाणी जीवनवाटेची	५९
३१	आयुष्याच्या वाटेवर	५९
३२	बाबांची शिकवण	६०

हिंदी विभाग - प्रयास

अ. नं.	शीर्षक	पान नं.
१	आप है ईश्वर का एक रूप	६३
२	वो दिन भी क्या दिन थे	६४
३	कोई अपना	६४
४	कुछ लिखना है मुझे ...	६५
५	कर्म	६५
६	किताबे	६६
७	उडान	६६
८	अपनापन	६७
९	जिंदा है तू ...	६७
१०	काश, जिंदगी एक किताब होती	६८
११	ऑनलाईन पढाई	६८
१२	आईना समाज का	६९
१३	ए जिंदगी	६९
१४	जीवन के रंग	७०
१५	लाख गम	७०

अ. नं.	शीर्षक	पान नं.
१६	इंडिया पुलिस को मेरा सलाम	७१
१७	किताब जिंदगी की	७१
१८	कॉलेज के वो दिन	७२
१९	जीवन का सफर	७२
२०	सपनों की परछाई	७३
२१	जिंदगी	७३
२२	यात्रा	७४
२३	कोरोना से हमने क्या खोया, क्या पाया	७५
२४	वक्त हि सिकंदर	७७
२५	जहाँ चाह, वहाँ रह	७८
२६	सुहाने सफर में किस्मत के मारे	७९
२७	सूर्ययान	८०
२८	असफलता से सफलता की ओर	८१
२९	दृढ़ता की शक्ति	८२

इंग्रजी विभाग - English

S. N.	Title	Page
1	Fun Time & Only for you	85
2	She is	86
3	The Kingdom of the Prince	86
4	It will be Great	87
5	You'll Succeed for Sure	87
6	Tension & In Life	88
7	Parent Love	89
8	Road to Eternity	90
9	What is a Dad? & The Code of Life	91
10	Precious One- My Inspiration	92
11	Dignity of Woman	94
12	World Hunger- Way of Solving World Poverty	95
13	Book Review: Wings of Fire	97
14	Book Review: Atomic Habits	99
15	Iskcon	100
16	Food Processing & Technology	102
17	Laws of Karma	104
18	Pandemic and Education	105
19	Who am I?	106
20	What does your Inner Self want from you	108

S. N.	Title	Page
21	Biotechnology	109
22	Aditya-L1: India's Solar Mission	111
23	Innovation Consulting	113
24	Wonderful Technology of Science: Nanotechnology	115
25	Internet	118
26	How Computer Science is Beneficial to Society	120
27	India's Race to Space: New Heights of Exploration	122
28	5G Technology	124
29	AR Based Smart Contact Lenses	126
30	The IOT: Huge Impact on Home Utilities	127
31	What is Time	130
32	E-waste	132
33	Plastic	134
34	Industry 4.0	136
35	Computer	138
36	Edge Computing	140
37	AI in Electronics & Commun.	141
38	Cyber Security	142

विविध-भाषा विभाग - अभिमान

अ. नं.	शीर्षक/Title	पान नं.
1	संस्कृतस्य वैशिष्ट्यम संस्कृत भारतस्य प्रतिष्ठा	145
2	महिला सशक्तिकरण	146
3	अनुशासन	147
4	सदाचार	148
5	धैर्य	149
6	देशभक्ति	150
7	भारतवर्ष	151
8	कला जीवनस्य मार्गः अस्ती	152
9	कोरोना व संस्कृत	153, 154
10	Patience	155
11	मैत्री...	156

अ. नं.	शीर्षक/Title	पान नं.
12	A Two-Faced and Deceitful Bat	157
13	हमसफर	159
14	A sense of Empathy for the Poor	160
15	Life	162
16	Hamari Pyari Zabaan	163
17	Solitary Thoughts	165
18	मृत्युंजय	166
19	बाईकर्स	167
20	पाऊस व समय	172, 173
21	Mood of the day	174
22	पुढे जायचे कधी थांबवू नको	175
23	Journey of Success	176

चित्रकला विभाग - कलाद्विक

अ. नं.	शीर्षक/Title	पान नं.
१	व्यंगचित्र, छायाचित्र, रेखाचित्र, स्थळचित्र, भिंतीचित्र	१७९ ते १९२

DEPARTMENT OF GENERAL SCIENCE AND ENGINEERING

Prof. Anil I. Nikam
HoD, GSE

Firm Foundation Strong Building

It is impossible to imagine a professional engineer without a sound technical base. We, here in First Year B. Tech. Department strives to our level best to achieve the same goal.

The students entering in First Year of B. Tech. may not conversant with requirements of technical education. The dedicated and well-qualified faculty members accept this challenge and mold the students to become successful technocrats.

Excellent results have become a habit of the department. Continuing with the same tradition, students have passed with excellence in the previous university examinations. Along with this, we also focus on overall development and personal care of the students.

DEPARTMENT OF ELECTRONICS AND TELECOMMUNICATION ENGINEERING

Dr. Altaaf O. Mulani
HoD, ENTC

The Electronics and Telecommunication Department of our college has been setting exemplary standards since its inception and is well on course to continue the tradition for years to come. It is an honour to represent this department as HoD and be an integral part of its endeavors. The department strongly believes in the ability of its students to leave a global footprint, assisted by a highly qualified pool of faculties. The department has UG and PG programs. Department also has Ph.D. research center.

The students are encouraged to take up challenging projects involving embedded systems, VLSI, DSP, image processing and to publish their work in various international conferences/journals. Students are bred to follow a philosophy that does not set boundaries to their ability to learn and the same has been established through their contribution to various researches.

The department puts strong emphasis on imparting practical education by carefully administering proper lab work to complement their theoretical knowledge. For years, this department has strived to project its faculties as mentors who can foster growth of the students beyond the boundaries of classrooms and books. The success stories of the students and alumni stretch far beyond academic achievements. The students of this department have consistently performed in University examinations as well as in organizing extra-curricular events like cultural fests, technical fests, sports activities, international conferences which have tested their ability to integrate their knowledge with innovation and forward thinking.

Department have IETE Student Forum (ISF) and Departmental students association (ETELSA) which are functioning to motivate students through various technical events. Department also have Innovation Club through which students get exposure technical tools required to build a project. Departmental News Letter gives space for innovative ideas and challenges.

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE AND ENGINEERING

Prof. Subhas V. Pingale
HoD, Comp. Sci & Engg.

The department of Computer science & Engineering (CSE) was established in 2010 with sanctioned intake 60. Department also offer PG course in CSE having intake 18. The department has offered honour degree course in Artificial Intelligence & Machine Learning. The main objective of department is to provide technically good IT Professional to industries. The department has a good combination of experienced and young faculties which works as a team to strengthen the department. The department is equipped with good infrastructure which consists of class rooms with ICT enabled facility, well developed 10 computer labs with learning software's and department library. Department is proud of the achievements and the results given by final year students.

Department has initiated IEI student chapter under which various workshops/seminars are organized. Department student association known as ACSES organizes various events like Hack thon, TechnoZeal for overall development of student. Department has formed different student club for strengthen their technical skill. We embedded project based learning culture in department. Most of our students are placed through campus in multinational companies like TCS, Accenture, Cognizant, Birla Soft, Wipro, Tech Mahindra etc.

DEPARTMENT OF MECHANICAL ENGINEERING

Dr. Sham S. Kulkarni
HoD, Mechanical Engg.

Mechanical Engineering Department at SKN Sinhgad College of Engineering started its four-year Bachelors program from the academic year 2010-11. The primary focus of our Program is to be a leading technical education and research centre in mechanical engineering to produce competent professionals with ethical standards for betterment of industry and society. Our department is imparting quality technical education through effective teaching learning process, faculty empowerment and conducive learning environment.

To foster research and to prepare engineers for professional practices the department presently has programs at the Master's levels. The post graduate course with area of specialization in Design Engineering was started in 2012-13 and like its undergraduate program is fully government recognized, approved by AICTE and Punyashlok Ahilyadevi Holkar, Solapur University, Solapur.

Our department has a distinguished record in both teaching and research. Faculty members have excellent academic credentials and are highly regarded. There are about 18 full-time faculty members in the department, many of whom have worthy industrial experience and many are members of the IET, ISTE etc. The research culture is developed under the guidance of 05 Doctorate (Ph.D.) and 13 ME/M-Tech faculty members. The class rooms with ICT tools and Wi-Fi facilities are available in the department. The department has well equipped laboratories and excellent computing facilities. The department has excellent computing facility with advanced software in CAD-CAM laboratory like CATIA, Creo, ANSYS, and Nastran etc. The additional equipment or setup are also developed in the laboratory through projects and research work in the department. The total investment in the department is Rs.1.75 Cr.

The department has 18 fully equipped laboratories and 02 research labs are supervised by experienced teachers. Through the experimentation students gets practical knowledge enhancing the learning gathered in the classroom. In addition to well established Workshop and Conventional Engineering Labs, there are modern Labs like Mechatronics Lab, CAD/CAM/CAE Lab, and CNC Trainer machine. For the research and development activities students are effectively using the major equipment's like stir casting furnace, Vibration analyser etc. Besides well-equipped laboratories the department possesses new rare equipment's like mutli-cylinder diesel engine with latest features in internal combustion Engine laboratory, measuring instruments Measurement Lab and 3D printing in Mechatronics Laboratory.

DEPARTMENT OF MECHANICAL ENGINEERING

Dr. Sham S. Kulkarni
HoD, Mechanical Engg.

The department organizes on regular basis different seminars, workshops, and many other short terms Value addition courses like CATIA, Creo, and ANSYS etc. as well. Through such interactions the department has been quite successful in keeping abreast with new and emerging technologies. The department also organizes on regular basis Industry Visits to power stations, companies and factories to build up good foundation for the students in the areas of power generation, air conditioning, automobile engineering, gear manufacture, press tool and jig design, metrology etc. To raise initiative, creativity, talent, leadership and the capability to adopt new technologies, we encourage our students for participating in the National Events like Solar Championship, BAHA competitions where students have to design, manufacture and drive solar vehicle. Also students are participating in Project exhibition like University Level **Avishkar** and DIPEX competition. In the year 2015, our team won the prize for best acceleration and hill-climb events. We also encourage students to participate and organize technical events, seminar and workshops conducted through Mechanical Engineering student Association [MESA].

The department has had revealed a great deal of industry goodwill owing to its continuous interaction with industry for mutual sharing of the academic-industry experiences. At Mechanical Engineering Department, we plan to develop this MoUs with local and regional industry and improve the image of the department to a broader academic community. Students of final year level are doing their engineering projects in various industries including National chemical Laboratory [NCL] Pune, Spartan Technologies Ltd., Leena Engineering works, Precision camshaft, SV tech engineering consultant Pvt. Ltd. Pune etc.

Several of the graduates who have passed out as mechanical engineer are occupying responsible positions in various Engineering Industries, Government & Semi Government Organizations or are pursuing higher studies in the premier educational institutes in and outside India. Mechanical Engineering is a broad ranging and intellectually demanding discipline involving emerging technology and professional skills. The department of mechanical engineering at SKNCOE provides high-quality learning opportunities that fully prepare students for a career as a globally competent professional engineer. Mechanical engineering department has a diverse and successful student population and the students from the department are well placed in famous organizations during past few years. The prominent among these are: TATA Motors, TE Connectivity, Accenture, Cognizant, Advik Hi-Tech, TEK Components, TCS, RSB Transmission Pune, Mahindra CIE Automotive, Pune etc.

DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING

Dr. Shriganesh S. Kadam
HoD, Civil Engg.

Department of Civil Engineering have dedicated, qualified, experienced and research oriented staff in specialized stream like structure, environment, management and geotechnical engineering. We are conducting value addition program in every semester to nurture the students with industrial, professional skills. Department is providing special coaching for advanced learner students by conducting extra sessions for GATE, MPSC, UPSC aspirant students.

Department have state of art laboratories where project based learning is carried out. Along with UG program, department have PG and Ph.D. program, a research culture was inculcated in students through live research project on self-compacting concrete, bamboo reinforced concrete, hybrid fibre reinforced high strength concrete, geotechnical investigation also design and analysis of civil structure by ETAB, SAP, STADD PRO, AUTO CAD, software. Department provides consultancy in emerging fields like environment, geotechnical, industrial waste and advanced concrete area.

A strong teaching process is the backbone of the department. Department has its own library which is useful for preparation of competitive examination. The ignited minds of students are ready to accept the challenges of society and industry. As a results of excellent project based teaching learning process our alumni are serving to the nation in core sectors such as PWD, CPWD, WRD, TOWN PLANNING, MHADA, Defence estate and IT sectors also. Some of the alumni started their own company where turnover is in corers per year. Our final year students received paid internship from AICTE for mission AMRUT SAROVAR. Some students are pursuing master's degree from University of Texas, USA. Students are not only excellent in co- curricular activities but also showed talent in extra-curricular activities.

DEPARTMENT OF ELECTRICAL ENGINEERING

Dr. Bhalchandra B. Godbole
HoD, Electrical Engg.

Our Institute, SKN Sinhgad College of Engineering, Pandharpur is marching proudly towards success, since 2010. We are at the forefront as far as the high quality education is thought of in Maharashtra state. We are ranked in Private Engineering Institutes. The awards we received from Apex Body, University and Society are well posing us **The Best College** and **NAAC A+** Grade securing professional Institute. We strive to nurture the incoming rural & semi-urban students into confident, smart and dynamic ENGINEERS to tackle problems to lift the living standard of common man.

College offers Electrical Engineering Degree along with an honours degree in Electric Vehicles. The department comprises team of qualified, experienced, dynamic and dedicated of staff members. We have 10 well equipped laboratories, independent and ICT enabled classrooms as well as separate Drawing Hall, Seminar Hall, Tutorial Rooms. 24 by 7 Internet facility and WI-FI connectivity are resources with us. With this state of the art infrastructure, we work harmoniously for betterment of students by conducting curricular, Co-curricular and Extra-curricular activities.

The fruits of these efforts we get as the university rankers as well as the prizes won at National and state level competitions. There are lot of efforts taken by the faculty and TPO to train and prepare the platoon of aspirant engineers to get absorbed in technical field. Number of pass out students i.e. alumni, are Central Government and state Government officers. There is large portion of alumni in core & IT Industries. Also, majority of graduates are entrepreneurs in metro-cities. Our students do internships in MNCs and local industries to get hands on practice for career.

Our vision for this coming decade is, “We are committed to produce competent Electrical Engineers with social responsibility and ethics to achieve sustainable social and economic development” We have knowingly undertaken the mission to educate budding engineers as “To offer quality education in Electrical Engineering and develop Technocrats to serve Society. To be a premier department providing enlightening and value based education committed to find solutions to problems related to society, environment and industry. To enhance self-esteem, team Spirit and life skill through establishment of center of excellence for project based learning. To Groom students to develop all round competitiveness to be worthy citizens.”

It's my pleasure to share with you that, in 2022-23, we have 6 University Rankers, 12 Published Patents, 11 Copyrights Filed, 2 State-level Avishkar Prize Winners and 58 Co-Curricular Activities & 60 Extra-Curricular Activities conducted with the help of other departments and Electrical Engineering Students Association (EESA). These activities include the Value Addition Programs, Invited Talks, workshops, Seminars, International conference and UGCON. Not only that our students take part in NSS, IIC, Start-up, Avishkar, Advik etc. activities.

DEPARTMENT OF POST GRADUATE

Dr. Balasaheb S. Gandhare
HoD, Post Graduate

Research is creation of new knowledge and/or the use of existing knowledge in a new and creative way so as to generate new concepts, methodologies and understandings. Innovation through research create a period of rapid change and expansion of industrial technology. To provide research attitude, scholar and skilled human resource for Industrial scenario, Institute is highly structured with four PG Programs, PG department offers MTech degree courses in Design Engineering, Computer science and engineering, structural Engineering and Electronics Engineering with intake of 18 students, affiliated to Solapur University.

Experienced and highly qualified faculty members are key features who contributes their research to PG students through research projects and publications. The PG courses are designed in approach with class room teaching, subject-wise seminar/assignments, mini-projects and Lab-practice aimed to handle the industry-based research work.

PG department has excellent infrastructure, well equipped research laboratories and computer labs along with latest software. Institute is always utilizing these facilities for consultancy work and encourages the students for sponsored projects in collaboration with industries/factories and Research organizations.

TRAINING AND PLACEMENT CELL

Dr. Sameer D. Katekar
TPO

We SKNSCOE training and placement team is always striving hard for imbining employability skills among the students. Training is foundation for the placement. We are having Memorandum of Understanding (MoU) under CSR activities with many companies like GTT Barclay, Rubicon, Zensar, GitHub, Mahindra and Mahindra, Fuel for Nation, Anudip Foundation etc. for up- skilling budding Engineers.

Zensar is providing free technical training on SQL, manual testing, Python, Core JAVA, advanced JAVA as well as aptitude and soft-skill training for third year Engineering students.

Fuel For Nation is supporting free training for third year Engineering students in domain of Artificial Intelligence and Machine Learning. Anudip Foundation gave dot net and JAVA programming free training for up-gradation of coding skills among Engineering students.

GTT Barclay helps for grooming students in C, C++ and english communication domain without charging any money from the students. Rubicon trains life skills among Engineering students at absolutely free of cost. Mahindra Nandi foundation focuses on woman empowerment through different free soft skill trainings.

We have successfully started foreign language (Japanese) training from first year of Engineering so that students will have N5, N4, N3 JLPT certification before entering into corporate world.

In addition to this, we have started Spanish and Italian language training for first year engineering students in association with Accenture under foreign language MOU. In addition to this, we have internal trainer's team who takes care of overall development of students before facing campus placement interviews.

Every year we are successful to bring more than 200 plus top MNC for campus placement drives for our college students. Top recruiters like TCS, Infosys, Accenture, Cap Gemini, Wipro, Cognizant, LTI- mind tree, birlasoft etc. are associated with our college for campus recruitment.

RESEARCH AND DEVELOPMENT

Dr. Chetan P. Pise
Dean, R and D

I feel it as my privilege to work as a Dean R&D in the esteemed institution like SKNSCOE. To uplift the image of the R&D, we are planning to organize various technical events in the campus with external funding from various organizations like ATAL INNOVATION Mission under NITI Aayog, SERB, DST, AICTE, DRDO, ISRO, EDII, NSTEDB, MSME, PAHSU and from professional bodies like IEI, IETE, IEEE, ACCS which helps to update the knowledge of the faculty and students in the recent trends of technological growth.

Any educational institution's growth depends on its research component. The quality research undoubtedly brings good ranking to the Institution. This includes various parameters like sponsored projects, the number of research publications in the SCI and Scopus indexed journals by the faculty, number of Ph. Ds available in the college and number of technical events being organized in the college. In the present day trend research is of prime importance apart from infrastructural facilities, teaching & learning processes for getting good accreditation grading and national level ranking for the institution. Unless the institution is strong enough in its research background, it will be difficult to compete with other educational institutions. We are encouraging the faculty to complete their Ph. D degree at the earliest. In the other perspective, the institution is providing financial assistance to faculty for presenting research papers at various conferences and symposia as a part of the research activity.

Research labs & TBI centers are essential in all the departments to promote quality research & to come out with innovative patentable products. For this we are putting Efforts along with experts to establish R&D laboratories & TBI centers with high- end equipment in various specialized fields. These labs will also be useful for executing UG, PG and Ph. D projects and to support consultancy projects in the departments. In addition to the above facts, research forum lectures for faculty, value-added classes for the students and guest lectures by eminent people from academia and industry are regular activities in the college. The faculty members are being motivated to organize events like workshops, international conferences/symposia, FDP on specific themes which will be useful to the faculty to update their domain knowledge. Faculties are also encouraged to publish research papers in the refereed journals and to apply for sponsored projects.

मायबोली

SINHGAD INSTITUTES

**जगत राहावी, शिकत रहावी समजत राहावी, हसत रहावी अशी ही माया,
शब्दांच्या पलीकडल्या भावनांना अखंड उमलवणारी ही मराठीची कोवळी माया.**

छत्रपतींच्या उद्धाराने, सावरकरांच्या वक्तृवांनी, वि. स. खांडेकर, विं. दा. करंदीकर, अशा अनेक साहित्यिकांच्या शब्दस्पर्शाने पवित्र असणारी माझी मायबोली, मातृभाषा मराठी. श्री संत ज्ञानेश्वर यांनी सांगितले, शब्द जैसे कल्लोळ अमृताचे आणि वाटेवर पसरलेल्या काट्यातून त्यांनी गुलाब फुलवले. मोरोपंतांनी व तुकोबारायांनी मराठीची ख्याती दूरवर पसरवली. मधुर आणि रसाळ शब्दातून क्रांती घडवून आणणाऱ्या आपल्या मराठी भाषेचा आपणाला सार्थ अभिमान असायला हवा. तिच्यावर आपण जिवापाड प्रेम करायला हवं. तिच्याशी आपले खास, जिव्हाळ्याचे नाते असायला हवे. आपली भाषा सगळ्यांना तिच्यात सामावून आपल्या मनातले भाव सूक्ष्मपणे सांगायला मदत करते आणि त्यामुळेच तिचे अर्थसौंदर्य कळल्यावरच आपण

लाभले आम्हास भाग्य, बोलतो मराठी

असे हे सुरेश भटांचे शब्द उच्चारण्यास खऱ्या अर्थाने पात्र ठरू.

अद्विक या माध्यमातून आम्हाला आमचे विचार व्यक्त करण्याची संधी दिल्याबद्दल मा. प्रा. डॉ. कैलाश ज. करांडे यांचे आभार ! तसेच ज्यांच्या मार्गदर्शनाखाली हे विचार **मायबोली** विभागातून व्यक्त करण्याची संधी मिळाली असे उप-प्राचार्य डॉ. स्वानंद ग. कुलकर्णी व अधिष्ठाता प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख यांचे आभार मानून आम्ही इथेच थांबतो.

धन्यवाद !

प्रा. सुमित सं. इंगोले
शिक्षक प्रतिनिधी

संध्या पाटील

समीहन धारूरकर

विद्यार्थी प्रतिनिधी

आपलं सिंहगड

Sudarshan M. Dudhale
B. E. (Mech)

पंढरीच्या शिवंवर मैल दोन मैलावर,
वसलंय बघा भव्य ज्ञानाचं एक मंदिर ।

इथला प्रवेश मजसाठी ठरला अतिभाग्यशाली,
सगळ्यात सुंदर गोष्ट देवाने इथंच तर दिली ।

विश्वाच्या उज्वल भविष्याची पायाभरणी
होतेय,
खेड्यातला विद्यार्थी सुद्धा जिद्दीने शिकतोय ।

लुटतो मनसोक्त आनंद नाही कसले बंध,
थारा नाही कुपणाला सगळं आहे स्वच्छंद ।

उंच इमारतींनी भरलेला कॅम्पस असा भव्य,
काय वर्णावी त्याची ख्याती जणू सुंदर काव्य ।

मेकॅनिकल चौक आहे इथला खास,
ब्रेक झाला की पोरांना होतो स्वर्गाचा भास ।

ग्रेट इथला शिक्षकवंद जपतो पालकासमान,
न करता त्रागा देतो प्रामाणिकपणे ज्ञान ।

अँपटीच्या जोडीला कोडींग पण यायला हवं,
नाय जमलं तर प्लेसमेंटचे चं काय खरं नव्हं ।

मित्र सारे जिवाभावाचे इथं नाही कुणी वैरी,
अडचण आली कुणावर सारे मिळूनी मात करी ।

स्मरणात राहिल कबड्डी मैदान जे रक्ता घामाने
भिजवलं,
उगीच नाही आपल्या पोरांनी विद्यापीठाचं मैदान
गाजवलं ।

क्रीडाससाहामध्ये खेळाडूंनी दाखविली मोठी
कमाल,
सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये तर खूप केली धमाल ।

कधी कधी मेस मध्ये जेवणं हॉस्टेल मध्ये जाणं,
आयुष्यभर स्मरणात राहतील हे सुवर्णमय क्षण ।

अभ्यासक्रम संपेल पण ओढ नाही सुटणार,
इथल्या मातीशी जुळलेली नाळ कशी तुटणार ।

पाणावतील डोळे अनंत आठवणी इथल्या मस्त,
राधेय लिहितो, ईस्ट ऑर वेस्ट आपलं सिंहगड
इज बेस्ट !

विज्ञान आणि मानव

Snehal Kumbhar
B. E. (ENTC)

खरे पाहता 'विज्ञान' ही माणसाचीच निर्मिती आहे. पण माणूस विज्ञानाच्या हातातील बाहुले झाला आहे, असे आज अनेक घटनांतून जाणवते. विशेषतः आपल्या दैनंदिन जीवनात आपल्याला असा अनुभव अनेकदा येतो. कधी कधी अगदी मोक्याच्या क्षणी विद्युतप्रवाह बंद पडतो, घरातील दिवे जातात, पंखा फिरत नाही, उदवाहन ठप्प होते आणि आपण सारेजण अगतिक होतो; त्या वेळी आपणाला वाटू लागते की, माणूस हा विज्ञानाचा गुलाम झाला आहे !

खरे तर विज्ञान ही माणसाला लाभलेली दिव्य शक्ती आहे. विज्ञान म्हणजे मानवी सामर्थ्याचा स्रोत आहे. मानवाने विज्ञानाची उपासना केली नसती, तर आजवरची प्रगती होऊच शकली नसती. विज्ञानाच्या साहाय्याने मानवाने केलेली प्रगती हे मानवाच्याच अखंड, प्रखर साधनेचे फळ आहे. विज्ञान हा मानवाला लाभलेला परीस आहे. आज मानवी जीवनात असे एकही क्षेत्र आढळणार नाही की, जेथे विज्ञानाने प्रवेश केला नाही.

वैज्ञानिक प्रगतीची परिणती कशात व्हावी हे विज्ञान ठरवीत नाही. निसर्गनियमांची पायमल्ली केल्यास काय परिणाम होतात, हेही विज्ञानच आपल्याला सांगते. या दृष्टीने पर्यावरणशास्त्र विज्ञानशाखेचा आपण खोलात जाऊन विचार करायला हवा.

एक काळ होता, जेव्हा हे सारे विश्व हे मानवासाठी कोडे होते. अग्नी, वादळ, पाऊस, दुष्काळ, हिमवर्षाव यांमुळे तो त्रस्त व भयभीत होत असे. तेव्हा निसर्ग ही त्याच्या पूजेची व श्रद्धेची बाब होती. आधुनिक विज्ञानाचा जन्म झाला आणि ही परिस्थिती झपाट्याने बदलली. निसर्गाचे नियम मानवाने जात करून घेतले व त्यानुसार तो निसर्गाला, आपल्या सभोवतालच्या परिस्थितीला वाकवू लागला. गुरुत्वाकर्षणाचा सिद्धान्त व गतीचे नियम समजून घेतल्यावर तो पृथ्वीची गुरुत्वाकर्षण कक्षा ओलांडून अवकाशात झेप घेऊ लागला. रोगराईची कारणे कळल्यावर तो दीर्घायुषी झाला. तंत्रज्ञानात पारंगत मानवासाठी वस्तूंची रेलचेल ही सहज बाब झाली. सर्वाना हवीहवीशी वाटणारी ऐहिक समृद्धी अनेकांच्या आवाक्यात आली. मग मानवनिर्मित माध्यमे मानवाने विज्ञानाच्या साहाय्याने निसर्गावर मिळविलेल्या 'विजयाची' कहाणी रंगवून सांगू लागली. जणू काही विज्ञान हे निसर्गावर 'ताबा, नियंत्रण' मिळविण्याचे, त्याला जिंकण्याचेच साधन होते. विज्ञान मानणाऱ्या अनेकांना (सर्वाना नव्हे) 'निसर्गावर मात' हे विज्ञानाचे प्रमुख कार्य, त्याच्या अस्तित्वाचे प्रयोजन वाटू लागले. मात्र जेव्हा कधी त्सुनामीचे संकट येते, माळीण किंवा हिमाचल प्रदेशात दरड कोसळून होत्याचे नव्हते होते, केरळला अतिवृष्टी होते, मुंबईला २६ जुलचा फटका बसतो, तेव्हा माणसे म्हणतात - 'निसर्गाने सूड उगवला, विज्ञान हरले, निसर्ग जिंकला' ..

अहंकार, सूडबुद्धी, वर्चस्व गाजविण्याची वृत्ती या सर्व मानवी प्रेरणा, विकार आहेत. निसर्ग व विज्ञान, यांच्यापासून मुक्त आहेत. निसर्ग स्वतःच्या नियमानुसार, निरपेक्षपणे चालतो. तो त्यातून होणाऱ्या लाभ-हानीचा विचार करीत नाही. विज्ञान निसर्गाचे हे नियम समजून घेते. आपली मानवजात, आपण वास्तव्य करतो ती पृथ्वी, हे सर्व या विराट निसर्गाचाच एक भाग आहे, हे विज्ञान जाणते. म्हणून खरा वैज्ञानिक निसर्गावर हुकुमत गाजविण्याच्या गोष्टी कधीच करू शकणार नाही.

मग निसर्गाला अंकित करण्याची बाब येते कोठून? तर ती येते तंत्रज्ञानातून. निर्गुण, निराकार विज्ञानाचे सगुण, प्रत्यक्ष रूप असते तंत्रज्ञान. विज्ञानाने जाणलेल्या निसर्गनियमांचे उपयोजन करते तंत्रज्ञान. हे करताना निसर्गाने मानवावर घातलेल्या मर्यादा ओलांडणे त्याला शक्य होते. मानवाच्या ऐहिक समृद्धीसाठी पाहिजे तिथे ऊब, थंडावा निर्माण करणारे, हवा/पाणी यांच्यामधून विहार करविणारे हे तंत्रज्ञान मूलतः त्याच्या नियंत्याच्या हितरक्षणासाठी काम करते. विज्ञान प्रथमदर्शनी तरी हेतुनिरपेक्ष, मूल्यनिरपेक्ष असते, तसे तंत्रज्ञान असू शकत नाही. ज्या उद्देशाने त्याची निर्मिती केली जाते, त्याचा रंग त्यावर चढतोच. त्यातूनच 'आम्ही निसर्गाला आमच्या सोयीसाठी हवे तसे वापरू' असा अहंकार तयार होतो.

या अहंकारामागे आणखी एक कारण आहे. आधुनिक विज्ञान जन्मले ते युरोपात. प्रबोधनकाळाच्या पाश्र्वभूमीवर विज्ञान-कला आदी सर्व क्षेत्रांत नवनिर्मितीला उधाण आले, त्यामागे समता-स्वातंत्र्यादी मूल्यांप्रमाणेच, 'सार्या जगाला आपल्याप्रमाणे शहाणे करून सोडण्याची' ख्रिस्ती धर्माची प्रेरणाही होती. कोणी त्याला 'रानटी एतद्देशीयांना आपल्याप्रमाणे सुसंस्कृत करणे ही गोऱ्या माणसाची नतिक जबाबदारी' (व्हाइट मॅन्स बर्डन) असेही म्हणतात (या वैज्ञानिक - औद्योगिक क्रांतीच्या गरजा भागविण्यासाठी युरोपीय वसाहतवाद जगभर पसरला हा आणखी पुढचा इतिहास). ख्रिश्चन कथांनुसार मानव ही ईश्वराची सर्वात लाडकी निर्मिती असून तो या सृष्टीच्या केंद्रस्थानी आहे, आधुनिक विज्ञानाच्या सुरुवातीच्या काळात बीजरूपाने असलेला हा विचार विज्ञान-तंत्रज्ञानाच्या प्रसारासोबत फोफावत गेला आणि त्यातूनच निसर्गाच्या इतर घटकांचा विचार न करता मानवाच्या सुखोपभोगासाठी निसर्गाचा वारेमाप उपभोग घेण्याची वृत्ती वाढीला लागली, असेही एक मत विज्ञानाच्या इतिहासात मांडले जाते.

सुरुवात कोठूनही झालेली असो, तंत्रज्ञानाच्या कमालीच्या प्रगतीमुळे संपत्तीची निर्मिती, ऐहिक समृद्धी व सुखसुविधा या बाबी आता मानवाच्या हातात आल्या आहेत. पण तिच्यासोबत अखिल सृष्टीच्या कल्याणाची व्यापक प्रेरणा नसल्यामुळे उपभोगवाद व नंतर चंगळवाद फोफावलेला आपल्याला दिसतो. हिंदू धर्मात तर 'वसुधव कुटुंबकम' ची संकल्पना सांगितली आहे. चराचर विश्वात ईश्वरी चतन्य सामावलेले आहे, अशी अद्वैताची धारणा आहे. पण तरीही आपल्या सभोवताली दिसणारी वखवख, 'पुढच्या पिढ्यांचे मला सांगू नका, मला हवा तेवढा उपभोग आता, या क्षणी घेता यायला हवा' ही वृत्ती इतर धर्मीयांच्या तुलनेत हिंदूमध्ये कमी आहे, असे कोणीही म्हणू शकणार नाही. एकूणच सार्या पृथ्वीवरील मानव चंगळवादाच्या इतक्या आहारी गेला आहे, की सृष्टिचक्रामध्ये वाटेल तशी ढवळाढवळ तो करीत आहे. निसर्ग त्याच्या नियमांनी चालतो. त्यामुळे या ढवळाढवळीचे परिणाम आपल्याला भोगावेच लागतात - ढगफुटी. अवर्षण, महापूर, तापमान बदल, इ. विज्ञान, तंत्रज्ञान, पराकोटीचा ऐहिक विकास, चंगळवाद अशी ही साखळी असल्यामुळे, या सर्वासाठी विज्ञान दोषी आहे का, तर नाही. वैज्ञानिक प्रगतीची परिणती कशात व्हावी हे विज्ञान ठरवीत नाही. याउलट, निसर्गनियमांची पायमल्ली केल्यास काय परिणाम होतात, हेही विज्ञानच आपल्याला सांगते. या दृष्टीने पर्यावरणशास्त्र या विज्ञानशाखेचा आपण खोलात जाऊन विचार करायला हवा.

पर्यावरणशास्त्राला खरे तर विज्ञानाचे विज्ञान म्हणायला हवे. कारण ते सार्या विश्वाचा एक व्यवस्था म्हणून विचार करते. एका अर्थाने विश्लेषणात्मक (रिडक्शनिस्ट) आधुनिक विज्ञानाचा हा सर्वकष (होलिस्टिक) अवतार आहे, असे म्हणायला हरकत नाही. 'या विद्याशाखेत अनेक भौतिक, जीवशास्त्रीय व माहितीपर विज्ञानांचा व त्यांच्या पर्यावरणाशी होणाऱ्या आंतरक्रियांचा समावेश होतो. त्याचबरोबर, पर्यावरणाच्या असंतुलनातून उद्भवणाऱ्या समस्यांची उत्तरे शोधण्यासाठीही आपल्याला याच विद्याशाखेचा आसरा घ्यावा लागतो.

पण गंमत म्हणजे अमेरिकेपासून भारतापर्यंतच्या अनेक देशांची सरकारे, माध्यमे व जनता या विद्याशाखेला विज्ञान मानतच नाहीत. कल्पना करा - ए पी जे अब्दुल कलामांसारख्या शास्त्रज्ञाने क्षेपणास्त्राविषयी एखादे विधान केले, एखादी योजना सुचवली, तर ते विनाकारण नाकारण्याची हिंमत कोणामध्ये होती? रामानुजन, सी व्ही रामन, जगदीशचंद्र बसू, न्यूटन, आइन्स्टाइन या सर्वांना आपण थोर मानतो. कारण त्यांचे शास्त्र (विज्ञान) आपल्याला मान्य आहे, आदरस्थानी आहे. (अगदी आपल्याला अगम्य गणिती भाषेत कोणी बोलू लागला की आपण तो थोर वैज्ञानिक असल्याचे मनोमन मान्य करतो). मात्र, पर्यावरणविज्ञानात आंतरराष्ट्रीय ख्यातीप्राप्त डॉ. माधव गाडगीळ यांना आपले केंद्रीय सरकार एका महत्वाच्या विषयाचा (पश्चिम घाटाच्या पर्यावरणाचा) अभ्यास करायला नियुक्त करते आणि त्यांचा विज्ञानाच्या कसोट्यांवर घासून तयार केलेला अहवाल मात्र न वाचताच फेटाळून लावते, याला काय म्हणावे?

गाडगीळ समितीच्या अहवालानुसार पश्चिम घाटातील ६०,००० चौरस कि.मी. एवढा परिसर पर्यावरणदृष्ट्या अतिशय संवेदनशील असल्यामुळे त्यातील मानवी हस्तक्षेपावर बंधने टाकणे क्रमप्राप्त होते. त्यातील सर्वात संवेदनशील भूभागात खाणकाम व मोठी धरणे बांधणे यावर बंदी घालण्यास समितीने सुचविले होते. या समग्र भूपट्ट्याचा पर्यावरणदृष्ट्या साकल्याने विचार-विकास करण्यासाठी एकच नियामक मंडळ स्थापन करून पर्यावरणरक्षणाची प्रक्रिया 'वरून खाली' (सरकार ते जनता) न चालवता ती खालून वर चालवण्यास समितीने सुचविले. तेव्हा तिच्यावर 'जादाच पर्यावरणस्नेही' असल्याचा आक्षेप घेण्यात आला. (उद्या बालहक्करक्षणासाठी नेमलेली समिती जादाच 'बालप्रेमी' आहे, असे आपण म्हणणार काय?) मग पर्यावरणतज्ज्ञांच्या अहवालाचा 'पुनर्विचार' करण्याचे कार्य कृष्णस्वामी कस्तुरीरंगन या 'अंतरिक्षवैज्ञानिका'कडे सोपविण्यात आले. अपेक्षेनुसार त्यांनी तो अहवाल बराच पातळ करून नव्याने सादर केला. परंतु तेवढाही सरकार व जनता यांना मान्य नव्हता. म्हणून पर्यावरणसंरक्षणाच्या कार्याला सुरुवातच झाली नाही. अर्थात् याची खबर 'बिचार्या' निसर्गाला नसल्यामुळे तो त्याच्या नियमांनुसार वागला. परंतु त्यामुळे केरळात केवढा प्रलय ओढवला! आता या संहारातून आपण काही शिकणार, की 'पर्यावरणासाठी विकासाची किंमत आम्ही मोजणार नाही' असेच म्हणत राहणार.. माफियांच्या सुरात सूर मिसळून?

चित्रकला:

मानवी अनुभव

Samihan Dharurkar

S. Y. (ENTC)

तुमच्या आजूबाजूच्या जगाच्या सौंदर्याचा विचार करताना तुम्ही स्वतःला विचारात हरवलेले सापडले आहे का? कदाचित आपण सूर्यास्ताच्या दोलायमान रंगांचे किंवा फुलांच्या गुंतागुंतीच्या तपशीलांचे कौतुक करणे थांबवले असेल. जर तुम्ही ते सौंदर्य कॅप्चर करू शकले आणि ते तुमच्या खास पद्धतीने व्यक्त करू शकले तर? इथेच चित्रकला आणि स्केचिंग येतात. ते केवळ कलाच नाहीत तर जीवनाशी अनेक प्रकारे संबंधित आहेत. महाविद्यालयीन विद्यार्थी म्हणून, चित्रकला आणि रेखाटन हे आपल्या भावनांचा शोध घेण्याचा, स्वतःला व्यक्त करण्याचा आणि सखोल स्तरावर इतरांशी संपर्क साधण्याचा एक मार्ग असू शकतो. चित्रकला हा मानवी अनुभव एक्सप्लोर करण्याचा एक मार्ग देखील असू शकतो. आम्ही आमच्या भावना, भावना आणि अनुभव अशा प्रकारे व्यक्त करण्यासाठी चित्रकला वापरू शकतो जे खोलवर वैयक्तिक आणि शकतो. चित्रकला हा मानवी अनुभव अर्थपूर्ण आहे. चित्रकलेच्या माध्यमातून आपण आपले सुख-दुःख, आपले विजय-अपयश आणि यामधील सर्व काही व्यक्त करू शकतो. चित्रकला हा आपल्या भावनांवर प्रक्रिया करण्याचा आणि स्वतःबद्दल आणि जगातील आपल्या स्थानाबद्दल सखोल समजून घेण्याचा एक मार्ग असू शकतो. सर्जनशीलता ही चित्रकलेची अत्यावश्यक बाब आहे, कारण ती आपल्याला नवीन शक्यतांचा शोध घेण्यास आणि जे शक्य आहे त्याच्या सीमा पार करण्यास अनुमती देते. जेव्हा आपण प्रयोग आणि सर्जनशीलतेच्या भावनेने चित्रकलेकडे जातो तेव्हा आपण असे काहीतरी तयार करू शकतो जे खरोखर अद्वितीय आणि वैयक्तिक आहे. आम्ही विविध रंग, तंत्र आणि शैली वापरून प्रयोग करू शकतो आणि खरोखरच आपले स्वतःचे असे काहीतरी तयार करू शकतो. शेवटी, चित्रकला आणि सर्जनशीलता हे मानवी जीवनाचे आणि निसर्गाचे आवश्यक पैलू आहेत. चित्रकलेच्या माध्यमातून आपण सखोल पातळीवर निसर्गाशी संपर्क साधू शकतो आणि नैसर्गिक जगाचे सौंदर्य आणि आश्चर्य टिपू शकतो. म्हणून, तुम्ही अनुभवी चित्रकार असो किंवा नवीन कल्पना आणि दृष्टीकोन शोधण्याचा आनंद घेणारी व्यक्ती असो, चित्रकला आणि सर्जनशीलतेमध्ये आपले जीवन असंख्य मार्गांनी समृद्ध करण्याची शक्ती आहे.

महाविद्यालयीन जीवन- एक अद्वितीय अनुभव

Sandhya D. Patil
S. Y. (ENTC)

महाविद्यालयीन जीवन हे सर्वात रोमांचक आणि परिवर्तनीय अनुभवांपैकी एक आहे. हा आत्म-शोध, वैयक्तिक वाढ आणि शैक्षणिक यशाचा काळ आहे. महाविद्यालय म्हणजे केवळ शिक्षण घेणे नव्हे; हे प्रौढ जीवनातील गुंतागुंतीकडे नेव्हिगेट करणे आणि यशस्वी भविष्यासाठी एक मजबूत पाया तयार करण्याबद्दल आहे. महाविद्यालयीन जीवनातील सर्वात महत्त्वपूर्ण पैलूंपैकी एक म्हणजे शैक्षणिक अनुभव. महाविद्यालयीन अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांना आव्हान देण्यासाठी, त्यांना गंभीरपणे विचार करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी, त्यांची समस्या सोडवण्याची कौशल्ये विकसित करण्यासाठी आणि त्यांच्या ज्ञानाचा विस्तार करण्यासाठी डिझाइन केलेले आहेत. कॉलेजमध्ये, विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी आणि व्यवसायापासून कला आणि साहित्यापर्यंत विविध विषय आणि अभ्यासाच्या क्षेत्रांचा शोध घेण्याची संधी असते. शैक्षणिक अनुभव हा उत्साहवर्धक आणि मागणी करणारा दोन्ही प्रकारचा असतो, विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अभ्यासक्रमात अतिरिक्त क्रियाकलाप आणि सामाजिक जीवनात संतुलन राखण्याची आवश्यकता असते. महाविद्यालयीन जीवनातील आणखी एक महत्त्वाचा पैलू म्हणजे सामाजिक अनुभव. बऱ्याच विद्यार्थ्यांसाठी, ते घरापासून दूर हॉल आणि सामाजिक कार्यक्रम जे विद्यार्थ्यांना एकत्र आणतात. नवीन मित्र बनवणे आणि नातेसंबंध निर्माण करणे हा महाविद्यालयीन राहण्याची पहिलीच वेळ कॉलेज असते आणि ते रोमांचक आणि भीतीदायक दोन्ही असू शकते. तथापि, कॉलेज कॅम्पस समुदायाची भावना वाढवण्यासाठी डिझाइन केलेले आहेत, वसतिगृहे, जेवणाचे अनुभवाचा एक अत्यावश्यक भाग आहे आणि तुमची क्षितिजे विस्तृत करण्याची आणि जगाची सखोल माहिती मिळवण्याची ही संधी असू शकते.

महाविद्यालयीन जीवन देखील वैयक्तिक वाढ आणि विकासासाठी अनेक संधी प्रदान करते. घरापासून दूर राहणे, तुमची आर्थिक व्यवस्था व्यवस्थापित करणे आणि अनेक जबाबदारी पेलणे आव्हानात्मक असू शकते, परंतु ते सशक्त देखील असू शकते. कॉलेज हा एक असा काळ आहे जेव्हा विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आवडी शोधण्यासाठी, त्यांची ध्येये आणि आकांक्षा शोधण्यासाठी आणि ते व्यक्ती म्हणून कोण आहेत हे शोधण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते. कॉलेज एक सहाय्यक वातावरण प्रदान करते जे विद्यार्थ्यांना जोखीम घेण्यास, त्यांच्या चुकांमधून शिकण्यास आणि लवचिकता आणि धैर्य विकसित करण्यास सक्षम करते जे त्यांना त्यांच्या आयुष्यभर चांगले काम करेल. शेवटी, महाविद्यालयीन जीवन हा एक अद्वितीय आणि फायद्याचा अनुभव आहे जो विद्यार्थ्यांना शिकण्याची, वाढण्याची आणि भरभराटीची संधी प्रदान करतो. शैक्षणिक अनुभवापासून ते सामाजिक अनुभवापर्यंत वैयक्तिक वाढ आणि विकासापर्यंत, महाविद्यालय हा शोध आणि अन्वेषणाचा काळ आहे जो यशस्वी आणि परिपूर्ण भविष्यासाठी स्टेज सेट करतो. म्हणून, आव्हाने स्वीकारा, संधींचा लाभ घ्या आणि प्रवासाचा आनंद घ्या.

मी आणि २०५० चे विश्व

Snehal Kumbhar
B. E. (ENTC)

. दिवाळी सुट्टी लागणार होत्या. आणि मन सतत विचार करत होते कधी सुट्टीचा दिवस येणार आणि तो दिवस आला. दिवाळी सुट्टी भेटली दिवाळी चालू झाली. घरांमध्ये सगळे एकत्र आले होते. तरी दिवाळी दिवाळी वाटल नव्हती. सगळे जण आपल्या आपल्या कामात मग्न होते. प्रत्येक जण मोबाईल स्टेट्स, इंस्टाग्राम, हॉटस्पॉट मध्ये मग्न झाले होते. मी खूप बोर झाले ऐकेदिवशी खूप शांत झोपले आणि मी खूप भयानकच स्वप्न पाहिले. मला दिवाळी काय आहे हे तरी माहित आहे. माझ्या पुढच्या पिढीला माहित असेल का ? आणि सगळ्यात महत्वाचा प्रश्न मला पडला कसे असेल 2050 चे विश्व ?

सण 2050.. तेव्हा परिस्थिती कशी असेल?आता जसे जगात रेल्वे चे जाळे पसरले आहे तसे बुलेट ट्रेन चे पसरले असेल काय बरं?सार्वजनिक ठिकाणी चढावे लागणारे जिन्न्यांऐवजी सगळीकडे उद्धवाहक (lift) की escalator असतील सगळी कडे? 2020 मध्ये चीन जपान मधील काही बँकांनी सर्व कार्यालय रोबोट च्या हवाली केलं आहे तर 2050 मध्ये आपल्याला सर्वच बँकांमध्ये रोबोट च दिसतील काय? मानवाची आपली वस्ती चंद्रावर बसवण्याचे स्वप्न कुठपर्यंत आले असेल बार तेव्हा? जगातील देशांनी किती क्षमतेचे क्षेपणास्त्र विकसित केले असतील? कोणीतरी दोन माथेफिरू प्रमुखांमुळे तिसरे महायुद्ध झाले असेल काय?जर झालेच तर मनुष्य हा प्राणी पृथ्वीवर जिवंत राहिल काय? आता ह्या सर्वात भारत पण असेल काय स्पर्धेत की फक्त इंडिया च असेल? डॉ.कलाम ह्यांनी म्हटलेलं 2020 पर्यंत राहिल 2050 पर्यंत तरी महासत्ता होईल काय?महासत्ता होणे म्हणजे नक्की काय बरं?आपल्या देशाच्या आर्मी ला सर्व देशांनी घाबरले पाहिजे की देशातील सर्व नागरिकांचा राहणीमान सुधारले असले पाहिजे व सर्व नागरिक आनंदी असले पाहिजेत?जी गरीब श्रीमंत दरी आहे ती भरली असेल काय? गेल्या काही वर्षांपासून सुरु झालेले वातावरण असेल राहून देशात अराजकता माजलेली असेल काय? आपल्या मताविरुद्ध मत मांडले तर तेव्हाही देशद्रोही हा ठपका ठेवलेला असेल काय? सहिष्णुता उरली असेल काय बरं? काश्मीर प्रश्न सुटलेला असेल काय? पानसरे, कुलबर्गी ह्यांचे मारेकरी गजाआड असतील काय?मनुष्य हा सामाजिक प्राण्याऐवजी रानटी प्राणी झाला असेल काय बरं?? मुख्य म्हणजे तेव्हा माणूस माणसासारखा वागत असेल काय??

आपल्या भारताची लोकसंख्या एवढी अफाट वाढत आहे की ११ जुलै २०१८ नुसार १३५ कोटी लोकसंख्या झाली आहे. या माणसाच्या गर्दीत रोजची जगण्याची लढाई करताना सकाळी उठलेला माणूस संध्याकाळी कायमची जागा रिकामी करून जगाचा निरोप घेतो की काय ! अशी अवस्था आहे. यातच उद्या काय होणार हे सांगणे कठीणच ! तर मग २०५० च्या नंतर काय असेल. कशा पद्धतीने माणसाला जगण्यासाठी स्पर्धा करावी लागेल हे सांगणे म्हणजे फार कठीणच. तरी थोडाफार अंदाज लावू शकतो आपण .

तसे पाहिले तर शंभर वर्षांनी जगाचा इतिहास बदलत असतो. जगाचा इतिहास बदलण्यासाठी प्रमुख देश हे अगदी शित युद्धा पासून किंवा त्याच्याही अगोदर राहिले ते म्हणजे अमेरिका आणि रशिया. अमेरिका हा आपण केंद्र बिंदू मानला तर जे काही अजून तिस एक वर्षीने होईल ते अमेरिकाच घडवून आणू शकेल. कोणताही देश महासत्ता झालेल्या देशाचे अनुकरण करत असतो. पण याच जोडीला रशिया आणि उत्तर कोरिया यांचीही भूमिका महत्त्वपूर्ण असणार हे नक्कीतसेच. सध्या बड्या देशांचे अध्यक्ष हे हुकूमशाही असल्या सारखे वागताना दिसून येते. उत्तर कोरिया तर अनु युद्धाची भाषा बोलताना दिसत आहे. तसेच एका बाजूला असलेला इसिस सारख्या संघटनेचे प्रश्न आहेतच. इराक , इराण हे तेल सम्राट देश यांची ही भूमिका महत्त्वाची राहणार आहे. जर युद्धाची ठिणगी पडली तर 'तेल' हाच युद्धाचा केंद्र बिंदू असू शकतो. जगातील व्यापार पाहता आयात - निर्यात , वेगवेगळ्या होणार्या जागतिक परिषदा आणि त्या अनुषंगाने होणारे करार हे घटक ही त्या - त्या देशात मोठ्या प्रमाणात बदल करू शकतील. याच बरोबर 'पृथ्वी' वाचवण्यासाठी आणखी आधुनिक पद्धतीने बदल होत राहतील. संरक्षण सामुग्री , वेगवेगळ्या प्रकारची क्षेपणास्त्रे यात निश्चित बदल होत आहेत. आता या सर्वात आपला भारत कुठे आहे ? तर तो आहे.

जरी आपण विकसनशील असलो तरी ती आपली ओळख लवकरच पुसत जाताना दिसत आहे. नव्हे तर पुसणारच आणि एक 'विकसीत' झालेलो देश .अशी आपली ओळख संपूर्ण जगात होईल. महासत्ता होणारच किंवा त्या मार्गावर लवकर असणारच हे मात्र नक्कीच ! खरा बदल भारतात झाला तो १९९१ ला हे साल भारतासाठी खुप महत्त्वाचे आहे. उदारीकरण , खाजगीकरण , जागतिककरण (उ खा जा) हे धोरण भारताने राबवले. सर्व क्षेत्रात भारताने मोठ्या प्रमाणात प्रगती केली. १९४७ साली भारत स्वतंत्र झाला. म्हणजे अगदी आता - आता फक्त ७० वर्षे झाली. त्या मानाणे खुप प्रगती झाली. आणि ती वाखण्याजोगी आहे. सामाजिक, आर्थिक, राजकीय, शैक्षणिक अंगाने भारत प्रगती करत आहे. सध्या आपला आर्थिक विकास दर ६.७ आहे. नक्कीच हा विकास दर वाढत जाताना दिसत आहे. अगदी मागील दहा- पंधरा वर्षांचा विचार केला तर दिसून येईल. की फारसे कोणाकडे मोबाईल फोन नव्हते , हे फेसबुक , ट्‌टीटर अशी माध्यमे नव्हती. आज ती सर्वानकडे आहेत. हाच तर मोठा बदल झाला. डिजीटल युगात प्रवेश केला. आज इतर देशा प्रमाणे आपल्याकडेही निवडणूका या सोशल मिडीया वर लढवल्या जात आहेत! सांगायचा उद्देश हाच की बदल हा किती झपाट्याने होत आहे. अजून तिस एक वर्षी ने हे चित्र बदलेल घरातच मोबाईलवर वोटिंग करता येईल. अजूनही काही भाग आपल्याकडे दारिद्र्य रेषे खाली आहे. ही रेषा मुक्त होईल. सरकार कुणाचेही असो. आज भारतचा शिक्षणाचा टक्का वाढतोय बाहेरच्या देशात शिक्षणाला जाणार्या विद्यार्थींची संख्या झपाट्याने वाढत आहे. आणि याला सरकारी योजनाचे पाठबळ ही आहे. गेल्या चार - पाच वर्षीत सरकारने काही धाडसाने मोठ- मोठे करार केले, गुंतवणूक केली, अंतर्गत गुंतवणूक केली किंवा इथून पुढे होईल याची फळे येणार्या काही वर्षीत नक्कीच चाकायला मिळतील. त्या अनुषंगाने आपल्याकडे मोठ्या प्रमाणात बदल झालेले दिसून येतील. सध्या भारताला जगात एक विशेष स्थान आहे. हे आपल्या सर्व सरकारच्या धोरणाची मुळ आहेत. हे नाकारता येत नाही. आपल्या देशातील 'लोकशाही' ही इतर देशासाठी मोठी प्रेरणाच आहे. परराष्ट्रीय धोरण आपले वाखण्याजोगे आहे. पर्यावरण , प्रदुषण , प्लास्टिक अशा घटकांनव तोडगा निघेल. दहशतवाद, अंतर्गत नक्षलवाद , शेजारी पाकिस्तान सारखे देश , जम्मू - काश्मीर, आरक्षण अशा मुद्दावर भारत नक्की मात करेल. थोडक्यात भारत हा तरुण अवस्थेत आहे. त्या अनुषंगाने प्रगतीची वाटचाल चालू राहिल.

अमेरिकेच्या 'न्यू वर्ल्ड वेल्थ' च्या अहवालानुसार भारत जगात सहावा श्रीमंत देश आहे. तो पहिल्या तिन मध्ये नक्कीच आलेला दिसेल. तसेच २०१७ च्या 'विश्व आनंदी अहवाल' यादीत भारताचा क्रमांक १२२ आहे . तो नक्कीच पहिल्या ५० मध्ये येईल. २०५० नंतर विश्व आणि भारताचे वेगळे चित्र पहायला मिळेल

अशा एकंदरीत चांगल्या वातावरणात आपण आहोत. की ज्या देशात गांधी, नेहरू, पटेल, आंबेडकर इ. राष्ट्रपुरुष होऊन गेले. येवढ्या जाती, धर्म, पंत, परंपरा आहेत. तरी आपण सर्व 'एक आहोत'. हेच काय ते आपले यश आहे. हेच आपल्याला २०५० नंतर देखील उपयोगी पडेल आणि त्याच वेळी आपण नक्कीच जगाच नेतृत्व करण्यासाठी पुढे असू.

2050 च्या युगात भारतासोबत विश्वाचा विचार केला तर भारतीय संस्कृतीच्या अस्तित्वाचे हुबेहुब दालन ऊभे केलेय,दक्षिण आफ्रिकेतील भव्य गीता मंदिराची पायाभरणी झालीय तर दुसरीकडे पाकिस्तानने महासत्ताक भारताला घाबरत युनोच्या माध्यमातून स्वताला धर्मनिरपेक्ष राष्ट्र घोषित केलय.भारत महासत्ता झाला पण आपली संस्कृती-साहीत्य-कला-संगीतचा लोप करून गेला असा खेद युनोने व्यक्त केला.खरतर नवे ते हवे असल तरी जुने ते सोने याचा विसर जणू भारताला झालाय.2050 चा भारत आणि विश्व हा प्रवास भौतिक प्रगतीचा तर वैचारिक ,सांस्कृतिक अधपतनाचा ठरलाय.एकवेळ पाकीस्तान धर्मनिरपेक्ष होऊ शकतो पण भारतातला अंतर्गत कलह मात्र संपणारा दिसत नाही.मग हा शब्दवेडा कवि जेव्हा ह्या अंगाने वास्तविकतेचा विचार करतो तेव्हा हेच म्हणावस वाटत..... 2050 च्या भारतात तंत्रज्ञान वरचढ झालं

पण भारताच्या पंरपरेला
आपल्यांनीच पोखरून नेल.

घर-संसारात मदतीला
गूगल झाला राजी
पण कुठेतरी हरवुन गेली
गोष्ट सांगणारी आजी

फेसबूक, WhatsApp, Insta ने
सार जग जवळ आलं.
पण तुमच्या आमच्या हृदयातल
अंतर मात्र वाढत गेल...

आध्यात्म ,संस्कार आणि संस्कृती
विसरून सारी पाळमूळ
तंत्रज्ञानाचा जग आलं फसवं
असच काहीस असेल
2050 चा भारत आणि विश्व,

मित्र परिसासारखे असावेत म्हणजे आयुष्याचं सोन होत.

- व. पु.काळे

मी कोकणचा अभिमानि

Shraddha Kulkarni

B. Tech. (CSE)

मृष्मय पोकळ काया | या भूमिकेतूनच कोकणी माणूस शेवटपर्यंत जगला. अटकेपार झेंडे त्याने लावले नाहीत असे नाही. परंतु त्याचा जीव मात्र इथल्याच वडिलोपार्जित मठीत घुटमळला. घरातल्या देवानी आणि गावातल्या जत्रांनी त्याला सहा सावला. कुलदैवताचा कौल घेतल्याशिवाय काही करावे असे त्याला कधी वाटलेच नाही. आपल्या यशाचे श्रेय त्याने ग्रामदैवतालाच दिले आणि अपयशासाठी सुद्धा त्यालाच जबाबदार धरले. किती प्रतिभावत माणसे या कोकणी भूमीत जन्माला आली! परंतु त्याची नाळ या भूमीपासून कधी तुटलीच नाही, देशपरदेशामध्ये ती वास्तव्याला गेली. परंतु त्याचा जीव या भूमीतच घुटमळत राहिला. या भूमीमध्येच आपल्याला मृत्यू यावा, आपली गख या भूमीतच विसर्जित व्हावी म्हणून ही माणसे अस्ताचलाला जाताना या भूमी कडेच परतली, इथले साहित्यिक सुद्धा इथल्या मातीतून कधी बाहेर पडूच शकले नाहीत. साहित्य सम्राट न. चि. केळकर यांना आपला शेवटचा काळ आपल्या बानिवडे गावी पालवायचा होता, आरतीप्रभूचा आत्मा बागलाच्या राईच्या चिदानंद स्वामींच्या मठामध्येच पाकोळी होऊन फडफडत राहिला. वेंगुर्ल्याच्या उभ्या दांड्याच्या मायाळू पावसाने पाडगावकरांना कुशीत. घेतले. आरवलीच्या मच्छीमार्केटमध्ये घडीचा प्रवासी होऊन भटकण्यामध्येच जयवंत दळवींनी धन्यता मानली. शिरोड्याच्या भिकेडोंगरीच्या टेकडीवर असून खांडेकर समुद्राकडे एकटक बघत राहिले. तिथेच त्यांना ययाती सुचली. सावंतवाडीच्या मोती तलावाने केशवसुतांना भुरळ घातली आणि आंबोलीच्या गर्द धुक्याने वसंत सावंतांना झपाटून टाकले. कोरले घालवली, मुटाट, वापोटणच्या तरीत बसून विंदा करंदीकरांचा आत्मा अनंताच्या प्रवासाला निघून गेला. मधु दंडवते आणि नाथ पै यांनाही कोकण भूमीच आपल्याला न्याय देईल असे वाटते. पां. वा. काणे, महर्षी कर्वे आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ही तीन भारतरत्ने एकट्या दापोली तालुक्याने दिली, एवढी काय जादू आहे कोकणभूमी" मध्ये मला वाटते इथल्या मातीला प्रतिभेचा परिसस्पर्श आहे. इथल्या पाण्याला वेगळा स्वाद आहे. म्हणूनच इथल्या घड्याला एक वेगळा नाव आहे. या मातीने ज्याला झपाटून टाकले तो माणूस जगात जरी कुठेही गेला तरी तो तिथला होऊ शकत नाही. इथल्या मातीकडे डोळे लावून तो तिथले दिवस ढकलत राहतो. निवृत्तीनंतर कोकणामध्ये एक छोटेसे पर बांधून आयुष्याचा उर्वरित काळ इथे व्यतीत करायची तो स्वप्ने पाहतो.

मला वाटते कोकणचा समाधान निर्देशांक (हॅपिनेस इंडेक्स) जर काढला तर तो महाराष्ट्रामध्ये सर्वात जास्त असेल आणि कोकणी आदिवासी पाड्यांमध्ये तो परमोच्च बिंदूला असेल. कोकणी माणसाने कोणाशी स्पर्धा कधी केली नाही, तुलना कधी केली नाही. तो आपल्याच कोशामध्ये आणि आनंदामध्ये मग्न राहिला. कोकणी माणूस एवढा प्रतिभावत असून तो स्पर्धा परीक्षेमध्ये पुढे का?

नाही असा प्रश्न अनेकांना पडतो. मुळात कोकणी माणसांमध्ये killer instinct नाही, दुसऱ्याला मागे खेचून दुसऱ्याच्या उरावर बसून पुढे जाण्यात कोकणी माणसाला समाधान नाही. स्पर्धेत धावणारा कोकणी माणूस त्याच्या मागचा माणूस जर धावताना पडला तर स्पर्धी सोडून देईल आणि त्या माणसाची वास्तपुस्त करेल. कोकणी माणसाला चाकोरीतले जीवन आवडत नाही. त्याला स्वतःसाठी पुरेसा वेळ द्याचा असतो, त्याचे छंद जोपासायचे असतात. नेहमीच्या नजरेने बघू नका.

पुन्हा एकदा आरती प्रभूच्या भाषेत बोलायचे झाले तर तो ज्या नागमोडी चाटा चालतो आहे त्या वाटेवरून चालणे तुम्हाला जमणार नाही, तुम्ही मोडून पडाल. स्वाती नक्षत्राचा थेंब तो आपल्या तळहातांवर झेलतो आहे आणि तो थेंब शिपल्यामध्ये टाकून त्याचा मोती होण्याची तो वाट बघतो आहे!

संगीत, नाटक, कला, साहित्य, वाचन याशिवाय कोकणी माणूस जगूच शकत नाहीमला वाटते कोकणी माणसाला जीवनाचा खरा अर्थ कळला आहे. सारे प्रवासी घडीचे हे जयवंत दळवींचे पुस्तक इथल्या प्रत्येक माणसाने वाचले आहे. इथला प्रत्येक माणूस म्हणजे चिं. त्र्यंच्या भाषेत बोलायचे तर एक शून्य बाजीराव आहे. त्यांच्याच भाषेत बोलायचे तर इथल्या वर्तुळाचा न्याय अजब आहे. विंदा करंदीकरांच्या कवितेतला आपल्या दुःखाचे सोहळे करणारा धोंड्या न्हावी इथे अजूनही जिवंत आहे आणि त्यांच्या कवितेतील गणपत वाणी बिडी पिताना अर्धी काडी चावून अजूनही घराला माडी बांधण्याची स्वप्ने बघतोच आहे. इथला माणूस स्वतःच्याच दुःखाकडे हसल्या नजरेने बघतो आहे आणि स्वतः च्या दुःखाचे सोहळे करतो आहे.तेव्हा कृपया तुम्ही कोकणी माणसाकडे नेहमीच्या नजरेने बघू नका. पुन्हा एकदा आरती प्रभूच्या भाषेत बोलायचे झाले तर तो ज्या नागमोडी चाटा चालतो आहे त्या वाटेवरून चालणे तुम्हाला जमणार नाही, तुम्ही मोडून पडाल. स्वाती नक्षत्राचा थेंब तो आपल्या तळहातांवर झेलतो आहे आणि तो थेंब शिपल्यामध्ये टाकून त्याचा मोती होण्याची तो वाट बघतो आहे!

ध्येय, ज्ञान, मेहनत आणि चिकाटी जर का तुमच्याकडे असेल
तर तुम्ही काहीही साध्य केले जाऊ शकता.

- डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम

अपेक्षा आणि वास्तव

Samarth Mali
S. Y. (ENTC)

यश एकटाच कॉलेजच्या नवीन इमारतीसमोरील कट्ट्यावर बसला होता. चार वाजून गेले होते. कॉलेजमधील विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचारी मुख्य गेटच्या दिशेने निघाले होते. हळूहळू कॉलेजचा परिसर मोकळा आणि शांत होत होता. बाहेरील वातावरण जरी शांत असले तरी यशच्या मनात विचारांचा कल्लोळ चालला होता, वेगवेगळ्या कल्पनांनी त्याच्या मनात गर्दी केली होती. पण चेहर्यावर गंभीर व शांततेचे चिन्ह होते. साठे सरांचं लक्ष अचानक यशकडे जाते व बघताच त्यांना संकेत मिळतात की यश काहीतरी विचार करतोय. सर केव्हांच यशच्या जवळ येऊन थांबले होते. पण यशला काही त्याची कल्पना नव्हती."काय रे यश एकटाच बसलाय." सरांच्या शब्दांनी यश त्याच्या कल्पनेतील दुनियेतून बाहेर आला. "सर तुम्ही", यश उभा राहत सरांना बसण्यास जागादेत म्हणाला. यश महाविद्यालयातील S. Y. B. Sc. या वर्गात शिकणारा विद्यार्थी पदवीचे प्रथम वर्ष ऑनलाईन पद्धतीने झाल्यामुळे त्याला महाविद्यालयाचा खरा अनुभव द्वितीय वर्षात घेता आला. साठे सर महाविद्यालयातील कला शाखेतील मराठी विषयाचे प्राध्यापक, विज्ञान शाखेतील विद्यार्थ्यांचा मराठी विषयाच्या प्राध्यापकांशी संबंध येण्याचे कारण म्हणजे S.Y.B.Sc. ला मराठी विषय अभ्यासास असणे."यश कोणत्या विश्वात हरवला आहेस? आजुबाजूने कोण ये-जा करत याच तुला भानच नाही." कट्ट्यावर बसत साठे सरांनी बोलण्यास सुरुवात केली. "विशेष काही नाही सर, कॉलेज कॅम्पसमध्ये कॉलेज कॅम्पसचाच विचार करत होतो. "यश उत्तरला. "लेक्चर बुडवून कॅम्पसमध्ये कुठे बसता येईल हे शोधत होता की काय ?" सरांनी मस्करीच्या सुरात विचारले. य हसत, "नाही सर, कॅम्पसमध्ये लेक्चर बुडवून कुठे बसायच याचा नाही, तर हा विचार करत होतो की लेक्चरमध्ये शिकवल्या जाणाऱ्या कन्सेप्टची चर्चा करायला जागा कुठे मिळेल. "म्हणजे ?" सरांना, यश काय म्हणतोय हे लक्षातच नाही आले."सर, कॉलेज काय असतं ?" यशचा प्रश्न."आज तू माझी परीक्षाच घेणार दिसतोय." साठे सरांनी हसत हसत उत्तर दिले आणि म्हणाले, "तू सांग, तुझ्या कॉलेजच्या काय संकल्पना आहेत ?" यशच्या चेहर्यावर समाधानाचे भाव दिसले, कदाचित त्यालाही त्याच्या मनात चाललेली विचारांची चुळबूळ कोणासमोर तरी व्यक्त करायची होती."कॉलेज एक अशी जागा जिथे फक्त पदवीचेच शिक्षण नव्हे तर आयुष्याचे शिक्षण घेता येते." यशच्या कॉलेजबद्दलच्या संकल्पनांची पेटी उघडली."कॉलेज कॅम्पसमध्ये एक अशी जागा असावी जिथे वेगवेगळ्या शाखेतील मुले-मुली एकत्र येऊन एकमेकांच्या शाखेतील विचारांची देवाण-घेवाण करतील." यश पूर्णपणे त्याच्या विचारांत हरवून गेला होता. साठे सर हाताची घड घालून भितीला टेकून, चेहर्यावर छोटी हास्य छटा ठेऊन यशचे बोलणे ऐकत होते, कदाचित ते देखील हरवून गेले होते."कॉलेज हे फक्त पदवी घेण्यासाठी नाही, तर स्वतःचा व्यक्तिमत्त्वाचा विकास करण्याची जागा आहे. कॉलेजच्या कॅम्पसमध्ये नुसतेच विद्यार्थ्यांचे घोळके नसावेत, तर त्या गर्दीला आकर्षित करणाऱ्या काही कला, कौशल्यांचे वर्ग रोज भरावेत. हे वर्ग विद्यार्थ्यांकडूनच चालविले जावेत, यासाठी त्यांना प्राचार्यांनी परवानगी द्यावी." यश न अडखळता बोलत होता."सर कॉलेजमध्ये जे ऑफलाईन पद्धतीने वास घेतले जातात, ज्याप्रकारे वर्ग भरले जातात, त्या वर्गामध्ये एकतरी फुटेज रेकॉर्ड करणारा कॅमेरा असावा त्या कॅमेऱ्याच्या सहाय्याने प्राध्यापकांचे तास रेकॉर्ड करता येतील."

ऑनलाईन कॉलेजच्या दरम्यान यशला अडचणी आल्या, त्याला उपाय म्हणून त्याने हे सुचवले. "पण आता तर कॉलेज सुरळीत सुरू आहेत. आता काय गरज आहे लेक्चर रेकॉर्ड करण्याची व ते विद्यार्थ्यांना देण्याची." साठे सरांनी शंका विचारली. कॉलेज ऑनलाईन होतील, नाही होतील, ते आपल्याला माहित नाही, पण जर हे लेक्चर्स रेकॉर्ड करून ठेवले तर त्याचा फायदा विद्यार्थ्यांनाच होईल. वर्गात एखादी कन्सेप्ट लगेच समजत नाही, पण जर ती व्हिडिओच्या स्वरूपात उपलब्ध असेल तर ते पुन्हा-पुन्हा पाहता येईल व शिकता येईल." "त्याचप्रमाणे आपल्या कॉलेजमधील मिडीया विभागामधील तसेच Computer Science या विभागामधील विद्यार्थ्यांना त्यांचे Skill प्रत्यक्ष दाखवता येतील. मिडीया विभागामधील विद्यार्थी लेक्चर्स रेकॉर्ड करतील, त्यात काही Editing असेल तर ते करतील व लेक्चर्स कॉलेजच्या वेबसाईटवर अपलोड करण्याचे काम Computer Science. विभागातील विद्यार्थी पार पाडतील." यशने सरांची शंका दूर करण्याचा प्रयत्न केला. साठे सरांनी होकारार्थी मान हलवत यशचे म्हणणे समजून घेतले. "यश तू जे म्हणत आहेस ते बरोबर आणि कोणत्याही प्राध्यापकाला पटण्यासारखेच आहे. पण मुद्दा शिल्लक राहती तो विद्यार्थ्यांच्या प्रतिसादाचा " साठे सरांनी वास्तवाची जाणीव करून दिली. ते पुढे बोलू लागले, "कॉलेज बऱ्याच मार्गाने विद्यार्थ्यांचा जास्तीत जास्त कसा फायदा होईल याकडे लक्ष देत असते. मुलांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास होण्यासाठी बऱ्याच उपक्रमांचे आयोजन करत असते. पण दरवेळेला मोजकीच चार-पाच मुले सहभाग नोंदवतात. Computer Science च्या विद्यार्थ्यांचा सहभाग हाताच्या बोटावर मोजण्याइतकाच असतो." बरोबर आहे, माझ्या वर्गातील मुलं तर नुसते Practical, Assignment, Submission यातच गुंतलेली असतात. याच्यापलीकडेच कॉलेज त्यांनी कधी पाहिलेच नाही." यशने सहमती दर्शवली. "सर, मला एक प्रश्न नेहमी पडतो, आपल्या देशात खूप सारे कॉलेजेस आहेत, पण उत्कृष्ट महाविद्यालय किंवा वरचा दर्जातील महाविद्यालय ही मोजकीच का आहेत ? आपले महाविद्यालयही उत्कृष्ट दर्जा प्राप्त आहे." उच्च दर्जाच्या कॉलेजमध्ये प्रवेश मिळविण्यासाठी वेगवेगळ्या प्रवेश परीक्षा घ्याव्या लागतात. त्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश घेणारी मुले ही तेवढी कष्टाळू असतात. अशा कॉलेजेसमध्ये शिक्षक देखील वेगळ्याच उत्साहाने शिकवतात. शिक्षक आणि विद्यार्थी यांचे समीकरण व्यवस्थित जुळले म्हणून अशी महाविद्यालये आज त्या स्तरावर आहेत." साठे सरांचे उत्तर. "आपल्या महाविद्यालयात प्रवेश घेण्यासाठी कोणतीच परीक्षा का नाही ? आणि गेल्या वर्षभरात ऑनलाईन कॉलेजच्या दरम्यान ही आपले महाविद्यालय हे न थांबता अविरतपणे चालूच होते. हे विशेष आहे. विद्यार्थ्यांचे झालेले नुकसान कसे भरून येईल ?" यशच्या बोलण्यात निरागसपणा व उत्सुकता दोन्ही दिसून येत होते. "याचे उत्तर मलाही माहिती नाही." सरांच्या बोलण्यातून निराशा व गंभीरता दिसून येत होती. दोघेही शांत बसले होते. वातावरणात वेगळाच तणाव जाणवू लागला, तोच सिक्युरिटी गार्डच्या शिट्टीने दोघे भानावर आले व महाविद्यालयातून बाहेर पडण्याच्या मार्गावर लागले.

ज्ञानी माणसासोबत केलेली काही वेळेची चर्चा ही हजारो पुस्तके
वाचण्यापेक्षा श्रेष्ठ असते.

- स्वामी विवेकानंद

माझी प्रेरणा

Prachi Devkar
F. Y. (CSE)

“प्रेरणा म्हणजे स्फूर्ती.

प्रेरणा म्हणजे कल्पकतेची मूर्ती,
प्रेरणा म्हणजे प्रगल्भतेचा विचार,
प्रेरणेनेच होते यश, स्वप्न साकार.”

वरील पंक्तीनुसार प्रेरणा म्हणजे चालना देणे. जिकलेल्या प्रत्येक व्यक्तीला आपण त्यांचे प्रेरणास्थान "विचारतो त्याप्रमाणे माझी प्रेरणा माझे आई-बाबा आहेत: प्रत्येकाच्या जीवनात आई-वडीलांचे स्थान अत्यंत महत्वाचे असते. आई आपला प्रथम गुरू असतो. बोलण्यापासून चालण्यापर्यंत ती आपल्याला शिकवत असते. ईश्वराला प्रत्येकांच्या घरी जाता येत नाही म्हणून त्यांने आईला निर्माण केले.

प्रत्येक आई-वडील मुलांच्या जन्मानंतरही त्याला घडवत असतात. कधी कुंचल्याच्या हळुवारपणे रंग रेखत तर कधी छिन्नीचे कठोरपणे घाव घालत त्यांचे काम चालुच असते. आई-बाबांच्या घडवण्याने आपण जरी घडत असलो तरी ते आपल्यासाठी नेहमीच एक गूढ बनून राहतात. आई आपल्यासाठी ऊबदार शाल असते. तर कधी कणखर ढाल असते. आई म्हणजे बालपणीच्या अंगाईला लागलेली सुंदर चाल असते. प्रत्येक काम करण्यास आई-बाबा आपणास प्रेरणा देत असतात, 'आवड' आणि 'आत्मविश्वास' असेल तर कोणतीही गोष्ट अवघड नाही आयुष्यात. हे ते मला नेहमी सांगतात. आई-वडीलां- बदल असणारा आदर हा मुखर करण्यापेक्षा तो आपण कृतीतही उतरवू शकतो असे मला वाटतं.

आईने जन्म दिल्यानंतर या जगाशी आपली ओळख होते. या जग नावाच्या भवसागरात स्वतःचे माणूसपण जपण्याची तारेवरची कसरत प्रत्येकालाच करावी लागते मुलाच्या जगण्याची वाट थोडी कमी खडतर व्हावी म्हणून 'बाप' नावाच वल्ह हातात धरून भवसागर पार करण्याचा प्रयत्नही केला जातो. त्यासाठी मात्र "संवाद" नामक सेतू बांधला जावा लागतो. मग या संवादातून बापाचं बाप असणे ठळकपणे जाणवत राहतं. आई-वडीलांचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे. माझ्या प्रत्येक संकटात ते माझ्या पाठीशी उभे असतात. आई-वडीलांच आणि आपल नाते तरल आहे. 'नातं' ही एक दृश्य वस्तु नाही, तर एक बांधिलकीची भावना आहे.

आई-वडीलांचे उपकार आपणास न फेडले जाणारे असतात. म्हणूनच आई-वडील जन्माची शिदोरी पुरत ही नाही सरत ही नाही.

बाप असतो घरचं अस्तित्व,
कर्तव्यक्ष मुलीच्या मागच स्पष्ट कर्तृत्व.
आई करते हाताचा पाळणा,
बाप देतो झुंज होऊन घोड्यावर स्वार,
जिवनरूपी समुद्रातील नाव तोच करून देतो पार.
बाप कुटुंबाचं आगळ माझ्या पंखातलं सामर्थ्य,
मुलीच एकही स्वप्न तो जाऊ देत नाही व्यर्थ,
भविष्याला माझ्या त्यानेच दिला अर्थ.
मुलगी 'लक्ष्मीच' त्याची जणु भरलेल धान्याचं माप,
मुलीवर असते बापाच्याच व्यक्तीमत्त्वाची छाप.

वरील स्वरचीत पंक्ती लिहीण्यास मला माझ्या आई-बाबांची प्रेरणा आहे. कदाचित या पंक्तीची रचना मी माझ्या आई-बाबांच्या आशीर्वादाने करू शकले असेन. आपली मुलं चमकावी म्हणून आयुष्यभर झिजणाऱ्या हिरऱ्याला वडील म्हणतात. विचाराइतक सुंदर काहीच नाही अस व. पु. काळे म्हणतात, अक्षरं विचारांचा पोशाक असतात म्हणून विचार प्रभावीपणे मांडता यायला हवे.

माझी आई सांगते पराभवाला न घाबरणे म्हणजे जिंकण असतं, आणि त्यासाठी लागणारे प्रयत्न आपण केले पाहिजेत. कारण देवासकट सर्व काही प्राप्त करून देण्याचे सामर्थ्य प्रयत्नात आहे, म्हणून प्रयत्न हा रत्न देवाहूनही श्रेष्ठ आहे. माझ्या प्रत्येक कार्यास त्यांचा पांढरा असतो. आई-वडील आपल्याला संस्कार देतात. हेच संस्कार आपल्या व्यक्तिमत्त्वाला आकार देतात. श्री छत्रपती शिवाजी महाराजांना संस्कार, शिकवण, शिक्षण देणाऱ्या जिजाऊ आई साहेबच होत्या. यश हे हाताच्या रेषेत नाही तर कपाळ्याच्या घामात असते. आणि तो घाम आपले आई-वडील गाळत असतात आपल्या यशासाठी. कौतुक करणाऱ्या अनेक व्यक्तीपेक्षा प्रोत्साहित करणारी एक व्यक्ती नकारात्मकतेला पुरून उरते. असं प्रोत्साहन देणारे माझे आई-बाबा माझे प्रेरणा स्थान आहेत - व्यवहार आणि नाती या दोन वेगळ्या गोष्टी असतात. व्यवहार संपतो. नाती संपत नाहीत आणि कधीही न संपणारे नाते म्हणजे आपलं आणि आपल्या आई-वडिलांचे असतं.

धन्यवाद.

अभंग

आम्ही जातो आपुल्या गावा ।
आमचा राम राम घ्यावा ॥१॥

तुमची आमची हेचि भेटी ।
येथुनियां जन्मतुटी ॥२॥

आतां असों घावी दया ।
तुमच्या लागतसें पायां ॥३॥

येतां निजधार्मी कोणी।
विठ्ठल विठ्ठल बोला वाणी ॥४॥

रामकृष्ण मुखी बोला। तुका जातो वैकुंठाला ॥

(संकलन)

Prasad Gurade
B. Tech. (Civil)

आयुष्य...

Prajakta Bagal

S. Y. (Mech)

आयुष्याच्या मनोरंजक प्रवासात चढ-उतार असणं खूप महत्वाचं असतं, अडचणींचा प्रवास सुरू झाला की खऱ्या अर्थाने आपली माणसे कळतात, लहान-लहान गोष्टी सुद्धा आयुष्यात किती महत्वाच्या असतात याची जाणीव व्हायला सुरुवात होते. सुखःचा आनंद घेत असताना, आपण कोणत्या अडचणींना सामोरे गेलो याकडे काहीवेळा दुर्लक्ष होते. त्या गोष्टींकडे दुर्लक्ष न करता त्या चुका इतरांकडून होणार नाहीत यासाठी प्रयत्न करणे म्हणजे खऱ्या अर्थाने आयुष्य जगणे आहे.

असाच एक मजेदार पण त्यातून खूप काही शिकण्यास मिळणारा सुंदर असा प्रसंग मला आठवतो. खरं म्हणायचं झालं तर माझ्याच आयुष्याशी निगडित हा प्रसंग आहे. मी स्वतःला आज उत्तम लेखिका, कवयित्री म्हणू शकते ते याच अनुभवावरून कारण ज्या अर्थी मला शब्द सूचतात वाक्यरचना जुळतात कदाचित एक उत्तम कवि/कवयित्रीच अस करू शकते/शकतो. अनुभवलेले प्रसंग शब्दांच्या सुंदर रचनेत मांडणे हे देखील कौशल्यच आहे जे सहजरीत्या कोणाला जमत नाही, अस मला वाटत. त्याअर्थी मग ज्या व्यक्तीला शब्द सूचतात, वाक्याची सुंदर रचना जमते ती प्रत्येक व्यक्ति कवि-कवयित्री, एक उत्तम लेखिका आहे अस म्हणायला हरकत नाही.

माझ्याबद्दल सांगायचं झालं तर सामान्य शेतकरी कुटुंबातील सामान्य शेतकरी असलेल्या माझ्या आईवडिलांची मी मोठी मुलगी. बऱ्याच अडचणींना सामोरे जाऊन 12 वी पर्यंतच शिक्षण कसबस पूर्ण केल. प्रश्न होता तो पुढच्या शिक्षणाचा, काय करायचं कसं करायचं काही कल्पना नव्हती कारण आमच्या घराण्यातील उच्च शिक्षण घेण्यासाठी प्रयत्न करणारी मी पहिलीच मुलगी. कुटुंबातून सुरुवातीला थोडा विरोध होता पण नंतर आधार पण त्यांनीच दिला. काहीतरी करायचं आहे ही जिद्द मनात घेऊन मी पुढचा प्रवास सुरू केला. 'CET' परीक्षेमध्ये चांगले गुण होते मग इंजीनीअरिंग करायचं ठरवलं. डिग्री पूर्ण करून गवर्नमेंट जॉब करायचा अस ठरवल आणि मेकॅनिकल इंजीनीअरिंग हा उत्तम पर्याय डोळ्यांसमोर आला. अॅडमिशन झालं आणि पहिल्या वर्षातले तीन महीने तर ऑनलाइन गेले. ऑफलाइन चा पहिला दिवस आला, सगळे खूप उत्साही होते पण चेहेरे मात्र कोणाचे दिसत नव्हते, त्याच कारण होत ते म्हणजे मास्क आणि कोरोनाच. तीन महीने ऑनलाइन संपर्कात असलेले मित्र/मैत्रिणी, शिक्षक/शिक्षिका त्या दिवशी प्रत्यक्षात भेटले. मोबाईलवर बास रे गप्प बसा आता अस सांगाव लागणार्यांना, अरे बोला रे तुम्ही गप्प का अस बोलावं लागल. कोरोना काळात ज्या गोष्टींची कल्पनाही नव्हती त्या गोष्टी घडल्या, मोठ्या प्रमाणात जैविक तसेच आजैवीक हानी झाली. लोकांची काम करण्याची गती मंदावली, धावपळ करून काम करण्याची सवय मोडली. विद्यार्थ्यांवर तर याचा खूप वाईट परिणाम झाला. आयुष्याचा टरनिंग पॉइंट हा कोरोना काळात सहज लोटला गेला. मंदावलेल्या अभ्यासाच्या गतीने आणि अभ्यासाच्या मोडलेल्या सवईसोबत कोरोना काळानंतर सामोरे जायचे होते ते शिक्षणाच्या भव्य सागरला सुरुवातीला सामोरे जाणे थोडे कठीण वाटले, पण अखेर सुरुवात झाली आयुष्याच्या एका नव्या पर्वाला. रमत-गमत मस्ती करत शिक्षणाचा आनंद घ्यायला सुरुवात झाली.

सुरुवातीचे दिवस खूप छान गेले. अस वाटत होत की अरे इंजीनीरिंग तर खूप सोप आहे, वाटत होत जेवढे अवघड तेवढे अवघड पण नाहीये. पण हा आनंद जास्त काळ टिकला नाही. थोड्याच दिवसात कॉलेज मध्ये शिक्षणाव्यतिरिक्त दुसरे उपक्रम राबवण्यास सुरुवात केली, ज्यामध्ये सुरुवातीला पहिली ते बारावी मला अजिबात न आवडणार उपक्रम म्हणजे स्टेज डेरींग हा होता. बारावी पर्यंतच्या शालेय जीवनात स्टेज वरती जाऊन बोलण्याच धाडस मी कधीच केल नाही, कारण एकच समोर जाऊन बोलणे म्हणजे खूप मोठी गोष्ट वाटायची.

मी बोलताना चुकले तर, मला समोर जाऊन बोलत नाही आल तर अशी एक वेगळीच भीती मनात होती. पण पुढे जाऊन बोलण्याची ईच्छा ही फार होती. मनात ठरवले ही संधि गमवायची नाही कारण आयुष्यात गेलेली वेळ आणि गेलेली संधि कधीच परत येत नाही. पहिल्या वर्षीयपर्यंतच्या शिक्षण प्रवासात मी पहिल्यांदा स्टेज वर गेले आणि थोडे घाबरत-घाबरत का असेना बोलण्याचा प्रयत्न केला. पहिल्या प्रयत्नाने माझ्या मनातील भीती थोडी कमी झाली, नंतर जेव्हा संधि भेटेल तेव्हा मी स्टेज वर बोलण्यासाठी जाऊ लागले, हळू-हळू मनातून भीती गेली आणि आत्मविश्वास वाढत गेला. कदाचित आज मी कधीही, कोणत्याही विषयावर मराठी आणि हिंदीतून आत्मविश्वासाने आणि निडर भावनेने बोलू शकते, इंग्लिश मध्ये बोलेल पण उत्तम नाही कारण इंग्लिश सुधारण्याचा माझा प्रयत्न चालू आहे. स्टेज डेरींग वाढवण खूप गरजेचे आहे कारण त्यामुळे वेगळाच आत्मविश्वास निर्माण होतो, गोष्टींकडे बघण्याचा दृष्टिकोन बदलतो म्हणजेच सकारात्मक गोष्टींचा प्रभाव आपल्यावर पडत जातो आणि यातूनच प्रगतीच्या मार्गावर एक-एक पाऊल पडायला सुरुवात होते.

असे बरेच प्रसंग आपल्या आयुष्यात घडत असतात, ज्यातून शिकण्यासारख्या बऱ्याच गोष्टी असतात. आयुष्यात नेहमीच कधी वाईट तर कधी चांगल्या प्रसंगाचे अनुभव येत राहतात. अशा बऱ्याच प्रसंगांचा अनुभव घेऊन माझा आत्मविश्वास वाढला आणि याच अनुभवावरून मला माझ्यात असलेल्या कौशल्यांना ओळखता आले. आज जर मला एखाद्या विषयावर लिहिण्याची संधि मिळाली तर ते मी सहजरीत्या लिहू शकते. याच कारण म्हणजे एकच माझा स्वतःवर असलेला विश्वास. मला या मधून एकच सांगायचे आहे की, 'प्रयत्नार्थी परमेश्वर' हे शब्द प्रतेकाला लागू होतात. प्रयत्न कराल तरच प्रयत्नांना यश मिळेल. अपेक्षा जेवढ्या मोठ्या तेवढेच प्रयत्नही मोठे असावे. स्वतःकडे असलेले ज्ञान दुसऱ्यांना द्यावे कारण ज्ञान साठवल्याने ते कुजत जाते आणि वाटल्याने ते फुलत जाते.

हृदयातील विठ्ठल

माझ्या मनी वसे विठ्ठला,
हृदयातही विठ्ठल विठ्ठल,
आई माझी असे विठाई,
बापा माझा विठ्ठल विठ्ठल...

मनी असे भाव तुझा,
दिसे कामात तुच विठ्ठला,
देवच माझा असे सखा,
श्वास माझा असे विठ्ठला...

राहतो पंढरीच्या भूमी,
घोष विठ्ठल विठ्ठला,
मी रे पापी एक जीव,
प्राण माझा तु विठ्ठला...

अन्याय माझा तुच सावरी रे विठ्ठला,
जावा प्राण माझा देवा,
चरणापाशी तुझ्या विठ्ठला.....

Vishal Bhoi
T. Y. (Civil)

डॉक्टर – एक कोरोनायोद्धा

Sarswati Lengare

F. Y. (Electrical)

देशाची सेवा करणे ज्यांचे पहिले काम, अशा सर्व कोरोनायोद्ध्यांना माझा सलाम.

2019 पासून कोरोना महामारीने जगभर रात थैमान घातले आहे. घड्याळाच्या काट्यावर चालणारे जग अक्षरशः जागेवर थांबले आहे. कोरो- ना महामारीने सर्वत्र हाहाकार माजवला आहे. चीन मधून आलेली ही स्वारी जगासाठी ठरली सगळ्यात मोठी महामारी खबरदारी घेणे हीच आपली जबाबदारी कोरोना हा चीनमधून आलेला रोग आहे. या रोगात सर्वजण शांत बसले. पण डॉक्टर, नर्स हे या कोरोनाला लढत आपले कर्तव्य पार पाडत आहे. कोरोना काळात सर्व योद्धे लढत होते. पण त्यातील महत्वाचा योद्धा म्हणजे डॉक्टर. डॉक्टर अखंडपणे आपले कार्य करीत आहेत

कोरोना काळात आपल्या जीवाची पर्वा न करता आपले कर्तव्य प्रामाणिकपणे पार पाडणारे योद्धा म्हणजे कोरोना योद्धा. डॉक्टरांनी आपल्या जीवाची पर्वा न करता कोरोना काळात आपले कार्य अखंडपणे चालू ठेवले. जेव्हा भारत सरकारने माझे कुटुंब, माझी जबाबदारी' ही योजना राबवली तेव्हा प्रत्येक नागरिकाच्या घरोघरी जाऊन त्यांची आरोग्य तपासणी करण्याचे मोलाचे कार्य आपल्या या कोरोना योद्ध्यांनी म्हणजेच डॉक्टरांनी केली.

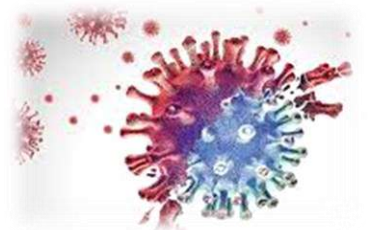
कोरोनाविरुद्धच्या लढाईत कार्य ज्यांचे देवासमान, अशा शूर कोरोना योद्ध्यांचा करूया सन्मान. हे कार्य करत असताना काही डॉक्टरांना आपला प्राणही गमवावा लागला आणि 'दिल्ली' येथील बेगमपूर हॉस्पिटलमधील डॉक्टर जावेद अली हे याचे ज्वलंत उदाहरण आहे. डॉक्टरांनी आपल्या कुटुंबाची सुध्दा पर्वा केली नाही. या भारत देशाचे ज्येष्ठ नागरिक आणि एक कोरोनायोद्धा म्हणून या डॉक्टरांनी आपली जबाबदारी अखंडपणे पार पाडली आहे.

आपल्या या डॉक्टरांनी केवळ आपल्या साठीच नव्हे, तर संपूर्ण भारत देशासाठी दिवसरात कष्ट करून आपले कर्तव्य प्रामाणिकपणे पार पाडले आहे. ज्यांनी या कोरोना काळात आपले कर्तव्य प्रामाणिकपणे पार पाडून आपल्या प्राणांची आहुती दिली, त्या कोरोना योद्ध्यांना माझा सलाम.

ज्यांनी आपल्यासाठी आपल्या जीवाची पर्वा न करता आपले कार्य अखंडपणे चालवून सर्वांना ठीक केले, त्यांचे उपकार आपण कधीही विसरता कामा नये. घ्या काळजी या कोरोना योद्ध्यांची तेव्हाच प्रत्येक स्थितीत देश जिंकेल कोरोनाशी कोरोना महामारीतून आपल्या देशाला वाचवण्यासाठी या कोरोना योद्ध्यांनी म्हणजेच डॉक्टरांनी आपल्या मुलांपासून दुर राहून या देशाचे संरक्षण केले.

कोरोना योद्ध्यांचा करूया सन्मान,
कार्य त्यांचे आहे महान.

ज्यांनी ज्यांनी आपल्या देशाची सेवा करताना, बाधित रुग्णांना ठीक करताना आपल्या प्राणांची आहुती दिली, त्या सर्व कोरोना योद्ध्यांना माझा सलाम.

Pratiksha Patil
S. Y. (ENTC)

Chandrika Dhale
T. Y. (CSE)

काही नसण्यातच होता आनंद मोठा

वळण

आर्थिक स्थैर्य मिळवताना बरंच गणित चुकत जातं
नसण्यातच आनंद असतो हे उत्तर शेवटी हाती येतं.

लहानपणी शाळेमध्ये एकच ट्रेस असायचा
खाकी चड्डी, पांढरा सदरा प्रत्येकाच्या अंगावर दिसायचा.

पिझ्झा, बर्गर, नूडल्स खाणं आजकाल रुटीन असतं
गरिबीला लपवणं कठीणच नाही तर जीवघेणं असतं.

हल्ली आता प्रत्येकाचं पॅकेज फक्त मोठं असतं
दिवाळीच्या दिवशीसुद्धा पॉश घर भकास वाटतं.

का बरे पहिल्यासारखे पाहुणे आता येत नाहीत?
हसण्याचे आणि खिदळण्याचे आवाज कानावर नाहीत?

काय तर म्हणे आम्ही आता हाय-फाय झालो
चार पैसे आल्यामुळे खरं तात्पुरतेच वाया गेलो.

कशामुळे घात झाला काहीच का कळत नाही?
एवढं मात्र खरं की पाहिल्यासारखं सुख आता आजिबात
मिळत नाही.

प्रगती झाली कि अधोगती काहीच उमजेना ?
माणसाला माणसाकडून अजिबात प्रेम मिळेना.

अहंकार कुरवाळल्याने प्रेमाचे झरे आटलेत.
अन आधार गमावल्यामुळे "सायकियाट्रीस्ट" जवळचे
झालेत.

भ्रमामध्ये राहून जागं व्हा थोडं,
माणसांशिवाय माणसाचं सुटत नाही कोडं.

वळणफुले ही कोमेजली, अश्रु ही आठले.
भोगले दुखःचे दिवस, ते ही सरले.
रात्री कश्या आणि दिवस कसले,
ते ही पार पाडले.

माहीत नाही एवढे काय हरवले,
सगळं ठीक असूनही काहीतरी गमावले.
काही गोष्टींमागे पळून, स्वतःलाच हरवले.

कालांतराने स्वतःला शोधत गेले, रडताना
हसणे आणि हसताना रडणेही शिकले.

नको वाटणाऱ्या गोष्टींना होकार देऊ
लागले, अमावस्येलाही चंद्र शोधू लागले.

चुकांना सुधारण्याचे प्रयत्न सुरू झाले.
काही प्रश्नाची उत्तरे मिळाली तर काही
मार्ग सापडले.

आणि जीवनाच्या या वळणावरती पुन्हा
चालू लागले.

राजे : एक शिकवण

Suraj Masal
S. Y. (ENTC)

खरचं ! राजे, तुम्ही होता सुर्यासारखे स्वराज्याला तेजस्वी चेहऱ्याने चमकवणारे.
खरचं ! राजे, तुम्ही होता माय माऊली, प्रति आदर असणारे केवढे, आभाळाएवढे.
खरचं ! राजे, तुम्ही होता प्रेमळ शब्दांनी सर्वांचे मन जिंकणारे, फुलांसारखे.
खरचं ! राजे, तुम्ही होता वाघासारख, संकटाच्या काळात निर्धारपणे लढणारे.
खरचं ! राजे, तुम्ही होता चंद्रासारखे अखंड, स्वराज्याला उद्याचे चांदणे दाखवणारे.
खरचं ! राजे, तुम्ही होता देवासारखे, मावळ्यांच्या हृदयात घर करून राहणारे.

पंढरीचा पांडुरंग

Prajakta Bagal
S. Y. (Mech)

सखा माझा हरी सावळा,
देखने रूप, मस्तकी चंदनाचा टिळा ।
काळा-सावळा रंग ज्याचा, असा
तो एक भगवंत माझा ॥

काय तुझे रूप देवा,
काय तुझी ख्याती, दर्शनास तुझ्या
पंढरपुरी अमाप असते गर्दी ।
पंढरीचा राजा तू, चराचरात वास तुझा,
घेता नाम तुझे देवा, निराशेचा अंत
झाला ॥

सुरेख सुरुवात तू प्रसन्न शेवट तू,
चराचरात ध्यास तुझा, मनामनात
वसतो तू ।

लहान तुझी मूर्ती देवा, महान तुझी
कीर्ती,
मुखदर्शन घेता तुझे, जीवन माझे
धन्य होई ॥

लहान तुझी मूर्ती देवा, महान तुझी
कीर्ती,
मुखदर्शन घेता तुझे, जीवन माझे
धन्य होई ॥

साक्षात विष्णूचा अवतार तुझा,
भक्ताच्या पितृभक्तीस प्रसन्न होऊन
विटेवर तू उभा ।
चरणस्पर्श होता तुझे, जन्माचे सार्थक
होई,
हरी नाम जपत असता, संकटे सारी तू
हरून घेई ॥

मनात वसो सदा तुझे नाम,
स्मरणी तुझी दिव्य काया ।
प्रार्थना माझी तुझ्या चरणी,
राहो चित्ती ध्यान तुझे,
मुखी तुझे नाम सदा ॥

मी तितकाही वाईट नाही

Sandip Kshirsagar
T. Y. (Mech)

प्रत्येक माणूस मनाने वाईट नसतो,
प्रत्येक माणूस बेवफा नसतो,
कधी कधी तेल नसल्यामुळे दिवा
विझतो,
प्रत्येक वेळी दोष वाऱ्याचा नसतो !!
दिवस आणि रात्र खराब होतात,
माणसे खराब होत नाहीत,
परिस्थिती खराब होते, शांत राहा
आणि नेहमी नैतिकतेला चिकटून
राहा,
अहंकाराची भाषा सोडा, नेहमी
आपल्या हृदयात सामंजस्य ठेवा,
नातेसंबंध खराब होतात,
माणसे खराब होत नाहीत,
परिस्थिती वाईट आहे,
आपण जे योग्य ते योग्य वेळी
करतो, जेणेकरून कष्टाचे फळ आज
आपल असेल,
उद्या उज्ज्वल आणि सोनेरी असेल,
विश्वास ठेवा किंवा नका,
या जगातील लोकांवर
या जगात एक अविचल वास्तव
आहे., सर्वात मौल्यवान योग्य वेळ
आहे,

वेळेशिवाय, ढगांशिवाय पाऊस वाईट
होतो,
माणूस वाईट होत नाही,
परिस्थिती वाईट होते,
मी तितकाही वाईट नाही,
काही काळासाठी मी माझ्या आयुष्यात
अडकलो आहे,
पण मी तितकाही वाईट नाही.....
होय मी खूप चुका करतो,
याचा अर्थ असा आहे का मी खूपच चुका
करतो
आणि मी चूक केली आहे हे मला
समजत नाही,
परंतु हे माझे अज्ञान नाही,
हा एक तात्पुरता गोंधळ आहे,
कारण मी तितका वाईट देखील नाही.
होय, मी थोडा गोंधळलेला आहे,
थोडा तुटलेला आहे,
ती लढाई काय आहे,
मी एकटाच लढलो आहे,
मी थोडा विखुरलो आहे का?
आता मी तुला भेटलो आहे,
मी तुझ्याशी थोडे भांडतो,
पण मी इतका वाईटही नाही.....

आयुष्य हे असंच चालत असतं..

Vasudha S. Navale
S. Y. (ENTC)

Sushant Kambale
S. Y. (ENTC)

जुन्या आठवणी

बदलत्या जगाबरोबर बदलायचं असतं, जे घडेल ते सहन करायचं असतं, आयुष्य हे असंच चालत असतं.....

कुठून सुरु झालं हे माहीत नसलं, तरी थांबायचं कुठं हे ठरवायचं असतं, आयुष्य हे असंच जगायचं असतं.....

कुणासाठी काहीतरी निस्वार्थपणे करायचं असतं, स्वतःच्या सुखापेक्षा इतरांना सुखवायचं असतं, आयुष्य हे असंच जगायचं असतं.....

दुःख आणि अश्रूना मनात कोंडून ठेवायचं असतं, हसता नाही आलं तरी हसवायचं असतं, आयुष्य हे असंच जगायचं असतं.....

पंखामध्ये बळ आल्यावर घरटं सोडायचं असतं, आकाशात झेपावूनही धरतीला विसरायचं नसतं, आयुष्य हे असंच जगायचं असतं

मरणानं समोर येऊन जीव जरी मागितला, तरी मागून मागून काय मागितलं, असंच म्हणायचं असतं... आयुष्य हे असंच जगायचं असतं.....!!!

काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

ते दिवस आठवणी, आजही येते डोळ्यातून पाणी,
काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

अजूनही खूप लिहावेसे वाटते,
पण त्या आठवणी आठवणी डोळ्यातून पाणी काही थांबेना..!

आज वाटते का झालो मोठा,
लहान असतो तर अजून खूप केली असती मजामस्ती,
गेले ते दिवस राहिल्या त्या आठवणी..!

खूप काही आठवते ते जुने दिवस,
काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

काही पण बोला,पण होते ते दिवस खूप खास,
काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

ते लहान पण होते खूप गोड,
काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

अजून पण आठवते ती मजामस्ती मित्रासोबत केलेली,
काही केल्या ते काही विसरत नाहीत ते दिवस..!

लहानपणीचे मित्र होते ते खूप वेगळे, आजही आठवते.

Vaishnavi B. Manepatil
S. Y. (ENTC)

Kalyani G. Landage
S. Y. (ENTC)

कणा ...

ओळखलत का सर मला,
पावसात आला कोणी.
कपडे होते करमदलेले,
केसावरती पाणी.
क्षणभर थांबला नंतर हसला,
बोलला वरती पाहुनी.
गंगा माईनी पाहुनी आली,
गेली घरट्यात राहुनी.
चार भिंतीत होते नव्हते गेले,
बायको मात्र वाचली. खिशाकडे हात
जाताच,
हसत-हसत उठला.
पैसा नको सर,
जरा एकटे पणा वाटला.मोडून
पडला संसार,
तरी मोडला नाही कणा.
पाठीवरती हात ठेवूनी,
नुसतं लढ म्हणा.
नुसत लढ म्हणा.....

(संकलन)

बाप, बाप असतो

आईचं गुणगान खूप झाले,
बिचार्या बापाने काय केले.
बिकट प्रसंगी बापच सदा सोडवी,
आपण फक्त गातो आईचीच गोडवी.
आईकडे असतील अश्रूंचे पाट,
तर बाप म्हणजे संयमाचा घाट.
आठवते जेवण करणारी प्रेमळ आई.
त्या शिदोरीची सोय ही बापच पाही,
देवकी यशोदेचं प्रेम मनात साठवा, टोपलीतून
बाळास नेणारा वासुदेवही आठवा.
रामासाठी कौशल्येची झाली असेल कसरत,
पुत्र वियोगाने मरण पावला बाप दशरथ.
काटकसर करून मुलास देतो पॉकेटमनी,
आपण मात्र वापरी शर्ट-पॅट जुनी मुलीला हवे
ब्युटीपार्लर, नवी साडी, घरी बाप आटपतो
बिन साबणाची दाढी.
वयात आल्यावर मुले आपल्याच विश्वात
मग्न, बापाला दिसे मुलांचे शिक्षण, पोरीचे
लग्न.
मुलाच्या नोकरीसाठी जिना चढून लागते
धाप,
आठवा मुलीच्या स्थळासाठी उंबरठे
झिजवणारा बाप,
जीवनभर मुलांच्या पाठी बापाच्या सद्विच्छा.
त्यांनी समजून घ्यावं हीच माफक इच्छा

अशीच लेक हवी

जिच्या जन्मानं पडली कपाळावर आठी,
अन् सुकलं हर्षमयी मुखकमल |
अपेक्षा होती कुलदीपकाची मोठी,
धन्य ते मायबाप ज्यांनी दूर नाही केलं ||

वाढत होती ती मोठ्या गुण्यागोविंदाने,
लहान पिल्लांची आवड तिला भारी ||
सगळ्यांना जीव लावून जिंकलं प्रेमाने,
शाळेत जायचं म्हणून गोड हट्ट धरी ||

जीव आई बापाचा जडला तीवर,
तयारी दाखवली उज्वल भविष्याची |
मोठ्या चिकाटीने मात केली परिस्थितीवर,
सवयच लागली जणू प्रत्येक युद्ध जिंकायची ||

इच्छाशक्तीला तिच्या तोड नाही जगतावर,
स्वप्न होतं मनाशी खूप मोठं व्हायचं |
यशस्वी मात करुनी सार्या दुःखावर,
आई बाबांना मात्र स्वर्गसुख द्यायचं ||

बोलणं तिचं गोड गोड नेहमीच ऐकावं,
राग तिचा जणू एक मज्जाच वाटते |
निर्भिड आयुष्य जगायला तिच्याकडून शिकावं,
कधी तिची शांतता मात्र काळजाचा ठोकाच
चुकवते ||

जरी असली ती एक चुणचुणीत मुलगी,
लावी माया मात्र एका आईबापासारखी |
प्रत्येकाशी असते तिची प्रेमळ सलगी,
स्वभाव ओळखायला तिचा लागतो एक पारखी||

आई बनून माया सागरासारखी लावते,
कठोर बाप होऊन लावते शिस्तीला |
बहिणीची काळजी अन् बंधूसम पाठी राहते,
प्रार्थना राधेयाची लेक अशीच दे मला ||

Pooja Mali

S. Y. (CSE)

बाबा म्हणजे काय

बाबा म्हणजे स्तंभ, प्रत्येक
वादळात उभा राहणारा,

आपल्या परिवारावर आलेल प्रत्येक
संकटाला एकटा सामोर जाणारा,

ती व्यक्ती जो आपल्या परिवाराला
खुश ठेवण्यासाठी काहीही करू
शकते.

आपल्या मुलांच्या लग्नासाठी चपला
शिवणारा, डोळ्यातील अश्रु हळूच
पुसून चेहऱ्यावर हास्य आणणारा,

स्वतःसाठी कधी एकही रुपया खर्च
न करता, पण आपल्या मुलासाठी
पाहीजे ते आणून देणारा.

आयुष्यात सगळं काही मिळेल, पण
या बाबाला कधी विसरू नका,
कारण त्याची जागा दुसर कोणीच
नाही घेऊ शकत.

Sudarshan M. Dudhale

B.E. (Mech)

Sarswati Lengare
F. Y. (Electrical)

Shruti N. Divate
S. Y. (CSE)

गाव माझा बगु..

शहरात आल्यावर मला आठवतो गावचा वारा
या धक्काबक्कीच्या शहरापेक्षा गाव माझा बरा.

चायनीज, गर खाण्यापेक्षा
माझ्या मळ्यातला हुरडा खरा, मायेचा तर
हाताला कुठंच नाही थारा.

दिवसभर उन्हात राबणारा शतकरी खरा.

वागु नका असं वाघांनो विचार जरा करा,
दगडाला हार घालण्यापेक्षा, आई - बापाचं पाय
धरा,
खरंच सर, या शहरापेक्षा गाव माझा बरा.

सुषय

आता कुठे सावरले होते, मी माझ्याच
विश्वात, का आलास तू माझ्या आयुष्यात?
नव्हता ठेवायचा मला आता विश्वास
कुणावर.
पण तू वागलास असा की ठेवला मी
तुझ्यावर...

नव्हतं जोडायचं मला कोणासोबत
कुठलंच नातं. पण तू आलास आणि ते
नकळत जुळलं. वाटतं म्हणत होते मी की
तुझी सवय आता होईल
पण तू म्हणालास की मी सावरून घेईन.

आता ना तुझ्या हातात काही, ना माझ्या
हातात. अडकलो ना आपणही या
नियतीच्या विळख्यात. सांग आता कसा
सोडवू हा भावनेचा गुंता.

का लागून राहते रे मला उद्याची चिंता,
नाही मोडायची मला आता ही सवय,
का बनवलेत रे लोकांनी हे बंधनांचे वलय
सांग ना आता तू, कशी मी सावरू.

हे मन आता लागते बावरू ...

Sarthak Nande
S. Y. (CSE)

Chandan Khade
B. Teach. (Civil)

स्वतः

कधी तरी स्वतः बद्दल पण बोलावे,
स्वतःच स्वतःशी संवाद साधत लिहावे.
मी पणा सोडून आपल्यातल्या मी ला पहावे,
स्वतः आपण इंद्रधनु सारखे असतो,
दसऱ्याच्या आनंदाचे कारण बनत
स्वतः मात्र लोप पावतो.

कधी तरी स्वतः साठी पण आनंदी होत जा,
स्वतःच्या बोलण्यात खुलत जा,
स्वतः वर बोलायला फार काही लागत नाही,
पण नेमक काय बोलावं हे मात्र सुचत नाही.

शब्दांने शब्द खुलतो रे,
स्वतःसाठी बोलायला फार ताकद लागते रे,
स्वतःला काय वाटते ते फार महत्वाचे आहे.
स्वतःसाठी बोलण्यात एक वेगळीच मजा आहे,
कधी तरी स्वतः बद्दल पण बोलावे.

स्वतःच स्वतःशी संवाद साधून,
करून घ्यावे मन मोकळे.

आठवणी

आठवणी असतात सुंगधापरी
हृदयात जपण्यासाठी,
सुख दुःखाच्या रिमझिम पावसात
भिजण्यासाठी.

आठवणी असतात एकांतात
खूप काही बोलण्यासाठी,
कोणीही सोबत नसताना
त्याच्यात हरवून जाण्यासाठी.

आठवणी असतात मित्र बनवून
सोबत राहण्यासाठी,
भिजलेल्या पापण्यांना
मायेचा स्पर्श देण्यासाठी.

आठवणी अशाच असतात
गडद फिकट रंगाच्या
त्यानुसार आपल्याला
त्यांच्या रंगात रंगत ठेवण्यासाठी.

म्हणून
आठवणी आठवणीच असतात.

Shreya A. Somadale
S. Y. (CSE)

Sakshi Narayanpethkar
S. Y. (ENTC)

इंजिनिअर्स

सबमिशन जरा जास्तच आहे,
दरवर्षी वाढतं सारं,
तेच टेन्शन बनून,
मनामनात साठतं.

हात लिहीत राहतात,
पण समजत काही नाही,
स्वप्नांमध्ये 'शीट्स' शिवाय काहीच दिसत
नाही.

एवढ्यात युनिव्हर्सिटीतून परिक्षेची तारीख
येते. आताच सुरु झाली म्हणता म्हणता
टर्म देखील संपून जाते.

दिवस-रात्र पुन्हा असेच भराभर सरत
जातात. एक्स्ट्रा लेक्चर्स, एक्स्ट्रा प्रॅक्टिकल्स
यासाठीच उरून राहतात.

कॉलेज संपून P.L. चा सुरु होतो पुन्हा खेळ.
सबमिशन नंतर पुन्हा एकदा चालत येते
मरण वेळ.

चक्क डोळ्यांसमोर केस डोकं सोडून जातात,
चप्प्या आणि टक्कल होऊन इंजिनीअर्स बाहेर
पडतात...!

श्रावण आला...

हासरा नाचरा ,जरासा लाजरा,
सुंदर साजिरा, श्रावण आला.

तांबूस कोमल पाऊल टाकीत,
भिजल्या मातीत श्रावण आला.
मेघांतली वीज सोनेरी निशाणे,
आकाश वाटेने श्रावण आला.

लपत, छपत, हिरव्या रानात,
केशर शिंपीत श्रावण आला,
इंद्रधनुष्याच्या बांधित कमानी,
संध्येच्या गगनी श्रावण आला.

लपे ढगामागे, धावे माळावर,
असा खेळकर श्रावण आला.
सृष्टीत सुखाची करीत पेरणी,
आनंदाचा धनी श्रावण आला.

Shruti N. Divate

S. Y. (CSE)

आठवणी

आठवणी म्हणलं तर खूप छान आनंद, कोवळ्या असणार्या या आठवणी कधी हळव्या होऊन जातात. कळतही नाही. आपणच कधी त्या जगल्या होत्या हे उमजतचं नाही...

ठरवलं तर माणूस आठवणींवर जगू शकतो आणि मरुही शकतो.. कश्या असतात ना या आठवणी. आठवल्या तर खूप काही देऊन जातात आणि खूप काही हरावूनही घेतात. प्रत्येकानेच आपल्या मनात आठवणींचा एक सीनेमा बनवलेलाच असतो.

जीवनातला तोच एक अमूल्य ठेवा असतो. आठवणींचा नेहमी गुणाकारच होत असतो. पण काही आठवणींचा केलेला भागाकरच एक नवी उमेद देत असतो.

आपण आपल्या मनाच्या कोपऱ्यात कोणत्या आठवणी जपायच्या हे आपणच ठरवायचं असतं.

कारण अनेकजण फक्त आठवणी देऊन जातात. शेवटी आपल्याला एकटचं जगायचं असतं...

Ishwari Nalawade

S. Y. (CSE)

आईबाबा

देव नाही म्हणे, या जगात. पण आईबाबाच माझ्या श्रद्धास्थानात.

मागितल्या ज्या गोष्टी मी, बोलल्या बोलल्या दिल्या त्यांनी, कितीही संकटे आले, तरीही खंबीरपणे उभे माझ्या पाठीशी.

हिरो तुम्ही, जीव माझ्यावरी. सदैव वाढवेन मी मान तुमचा. उगाच का ओवाळिता आरती. जगेन माझे जीवन मी त्याग तुमचा घेऊनी उरी. किती आले, किती गेले, पण तुमचे स्थान कोणाला न दिले.

विश्वास तुमचा करेन सार्थ. जीवनाला तुमच्या देईन अर्थ. बेभान होऊन जगल्यावर, सत्य कधी दिसत नाही. जाण ठेवेन तुमची, कारण आईबाबा परत मिळत नाही.

Sanchita Mahamuni
S. Y. (ENTC)

Sharayu Joshi
F. Y. (Electrical)

भरगो

निघाले होते एकटेच, तुम्ही त्या काटेरी
पंथावर हाती होती फक्त मशाल...
निघाले होते एकटेच तुम्ही, घेऊनी हाती
ज्ञानाची ढाल...
मार्ग होता खडतर पण, अंगात होते
शहाणपण...
मार्गात होते बोचणारे ते बाभळीचे काटे,
पण, तुम्ही होता त्यावर लावणारा मलम...
तुम्ही ही ठाणले होते,
नेईल त्यांना एकदिवस सत्याच्या पंथावर..
दाखवेल त्यांना प्रकाशाचा खरा मार्ग.
या अंधारलेल्या काळ्या-रातीला घातली
होती शपथ...
एक एक पाऊल तुमचे चालू होते पंथाकडे,
माहीत होते खुप काही भिडून, चिरून जाईल
या काळजाला...
पण तुम्ही होता तयार प्रत्येक सामण्यांला,
प्रत्येक आयुष्यांतल्या डावांना...
तुम्ही जरी विजलातं, तरी विजणार नाहीत
तुमच्या तोंडून निघालेले ते शब्द...
जे देतील आणि कायम राहतील,
या सैरवैर धावणार्या वार्यांत...
तुम्ही आहे पेरलं खूप काही
ते उगवेल हे माहित होते तुमच्या मनी...
तुमचा एक दिवा विझला !
तरी, तयार आहेत लाखो दिवे जे घे
जातील
तुमच्या मशालींला पुढे...
फक्त माझं एवढंच आहे सांगण,
तुम्ही ज्यांच्यासाठी लढला आयुष्यभर...
तो विचारधाराचं घेऊन जाईल सर्वांना प्रगती
पंथावर... तीच विचारधारा घेऊन जाईल
सर्वांना यशाच्या शिखरांवर...

आई

आई, अक्षरे ही दोन. प्रथम लिहिली
कोणी. दोन अक्षरे ही घेती ब्रह्मांडाला
गवसणी.

आई, माझी कामधेनू आई कल्पतरू,
मोठा चिंतामणी. माझ्यासाठी आई
सर्वस्वाचा साठा.

आनंदाचे माझे गाणे. आनंदाचे हे
संगीत. आईमध्ये समावले माझ्या
अंतरीचे गीत.

समुद्र आणि ते आकाश अथांग म्हणून
गाजले. मन आईचे पाहून, स्वतःशीच
ते लाजले.

आई

Anuja N. Patil
S. Y. (ENTC)

Rutuja Gaikavad
S. Y. (CSE)

आई, मला कोणतीच भीती नाही.

जेव्हा तुझा हात डोक्यावर राही,
जीवनात माझ्या ज्या अडचणी दुःख आहेत
काही तू सोबत असता, दूर होतात त्याही ।

आई, हट्ट माझें पूरवण्यास सतत धावली,
टोचू दिला नाही खडा कधी माझ्या पावली,
जाता वाईट मार्गी तू मला कावली,
वाट खरेपणाची तू मला दाखवली.

आई, तू जीवनातला माझ्या आहे सुविचार,
देह जरी माझा असला तरी मनात तुझे विचार,
प्रत्येक रोगाचे तू आहे उपचार,
पण कधी केला नाही तू तुझ्या कामाचा प्रचार ।

आई, माझ्या जीवनात तुझे अस्तित्व जसे,
वाळवंटामध्ये हिरवी झाडे उगावली तसे,
तापत्या माळराणात तू झाली सावली,
धन्य झाले मी तू मला पावली,
तू आहे माझ्यासाठी माझी विठ्ठमाउली ।

आई, तुझ्या विना माझा एक दिवस न जाई,
आई, तू झाली माझ्या जीवनाची आमराई,
तू आणि मी जसे दूध व साई,
मागिल जन्माची, माझ्या तू आहे पुण्याई ।

आई, माझ्यासाठी केले तू जीवनाचे रान,
तुझ्या विना मी, जसा झाडा विना पान,
करता येत नाही तुझे गुणगाण,

आई, तू आहे महान ! तू आहे महान !!

निख्या-यावरची आमवे

डोळे पाणावलेले,
अश्रू विसावले होते...
कोण्या एका शेतकऱ्याचे मयत तेथे पडले होते.

हंबरून वासरू मातेला विचारत होते,
आता आपला आसरा मिळेल का ग कोठे?

आतुरतेने माय पाहत होती वाटेकडे, कोणी
एखादा वाटसरू येईल का मदतीला तिच्याकडे?

अश्रू तिचे दाटले होते,
अस्ताला सूर्यबिंब जात होते,
धनी आपला भू मातेला बिलगला होता.

सरकारच्या कर्जरूपी मृगजळाला तो फसला
होता.

दोन घटकेचा जीव आता त्याने संपवला होता.

दुर्दैवाच्या भोवऱ्यात अचानक सापडलेल्या
जीवनाच्या जळत्या निरव्याऱ्यावर अनवाणी
चालणार्,

या माझ्या शेतकरी राजाला मिळेल का कधी
सहारा?

छत्रपती

Akansha Pawar
S. Y. (ENTC)

Ashlesha S. Chavan
F. Y. (ENTC)

अवघ्या पधंराव्या वर्षी पाहीले स्वप्न स्वराज्याचे
एका गुणगान माझ्या छत्रपती शिवरायांचे.

वय होते छोटे, पण स्वप्न होते मोठे, जिजाऊंच्या
विश्वाने, महाराजांच्या जिद्दीने सत्यात उतरवले
खरे.

वाट होती खडतर, ध्यास ही तेवढाच कणखर
आलेल्या प्रत्येक सकंटावर मात करत माझ्या
राजांने जिकले कित्येक गड.

एक एक माणसं सोन्यासारखी जपली,
शून्यातून स्वराज्याची स्थापना केली.
दऱ्याखोऱ्यातले शूर मावळे म्हणून लढले.
स्वराज्याचे स्वप्न सत्यात उतरवण्यासाठी
जीव सुद्धा त्यांनी ओवाळून टाकला.

औरंगजेब , सिद्धी सारखे कित्येक अजगर, कोल्हे
आले आणि गेले. पण सिंह मात्र एकच, छत्रपती
शिवाजी महाराज हेच.

पर स्त्री आई ज्यांनी मानली, गनिमी काव्याची
ओळख जगाला करवली, उगाच नाही झाले
शिवबांचे छत्रपती. माझ्या राजांनी अनेकांना वाट
दाखवली.

हा जन्म काय, हजारो जन्म गेले तरी, माझ्या
छत्रपतीची ओढ मनातून जाणार नाही.

पोवाडा

स्वराज्य

सूर्यतळपला..

झाला हो आज जन्म शिवबाचा
लढा त्याने दिला स्वराज्याचा
हा जी जी र जी .....(१)

महिलाविषयी होता आदर
शत्रूवर करून वार
केला स्वराज्याचा निर्धार
तळपली राजाची तलवार
हा जी जी र जी .....(२)

आराध्यदैवत महाराष्ट्राचे
शान मराठी माणसाचे
राजा शिवनेरीचे
होते छतीस हत्तीचे बळ
हा जी जी र जी .....(३)

अशक्य नाही काहीपण
ह्याची करून दिली जाण
हा जी जी र जी .....(४)

होती तळपती तलवार
शत्रूवर केला वार
केला स्वराज्याचा निर्धार
हा जी जी र जी .....(५)

Reshma Molak
S. Y. (ENTC)

Avadhut Narute
S. Y. (ENTC)

चारोळी .... !!!

नाती हि फुलपाखरा सारखी असतात, घट्ट धरून ठेवलीत तर ती गुदमरून जातात सैल सोडलीत, तर उडून जातात. पण हळुवार जपलीत तर आयुष्यभर साथ देतात.

एखादी व्यक्ती तुम्हाला खुप चांगली वाटली तर तुम्ही त्याच्यापेक्षा चांगले आहात. कारण दुसऱ्यातला चांगलेपणा पाहण्याची नजर तुमच्याकडे आहे आणि दुसऱ्याला चांगले म्हणण्याचा मोठेपणा तुमच्यामध्ये आहे !!

नाती-प्रेम- मैत्री तर सगळीकडेच असतात. पण परीपूर्ण तिथेच होतात, जिथे त्यांना आदर आणि आपुलकी असते. आयुष्यातले काही क्षण हे एकांतात घालवताना, सर्व प्रश्नांची उत्तरे तिथेच मिळतील कारण तिथेच आपला संवाद फक्त आणि फक्त स्वतःशी होतो.

आपल्या जीवनात कोण येणार हे वेळ ठरवते. परंतु आपल्या जीवनात कोण यायला पाहिजे हे मन ठरवते. पण आपल्या जीवनात कोण टिकून राहणार हे मात्र आपला स्वभावच ठरवतो.

मी चाललो शोधण्यात मला..

मी चाललो शोधण्यात मला,
मी चाललो शोधण्यास मला.
कोण मी आणि मी कुठून मी आलो,
कुठला आणि कोणाच्या मदतीला,
जिथे न कोणी गेले तिथे.
मला जावेसे वाटते आणि चाललो
शोधण्यात मला.

मी चाललो शोधण्यास मला,
जे न कोणी केले,
ते मला करावेसे वाटते.
मनात अनेक स्वनांची झाडे आहेत,
त्या झाडांना फुले लागणार का,
जीवन जगणे कश्यासाठी, जगण्याचा
नवा अर्थ आता कळेल का
सूर्य दिवसा, तर चंद्र रात्री उगवतो
दोघेही येणार का एकत्र प्रकाश
दयायला.
अशक्य ते शक्य करून ही शोधणार
स्वतःला मी.

कहाणी जीवनवाटेची

Shreyasha Vasekar
F. Y. (Mech)

उगम होता नवीन आकांक्षाची,
झाली नव्याने सुरु, कहाणी जीवनवाटेची.

बालपण सारं गेलं, मायेच्या छायेचं,
तारुण्यानं दिलं, ओझं जबाबदारीचं.
स्पर्धेच्या जीवनात साथ साक्षरतेची,
करू सफल जीवन ठेवून आशा मनाची.

गुरुजनांच्या मुखी हृदयवाणी,
कर्ण म्हणतील जणू गोड गाणी ।
सोडवील पिंजऱ्यातून,
फटका शब्दांचा, दाखवील मार्ग ध्येय प्राप्तीचा.

मनी येता बाब त्या भाकरीची,
जगण्यासाठी झाली, ती गरज काळाची।
पाऊला पाऊलांनी टिपली, शिकवण वेळेची,
का पहावेशी वाटे, ती माळ सुखदुःखाची.

चालता हातात हात घेऊ सुसंगतीचा,
करता प्रवास जीवन वाटेचा,
दाखवू मार्ग जीवणास प्रगतीचा
घेऊ वेचून क्षण सुखाचा.

गुंतलेल्या या चिंतेच्या दुनियेविसावील
गाढा चालव सुरळीत
नको पाहूस तू मागे वळून,
गेलो तो काळ धडा शिकवून ।

एकाच वेळी आयुष्य निघून जाईल,
काढू शंका कुशंका मनातील ।
जगू नव्याने करू उज्ज्वल भविष्य,
नवी अशाचे किरण घेऊन.

(संकलन)

मुलगी तर जगली पाहिजे.

Suryoday Solanke
T. Y. (Mech)

आयुष्याच्या वाटेवर

जन्म घ्यायला आई पाहिजे,
राखी बांधायला बहिण पाहिजे,
हट्ट पुरवायला मावशी पाहिजे,
गोष्टी सांगायला आजी पाहिजे.

पुरणपोळी भरवायला मामी पाहिजे,
जीवनाच्या सोबतीत एक तरी
मैत्रीण पाहिजे.

आयुष्याच्या साथीला बायको
पाहिजे आणि हे सगळे अनुभव
घ्यायला

बाबांची

शिकवण

Sarswati Lengare
F. Y. (Elect)

पोरी तू जन्मली तेव्हा,
सारा गाव तुझ्या बापावर हसायचा,
पण तुझा बाप मात्र साऱ्या गावाला
हसत हसत मिठाई वाटायचा.

पोरी तू जन्मली तेव्हा,
सारा गाव तिसरी हि मुलगीच झाली,
असे तुझ्या बापाला टोमणे मारायचा
पण आपल्या घरात कन्यारत्न
याचा तुझ्या बापाला अभिमान वाटायचा.

पोरी, जेव्हा तू तुझ्या भावंडासोबत शाळेत
जायची तेव्हा सारा गाव " एवढ्या कमी
पैशात एवढ्या मुलांना कसं शिकवणार" असं
तुझ्या बापाला बोलायचा.

पण तुझा बाप मात्र तुमच्या शिक्षणासाठी
वाटेल त्याचे पाय धरायचा.

पोरी तुला चांगले कपडे, चांगले बूट मिळावे
म्हणून तुझा बाप दिवसभर राबायचा, पण
स्वतः मात्र फाटलेला शर्ट आणि तुटलेली
चप्पल घालायचा.

जेव्हा तू आजारी असायची तेव्हा तुझा बाप
रात्रभर तुझ्या जवळ बसायचा, आणि
सकाळी हसतमुख चेहऱ्याने Good Morning
म्हणत कामावर जायला तयार असायचा.

झाशीची राणी लक्ष्मीबाई, सावित्रीबाई
फुले आणि अहिल्यादेवी होळकर
यांच्यासारख तुलाही समाजासाठी
लढायचंय. मुलगीच खर तर वंशाचा
दिवा हाय हें साऱ्या समाजाला तुला
सिद्ध करून दाखवायचं.

कल्पना चावला, सुनिता विल्यम्स,
अरुणिमा सिन्हा यांच्यासारख तुलाही
यशाचं शिखर गाठायचंय.

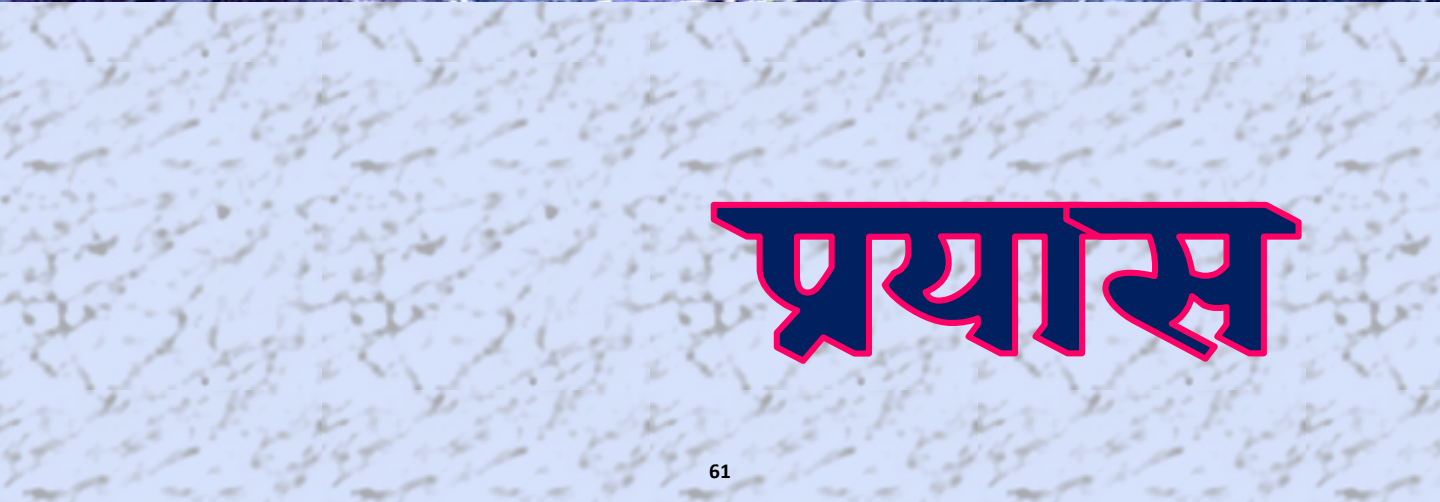
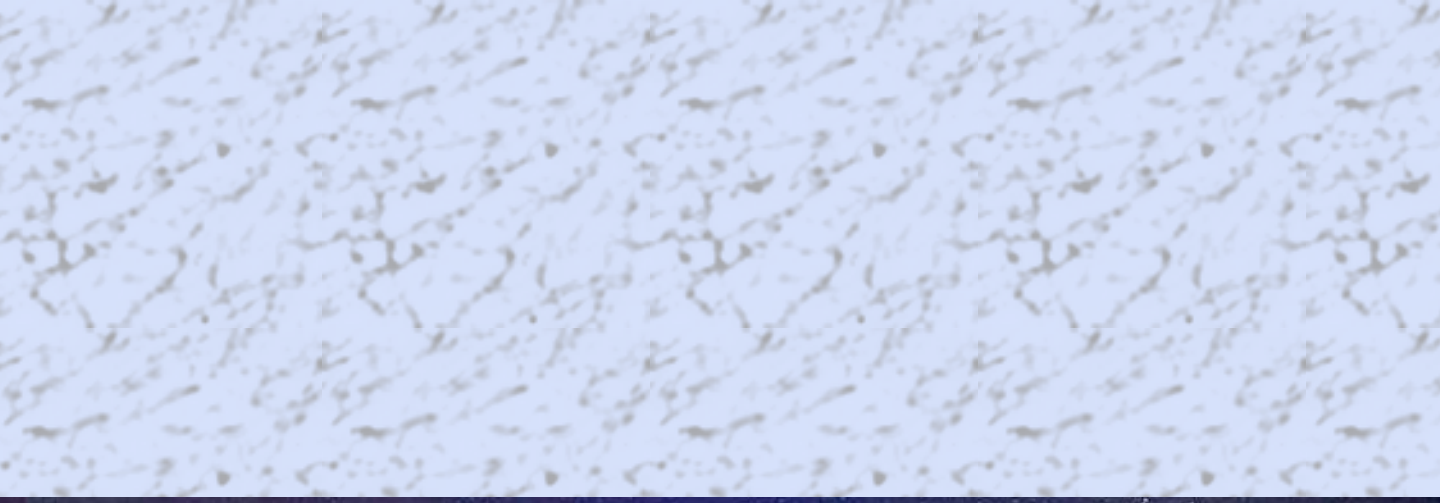
येणाऱ्या कठीण प्रसंगांना तोंड देत
तुझ उज्ज्वल भवितव्य तुलाच
घडवायचं.

The weak can never forgive.

Forgiveness is the attribute of the strong.

- Mahatma Gandhi

प्रयास

SINHGAD INSTITUTES

हिंदी भारत में सबसे अधिक बोली और समझी जानेवाली राजभाषा है। छात्रों में लेखन और संपादन की योग्यता उत्पन्न करना, इस उद्देश को केंद्र में रखते हुए कॉलेज प्रति दो साल में **अद्विक** पत्रिका का आयोजन करता है। कॉलेज पत्रिका **अद्विक** की संपादन प्रक्रिया में हिंदी विभाग को **प्रयास** नाम से जाना जाता है।

हर एक छात्र में कोई ना कोई तो एक कला होती है। इसके माध्यम से छात्रों के भितर रचनात्मक कौशल्य विकसित करना उद्देश है। छात्रों ने प्रेरित होकर अपना कौशल्य इस पत्रिका में दिखाया है। इस प्रयास में छात्रों ने गद्य-लेखन, पद्य-लेखन, कविता-पाठ, सफर-वर्णन आदि पर लेखन कौशल्य दिखाया है।

हम आभार मानते हैं, प्राचार्य डॉ. कैलाश ज. करांडे, जिन्होंने हमें **प्रयास** के सफर में अनमोल मार्गदर्शन दिया। हम धन्यवाद करना चाहते हैं, उप-प्राचार्य डॉ. स्वानंद जी. कुलकर्णी और अधिष्ठाता डॉ. संपत जी. देशमुख जिनके वजह से हमें हुनर दिखाने का अवसर मिला।

विविधताओं से भरे इस देश में सभी भाषाओं की फलवारी है। इनमें हमको सबसे प्यारी हमारी हिंदी राष्ट्रभाषा है।

हम आशा करते हैं, आपको ये **प्रयास** पसंद आयेगा।

धन्यवाद !

प्रा. एच. एस. देशपांडे
शिक्षक प्रतिनिधी

रोहिणी मोकाशी

प्रतिक्षा ताठे

समर्थ माळी

विद्यार्थी प्रतिनिधी

आप है

ईश्वर का एक रूप

Snehal S. Kumbhar
B. E. (ENTC)

सर, आप हो दीपक की ज्योति,
जो जलकर बिखरे ज्ञान के मोती ।
ना रसते हो ख्वाहिश बडी,
बस, शिष्य की सफलता ही है,
आप के लिए खुशियों की लड़ी ।।
सर, आपने मिट्टी को सोना बनाया,
हमें जिंदगी को जीना सिखाया ।
हमारे जैसे 'शून्य' को 'शून्य' का ज्ञान बताया,
हर अंक के बाद 'शून्य' जुड़ने का महत्व सिखाया ।।
सर, आप ज्ञान देने वाले गुरु का वंदन हो,
आपके चरणों की धूल भी हमारे लिए चंदन हो ।
सर, आपने कभी डाँट कर प्यार जताया,
कभी रोक-टोक कर चलना सिखाया ।।
कभी काली स्लेट पर चाक से, उज्ज्वल भविष्य का सूरज उगाया ।
ढाल बनकर हर मुश्किल से बचाया ।
कभी हक के लिये लड़ना सिखाया,
कभी गलती बताकर, कभी गलती छुपाकर ।।
सर, आपने सच्चे गुरु का फर्ज निभाया ।
कभी माता-पिता बनकर दी सलाह,
कभी दोस्त बनकर हौसला बढ़ाया ।
आपको भाग्य विधाता कहूँ, या भाग्य रचयिता ।।
ज्ञान का अचिरल स्रोत जो बहता ...
सर, आप ब्रह्मा, विष्णु, महेश का प्रारूप हो,
आप तो धरती पर, हमें देव स्वरूप हो ।
आप घने अन्धकार में भी, दीपक का प्रकाश हो ।।
मन का विश्वास हो, दिल का एहसास हो ।
आप सुन्दर साज हो, गुरु शिष्य का सरताज हो ।
सर, आप कभी मन की ना होने दे शाम....
आपके चरणों में मेरा शत-शत प्रणाम ।।

वो दिन भी क्या दिन थे

Aleena J. Inamdar
F. Y. (ENTC)

सब यारों के याराने दिल को फिर याद आए,
वो कटे पुराने लम्हे फिर याद आए।
वो पहला दिन, वो पहली सी बातें
आज वो दोस्त सब बिछडे तो लम्हे याद आए।

देखा था जिन्हे कभी अजनबी सा हमने,
आज वही खास इतने के क्या किसी को बतायें |
वो यारो की महफिल, वो किताबो के ढेर,
वो रातों के रातजगे, वो क्लास रूम के चेरर |

देखा आज हमारी क्लास रूम की तरफ,
तो वो दोस्त मुस्कराते बडे याद आए।
अब यही कुछ दिन है, कुछ दिनों की सोहबत,
बिछड गये सब ऐसे के हर मुकाम पे याद आए।

कोई इस शहर, कोई उस शहर,
कोई इस गली, कोई उस गली
निकलेगी जब इस राह से,
वो राहगीर याद आए।

दिल टूटा ये सोचकर कितनो को आखिरी दफा देखेंगे
वो बात दिल पे चुबी, के जख्म आर पार दिखाई आए।
ये गले मिलकर जूदा, किया वादा अब रहेंगे हमेशा यह,
आंखें नम हुई, तो चुप कराते नजर आए।

वजिद यही तो जिंदगी है जो आगे बड़ी,
आपने मुकाम से शुरुआत है अभी,
ना जाने आगे कितने के जाने आए।

Pratiksha D. Tathe
S. Y. (CSE)

कोई अपना

कभी कभी gussa
Smile से ज्यादा स्पेशल होता है..!!

क्योंकि smile तो हम किसी के लिए
भी कर सकते हैं ।

पर गुस्सा हम वही करते हैं,
जहाँ सहन हो सके...!!

जहाँ बेवजहा गुस्सा भी करे
तो भी हमें मना ले,

क्योंकि gussa वही होता है जहाँ सच्चा
रिश्ता हो...!!

जो दोनो तरफ से एक दूसरे को कभी
खोना नहीं चाहते।

कुछ लिखना है मुझे...

Nandakumar U. Lokhande
B. E. (Civil)

कुछ लिखना है मुझे...
कुछ लिखना है मुझे...
वारदात में फैली एक कहानी है,
जिसकी मेहफिल ख्यालों से सजी है।
यूं तो लब्जों से परे ही वह कहानी है,
जिक से जुनून में बंधी एक कहानी है,
वही तो कुछ लिखना मुझे ...
मुझे कलम से बया करनी एक दास्ता है,
मित्रता, खुशामद से छी बने उसके पेहलू है,
वही तो कुछ लिखना है ...
कयामत से कयामत का गुजारा है,
भरोसे के नीव पर उसका ठेवराव है,
वही तो कुछ लिखना मुझे ...
रास्तों की कठीनाई का ऐहसास ही नहीं,
पेड़ों की छाँव से फुरसत ही नहीं,
सावन की घटाओं से वाकीफ ही नही,
बदलते जमाने से मतलब ही नही,
वही तो कुछ लिखता है मुझे.....
युं तो मिली कई राहे है,
युं तो मिली कई अमानते हैं,
यू ही तो मिली कई ख्वाईशे है,
वही तो कुछ लिखना है मुझे....
मंजिल से बेफ्रिक सा है,
अफवाओंसे अजान सा है,
शिकस्त से बेखोफ सा है,
अजमाईशो से ठहरा सा है,
वही तो कुछ लिखना है मुझे.....

Pradyna A. Kashid
S. Y. (ENTC)

कर्म

लोहा जितना तपता है ।
उतनी ही ताकत भरता है
सोने को जितनी आग लगे वो ।
उतना खुब प्रखर निखरता है ।
हीरे पर जितनी धार लगे वो ।
उतना खुब चमकता है।
मिट्टी का बर्तन पकता है तब ।
खुन पर खुब खनकता है ।
सुरत जैसा बनना है ।
सूरत जितना जलना होगा ।
नदियो सा आदर पाना है तो ।
पर्वत छोड निकलना होगा ।
और हम आदम के बेटे है ।
और हम आदम के बेटे ।
क्यों सोचे राह सरल होगा ।
श्रीकृष्ण ने साफ कहा है,
बस कर्म अगर सच्चाई है ।
तो कर्म का हल निष्फल होगा ।
तो आज नही तो कल होगा।

किताबें

Kalyani G. Landage
S. Y. (ENTC)

किताबें झाँकती है बंद अलमारी के शीशों से,
बड़ी हसरत से तकती है।
महीनों अब मुलाकातें नहीं होती,
वो शाम उनकी सोहबत में कटा करती थी ।
अब अक्सर...
गुजर जाती है 'कंप्यूटर के पर्दों पर'
बड़ी बेचैन रहती है किताबें...
उन्हें अब नींद में चलने की आदत हो गई है ।
जो कदरे वो सुनाती थी ।
कि जिनके 'सेल' कभी मरते नहीं थे,
वो कदरे अब नजर आतीं नहीं घर में,
जो रिश्ते भी सुनाती थीं।
वह सारे उधड़े-उधड़े हैं ।
कोई सफा पलटता तो इक सिसकी निकलती है,
कई लफ्जों में मानी गिर पड़े हैं
बिना पत्तों के सूखे-टुंड लगते हैं अल्फाज,
जिन पर अब कोई मानी नहीं उगते...
जुबां पर जो जायका आता था ।
जो सफा पलटने का
अब उँगली 'क्लिक' करने से बस
झपकी गुजरतीं हैं बहुत कुछ तह-ब-तह खुलता
चला जाता है परदे पर,
किताबों से जो जाती राबता था,कट गया है...
कभी सिने पे रख के लेट जाते थे
कभी गोदी में लेते थे,
कभी घुटनों को अपने रिहल कि सुरत बनाकर
नीम - सजदे में पढा करते थे,छुते थे जबीं से
वो सारा इल्म तो मिलता रहेगा आइंदा भी
मगर वो जो किताबों में मिला करते थे सूखे फूल
और महके हुए रुके
किताबें गिरने ,के बहाने रिश्ते बनते थे
उनका क्या होगा? वो शायद अब नहीं होंगे!!

Kalyani G. Landage
S. Y. (ENTC)

ऊड़ान

जिसकी ऊँची उड़ान होती है,
उसको भारी थकान होती है।
बोलता कम जो देखता ज्यादा,
आँख उसकी जुबान होती है।

बस हथेली ही हमारी हमको,
धूप में सायबान होती है।
एक बहरे को एक गुंगा दे,
जिंदगी वो बयान होती है।

तीर जाता है दूर तक उसका,
कान तक जो कमान होती है।
खुशबू देती है, एक शायर की,
जिंदगी धूपदान होती है।

अपनापन

Gitanjalee J. Deshmukh
F. Y. (Mech)

अगर आपसे कोई नफरत करता है,
तो कोई बात नहीं,
उसके बदले में आप उसे
प्यार दे دیجिए!

अगर आपको कोई
डांट रहा हो
तो आप उसे
मुस्कुराकर जवाब دیجिए।

अगर आपको कोई
गलत राह दिखा रहा हो,
तो उसे समझाकर
सच्चाई की राह पर ले आओ!

अगर आपसे कोई
कडवी बातें कर रहा हो
तो उससे आप
मीठे शब्दों में बात करो !

और अगर आपसे कोई
झगडना चाहता है तो
बस्स! मुस्कुराकर उससे
हाथ मिला लो !
क्योकी यही तो होता है अपनापन !

Yashraj S. Gavalí
S. Y. (Mech)

जिंदा है तु ....!

दिल में एक सपना और दिमाग में एक
मंझिल है ।
तो जिंदा है तु ...
मंझिल के सफर में तु चलना नहीं भूला
तो जिंदा है तु ...
तानों के बीच भी तु आगे बढ़ना नहीं भुलता
तो जिंदा है तु ...
लोगों के हसने का कारण है तु
तो जिंदा है तु ...
सुरज की तरह नई उम्मीद लेकर जिता है
तो जिंदा है तु ...
और चाँद के ढलने के बाद बीते परेशानियों
को भुलता है
तो जिंदा है तु ...

काश, जिंदगी एक किताब होती

Vasudha S. Navale
S. Y. (ENITC)

काश, जिंदगी सचमुच किताब होती
पढ़ सकता मैं कि आगे क्या होगा?
क्या पाऊँगा मैं और क्या दिल खोयेगा?
कब थोड़ी खुशी मिलेगी, कब दिल रोयेगा?
काश जिंदगी सचमुच किताब होती,
फाड़ सकता मैं उन लम्हों को
जिन्होंने मुझे रुलाया है।
जोड़ता कुछ पन्ने जिनकी यादों ने मुझे हँसाया है...
खोया और कितना पाया है?
हि़साब तो लगा पाता कितना
काश जिंदगी सचमुच किताब होती,
वक्त से आँखे चुराकर पीछे चला जाता..
टूटे सपनों को फिर से अरमानों से सजाता
कुछ पल के लिये मैं भी मुस्कुराता,
काश, जिंदगी सचमुच किताब होती।

ऑनलाईन पढ़ाई

कभी टीचर का ब्लैकबोर्ड था ज्ञान का खजाना ।
हुआ ये किस्सा पुराना, अब है मोबाइल का जमाना ॥
बच्चे अब कर लेते हैं, वहीं से आज्ञा का पालन
पढ़ाई के नाम पर होता है, पबजी गेम का संचालन ॥
नहीं पता वहीं से लुडो खेल रहा है उनका बच्चा ।
अब टीचर की डॉट से बच्चे होते बड़े प्रसन्न
क्योंकि उन्हें चुप करने का, उनके पास हैं बटन।
चर मोबाइल से थोड़ा-थोड़ा ही पढ़ायेंगे॥
हीं तो बच्चे मोबाइल बंद करके भाग जाएँगे
म्मी-पापा भी खुश, बच्चे कुछ कर दिखायेंगे ॥

Samarth Mali
S. Y. (ENITC)

Pallavi Lokhande
T. Y. (Elect)

Snehal S. Khumbhar
B. Tech. (ENTC)

आइना, समाज का

क्या दिखाएं, आइना हम उस समाज को..!
करें कैसे बेनकाब हम उस समाज को यहां हर जगह
बैठे हैं समाज के ठेकेदार जो...!!
जहां घर से निकलने से डरती है बेटियां..!
जहां हर गली नुक्कड़ पर बैठे हैं शिकारी क्या और
कैसा होगा उस समाज का आइना...!!
पूछो उनसे इस समाज का हाले बयां..!
दिखाएगी वो समाज का आइना यहां करती है जो
हर उस दिन संघर्ष यहां...!!
जाति धर्म के नाम पर होती है यहां सियासत..!
गरीबों के अधिकारों की होती है यहां खिलाफत...!!
छिपे है हर किसी के चेहरे में कई चेहरे जहां...!
मुश्किल है खोजना कई चेहरों में नेक चेहरा यहां...!
शिक्षा जैसे पावन शब्द का..!
बना है अब यहां मजाक सभी से मेहनत से नहीं
मिलती है डिग्री पैसे से...!!
चलती है जहां आज भी पुरुषों की मनमानी..!
करनी पड़ती है नारी को अपने सपनों की कुर्बानी...!!
गलती चाहे किसी की हो...!
आज भी समाज नारी का दोष समझते है !!
ये वो समाज है जहां आज भी..!
दलीलें दी जाती है भेड़ियों की जिसने छीन ली हो
किसीमासूम से उसकी जान से प्यारी इज्जत और
चेहरे की हंसी...!!
शर्म आती है उस समाज पर...!
जो कितनी आसानी से उठा देता उंगली एक लड़की
के चरित्र पर...!!
देर होती है जब रात हो आने में..!
कर देता है भेद ये समाज बेटा- बेटी में...!!

ए जिंदगी

कल एक झलक जिंदगी को देखा,
चौराहों पे मेरी गुनगुना रही थी,
फिर दूँढा उसे इधर उधर
वो आँख मिचौली कर मुस्करा रही थी।
एक अरसे के बाद आया मुझे करार
वो सहला के मुझे सुला रही थी,
हम दोनों क्यूँ खफा है एक दूसरे से
में उसे और वो मुझे समझा रही थी।
मैंने पूछ लिया- क्यों इतना दर्द दिया
कम्बख्त तुमने
वो हंसी और बोली- मैं जिंदगी हूँ पगली,
तुझे जीना सिखा रही थी।
तू जिंदगी को जी
उसे समझने की कोशिश न कर
सुंदर सपनों के ताने बाने गुन
उसमें उल्लाने की कोशिश न कर
अपने हाथों को फैला-कर खुल कर साँस ले
अंदर ही अंदर घुटने की कोशिश न कर ।
जो मिल गया उसी में खुश रह ।
ओ सुकून छीन ले वो पाने की कोशिश न कर
जिंदगी के लिए एक खास सलीका रखना
अपनी उम्मीद को हर हाल में जिंदा रखना
जब तक चलेगी जिंदगी की साँसे
कहीं प्यार कहीं टकराव मिलेगा ।
कहीं होगी खुशामदें चेहरे पर तो,
कहीं पीठ पे बुराई का घाव मिलेगा,
तू चला चल राही अपने कर्मपथ पे
जैसा तेरा भाव वैसा प्रभाव मिलेगा
रख स्वभाव में शुद्धता का 'स्पर्श' तू
अवश्य जिंदगी का पड़ाव मिलेगा।

Samarth Mali
S. Y. (ENTC)

Vaishnavi Shelke
B. Tech. (ENTC)

जीवन के रंग

जीवन है खूबसूरत सफर,
इसमें हैं अनेक रंग।
हर रंग देता है जीवन को,
अच्छाई और बुराई का अनुभव।

हर रंग बनता है जीवन का हिस्सा,
हर रंग में होता है खुशी और उदासी।
जीवन के रंग सबसे खूबसूरत हैं,
जो बिना बोझ लिए हमें उड़ान भरने
देते हैं।

हर रंग दिलाता है सफलता और संतुष्टि,
हर रंग दिलाता है जीवन का एक नया
संदेश।
चलो मिलकर जीते हैं हर रंग को,
जीवन में बनाते हैं सबके दिल में
मोहब्बत का जंगल।

लाख गम

लाख गम है संग
फिर भी जगी है उमंग
एक आस के साथ
की पूरी होगी कोई बात
थमी हैं कुछ पल सांस
मन में दबी हैं एक आस
सपने जगा कर हर दम
चलना है मिलकर कदम से कदम
जिंदगी में गमो की कमी नहीं
दुनिया चलती है, थमी नहीं
एक दिन हाथ आएगी खुशी
कहीं ना रहेगा फिर खामोशी
लाख गम भी ना रहेंगे कही
रखते सब दिख जायेंगे सही
बस मिलनी चाहिए राह एक नयी
हर बात होगी फिर मन चाही

मंजिले मिले ये तो मुकद्दर की बात है,
हम कोशिश ही न करे, ये तो गलत बात है।

- हरिवंशराय बच्चन

Snehal S. Khumbhar
B. Tech. (ENITC)

इंडिया पुलिस को मेरा सलाम

इंडिया पुलिस को मेरा सलाम।
मैं एक इंडिया वाली हू, मैं इंडिया में रहती हू
जीसे अपने घर की तरह मुझे खुशहाल रखा है
वही इंडिया जिसने अपने वर्दियों में मुझे
संभालकर रखा है।
वो देश और होंगे जहां लोग पुलिस को डरते हैं
हम करोड़ों इंडियावाले अपने इंडिया पुलिस को
अखंड विश्वास करते हैं।
मुश्किल घड़ी में दो ही लोग साथ नहीं छोड़ते,
वो माँ-बाप और इंडिया पुलिस
पराक्रम तुम्हारी पहचान, शौर्य तुम्हारी ककवाई
सब रक्षा, अच्छाई की सुरक्षा और बुराई का
सर्वनाश करने वाले
वही इंडिया पुलिस को मेरा सलाम...
तुम्हारी छत्रछाया में हम जी जाते हैं
तुम्हारी साईं में हम खुद को महसूस पाते हैं
कभी बता नहीं पाए की तुम हमारे लिए क्या हो,
आज बताते हैं...
तुम वो विश्वास हो,
जो हम अपने सिने में लेकर चलते हैं
तुम वो सुरक्षित कवच हो,
जिसे पहनकर हम रोज घर से निकलते हैं
तुम इंडिया की हर हजर की छडी हो
हर माँ का चप्पू, हर बहन की लाज हो,
तुम बड़ों का बल हो।
तुम दोस्तों के लिए महात्मा जोतिराव फुले और
दुश्मनों के लिए छत्रपती शिवाजी महाराज हो
ये इंडिया कभी रुकता नहीं क्योंकि
तुम इसके सिने में दिल बनकर धड़कते हो
ये इंडिया कभी झुकता नहीं क्योंकि
तुम इसके मस्तक पर स्वाभिमान का सूर्य बनकर
चमकते हो।
वक्त की आंधिया चली तो, तुम अपनी पुलिस कैंप
की तरह हमें संभाला है
वही इंडिया पुलिस को मेरा सलाम।

Aleena J. Inamdar
F. Y. (ENITC)

किताब जिंदगी की

ये जो जिंदगी की किताब है,
ये किताब भी क्या किताब है।
कहीं एक हसीन ख्वाब है,
कहीं जान लेवा आजाब है।

कभी खो लिया, कभी पा लिया,
कभी रो लिया, कभी गा लिया।
कहीं रहमतों की है बारिशें,
कहीं तिश्रगी बे-हिसाब है।

कहीं छाव है, कहीं धूप है,
कहीं और ही कोई रूप है।
कहीं छिन लेती है हर खुशी,
कहीं मेहरबान बे-हिसाब है।

ये जो जिंदगी की किताब है,
ये किताब भी क्या किताब है।

Ajay S. Ambule
S. Y. (CSE)

कॉलेज के वो दिन

कॉलेज के वो दिन,
लौट के ना आएंगे।
फिर से जैसे दोस्त,
ना कभी मिल पाएंगे।

कैंटीन कि वह चाय,
क्लास के लिए
हम कभी समय पर ना पहुंच पाए।
यारो, चाहे कितने दूर चले जाओ,
पर साथ रहेंगे यादों के साथे।
एक साथ कैंटीन में बैठक,
लोगों को उतारना ।

गलती सबकी होती थी पर,
किसी एक पर बिल फाड़ना
जन्मदिन के केक का,
जो होता था बुरा हाल ।
कॉलेज में सब गरीब होते थे,
पैसों का रहता था काल
बेचारे हॉस्टेल वालों के,
अलग होते थे रोने।

ना अच्छा खाना और,
कपड़े भी ये धोने।
हर हंसी और गम में,
हम एक दूजे के साथ खड़े थे।
हर मुसीबत में यह कदम,
साथ में आगे बढ़े थे।

एक छोटा सा परिवार,
बन गया था हमारा।
दोस्त ही होते थे,
एक दूजे का सहारा
कॉलेज के वो दिन,
लौट के ना आएंगे।
फिर से जैसे दोस्त,
ना कभी मिल पाएंगे ॥

Samarth Mali
S. Y. (ENTC)

जीवन का सफर

जीवन का सफर न जाने कब खत्म होगा, इसमें तो थोड़ा समय हमारा भी होगा। जो बीत गया सो बीत गया, आगे का सफर अभी बाकी है। हर दिन नए सपने सजाने होंगे, हर रोज नए मुकाम हासिल करने होंगे। हर कोई मिलता है, हर कोई जाता है, ये जीवन का सफर है जो समझना होगा। जीवन के सफर में कई उछल-कूद होंगे, कुछ मुश्किलों से भी लड़ने होंगे। सफर में थोड़ा मुस्कराना भी सीखो, हर दर्द सहने की ताकत भी सीखो। जीवन का सफर न कभी रुकता है, हर पल कुछ नया जीता है यहाँ। सफर में अगर हार गए तो क्या हुआ, नए सपनों को साकार करने का हौसला रखो। अगला मुकाम तो दूर होगा, मगर जीवन के सफर में सबसे खूबसूरत तो ये है कि, हम हर रंग में समझ जाते हैं, और हर इंसान से अच्छी तरह जुड़ जाते हैं।

सपनों की परछाई

Pratiksha D. Patil
S. Y. (ENTC)

सपनों की परछाई
सपने होते हैं परछाई से,
जितने कदम चलो उतने बढ़ते जाते हैं
कभी खुशहली,
तो कभी जंग वो बन जाते हैं
छोटे से मन में,
वो विशाल घर बनाते हैं
जिन्दगी की हकीकत में,
वो युद्ध छेड़ जाते हैं
सपने हैं परछाई से,
जितने कदम चलो उतने बढ़ते जाते हैं
नर्मी सा एहसास,
दिल में भर देते हैं
कभी हकीकत बन के,
सामने आ जाते हैं
कभी किसी से नहीं करते हैं,

वो भेद-भाव
चाहे राजा हो या भिखारी की आँखें,
सबकी आँखों में आते हैं वो
सपने हैं परछाई से,
जितने कदम चलो उतने बढ़ते जाते हैं
ऊँचाई इतनी कि,
पल में चाँद और सूरज को छू लें
गहराई इतनी कि,
समुद्र की सतह में पल न लगे
गरीब को पल में,
अमीर वो बनाएँ
महबूबा को पल में,
प्रियतम से मिलाए
सपने हैं परछाई से,
जितने कदम चलो उतने बढ़ते जाते हैं

जिंदगी

जिंदगी....! सोचती हूँ मैं अक्सर क्या जिंदगी यही है।
सब कुछ तो है पास, पर कुछ भी नहीं
हैकहने को तो सारी दुनिया ही अपनी है।
पर इस दुनिया में कोई भी अपना नहीं है।
रिश्ते रह गए हैं, बस नाम के दुनिया में अपनापन
अब कहीं बचा ही नहीं है।
जीवन में उलझन उलझन है।
क्या इनका कोई हल ही नहीं है।
यहाँ झूठ फरेब का जोर है।
हर सुक्या इंसान कुछ समझता नहीं है...!

Kalyani G. Landage
S. Y. (ENTC)

यात्रा

Pallavi Lokhande
T. Y. (Elect)

मैं दो बार रायगढ़ गयी हूँ, यात्राएं यादगार रही हैं। पहली बार वह गयी थी जब मैं 5वीं -6वीं कक्षा में था यानी 2012-13 में जब हमारी स्कूल यात्रा रायगढ़ ले जाई गई थी। वास्तव में अब ऐसा लगता है कि उस समय के शिक्षकों में इतने छोटे बच्चों को रायगढ़ ले जाने का साहस था। मैंने पहले उस यात्रा पर जाने की योजना नहीं बनाई थी लेकिन मेरे माता-पिता से मुझे भी भेजने के लिए तैयार थे। हालाँकि मैं छोटा थी, फिर भी मेरे परिवार ने मुझे भेजा। पिछले दिन यात्रा करने के बाद, हम महाड स्कूल में रुके और वहाँ से सुबह पाँच बजे निकले और लगभग साढ़े छह बजे रायगढ़ की चढ़ाई शुरू की। सभी वानरसेन किले पर फर्श दर मंजिल चढ़ रहे थे।

रायगढ़ उस समय बहुत प्राचीन प्रतीत होता था क्योंकि उस पर चढ़ने के लिए सीढ़ियों के मामले में तब तक कोई सुधार नहीं हुआ था। तो सीढ़ियाँ कभी ऊँची, कभी संकरी, तो हम जैसे बड़ों को हाथ पकड़ना पड़ता था और कभी रास्ता इतना ऊँचा था, एक तरफ पहाड़ और दूसरी तरफ घाटियाँ। यह काफी मजेदार और थोड़ा डरावना था लेकिन बड़ी लड़कियों ने हमारा ख्याल रखा। मजे की बात यह है कि उस समय स्कूल के संगीत शिक्षक हमारे साथ थे और वह हारमोनियम अपने साथ ले गए थे और स्कूल का सिपाही उसे सिर पर चढ़ाकर चढ़ रहा था। करीब पंद्रह सौ सीढ़ियाँ चढ़कर महादरवाजे से प्रवेश करने के बाद हमें लगा कि हम आ गए हैं। अब थोड़ी दूर छोड़ कर बैठ गयी और गिर गयी। फिर मुझे उठकर काफी दूर तक जाना पड़ा। शिवाजी महाराज की राजसभा का सिंहासन, वहाँ के महल के भग्नावशेष, गंगासागर सरोवर, पास की जागीरें, घोड़े पर सवार होने वाला बाजार, सब कुछ देखते हुए हम शिवाजी महाराज की समाधि और बाघ कुत्ते के पास पहुँचे और वहाँ हम सब

सह्यगिरीच्या कुशीत निजल्या रायगडा हो जागा ।

शिवरायांच्या हृदयांतरीचे शल्य मला सांगा ॥

सभी को याद है कि यह गीत, महाराष्ट्र गीत और अन्य देशभक्ति गीत गाए गए और माहौल पूरी तरह बदल गया। रायगढ़ पर देवले जगदीश्वर मंदिर, टावर विशेष रूप से हीरकनी बुर्ज, तकमक टोक को देखने के बाद, हम शाम तक थके हारे रायगढ़ से उतरे।

दूसरी रायगढ़ यात्रा कुछ अलग थी जब मैं 12th थी, पहले दिन रायगढ़, दूसरे दिन सिंहगढ़ और तीसरे दिन सज्जनगढ़ और रात तक घर लौटते हुए। खास बात यह है कि यह हम सभी दोस्तों ने मिलकर तय किया। कॉलेज के शिक्षक सही थे लेकिन उनकी कोई जिम्मेदारी नहीं थी।

रात भर सफर करने के बाद और सुबह रायगढ़ के बेस पर बस रोककर हम रायगढ़ की चढ़ाई पर निकल पड़े। अंतरिम काल में उस समय रायगढ़ किले में काफी सुधार किया गया था, सीढ़ियाँ बहुत बनी थीं इसलिए चढ़ाई करना मुश्किल नहीं था। मटकी से छाछ पीकर और रास्ते में जंगली फल खाते हुए हम दस बजे ऊपर पहुँचे और सभी जगहों को देखकर और अपने साथ लाए गए भोजन का आनंद लेने के बाद नीचे उतरना शुरू किया। उतरते समय, हमारी कक्षा के हमारे एक खिलाड़ी मित्र को अभी भी याद है कि 26 मिनट में घड़ी लेकर रायगढ़ से नीचे आए।

अगले दिन सिंहगढ़ पर चढ़ाई की गई। हालाँकि, सिंहगढ़ में तानाजी मालुसरे को याद किया। साथ ही 'गड अला पर सिंह गेला' कहानी भी याद आ गई। तीसरे दिन सज्जनगढ़ यानी इतिहास की अब तक की कई घटनाओं की जानकारी हुई और साथ ही साथ रामदास स्वामी और मनाचे श्लोक सभी की एक बार फिर समीक्षा की गई। इस यात्रा ने हमें विश्वास दिलाया कि हम रायगढ़, सिंहगढ़ सहित तीन दिनों में तीन किले चढ़ सकते हैं और बहुत अच्छा लगा।

कोरोना से हमने क्या खोया, क्या पाया?

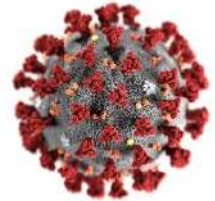
Snehal S. Khumbhar
B.Tech. (ENTC)

जरा सी जिंदगी है, अरमान बहुत हैं।
जरा हमदर्द नहीं कोई, इंसान बहुत हैं।
दिल के दर्द सुनाए तो किसको
जो दिल के करीब हैं, वो अनजान बहुत है..!

सन २०१९ से शुरू हुई इस (कोविड-१९) की बिमारी ने कई लोगों की जिंदगी तबाह कर डाली इस कोरोना की वजह से हमें पहली बार घर में रहना पड़ा और अपनों से दूर रहने का दुख क्या होता है, वह सबको पता चला। हर वक्त हम अपने ही बारे में सोचते रहते थे, अपने परिवार के बारे में सोचते रहते थे लेकिन क्या वह परिवार सच में हमारा है? ये बात इस बिमारी ने पूरे सबूत के साथ सारी दुनिया को बता दी इस बिमारी का फायदा यह हुआ कि जब हमें वह संक्रमण हुआ तो हमारी मदद के लिए कौन आगे आया और कौन पिछे चला गया उसका पता हमें चला जो हम कहते रहते हैं कि, ये सबकुछ मेरा है पर इस वक्त से पता चला कि मेरा मेरा करके कोई फायदा नहीं।

ये कुछ भी हमारे साथ आने वाला नहीं है। अपना नाम, दूसरों की दी हुई इज्जत बस यही हमारे साथ आने वाला है, बाकी सब तो मोह-माया है। इस बिमारी में तो कई लोगों को अपना घर संसार छोड़ना पड़ा, कुछ बच्चे अनाथ हो गए, जिनके पास सब कुछ था आज उनके पास खाने की भी नौबत आयी है। इस बिमारी के कारण पूरे विश्व में लॉकडाउन किया गया। इसका परिणाम यह हुआ कि, लोगों में झगड़े ज्यादा होने लगे, पति-पत्नी में (डिक्टोर्स) तलाक होने लगे, बच्चों की स्कूल बंद हो गया, कई कंपनियों बंद हो गईं और इसका परिणाम देश के आर्थिक स्थिति पर हो गया इस कोरोना ने लोगों को इतना दर्द दिया कि उनका दर्द सिर्फ दो लोग जानते हैं, वो हैं एक आइना और दूसरा आइने में देखने वाला चेहरा उसने बता दिया "गर्व का घर हमेशा नीचे रहता है।" जिंदगी में अकेले ही आना पड़ता है और अकेले ही जाना पड़ता है। इस महामारी से अब हमें इतनी घृणा आती है कि जब वो हमें हो, तो हमें कहना पड़ता है कि,

लौट जाती है दुनिया गम हमारा देखकर;
जैसे लोट जाती है लहरें किनारा देखकर;
तुम 'कंधा ना देना मेरे जनाजे को
कही फिर से मर ना जाऊ
तेरा चेहरा देखकर।

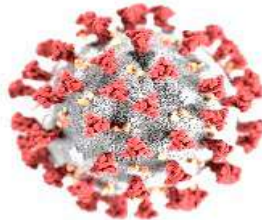
जब हमारा कोई अपना हमें छोड़कर जाता है तो हम उसके शव का अंतिम दर्शन देखकर बहुत रोते हैं। लेकिन आज हमारा कोई इस बिमारी में चला जाए तो हम उसको देख भी नहीं सकते उसको जलाने के लिए आज जगह ढूँढनी पड़ती है मौत के बाद भी उस शव को मुश्किलों से गुजरना पड़ता है। इतनी भयानक बिमारी इस विश्व में पहली बार आयी है, जो पूरे विश्व को तबाह कर रही हैं। हमने कभी सोचा ही नहीं था की, एक दिन हमारा स्कूल, कॉलेज बंद हो जाएगा और हमें ऑनलाइन शिक्षा प्रणाली का सहारा लेना पड़ेगा ॥

इस बिमारी ने एक अच्छा सबक दिया कि कोई भी जंग हो अगर आप अपने दिमाग से काम ले तो जीत निश्चित है। और एक बात अच्छी हुई कि लॉकडाऊन की वजह से बढ़ता प्रदूषण कम हो गया और धरती को साँस लेना सहज हो गया। कोरोना ने बता दिया कि जिंदगी की हकीकत को बस इतना ही जान लो, दर्द में तुम अकेले हो और खुशियों में सारा जमाना साथ रहेगा। कोरोना की वजह से आज लोगों में एक नई सोच आयी है और लोगों को पता चला है कि,

मौत से इंसान, क्यों है डरता
इसके आने का पता तक नहीं चलता....
तेज तूफान की तरह आती है,
सब कुछ बिखेर चली जाती है।"

इस कोरोना की बिमारी में कई डाक्टरों ने अपने जान की परवाह न करते हुए ऐसे कार्य किए हैं कि जिनकी तुलना ही नहीं हो सकती। उन्होंने अपने परिवार से बढ़कर अपने देश की रक्षा के लिए दिन-रात मेहनत की और आखिर भारत बायोटेक और सिरम इंस्टीट्यूट जैसे कंपनियों ने इस बिमारी पर वैक्सीन तैयार कीया ताकि और लोगों की मौत न हो और लोगों के संसार बिखर न जाए। पुलिस प्रशासन, महाराष्ट्र शासन और केंद्र शासन इन सभी ने मिलकर इस बिमारी का सामना किया और आज पहले से ज्यादा अच्छी मेडीकल सुविधाएं प्राप्त करके लोगों को बचाया और पूरा विश्व तबाह होने से बच गया। इस कोरोना को मैं बताना चाहूंगा कि,

"भवर में फंसे हैं तो क्या हुआ
हम डूबे नहीं हैं, ठहरे हुए हैं
घर- घर के दरवाजे पर
ताले नहीं पहरे पड़े हुए हैं।
दरिया फिर समतल होगा, हम फिर उभर कर निकलेंगे
भयानक इस बवंडर से, हम फिर से तैर कर निकलेंगे
छलनी कर दिया तो क्या हुआ
कुछ पंखों के दो पर ही तो थे
जान और जिगर सलामत है।
हम हर पल आजमा कर बिताएंगे
गिरते-गिरते उड़ेंगे फिर दोबारा ये पर निकलेंगे
भयानक इस बवंडर से, हम फिर तैर कर निकलेंगे
एक बात समझ तो आयी है।
क्या गुनाह था क्या गलती थी
कुदरत अपनी जागीर नहीं
ये भ्रम हम ने पाली हुई थी
जितना हम बाहर निकले, उतने ही भीतर निकलेंगे
भयानक इस बवंडर में हम फिर तैर कर निकलेंगे।"

वक्त ही सिकंदर...

Rohini R. Mokashi
S. Y. (ENTC)

सिकंदर उस जल की तलाश में था, जिसे पीने से मानव अमर हो जाते हैं. काफी दिनों तक दुनियाँ में भटकने के पश्चात आखिरकार उस ने वह जगह पा ही ली, जहाँ उसे अमृत की प्राप्ति हो सके सामने ही अमृत जल बह रहा था, वह अंजलि में अमृत को लेकर पीने के लिए झुका ही था कि तभी एक बुढ़ा व्यक्ति जो उस गुफा के भीतर बैठा था, जोर से बोला, रुक जा, यह भूल मत करना...!

**बड़ी दुर्गति की अवस्था में था वह बुढ़ा !
सिकंदर ने कहा, 'तू रोकने वाला कौन...?'**

बुढ़े ने उत्तर दिया, .. मैं अमृत की तलाश में था और यह गुफा मुझे भी मिल गई थी !, मैंने यह अमृत पी लिया !

अब मैं मर नहीं सकता, पर मैं अब मरना चाहता हूँ...! देख लो मेरी हालत...अंधा हो गया हूँ, पैर गल गए हैं, देखो... अब मैं चिल्ला रहा हूँ... चीख रहा हूँ... कि कोई मुझे मार डाले, लेकिन मुझे मारा भी नहीं जा सकता !

अब प्रार्थना कर रहा हूँ परमात्मा से कि प्रभु मुझे मौत दे ! सिकंदर चुपचाप गुफा से बाहर वापस लौट आया, बिना अमृत पिए !

सिकंदर समझ चुका था कि जीवन का आनन्द उस समय तक ही रहता है, जब तक हम उस आनन्द को भोगने की स्थिति में होते हैं! इसलिए स्वास्थ्य की रक्षा कीजिये ! जितना जीवन मिला है, उस जीवन का भरपूर आनन्द लीजिये ! हमेशा खुश रहिये !

दुनियां में सिकंदर कोई नहीं, वक्त ही सिकंदर है!

**यह जीवन खोई हुई चीजों का एक अथाह संग्रहालय है,
जिसका दरवाजा खोलते मुझे डर लगता है।**

- केदारनाथ सिंह

जहाँ चाह वहाँ राह ...

Prasad K. Gurade
B. Tech. (Civil)

राह एक ऐसा मंदिर है जहाँ लोग रास्ता ढूँढते हैं। लोगों की गई राहें उनके मंजिल को दर्शाती हैं। लेकिन इंसान के विचारों की सीमा होती है। क्या यही वजह है कुछ चीजें इंसान के बस में नहीं होती। इच्छा शक्ति जिसके बलबूते पर इंसान नामुकिन को मुकिन बना सकता है। इसलिए कहते हैं आदमी चाहे तो स्वर्ग को भी धरती पर उतार सकता है। अगर इंसान किसी चीज को पाने की ठान ले तो ब्रह्मांड की कोई ताकद से रोक नहीं सकती।

ऐ इंसान किन लब्जों में करूँ तेरी तारीफ,
चिड़ियों की भाती बातें उड़ने
की चाहतों हवाई जहाज बनाया,
जलयान बनाकर महखसागर को झुकाया,
तेरी संकल्प शक्ति नहीं पर्वत को हिलाया.
तेरा यह इतिहास जमाने ने दोहराया।
छोटी रियासत का मालिक बाबर
दिल्ली का बादशाह कहलाया.
शाहजहाँ की अद्वितीय स्मारक
की चाह ने ताजमहल बनाया,
प्रजा को मुक्ति के चाह ने छत्रपति शिवाजी महाराज हिंदवी का राजा कहलाया,
तेरा यह इतिहास जमाने ने दोहराया।

ज्ञान, विज्ञान, अवकाश, जल आदि क्षेत्रों में हुई प्रगति चाहत का ही नतीजा है। माई का पहिया चलता है, रात ढलती है १. दिन निकलता है और एक परिवर्तनशील दिखाई देती है होना हो ये किसी के चाहत का नतीजा है। बड़े- बड़े व्यापारी कंपनी, बड़े-बड़े फिल्म कंपनियां किसी की चाहत का फल है।

इंसान की काबिलियत उसे सागर तक पहुंचा सकती है। त्याग और समर्पण की भावना, कुछ पाने के लिए किया गया अथक परिश्रम, बंधुता की भावना इंसान को यश देती है। हमारे प्रेरणा स्रोत जहाँ चाह वहाँ राह के ज्वलंत उदाहरण हैं। भविष्य में भी इस कहावत को अपनी चाहत के पूर्ति में इस्तेमाल करेंगे ऐसी आशा है। कहा जाता है कि चाहत में पर्वत लाने की ताकत होती।

सुहाने सफर में किस्मत के मारे

Anuja N. Patil
S. Y. (ENTC)

हम सभी लोग अपने परिवार के साथ कही न कही घूमने जाते ही हैं, वैसे ही मैं भी अपने पूरे परिवार के साथ बुआ के घर उत्तरप्रदेश में गई थी। मेरी यह यात्रा किसी फिल्म से कम नहीं थी।

हम सभी बुआ के घर की वास्तु शांति के लिए गए थे। कार्यक्रम बहुत अच्छे से सफल हुआ और हम लोग महाराष्ट्र आने के लिए निकले, हमारी साढ़े पांच बजे की ट्रेन थी। तो हमारे पास काफी सारा समय था, तो सभी ने सोचा क्यों न ताजमहल देख लिया जाए क्योंकि ग्यारह बजे से साढ़े पांच तक का वक्त बहुत लंबा होता है। हम सभी ताजमहल देखने पहुँचे वहाँ पर पापा ने ड्राइवर चाचा से गाड़ी पहली लाइन में पार्क करने के लिए कहा और हम चल दिए, पर वहाँ पर पर्स मोबाइल इत्यादि सामान अंदर ले जाने की मनाई थी इसलिए हम सबने अपना सामान गाड़ी में ही रखा था। केवल पानी की बोतल लेकर हम चल दिए।

ताजमहल तो वैसे ही बहुत खूबसूरत है, पर उसके आगे के वे बाग बगीचे और पीछे बहती हुई यमुना नदी उसमें और चार चाँद लगा देती है। ताजमहल की दीवारों पर उर्दू में कुछ लिखा था, पर हमें कुछ भी समझ में नहीं आया।

सब कुछ बहुत अच्छे से चल रहा था और अचानक मेरी दादी को चक्कर आ गए क्योंकि गर्मी के दिन थे और दो दिनों के भाग-दौड़ की वजह से उन्हें चक्कर आए थे। पर उसी वक्त पापा ने कहा बस! चलो चलते हैं वापस क्योंकि हमारी ट्रेन भी थी और दादी को भी चक्कर भी रहे थे। जब हम बाहर पहुँचे तो गाड़ी जहाँ पार्क होनी चाहिए थी वहाँ पर नहीं थी। हमने उसे हर जगह ढूँढा पर गाड़ी और ड्राइवर चाचा दोनों कहीं भी नहीं थे। हमारा सामान पैसे फोन ट्रेन की टिकट सबकुछ गाड़ी में ही था। अब करे तो क्या करे, अगर फोन करे तो कैसे करे, जिसके नंबर याद थे वे सब साथ थे सभी के फोन गाड़ी में। फिर भी ड्राइवर चाचा फोन उठा लेंगे ये सोच पापा अपने खुद के नंबर पर बार-बार फोन कर रहे थे। लेकिन कोई फोन नहीं उठा रहा था दोपहर से शाम होने आई पापा ने खाना खिलाकर सभी का पेट तो भर दिया, लेकिन उन्हें घर जाने का कोई रास्ता नहीं मिल रहा था क्योंकि बुआ का घर वहाँ से तीन घंटे की दूरी पर था। सभी को साथ ले जाने के पैसे उनके पास नहीं थे और अकेले जाने के लिए उनके पीछे हम सब सारे बच्चे और महिलाएँ ही थी वैसे तो उनके पास पैसे होते हैं पर कैसी किस्मत इस बार उन्होंने पैसे मम्मी को बैग में रखने के लिए दिए थे। सभी का खाना, पानी, दादी की दवा में उनके पैसे खर्च हो गए।

काफी देर सोचने के बाद उन्हें अपने पुराने दोस्त का नंबर याद आया। उन्होंने उसे फोन किया तो नहीं लगा तो लास्ट के दो नंबर उन्हें सही से याद नहीं थे तो उन्होंने बारी बारी सभी नंबर डालकर देखे नौवीं और शायद दसवीं बार में फोन लग गया तो पापा ने उन्हें सारी बात बताई उस दोस्त ने बुआ को फोन लगाया फिर बुआ ने ड्राइवर चाचा को लगाया और बताया कि हम कहाँ हैं बाद में पता चला कि वो भी हमें ढूँढ रहे हैं। उन्होंने उनके द्वारा निकाली गई ताजमहल की टिकट भी दिखाई की वह अंदर जाकट ढूँढकर भी आ चुके थे। वह हमें बाहर ढूँढ रहे थे तो गाड़ी में बज रहे फोन कहाँ से उठायेंगे।

पापा ने उनसे पूछा की गाड़ी जहाँ पर पार्क करने को कहा था वहाँ कर देते तो कुछ होता ही नहीं, तो उन्होंने बताया कि उनके वहाँ गाड़ी लगाने से पहले ही वहाँ दूसरी गाड़ी पार्क हो गई। और पार्किंग फुल होने की वजह से उन्हें बाहर दूर गाड़ी पार्क करनी पड़ी। चाचा ने बताया कि बाहर आने में तो तीन घंटे लगते हैं उस हिसाब से मैं दो घंटे बाद से मैं वहाँ खड़ा था, पर हमलोग तो डेढ़ घंटे में ही बाहर आ गये थे तो उसमें उनकी क्या गलती। बाद में चाचा ने हमें समय पर स्टेशन पहुँचा दिया और हम वापस आ गये।

इस सफर से तीन मुख्य बातों का अहसास हुआ कि-

1. अगर परिवार साथ है तो हर मुश्किल आसान हो जाती है।
2. हमारे दोस्त हमारे बुरे समय में साथ देते हैं तो उन्हें केवल पार्टी के लिए नहीं तो हमेशा याद रखना चाहिए।
3. हम मनुष्य मोबाइल के कितने अधीन हो गये हैं पहले हमें सभी के नंबर याद रहते थे पर अब तो इंसान को ज्यादा से ज्यादा दो लोग के नंबर भी सही से याद नहीं होते।

सूर्ययान

Rutuja V. Admîle
S. Y. (Mech)

सूर्ययान यानी के आदित्य L1 (L1 मतलब लागरांग पॉइंट वन) यह सूर्य का अध्ययन करने वाला पहला भारतीय मिशन होगा | यह सूर्य की उपरी परत का अध्ययन करेगा, सूर्य के प्रकाश मंडल क्रोमोसफीअर, सौर उत्सर्जन ,तुफानो और चुंबकीय क्षेत्र का अध्ययन करेगा | यह मिशन ISRO द्वारा L1 कक्षा मे लॉंच किया जायगा जो पृथ्वी से लगभग १.५ मिलीयन किमी दूर है | इसे भारतीय अनुसंधान संस्थानो के बीच सहयोग से तैयार किया गाय है | ISRO आदित्य L1 को ४०० किलो-वर्ग के उपग्रह के रूप मे वर्गीकृत किया है |

अंतरिक्ष यान एलेक्ट्रोम्याग्नेटिक और कण और चुंबकीय क्षेत्र डेटेक्टरों का उपयोग करके फोटोस्फीअर, क्रोमोसफीअर और सबसे बाहरि परतों का निरीक्षण करने के लिए सात पेलोड ले जाता है | जिसमे से पहला पेलोड विसिबल इमिशन लाइन कोरोनाग्राफ है जो तयार किया है इंडियन इंस्टीट्यूट बंगलूर |

VELC सूर्य के विभिन्न पहलूओ का अध्ययन करने के लिए डिज़ाईन किए गये सात उपकर्मओ मे मुख्य पेलोड होगा | इसकी संकल्पना और डिज़ाईन मे १५ वर्ष लग गये जो सौर खगोल भौतिक से संबंधित राहसयों को सुलझाने मे मदत करेगा |

मिशन से संबंधित चुनौति, पृथ्वी से सूर्य की दूरी है, इस मिशन के लिए कई उपकर्मओ और उनके घटकों का निर्माण देश मे पहली बार किया जा रहा है | जो भारत के वैज्ञानिको, इंजीनियर और अंतरिक्ष समुदयो के लिए एक अवसर के रूप मे चुनौति है | इसके ISRO के पहले के मिशनो मे पेलोड अंतरिक्ष मे स्थिर रहते थे, किंतु इस मिशन मे कुछ उपकरण अंतरिक्ष मे गतिशील अवस्था मे होंगे |

यह मिशन ईसी साल जुन-जुलै तक अंतरिक्ष मे PSLV के जारिये भेजा जायेगा | सूर्य का अध्ययन महत्वपूर्ण है, क्योकी पृथ्वी पर आणेवाले तुफानो के बारे मे जानने एवं उन्हे ट्रैक करणे तथा उनके प्रभाव की भविष्यवाणी करणे के लिए निरंतर सौर अवलोकन की आवश्यकता होती है, इसलिए यह अध्ययन महत्वपूर्ण है |

असफलता से सफलता की ओर

Akansha Pawar
S. Y. (ENTC)

एक छोटे से गांव में रहने वाला लड़का अपने सपनों को साकार करने के लिए नगर में आया। वह अपने सपनों को पूरा करने के लिए काफी मेहनत करता रहा। लेकिन अपनी नकारात्मक सोच के कारण उसका कुछ नहीं बन पा रहा था।

एक दिन उसे एक वैज्ञानिक से मिलने का मौका मिला। उसने वैज्ञानिक से अपने सपनों के बारे में बताया। वैज्ञानिक ने उसे अपनी सोच और अपनी शिक्षा के बारे में बताया। उसकी सोच और शिक्षा में बदलाव आने के बाद वह अपने सपनों के लिए काफी मेहनत करने लगा। लेकिन उसकी मेहनत और लगन उसे सफलता नहीं दिला पा रही थी।

फिर उसे एक बुजुर्ग से मिलने का मौका मिला। बुजुर्ग ने उसे अपनी जिंदगी के अनुभव बताये और उसे असफलता से सफलता की ओर प्रेरित किया। उसने अपनी मेहनत और लगन को बदला और दिन-रात काम करते रहते हुए अपने सपनों को साकार करने के लिए काफी मेहनत की। वह अपनी सफलता के बाद दूसरों को भी प्रेरित करता था।

दुख और सुख तो मन के विकल्प हैं।
सुखी वह है जिसका मन वश में है,
दुखी वह है जिसका मन परवश है।

- हज़ारीप्रसाद द्विवेदी

दृढ़ता की शक्ति

Balaji Ingole
S. Y. (ENTC)

एक बार की बात है, रोहित नाम का एक लड़का था। रोहित एक सपने देखने वाला था और उसके जीवन के लिए बड़ी महत्वाकांक्षाएं थीं। वह एक सफल व्यवसायी बनना चाहता था और दुनिया में अपना नाम बनाना चाहता था। लेकिन, रोहित के सामने एक समस्या थी। वह स्कूल में एक अच्छा छात्र नहीं था और अपनी पढ़ाई जारी रखने के लिए संघर्ष करता था।

तमाम संघर्षों के बावजूद रोहित ने अपने सपनों का पीछा नहीं छोड़ा। उन्होंने अपने ग्रेड में सुधार करने और अपने लक्ष्यों की दिशा में प्रगति करने के लिए हर दिन कड़ी मेहनत की। हालाँकि, अपने सर्वोत्तम प्रयासों के बावजूद, वह स्कूल में असफल होता रहा।

एक दिन, रोहित की शिक्षिका ने उसे अपने कार्यालय में बुलाया और कहा कि वह उसके शैक्षणिक प्रदर्शन को लेकर चिंतित है। उसने उससे कहा कि वह अपने सपनों को हासिल करने के काबिल नहीं है और उसे छोड़ देना चाहिए और कुछ और करना चाहिए।

इस खबर से रोहित टूट गया। उसे लगा जैसे वह असफल हो गया है और उसके सपने उससे दूर जा रहे हैं। लेकिन हार मानने के बजाय उन्होंने अपने शिक्षक को गलत साबित करने का फैसला किया।

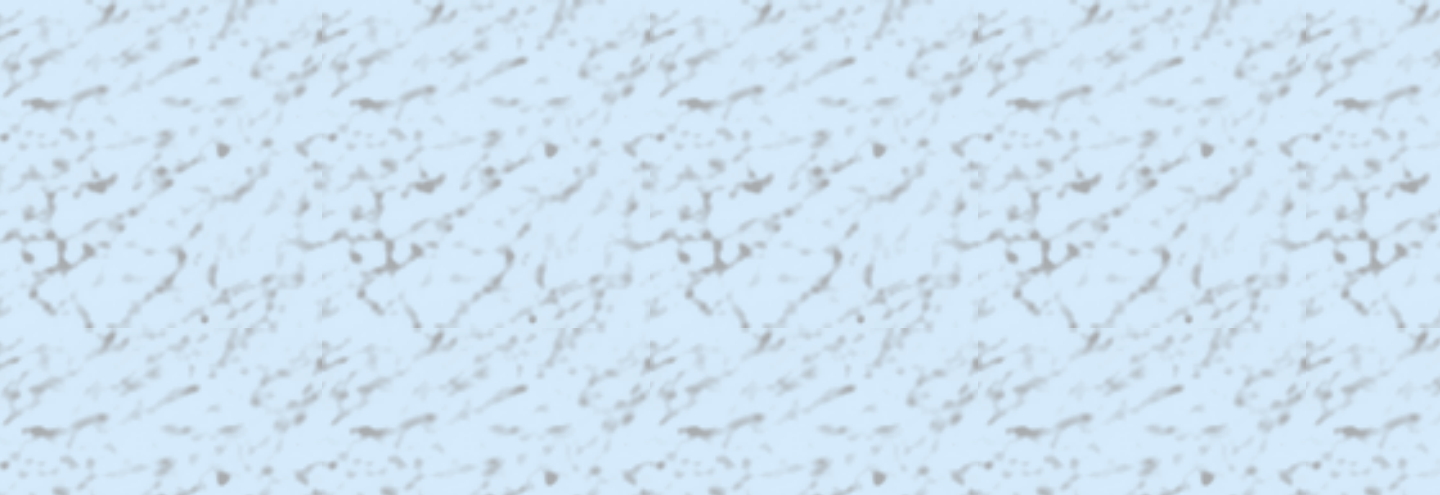
रोहित ने और मेहनत करनी शुरू कर दी और अपने ग्रेड सुधारने के लिए अतिरिक्त प्रयास करने लगा। उन्होंने ट्यूशन सत्र में भाग लिया और हर रात अनगिनत घंटे पढ़ाई में बिताए। उन्होंने ज्ञान और अंतर्दृष्टि हासिल करने के लिए व्यवसाय और उद्यमिता पर किताबें पढ़ना भी शुरू किया।

धीरे-धीरे लेकिन निश्चित रूप से रोहित की मेहनत रंग लाई। उन्होंने अपने ग्रेड में सुधार देखना शुरू किया और उनका आत्मविश्वास बढ़ा। वह सफल होने के लिए दृढ़ था और उसने किसी को यह बताने से मना कर दिया कि वह अपने सपनों को हासिल नहीं कर सकता।

साल बीतते गए और रोहित ने शानदार अंकों के साथ स्कूल से स्नातक किया। उन्होंने अपना खुद का व्यवसाय शुरू किया और एक सफल उद्यमी बन गए, जैसा कि उन्होंने हमेशा सपना देखा था। यहां तक कि वह अपने पुराने स्कूल में वापस गए और छात्रों को भाषण दिया, उन्हें अपने सपनों को कभी नहीं छोड़ने और किसी भी बाधा का सामना करने के लिए प्रोत्साहित करने के लिए प्रोत्साहित किया।

इस कहानी से सीख मिलती है कि सफलता पाने के लिए लगन बहुत जरूरी है। इससे कोई फर्क नहीं पड़ता कि आप कितनी बार असफल होते हैं, या कितने ही लोग आपसे कहते हैं कि आप कुछ नहीं कर सकते, कभी हार मत मानो। अपने आप को आगे बढ़ाते रहें और अपने लक्ष्यों की दिशा में कड़ी मेहनत करें, और आप अंततः उन्हें प्राप्त कर लेंगे। सफलता का मार्ग लंबा और कठिन हो सकता है, लेकिन कड़ी मेहनत और दृढ़ संकल्प से कुछ भी संभव है।

ENGLISH

SINHGAD INSTITUTES

When you have a vision, you find yourself against the winds, when you have creativity, you move beyond the common horizons; but when you have opportunity, you have thorny paths to travel and realize all that you envision and wish to create. We need to recognise, appreciate, applaud and foster inventiveness in students and hence we provide a great platform to students of SKN Sinhgad College of Engineering, Pandharpur through अद्विक, our Institute magazine.

The collaborative efforts of all the students who have contributed are exceptional and really appreciable. Poetry section is a reflection of expectations from life, dreams, aspirations and a few real experiences along-with technical literature. This magazine also espouses the competitive spirit which is built up within the college though collective actions, thoughts and aspirations.

Our sincere thanks to the Hon. Principal Dr. Kailash J. Karande for his immense support and guidance. Also, we are thankful to Vice-Principal Dr. Swanand G. Kulkarni and Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean-Publication for their valuable support. Lastly, we are grateful to all writers, readers & students for their valuable contribution to अद्विक.

Thank You !!!

Prof. B. S. Savase Prof. G. D. Lakade
Faculty Co-ordinator

Sumitra
Sangolkar

Saniya Atar

Snehal
Salunkhe

Student Co-ordinator

FUN TIME

Roses are red,
Violets are blue,
Monkey like you
should be kept in the zoo.

Don't get angry,
you'll find me there too,
No, not in the cage,
But laughing at you.

Tejasvi Y. Khandekar
F.Y. (Civil)

ONLY FOR YOU...

My attendance in the class is
Only for you ...

My regular visits to the library are
Only for you ...

My contacts with the teachers are
Only for you ...

My nights spent without sleep are
Only for you ...

My whole future depends
Only on you ...

Oh my dear Examination,
Only for you...

Vaishnavi S. Shelake
B.E. (ENTC)

Aleena J. Inamdar
F. Y. (ENTC)

Swarup S. Dhokate
T. Y. (Civil)

She is.....

She has a bookshelf for a heart,
And ink runs through her veins,
She'll write you into her story,
With the typewriter in her brain,
Her bookshelf's getting crowded,
With all the stories that she's penned,
Of the people who flicked through her
pages,
But closed the book before the end,
And there's one pushed to the very
back,
That sits collecting dust, with its title in
her finest writing,

"The One's Who Lost My Trust",

There's books she's scared to open,
And books she doesn't close,
Stories of every person she met,
Stretched out in endless rows,
Some people have only a sentence,
While others once held a main part,
Thousands of inky footprints,
That they've left across her heart,
You might wonder why she does this,
Why write of people she once knew?
But she hopes one day she'll mean
enough,

For someone to write about her too.

The Kingdom of the Prince

I was raised a prince
Without a kingdom
By a king
I was raised a prince
I was raised a prince
With no responsibilities
Like a royalty
I was raised a prince
I was raised a prince
When got old,

I was told I am no prince
I was raised a prince
I was raised a prince
Later I was shown the
kingdom
I was overwhelmed with the
royalty

I knew I am a prince
I was raised a prince
By a simple man,
And I am a king
And I made him right

IT WILL BE GREAT..

What to tell and
What not to tell,
These are the things
that becoming the hell.
There was the time,
When I cried.
But this is the time ,
To take a fly
and reach to the sky.
It is not a duet,
Don't do regret.
As everything has reset,
Don't be upset.
Yes, success will be late,
But definitely it will be Great...

Chandrika P. Dhale
T. Y. (CSE)

Tejasvi Y. Khandekar
F.Y. (Civil)

YOU'LL SUCCEED

FOR SURE!

Talk but think more
Read but write more
Play but study more
You will succeed for sure!

Eat but chew more
Sleep but work more
Punish but pardon more
You will succeed for sure!

Spend but save more
Hate but love more
Order but obey more
You will succeed for sure!

TENSION

Gitanjalee J. Deshmukh
F.Y. (Mech)

Tension ,Tension ,Tension....
Man's nearest Relation.
Children have tension of
the examination.
Teachers have tension of
Completing the Portion.
Parents have tension of
Children's admission.
Old People have tension
about Their Pension.
Tension, Tension, Tension
Man's nearest relation...
Minister has tension Of
Administration,
Police have tension of
the thief location,
Doctors have tension
About the Patient's operations.
Tension, Tension, Tension
Man's nearest relation.....

IN LIFE

The best day - - - - Today
Hardest thing to do - - - - To begin
The greatest handicap - - - - Fear
Easiest thing to do - - - - Finding faults
Most useless Asset - - - - Pride
Most Use full Asset - - - - Humility
The greatest mistake - - - - Giving up
The greatest Stumbling block - - - - Egoism
The greatest comfort - - - - Work well done
Most disagreeable person - - - - The complainer
Worstly bank ruptsy - - - - Loss of enthusiasm
Greatest need - - - - Common Sense
Meanset feeling - - - - Regret at another's Success
Best gift - - - - Forgiveness
The hardest and most Pain full to accept - - - - Defeat

Gitanjalee J. Deshmukh
F.Y. (Mech)

PARENT LOVE

Saniya R. Atar
S.Y. (CSE)

When I was helpless
could not eat by myself
or clean myself
my mother grabbed my finger
and taught me how to walk
How much care my mother gave me

When I could not talk properly
she taught me to speak clearly
she taught me manners
How to eat and drink
sleep and awake
talk and listen to elders
she taught me difference between right and wrong

She suffered for me a lot
now when I am grown up
my abilities have been polished
my mother needs my attention

My father spent his youth
In fulfilling my needs and desires
remained busy the whole day

He gave me much attention and care
I am ready to behave well
and be sincere with him
due to the love he gave me

Scarified his comforts
to give me protection
to provide me food
to facilitate me with
starred education
today he deserve my attention

We can make them happy
by serving them
looking at them with love
and smiling face
giving respect to them
loving and caring them.

ROAD TO ETERNITY

Sumitra D. Sangolkar
S. Y. (Civil)

Life is but a stopping place,
A pause in what's to be.
A resting place along the road
to sweet eternity.

We all have different journey's,
different paths along the way.
We all are meant to learn some
things,
But never meant to stay...

Our destination is a place
far greater than we know.
For some, the journey's quicker.
For some, the journey's slow.

And when the journey finally ends,
we'll claim a great reward.
And find an everlasting peace,
Together with the **Lord**...

LIFE IS A JOURNEY , NOT A DESTINATION

- RALPH WALDO EMERSON

What Is A Dad ?

Vaishnavi B. Manepatil
S . Y. (ENTC)

A dad is someone who
wants to catch you before you fall
but instead picks you up,
brushes you off,
and lets you try again.

A dad is someone who
wants to keep you from making mistakes
but instead lets you find your own way,
even though his heart breaks in silence
when you get hurt.

A dad is someone who
holds you when you cry,
scolds you when break the rules,
shines with pride when you succeed,
and has faith in you even when you fail...

Vaishnavi Lugade
T. Y. (CSE)

The Code of Life

Life's operating system is written in code,
Machine learning algorithms help it
decode.

In a world of wires and screens,
Our lives are run by digital means.

In this world of logic and code,
We create new things and we decode.
We build with Python, Java, and CPP,
And code our way to infinity.

Our digital world is vast and wide,
Where lines of code become our guide.

We design our art with HTML,
And CSS makes it visually cool.

In this digital world we live,
Where code is power and knowledge we
give.

We code our way to a brighter day,
And build a better world in every way....!

PRECIOUS ONE - MY INSPIRATION

Tejasvi Y. Khandekar
F.Y. (Civil)

You know that, everyone has an inspirational person/Situation in their life. Inspiration means actually what? Inspiration means that component of life which motivates/inspires us to be good person, to be successful.

I also have lots of inspirations in my life, but my life's greatest inspiration is my mother. Do you wonder, how my mother can be inspiration of my life? Then, read it ahead & you will agree too. So, let me tell you my mother's story in short.

My grandmother had three daughters out of which my mother was the youngest. My grandfather had two wives one was my grandmother and other my step grandmother. My grandmother had three children, all three daughters. So, my grandfather married again to have son. Therefore, he didn't have much love and affection for his daughters. My grandfather got his daughters married soon. My mom got married when she was 15 years old. She married the person, whom grandpa told, without asking any questions. One thing I learned from this is 'How to respect parents, they also have the right to take important and essential life decisions for their child'.

My mother didn't get proper love from any one except my grandma, but she had met loving husband. Some time passed after marriage, and then the date came 4th August, the day on which I Came into this world. That was a very happy day, but only for my mother. Why?

The reason behind it was much more painful. Before my birth, one bad incident happened, which I can't still believe and imagine... Since then, our (me and my mom) life totally changed. Our happiness, support which we needed for rest of our life was lost. It happened when I was 7 months old in mom's womb. My Father passed away... exactly 2 month before my birthday. The date of my Father's death was 4th June 2004 and my birth date is 4th August 2004. I wonder, what my mother's situation would have been at that time, would she have the words to speak or shout at fate and that situation. It hurts a lot when I imagine her situation at that time.

But she is really unique and different from other women. She didn't give up. She has many such qualities beyond the limits. Like Endurance in large amount, determination, firmness, independent thinking... And that's what gives me inspiration from time to time.

According to our old and selfish tradition, after the death of the Son, the daughter-in-law was unwanted in that house and she realized it. She was already completely broken but she decided to start afresh, only for her child, she had only one hope, one goal, which was only the life of her child.

She has the power of accepting the situations as it is, this teaches me how to be calm in any challenging situation and how to handle it. This happened to her and at such a young age. She had two options in that situation to choose one was to keep me to grandma and remarry and lead a happy life or choose me only and lead a miserable and hardworking life for my happy life. She chose me, this inspires me a lot. A mother's love is really different than all others & it is completely selfless. I felt even more guilty that she was suffering so much because of me& even today also she has been thinking only about me & for my happy life. She doesn't compromise with anything for me like about educational or other facilities and also she doesn't let me miss Papa. She perfectly plays role of both mother and father in my life. But I know how much she has to endure while taking care of all this while doing all this. She has to face many problems.

Thank You Aai!

For all your sacrifices, efforts and compromises that you made just to ensure that I lead a happy life. I am forever grateful to you and I can't thank you enough. But I promise I'll definitely give you a great result for your hard work. Love You Aai, You are the biggest inspiration of my life.

***DREAM IS NOT WHAT YOU SEE IN SLEEP,
DREAM IS SOMETHING WHICH DOESN'T LET YOU SLEEP.***

- Dr. ABDUL KALAM

DIGNITY OF WOMAN

Gitanjalee J. Deshmukh
F.Y. (Mech)

It is the need of the hour to develop a sense of dignity in women is the cardinal thought typically expressed in many discussions. But can we identify the sources, which develop this sense of dignity & reasons behind this feeling in women? The women refusing the traditional way of tolerating the injustice mutely, raising a resolute fight against injustice instead & not with drawing inspite of the great price that has to be paid for the struggle & finally emerging out victorious. In the struggle can be observed today.

The women, who are conscious. I not only of the injustice done to them but also to the others, who raise a united struggle & make collective efforts, deserve admiration, why does a typical housewife suffer from inferiority complex? Why basic skills important for running household activities. are considered subordinate and insignificant by the women? Why should negative feelings like - housewife.

Status is subordinate status, "It reflects financial dependence on the family. members should creep in to the minds of women? Such feelings are predominantly observed in the fair sex, Hatred, Plotting mind, gossiping, backbiting are considered to be some of the negative attributes of interpersonal relationship it is an integral part of the human nature, it is a traditional misunderstanding that these things are observed mostly in women this is because the role of typical woman was confined to performing household activity till today. Their frustration is a manifestation of such negative feeling.

Various skills like cooking, cleaning of utensils and clothes, food grain preservation, timely purchase of household items, providing first aid to the tiny tots in the family, preparation of different recipes, upbringing of children are easily acquired by women without any formal education usually these things are considered inferior & insignificant What a giant leap the women have taken in such a short period!

The effort on her part is really commendable. Irrespective of whether she is a working woman housewife or a more one must admit that their home management skills are amazing. Whatever may be the role mother housewife or sister the task is never simple. Introspection is a must for everyone.

But the problems of the woman in today's society being more multifarious & serious the woman needs to introspect herself more. If the woman today can manage herself easily & confidently in the family & in the society by expelling out the outdated concepts inherent. In the social customs & traditions then & then only one can say in the true sense that -

The Woman has achieved **DIGNITY**.

WORLD HUNGER - WAY OF SOLVING WORLD POVERTY

Snehal S. Kumbhar
B. E. (ENTC)

A common, frequently altruistic, subject among many is in order to remedy global starvation through a few approaches which can produce greater food. However, frequently neglected is the connection among poverty and starvation. Hunger is an impact of poverty and poverty is basically a political issue. While manifesting itself as a monetary issue, situations inflicting poverty are political and come to be being monetary.

As proven within the Genetically Engineered Food and Human Population sections in this internet site, humans are hungry now no longer because of loss of availability of meals, however due to the fact that humans do now no longer have the cap potential to buy meals and due to the fact the distribution of meals isn't always equitable. In addition, there's a number of politics influencing how meals are produced, who produces it, who benefits, and for what functions the meals is produced (together with exporting as opposed to for the hungry, feedstuff, etc..

Solving Hunger Effectively Requires Addressing Causes of Poverty While providing solutions to hunger via more efficient food production seems to be a noble endeavour, problems lie in distribution, land ownership, inefficient use of land, politics and power play. Currently, food production rates are higher than population growth (although that is no reason to be complacent). Tackling hunger directly by providing more charitable contributions of food, or even finding ways to increase production, is attacking the symptoms of poverty only, not root causes.

That is not to say that increasing food production should not be done, just that it should be recognized that the deeper problem of fighting the roots of poverty that causes hunger would allow better use of resources in the long term. Not fighting root causes of poverty and only fighting hunger will be costly in the long run as people will continue to be hungry and resources will be continually diverted to remedy hunger in a superficial manner without addressing its cause.

Solving world hunger by only increasing food production and not addressing root causes of hunger (i.e., poverty), would not alleviate the conditions that create poverty in the first place. If the poorer nations are not given the sufficient policy space and means to produce their own food, if they are not allowed to produce and create industry for themselves. then poverty and dependency will continue-

To understand why people go hungry, you must stop thinking about food as something Turners grow for others to eat, and begin winking about it as something companies produce for other people to buy.

- ❖ Food is a commodity.
- ❖ Much of the best agricultural land in the world is used to grow commodities such as cotton, sisal, tea, tobacco, sugar cane, and cocoa, items which are non-food products or are marginally nutritious, but for which there is a large market.
- ❖ Millions of acres of potentially productive farmlands are used to pasture cattle, an extremely inefficient use of land, water and energy, but one for which there is a market in wealthy countries.
- ❖ More than half the grain grown in the United States (requiring half the water used in the U.S.) is fed to livestock, grain that would feed far more people than would the livestock to which it is fed. The problem, of course, is that people who do not have enough money to buy food (and more than one billion people earn less than \$1.00 a day), simply don't count in the food equation.
- ❖ In other words, if you do not have the money to buy food, no one is going to grow it for you. But yet another way, you would not expect the Gap to manufacture clothes, Adidas to manufacture sneakers, or IBM to provide computers for those people earning \$1.00 a day or less; likewise, you would not expect ADM (Supermarket to the World) to produce food for them. What this means is that ending hunger requires doing away with poverty, or, at the very least, ensuring that people have enough money or the means to acquire it, to buy, and hence create a market demand for food.

**A HUNGRY STOMACH , AN EMPTY WALLET
AND A BROKEN HEART CAN TEACH YOU
THE BEST LESSONS OF LIFE.**

- ROBIN WILLIAMS

BOOK REVIEW :

WINGS OF FIRE

- A. P. J. ABDUL KALAM

Sanjeevani R. Pise
F. Y. (CSE)

Book Name: Wings of fire
Author: Dr. APJ Abdul Kalam
Genera: Autobiography

Reading a book is good habit, the habit of reading is one of the best qualities that person can possess. If you don't like to read, you haven't found the right book.

“Wings of fire” An Autobiography of Dr. APJ Abdul Kalam, former President of India.

It was written by Dr. APJ Abdul Kalam and Mr. Arun Tiwari, a well-known missile scientist was a colleague of Dr APJ Abdul Kalam. Dr. Kalam examines his early life, effort, hard ship, fortunate, luck and the chance eventually led him to lead Indian space research nuclear and missile programs.

Friends, I don't have that much knowledge to make a judgement on this book, I just want to express some of my thought with you and what I have learned from this book. Abul Pakir Jainulabdin Abdul Kalam his full name, The author was born and raised in Rameshwaram, Tamilnadu He served as the 11th President of India from 2002 to 2007.

He was a scientist by profession who played a leading role in developing the Country's missile program. From Rameshwaram, Tamilnadu, Dr. Kalam in an inspirational autobiography “Wings of fire” traces the rise and the make he made his life.

Arun Tiwari is an author of his book Wings of fire, which is co-authored by Dr. APJ Abdul Kalam. He has written several books and co-authored live books with Dr. APJ Abdul Kalam. He received the Deterug Technology Spinoff Ausard the developing the kalam Raju stent.

This book contains the life of a simple yet determined person. There is so much knowledge and good thing that everybody can extract from this book. Reading this book is a very heartwarming and beautiful experience.

This book contains a very detailed description of how great thing can be. Achieved through simple thoughts. This book Conveys the message of the authors that always keep your dream high, your goal clear, plan perfectly and do hard work.

The story is all about and a warm intensely personal, deeply passionate, common boat owners son who has become India's most distinguished living technician (technocrat). The pure faith in God and deep kindness, Dealing life with positivity, science and technological advancements, love toward one country and many more things are mentioned in this book.

The book is full of insights, personal moments and life experiences of Dr APJ Abdul Kalam. It gives us an understanding of journey of success.

This is a story of a boy who was born in a normal and middle-class family. He had a curiosity about aeronautical engineering. He faced so many failures during launching the satellite called SLV [Satellite Launching Vehicle]. I but he proved that anything can be achieved by keep trying because when you become a failure you go one step closer to success.

The author by narrating his life journey evokes the reader to identify with one's inner fire and potential to make tangible change in world. How he inspired himself to achieve his dream and how he went about accomplished so much is what the book captures nicely.

The book recollects many anecdotes and stories from childhood, his time at school and college. He wrote the time spent at the Langley Research center, NASA and Wallops flight facility gets a lot of attention.

Personal tragedies have not left been left out. The time when he lost his father and how he felt when conferred with many awards like the Padma Bhushan have been written in much detail.

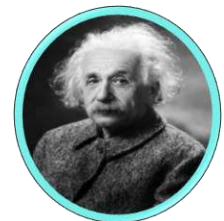
The second half of the book deal with the author, the scientist, who made a significant contribution in developing the country's guided missile program a pioneering effort for the security of the nation. It's not reason that he was nicknamed the "Missile Man of India."

I think this book is best suited for reading for teenagers and youth to dream and to dare. It shows, how a person from modest background ends up being the first citizen of a nation of one billion.

A very detailed description of how great things can be achieved through simple thoughts. Always keep your dream high, set your goals clear, plan perfectly and work through people. I will suggest never miss You reading this great book if you haven't yet.

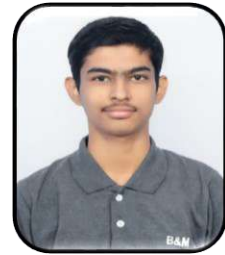
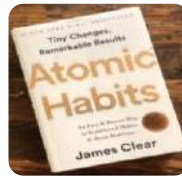
**TRY NOT TO BECOME A MAN OF SUCCESS,
TRY TO BECOME A MAN OF VALUE.**

- ALBERT EINSTEIN

BOOK REVIEW : ATOMIC HABITS

- JAMES CLEAR

Chaitanya S. Kulkarni
F. Y. (CSE)

Atomic Habits by James Clear is a book based on how small things work in our daily life and create a completely wonderful product. It talks about the general principles of human behaviour and explains how our surroundings and environment may affect our habits. It gives different real examples and scientific researches which make a deep impact on readers.

Atomic Habits by James Clear is a highly practical and engaging book that provides a step-by-step guide to creating and maintaining good habits. The book's central message is that significant change comes not from one monumental effort, but from small, incremental actions repeated consistently over time. Clear explains that small changes, or "atomic habits," are the building blocks that make up our behaviour and ultimately determine our success or failure. One of the strengths of Atomic Habits is Clear's use of real-life examples and personal anecdotes to illustrate his points. He draws on scientific research and his own experience to show how small changes can have a big impact on our behaviour and our lives. The book is also highly actionable, with practical tips and exercises at the end of each chapter.

The book is specifically divided into four parts, each focusing on a different aspect of creating and maintaining good habits. At first, "The Fundamentals," Clear establishes the importance of understanding the science behind habit formation and the role of environment and context in shaping our behaviour. He also emphasizes the importance of starting small, being patient, and focusing on the process rather than the outcome. Part Two, "The 4 Laws of Behaviour Change," introduces four key principles for creating and maintaining good habits: Make it obvious, Make it attractive, Make it easy, and Make it satisfying. Author explains each principle in detail and provides actionable advice for implementing them in your own life. The next one is Make It Obvious, focuses on the importance of environment and context in shaping our behaviour. Clear explains how to design your environment to make good habits more visible, appealing, and convenient.

He also provides tips for breaking bad habits by making them less obvious and less attractive. Importantly, he speaks about human behaviour related to will power over a period of time. The book says "Make It Stick," covers strategies for maintaining good habits over the long term.

It clearly emphasizes the importance of tracking progress, staying accountable, and celebrating small wins along the way. He also addresses common obstacles to habit formation, such as boredom, burnout, and setbacks.

Overall, Atomic Habits is an excellent resource for anyone looking to improve their habits and achieve their goals. Clear's approach is highly practical and evidence-based, and his writing is engaging and easy to understand. The book is suitable for readers of all levels, from beginners to those who are already well-versed in the science of habit formation. I highly recommend this book to everyone.

ISKCON

Anuja N. Patil
S. Y. (ENTC)

The **International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)**, known colloquially as the *Hare Krishna* movement or *Hare Krishnas*, is a Gaudiya Vaishnava Hindu religious organization. ISKCON was founded in 1966 in New York City by A. C. Bhakti Vedanta

Swami Prabhu pada Its core beliefs are based on Hindu scriptures, particularly the Bhagavata Gita and the Bhagavata Purana ISKCON is "the largest and, arguably, most important branch" of Gaudiya Vaishnava tradition, which has had adherents in India since the early 16th century and American and European devotees since the early 1900s. ISKCON was formed to spread the practice of bhakti yoga, the practice of love of God in which those involved (bhaktas) dedicate their thoughts and actions towards pleasing Krishna, whom they consider the supreme lord.

God is known across the world by many names including Allah, Jehovah, Yahweh, Rama, etc. ISKCON devotees chant God's names in the form of the maha-mantra, or the great prayer for deliverance: *Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare/Hare Rama Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare*.

ISKCON's founder, Sri Prabhupada, has drawn appreciation from scholars and religious leaders alike for his remarkable achievement in presenting India's spiritual culture in a relevant manner to contemporary Western and worldwide audiences. Members of ISKCON practice bhakti-yoga in their homes and also worship in temples. They also promote bhakti-yoga, or Krishna Consciousness, through festivals, the performing arts, yoga seminars, public chanting, and the distribution of the society's literatures. ISKCON members have also opened hospitals, schools, colleges, eco-villages, free food distribution projects, and other institutions as a practical application of the path of devotional yoga. Beliefs of ISKCON are

Bhakti Yoga :

Yoga is more than just a physical exercise. The Bhagavad Gita, the core spiritual text for ISKCON, describes variety of yoga practices. Among them are karma-yoga (the practice of conscious action), jnana-yoga (philosophical study and contemplation), and hatha-yoga (the practice of yoga-asanas and breathing exercises).

God is a Person

Even though God is widely recognized as the greatest person Books such as the Srimad Bhagavatam and Brahma-samhita contain elaborate accounts of Krishna's many attractive forms and activities, both in this temporary

universe and in the world beyond. Books such as the SrimadBhagavatam and Brahma-samhita contain elaborate accounts of Krishna's many attractive forms and activities, both in this temporary universe and in the world beyond.

Meditation :

Meditation is a spiritual practice found in practically all religious and spiritual traditions, although the methods differ

Vegetarianism :

Sometimes referred to as the "kitchen religion," ISKCON, or the Hare Krishna Movement, believes the art of cooking is a sacred experience. The preparation and eating of food should be based on principles of compassion, non-violence and balanced living. Thus, Krishna devotees advocate a lacto-vegetarian diet, strictly avoiding meat, fish and eggs

Studying Sacred Texts :

In translating the Gita, A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada has unlocked all the secrets of the ancient knowledge of the Gita and placed them before us as an exciting opportunity for self-improvement and spiritual fulfillment. The Bhagavad Gita As It Is the largest selling edition of Gita in the Western world and translated in over 76 languages.

Reincarnation :

The Vedic literature of India advocates that the soul, or atma, gives life to the body. Life does not arise from a particular combination of material elements as some modern scientists theorize. At the time of death, we leave one body and enter a new one. That is called reincarnation.

Karma :

Ever wondered why bad things happen to good people? Why we suffer? Why some days are awesome and others morose? If God exists, why does He keep quiet about it? The answer to all the above questions is karma

Food Processing And Technology

Snehal S. Kumbhar
B. E. (ENTC)

Food science:

It is a distinct field involving the application of basic sciences such as chemistry and physics, culinary arts, agronomics and microbiology. It is a broad discipline concerned with all the technical aspects of food, beginning with harvesting or slaughtering and ending with cooking and consumption. Food Scientists have to use the knowledge of biology, physical sciences and engineering to study the composition of foods, changes that occur at various stages from harvest through different processes and storage, causes of their spoilage and the principles underlying food processing. Food scientists deal with physico- chemical aspects of food, thus helping us to understand the nature and properties of food.

Food Processing:

It is the set of methods and techniques used to transform raw ingredients into finished and semi- finished products. Food processing requires good quality raw materials from either plant and/or animal source to be converted into attractive, marketable and often long shelf-life

Food Technology :

Technology is the science and application of scientific, as well as social-economic knowledge and legal rules for production. Food technology uses and exploits knowledge of Food Science and Food Engineering to produce varied foods. Study of Food Technology gives in-depth knowledge of science and technology, and develops skills for selection, storage, preservation, processing, packaging, distribution of safe, nutritious, wholesome, desirable as well as affordable, convenient foods. Another significant aspect of food technology is to save and utilize all the food produced .

Food manufacturing :

It is the mass production of food products using principles of food technology to meet the diverse needs of the growing population. Food manufacturing is one of the largest manufacturing industries in the present times.

Development of Food Processing and Technology:

Research in the field of Food Technology has been conducted for decades. In 1810, development of the canning process by Nicolas Alpert was a decisive event. Canning had a major impact on food preservation techniques.

Later Louis Pasteur's research, in 1864, on spoilage of wine and his description of how to avoid spoilage was an early attempt to put food technology on a scientific basis. Besides wine spoilage, Pasteur conducted research on production of alcohol, vinegar, wines, beer and souring of milk. He developed 'pasteurization'- the process of treating milk to destroy disease producing organisms.

Pasteurization was a significant advance in ensuring microbiological safety of food. Food Technology was initially used to serve military needs. In the 20th century, world wars, exploration of space and the rising demand for varied products from consumers contributed to the growth of Food Technology. Products such as instant soup mixes and ready-to-cook items including meals were developed, specially catering to needs of working women. Further, food industry was compelled to focus on nutritional concerns. Food preferences and choices changed and people started incorporating into their diet food items/ preparations from different regions and countries. The desire to have seasonal foods all year round increased. Food technologists made efforts to provide both safer and fresher food using new techniques. In the 21st century, food technologists are challenged to produce foods suitable for health and other changing needs of consumers. Food technology has provided a vast variety of safe and convenient foods.

In developing countries this rapidly expanding and developing field, has been helpful in improving food security and has opened avenues for employment at all levels.

LIFE IS AN EXAM WHERE THE SYLLABUS IS UNKNOWN AND QUESTION PAPER ARE NOT SET. NOR ARE THERE MODAL ANSWER PAPERS.

- SUDHA MURTY

Laws Of Karma!!!

Shubham B. Joshi
F. Y (Mech)

Karma is very well-known word with intense deep meaning and laws. So what is *Karma*? Things or activities which we do in our daily life can be considered as our karma right..? Things are easy until you don't know about it's laws. One of law or statement in our daily life which is, As you saw so shall you reap..!! Which is simply means that what you do or you did everything going to pay off according to your Karma. If they are bad results will be same as it is.. respectively if they are good results will be also good as we know..!! But these are things which are at surface as we go down deep you'll get to know that you're under mountain of your karma's. What that actually mean is we really don't know from how long years we're in loop of Birth & Death..!! And we'll never get answers of that. But everything that you did in your several lives that you lived no matter it's good or bad everything is going to pay EVERY SINGLE KARMA..!! There is like mountain of our karmas over us which is stored from your first birth and counting... And until every karma which is stored their don't give result, we're in Birth death loop..!! No matter in which form you're, which animal you're you have to be prepared to face of the results but remember it's not that only results will be bad.. it is totally depends upon your Karma.

One more interesting thing is that we always blame in people for our life, for any bad phase in our life but from now just remember that whatever happens with you, you and only you are responsible for that. You and your previous and recent karma is responsible for that..! Things doesn't stop here.. Every person, every relation that you're in now your friends, family everything which you have mom, dad, brother, sister how they are and how you got them or how they got you is also depends on your Karma. For how much time they are with you is too! Everyone is playing rile in everyone's life. Even you're also playing role in someone's life according to their faith! Even more in next life which creature you'll be also goes same.! And we humans got this life to only do good work, charity to help people, to make their lives better.. and do maximum good things which will reduce your debt and easy to get freedom (Mukti). So do good things, be kind to everyone! And let you know karma is watching everything!!!!

Pandemic And Education

Kalyani G. Landage
S. Y. (ENTC)

The global outbreak of the COVID-19 pandemic had spread worldwide, affecting almost all our ties and territories. No one had guessed that -like Covid-19 would come sad without differ-eating, it will alter the lifestyle of people. Da Covid-19, many changes me to our world and it took time for everyone adept the new normal. Education system was equally affected

due to outburst of Corid-1 All the schools and other educational institutions were closed which had a huge impact on education system and its working It was a difficult situation for students, teachers as well as for parents. Teachers who were all experts in offline teaching with chalk and blackboard adapted the digital teaching method, handling it to the best possible way to aid the students in that particular position. Technology paved the way for education, thus helping the students and teachers to connect virtually through online classrooms, webinars, digital exams, and so on. But the sad truth was that it was not available to many students all over the nation. Many students suffered due to low economic conditions; they were not able to reach the technology needs which led to child labour to support their families. There were students in India who came to school just because they can get food. The great midday meal scheme had helped many children who couldn't bring their food from the home to get their nutrition. Because of the closure of the schools, many students were suffering from not having enough food for their survival.

There was great confusion in exam evaluation system. There was delay or many a times cancellation in exams, which led to negative impact on students. Many students took pandemic and lockdown in a positive way and helped themselves by enhancing their skills and learning new things which would help them in future. Cavid-19 helped students, teachers and education system in positive as well as negative manner The decisions taken by Government were all for the well-being of the students so that they can stay safe at home without getting affected by the life-threatening virus. This pandemic has helped us to In many new things and different ways of survival. Ultimately, now we are back to our normal lives and offline teaching-learning process.

Who am I ?

Pallavi Lokhande
S. Y. (ENTC)

Have you ever wondered who you are?

Whenever we show hand, we say, "It is my hand". Whenever we show nose, we say, "It is my nose". Similarly, "It is my ear, my leg, my eye". So it means that I am not my nose or I am not my hand. Those are parts of my body. That part of my body belongs to me. This means that even this body is not me. This body is mine. So, who is this me?

I am the person inside this body. I am the spirit soul that moves this body. I am the consciousness that keeps this body alive. When a person dies, the body of the person is still there but we say he is no more. It means, the soul has left their body. We are not the body but a soul covered by the body. Understanding the difference between body and soul-between matter and spirit-is the beginning of spiritual life and the only basis for true self-realization.

Our body is constantly changing: childhood, youth, middle age, old age, and finally death. But we, the unchangeable soul, witness this from within. That's why, even though our body changes throughout life, we always keep our sense of identity.

The first lesson in spirituality is "**I am soul. I am not this body.**"

The soul is atomic in size and cannot be seen by even a powerful microscope. It can be seen or felt only by self-realization. The size of the soul is also described in the Svetasvatara Upanishad (5.9): "When the upper point of a hair is divided into one hundred parts and again each of such parts is further divided into one hundred parts, each such part is the measurement of the dimension of the spirit soul."

The Katha Upanishad states that within the body, higher than the senses and the sense objects, exists the mind. More subtle than the mind is the intelligence, and higher and more subtle than the intellect is the self. The same thing is also told in the Gita in the 3rd Chapter (Ref: BG 3.42).

Who am I?

Reincarnation means rebirth. Once this body dies, we take another body and that is called another birth. We, the soul, take rebirth in another body. Animals and plants also are souls since they are also living beings.

All living beings are souls. There are 84 lakh species of life. Our soul can take any body or form from these 84 lakh species, based on our activities or karm.

Qualities of the soul:

- The soul cannot be cut by weapons.
- The soul cannot be burnt by fire.
- The soul cannot be wet by water.
- The soul cannot be withered by wind.
- The soul is indestructible.
- The soul is immutable.

The next question in spirituality is "**Who is God?**"

When we read Bhagavad Gita, we come across the answer for this again and again. Lord Krishna declares that He is the Supreme Lord of everything (aham sarvasya prabhavo). He is present within every living being as Paramatma or supersoul. So, let us all serve Lord Krishna by chanting his holy names.

MORAL VALUES

I am not this body. I am the soul.

Lord Krishna is the Supersoul or Paramatma.

Bhagavad Gita 2.23

नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः । न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः ॥

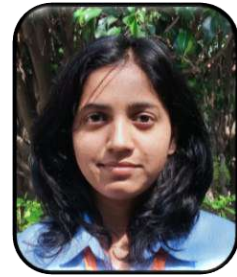
nainam chindanti shastraani nainam dahati paavakaha na chainam
klaedayanty aapo na shoshayati maarutaha

Easy Meaning:

Lord Krishna said: *The soul can never be cut into pieces by any weapon, nor can it be burned by fire, nor wet by water, nor dried by wind.*

What Does your Inner Self Want from you?!

Aishwarya Asabe
S . Y. (CSE)

You have grown so much, to think, to love to care, to dream, to work, to do everything you want and sometimes even you don't want...

You never gave up on things
You did almost everything you could
You tried the hard you could
You have been cherishing every relation till date
You cared of your family
You Loved your work
You had been so loyal to everyone and everything
You never denied your values

...All these things you have done

So A better person who is reading this right now ...You did it and you are still doing it so firmly..

..This is what your inner self want you to do..

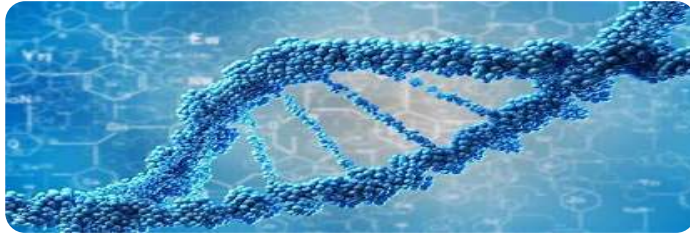
But

You are person with dreams With ambitions With aims
..so very dreamy , ambitious personality also needs to put some time into himself So Don't compromise your dreams

Live the way good you want
Chase your dreams
Go to the places which makes you feel happy and more cherished
Do some shitty childish things that remind you of your inner child
Look good , look best but not for the world
Get ready everyday for yourself You are worthy
And ..yes.

Your inner self Just wants to be happy 😊

Saniya R. Atar
S. Y. (CSE)

BIOTECHNOLOGY

Biotechnology is the integration of natural Sciences and engineering Science The term biotechnology was first used by karoly Erkey in 1919 it means the production of product from raw materials with the aid of living organism. Biotechnology encompasses a wide range procedure for modifying living organisms according to human purposes, going back to domestication of animal, cultivation of plants & improvements to these through artificial Selection & hybridization Modern usage also includes genetic engineering as well as cell and tissue culture technologies. It is based on basic biological science i. e molecular biology, biochemistry, cell biology, embryology, genetics & micro biology Conversely provides methods to Support & perform basic research in biology.

Research and development we did in laboratory using bioinformatics for exploration, exploitation, extraction, exploitation & production from any living being and any source of biomass by means of biochemical engineering.

There is several fields to specialize in biotechnology like Biotech marketing, Healthcare informatics , medical science and liaison quality assurance associate among many others

In Biotechnology there is variety application like Health care (medical), Crop Production, Agriculture, Industrial (e.g. Biodegradable plastics, vegetable oil, biofuels) and Environmental uses.

- ❑ Biotech medical is branch, that uses living cells and other related cellular material research most of drugs are manufactured by using biotech, genetic diagnosis, virus vaccines and many, more things medical field are developed by Biotechnologies. We can also develop human DNA to agricultural impact's medical biotech is helping millions of people to Cure there problems the heredity problems, genetic problems are cured with help of biotech.
- ❑ Agricultural Biotechnology, also known as aggritech an area Of agricultural science involving the use of scientific tools & techniques." there are some pes like Bacillus Thuringiensis, Herbicide, Genetically modified food, Soy bean, Genetic Engineering Biotechnology Genetically modified organism, proteins, etc.
- ❑ It provides farmers with tool that can make cheaper production more manageable & cheaper Industrial Biotechnology is that Set of Technologies That come from adapting & modifying the biological organism processes, products and system found in nature fore the purpose of producing goods.
- ❑ It include pharmaceuticals, enzymes Biofuels and solvents , nutrients including vitamins & Supplements R novel polymers. 47 Environmental Biotechnology means the optimal use of nature, in the form of plants, animals, bacteria, fungi & algae to produce renewable energy, food & nutrients. reduction of green house gas emissions .
- ❑ There is many applications of Biotechnology now we see Some Benefits and Some Health risks of Biotechnology.

Benefits of Biotechnology:

- Bio production of sustainable chemical, energy & other materials.
- Zero-waste Bio-processing.
- Carbon dioxide as raw material .
- Regenerative medicine to create new organ .
- Seawater Bio processor to make fuel & chemical.

Health Risks-

- Cancer Risk- Because of pesticide on crops.
- Unexpected Horizontal Gene Interactions
- Horizontal gene Transfer (HGT)
- Antibiotic Resistance.

In future Biotechnology is very useful to tall the areas and to improve Indian biotechnology sector is fuelled by growing demand at domestic as well as International level.

There is future for students also they can do microbiology, genetic Engineering Clinical Research, Biomedical engineering immunology ,food technology out of this student can choose field & build there carrier in that.

Anuja N. Patil
S. Y. (ENTC)

ADITYA-L1: INDIA'S FIRST SOLAR MISSION

Aditya L1 is the first Indian mission dedicated to observe the Sun, and is planned to be launched in June-July 2023 aboard a PSLV-XL launch vehicle. ISRO announced a mission to the sun in 2008 with the name Aditya-1. The purpose of Aditya-1 was to study only sun's corona. It was initially conceived as a small 400 kg payload satellite to carry visible emission line coronagraph payload. The scope of the mission has since been expanded and it is now planned to be a comprehensive solar and space environment observatory to be placed at the Lagrange point L1 so the mission was renamed "Aditya-L1"

Aditya L1 shall be the first space based Indian mission to study the Sun. The spacecraft shall be placed in a halo orbit around the Lagrange point 1 (L1) of the Sun-Earth system, which is about 1.5 million km from the Earth. A satellite placed in the halo orbit around the L1 point has the major advantage of continuously viewing the Sun without any occultation/eclipses. This will provide a greater advantage of observing the solar activities and its effect on space weather in real time

The spacecraft carries seven payloads to observe the photosphere, chromosphere and the outermost layers of the Sun (the corona) using electromagnetic and particle and magnetic field detectors. Using the special vantage point L1, four payloads directly view the Sun and the remaining three payloads carry out in-situ studies of particles and fields at the Lagrange point L1.

thus providing important scientific studies of the propagatory effect of solar dynamics in the interplanetary medium. The suits of Aditya L1 payloads are expected to provide most crucial informations to understand the problem of coronal heating, coronal mass ejection, pre-flare and flare activities and their characteristics, dynamics of space weather, propagation of particle and fields etc.

The major objectives of Aditya-L1 mission are:

- ❑ Study of Solar upper atmospheric (chromosphere and corona) dynamics.
- ❑ Study of chromo spheric and coronal heating, physics of the partially ionized plasma, initiation of the coronal mass ejections, and flares.
- ❑ Observe the in-situ particle and plasma environment providing data for the study of particle dynamics from the Sun.
- ❑ Physics of solar corona and its heating mechanism.
- ❑ Diagnostics of the coronal and coronal loops plasma: Temperature, velocity and density.
- ❑ Development, dynamics and origin of CMEs.
- ❑ Identify the sequence of processes that occur at multiple layers (chromosphere, base and extended corona) which eventually leads to solar eruptive events.
- ❑ Magnetic field topology and magnetic field measurements in the solar corona.
- ❑ Drivers for space weather (origin, composition and dynamics of solar wind).

Ajay S. Ambule
S. Y. (CSE)

INNOVATION CONSULTING

Globalization and rapid technological evolution are creating an increasingly complex competitive environment. Rapid and efficient innovation becomes a key capacity for the companies that want to stay in the market. In addition, there are lots of upcoming or services much faster and cheaper. Our open innovation methods, web platform and global community of solvers allow us to accelerate innovation projects with amazing results. We engage global, interdisciplinary and diverse talent that accelerates technological development. Open innovation helps to capture unlimited knowledge, either internally or outside the company , with our global solvers community.

Open innovation models have proven to be much more efficient both for the optimization of the companies operations and for the faster creation of better products and services. Besides the application of lean method to innovation projects helps to deliver results for multiple and diverse solution for the same challenge.

This approach led us to the development of a set of unique assets, methodology, processes platform and innovation ecosystems that are the very foundation for our different. Innovation consulting services. An ecosystem is a hub where experts, start up, companies etc. meets to develop innovative products and services. This expertise comes from the creation of the first global ecosystem specialized in engineering innovation in 2015. This ecosystem and start up that have solved over 80 technology challenges. Enno motive's capabilities represent a modern alternative to the services traditionally offered by engineering and innovation consulting companies, technological centres, and universities.

These organisations generally use limited staff to create solutions for company challenges and projects. In conclusion, Ennomotive helps companies turn their business goals into business results in record time.

Open Innovation Programs:

Ennomotive has a set of proven processes and tools to conduct end-to-end open innovation programs. These programs help our clients not only to solve specific innovation challenges but also to improve their companies' entire innovation system, just by adopting agile and robust processes that constantly deliver tangible business results.

A program's life-cycle starts from the innovation strategy and the identification and selection of challenges to ultimately find and validate solutions. We have experience in various innovative areas for the development of new products and services in automotive, construction and energy.

Workshops for the identification and selection of open innovation challenges :

Our innovation consulting suggests that companies should start by defining the areas to innovate, according to the business strategy. In this sense, we help our clients to identify and select the most attractive challenges, considering financial, social, and environmental goals. At Enno motive, we use structured methods for the organization of workshops in different business areas. These workshops may involve not only the company staff but also some clients, suppliers, and other stakeholders

Global scouting to solve technical challenges :

Our technology scouting service helps companies obtain a wider range of solutions from different countries and industries.

To make this happen, we combine our global engineering crowdsourcing, the power of our social networks, and an active search for startups, technological centers, and other organizations.

For example, check out this scouting challenge on computer vision and AI applied to industrial processes. Find out more examples in our list of recent challenges.

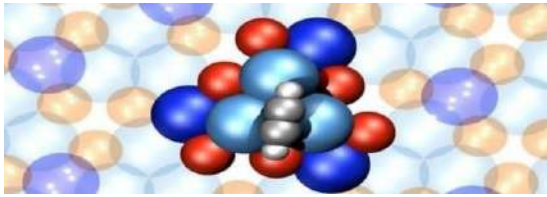
Pilot projects to validate technological solutions :

Our innovation consulting suggests a validation process uses agile methods and tools in technology pilot projects through a series of design, building, and test cycles.

The validation cycles and their duration are defined by the type of proposed technology and the scope of the project. Thus, we reduce the risk associated with the implementation of design solutions in a real environment. Also, it becomes easier to anticipate the difficulties that come with any innovation process.

For example, check out the 7 finalist startups with which validate their we technology as part of a co-creation program.

Prachi D. Devkar
F. Y. (CSE)

WONDERFUL TECHNOLOGY OF SCIENCE : NANOTECHNOLOGY

Nanotechnology is branch of Science & Science is technology & application of knowledge understanding natural, social world. physicist Richard Feynman the father of Nano technology. The American physicist Richard Feynman the father of nanotechnology .The American physicist Richard Feynman lectured.

"There's plenty of Room at the Bottom". at an American physical society meeting at Caltech on December 29, 1959, which is often held to have provided inspiration for the field of nanotechnology Feynman had described a process by which the ability to manipulate individual atoms and Molecules.

Nanotechnology has the promise of making god out of man. Nanotechnologist works on individual atom. practically working at atomic level. If we Can do works with individual atom then we can do anything. Nano - Scale can be done miracle. If we start working at atomic level then we can study Whole human body.

We can make repair machine which can diagnose human disease If a bone of body is broke or cracked then machine repair these Crack is benefit of nanotechnology .

There are three technology first is biotechnology, 2nd is nanotechnology & 3rd information technology. If these three technology comes together, then revolution can happen. These three comes together then extra ordinary concept can be created nanotechnology as per as concern of many more application. For example type of vehicle will be created which will never get dirty. We can apply concept of hydrophobic surface on the car. Hydrophobic surface means it is surface to ripe water. For that we have nano coating already invented, which will repel water on Car surface when water will repilot and carry dust & car will also looks shine.

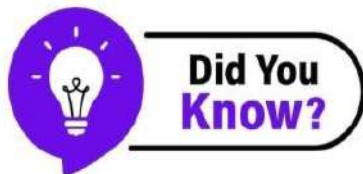
They can be Hydrophobic then they Can also be hydrophilic. we can hydrophilic Concept apply in desert regions for purpose to deliver every drop of water to right place we can apply hydrophilic Concepts.

we can not observe with our naked eye these material is known as nanomaterials. Computer hard drives cleaning product nanotechnology. plays a big part in manufacture of many materials.

What is Nanomaterial ..?

The nanomaterial is a material having Structural components with at-least one dimension in nanometer that is 1-100 nm . nanomaterial are larger than single atom but Smaller than bacteria & cells.

• Why Nano..?

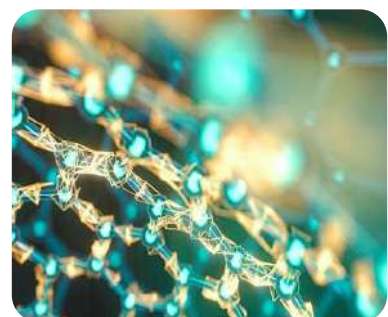
The nanometer scale : “Nano” in Greek means dwarf but in actual case ‘nano’ is even smaller than dwarf. Conventionally the nanometer scale is defined as 1-100 nm. One nanometer is one billionth of meter.
(That is $1 \text{ nm} = 10^{-9} \text{ m}$)

Nanotechnology is the design, characterization, production and application of structures device and systems by controlling shape and size at nanometer scale .

The term nanotechnology was defined by Tokyo science university professor Nario Taniguchi in 1974. Solgel processes are used in the motor vehicle industry to produce water repellent coating. For wind screen or exterior mirrors.

Application and Advantages of Nanotechnology :

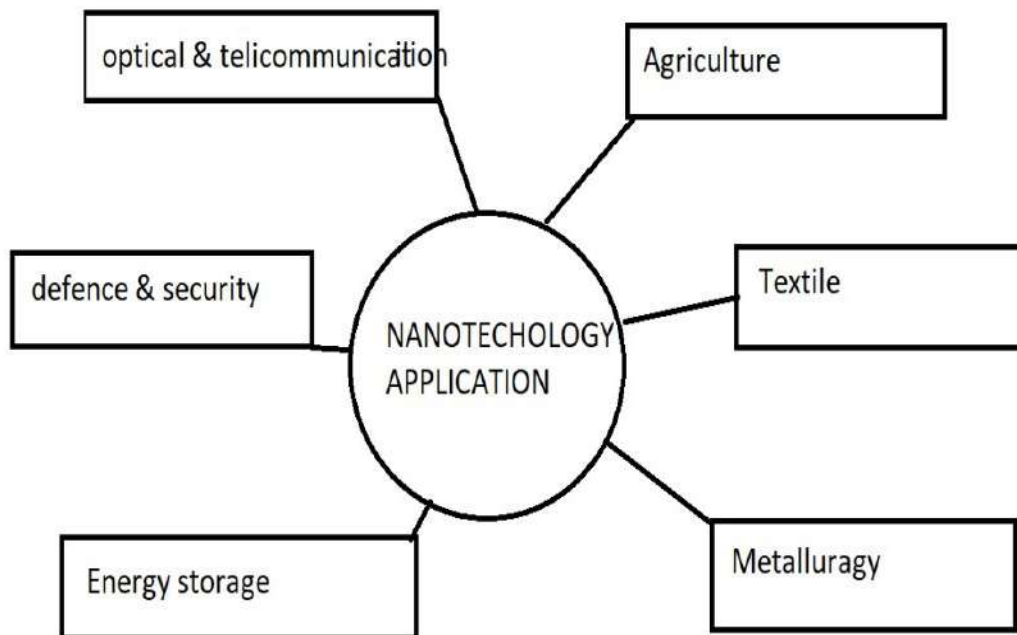
- ❑ Nano technology plays an important role in water purification techniques Recently, cost effective filter material coated with silver nanoparticles (AgNps) is an alternative technology Silver nanoparticle act as highly effective bacterial disinfectant , Remove E.coil from water, used in electronic devices. Good quality Tennis racquets are made of carbon. Tennis ball using nanoclay are able to fill pores in better way & trap the air pressure inside this increase life of balls .

Advantages :

- Revolution in electronic devices.
- Energy sector and computing device.
- Medical field treating diseases like cancer, diabetes.
- Reduced environmental pollution.

Applications :

Prajakta T. Bagal

S. Y. (Mech)

INTERNET

“The Internet Is Becoming The Town Square For The Global Village Of Tomorrow”. “The Internet” sometimes called simply “the net”, it is a worldwide system of computer networks. It was one of the greatest inventions of the 1900s. Bob Kahn (1982) and Vint Cerf (1943) are the American Computer Scientist who developed TCP/IP, the set of protocols that governs how data moves through a network. Growth in the technology have made using the internet quicker and easier. On October 29, 1969, ARPAnet delivered its first message: a “node-to node” communication from one computer to another. (The first computer was located in a research lab at UCLA and the second was at Stanford; each one was the size of a small house).

We all know that before the invention of the internet, the progress of the world was moving at a saintly pace(with slow speed).And after the invention of the internet, the world started to accelerate on the path of progress like a train accelerates on the track. Things that were very difficult for humans to do have become very easy because of the internet. The use of internet has reduced the time it takes to work, the time taken like 10 days, sometimes 15 days and sometimes even more for a single task can also be saved only by the internet. In a way the internet is also working to keep people connected. Because today if a person is living in any part of the world, we can contact that person in a moment by using mobile phones, computers, etc. Although the internet is easy to use but there are as many disadvantages as there are advantages. Because of internet, getting information about anything in the world is very easy, in the same way people collect information of a person or thing for wrong purpose. Let's see some examples of this, first is Cyberbullying, Yes, Cyberbullying ranks number one in the list. Whether we call it as Cyber Harassment or Online Bullying, it includes posting rumors, threatening, abusing, and posting sexual remarks, hate speech, making someone's private information public or any other kinds of bullying or harassment done via digital or electronic means.

Second is Online Identity Theft, It is a kind of cybercrime which involves hacking into someone's data to commit fraud like stealing your credit card details, SSN, withdrawing money illegally, etc. Third is Internet Piracy, Distributing or selling someone else's contents over the internet without the proper consent of the original owner of the content is called piracy

Fourth is Hacking, On 24th November 2014, a hacker group named “Guardians of Peace” hacked the Sony Pictures film studio server and took more than 100 terabytes of data from the company. They even copied an unreleased upcoming movie called “The Interview” and made available for free on the internet and the fifth is Wrong or Outdated Information, The old or outdated information stays forever and is not deleted from the internet and they are called as the internet garbage. This are the some top misuses of the Internet.

From this I have to conclude that the internet is proving to be as harmful as it is beneficial. If anyone has a hand behind the progress or regress of the world, it is human because he created the Internet. And it totally depends on us how we have to use it.

**The best brains of the nation may be found
on the last benches of the classroom**

Dr A. P. J. Abdul Kalam

Pratiksha A. Mali
S. Y. (CSE)

HOW COMPUTER SCIENCE IS BENEFICIAL TO SOCIETY

Computing is intrinsic Our dependence will more only Our life we daily increase as digitally world. Thus, choosing march towards connected with be the Masters in Computer Smart move a Career can before discussing benefits of Computer Science professional choice, firstly understand why it is one Examine the role computer science professionals plays in our society, how does I benefit and shape your Here's a look at such ways future.

❑ Improving healthcare and saving lives :

Advancements in computing technology have significantly improved medical and healthcare facilities medicines. Research and development of new medical equipment manufacturing, even how diseases are identified and treated have seen a massive positive shirt in recent years due to computer science.

Similarly ,the internet has made it possible to develop a network of healthcare facilities even allowing doctors to treat surgery patients, including performing remotely.

❑ Providing Opportunities to the Overlooked:

Computer technology is easily accessible and provides a level playing field. The is highly beneficial to the marginalized and minority communities. For instance, computer technology offers equal opportunity for small and big businesses, men and women and people in rural and urban areas alike This feature of computer technology truly empower people and furthers society's development and progress.

❑ Helping predict and avoid natural disasters:

Computer science provides tools that help monitor the weather and even predict uncertain, catastrophic situations into the future Computerized much tools can accurately predict earthquakes, storms, Torrents, hurricanes, tornadoes and other natural disasters. Thus, professionals can be prepared in advance against such disasters take necessary steps to help minimize the resultant damage.

□ Empowering professionals & improving the quality of education:

Computers and the internet are competing with the traditional education system and have paved the way for EdTech. E-learning platforms have completely transformed education. They have significantly revolutionized how students learn new concepts, solve problems or undergo assessment, leading to quality of education.

Additionally, online learning has facility providing education to even the remotest areas especially for people financially incapable of getting a high quality education.

□ Paving the way for a digitally - connected world:

Social media, video calling tools, instant messaging apps, etc., have transcended the traditional boundaries, helping individuals on personal and professional levels. While one can better connect with their loved ones on the other side of the globe, similarly, they can work for an organization in a different time zone altogether.

□ Creating greener, cleaner planet:

Computer Science has enabled the development of sophisticated tools that can help tackle environmental problems. Issues like pollution, waste management and disposal, disease identification and containment and other can be easily tackled using computer.

□ Safeguarding against financial fraud:

Online financial frauds have increased to recent years, and so have tools that help safeguard against such scams. This has helped protect people's hard-earned money and reduced their stress regarding money being unsafe in banks and other financial institutes.

□ Developing and progressing society:

Computer Science has positively impacted every aspect of society. It is omnipresent, from protecting our finances and improving the quality of life to making equal representation possible. This has facilitated our civilization's development and progress as a whole.

Rukmini S. Shirke
B. Tech (ENTC)

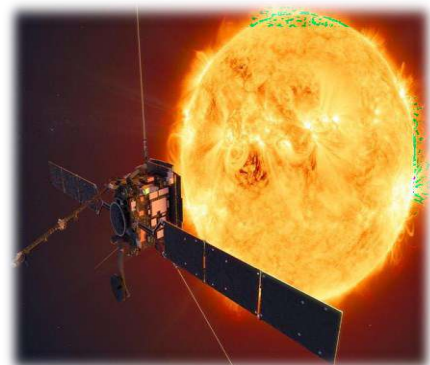
INDIA'S RACE TO SPACE: NEW HEIGHTS OF EXPLORATION

The Indian Space sector is a rapidly growing industry, with increasing opportunities for investments and businesses. With the vision of becoming a major player in the global space market, India has been making significant strides in the development of its space program. The Indian Space Research Organization (ISRO) was established in 1969 and launched India's first satellite, Aryabhata in 1975. Since then, Indian Space Research Organization (ISRO) has launch several successful missions including the Mars Orbiter Mission and the Chandrayaan missions to the Moon, demonstrating India's capabilities in space technology

Overall, the Indian space sector is poised for growth in the coming years, with a focus on cost- effectiveness, self-reliance, and international collaborations.

India's growing launch capabilities provide an opportunity for companies to launch their satellites from Indian soil. With ISRO's Polar Satellite Launch Vehicle (PSLV) and the upcoming Small Satellite Launch Vehicle (SSLV), the country is well- positioned to offer competitive launch services to a wide range customers. The increasing demand for satellite-based remote sensing and earth observation services presents an opportunity for companies to develop and launch satellites for these applications. With a growing demand for accurate and real-time data, this sector is expected to grow rapidly in the coming years. From the sun to the moon to space start-ups, India's space sector is geared up for an eventful 2023. The year could see the first two dedicated manufacturing clusters for developing space technology becoming a reality.

During the course of 2023, India might launch its first mission to study the sun - Aditya-L1. Through this, ISRO will become the second player after the US National Aeronautics and Space Administration to mark its presence at Lagrange point (L1), about 1.5 million km from Earth. According to media reports, Aditya -L1 will study the three outermost layers of the sun-corona, photosphere and chromospheres - and also its magnetic field variations.

The future of the Indian space sector looks promising, with several major initiatives and projects underway. With continued support from the government and private sector participation, India is set to leave an indelible mark in the domain of space exploration and technology. Pawan Goenka, chairman of the Indian National Space Promotion and Authorization Centre (IN-SPACE), which acts as a bridge between private space firms and the Indian Space Research Organization (ISRO), considers this the game changing year for startups in the sector. "The year 2022 was the beginning of the private sector coming into the sector seriously and was the first year of IN-SPACE. "A lot of interest will come from venture capitalists and private equity firms. In 2022, we have seen funding to the tune of around \$110 million. This is quite significant as India's total budget in the space sector is around \$1.4-1.5 billion." The Indian Space Research Organization (ISRO) is planning to launch the Aditya-L1 mission by June or July this year. Aditya-L1 is the first Indian space mission to observe the Sun and the solar corona

"Understanding the effect of the Sun on the Earth and its surroundings has become very important now and Aditya-L1 aims to shed light on this topic. It has taken 15 years for VELC from concept to completion, and this period was needed for a complex system like this. The VELC has been the finest collaboration between the IIA and the ISRO". Following the handover of the VELC payload, the ISRO will now conduct further testing of VELC and its eventual integration with the Aditya-L1 spacecraft. "This is the main instrument (VELC payload) on board the Aditya-L1 satellite. There are also other instruments which are developed by the ISRO and other institutions. Currently, we are getting ready with the satellite. The payload will be taken to the U.R. Rao Satellite Centre in Bengaluru, where we will integrate it with the Aditya-L1 satellite which will undergo a lot of testing, evaluation, and finally, it will be launched using the PSLV." According to ISRO, the spacecraft will be placed in a halo orbit around the first Lagrange point, L1, of the Sun- Earth system. A satellite around the L1 point has the major advantage of continuously viewing the Sun without occultation/eclipses. India is set to leave an indelible mark in the domain of space exploration and technology.

**We look down on our scientists if they engage
in outside consultation .
We implicitly promote the ivory tower.**

- VIKRAM SARABHAI

Yashraj S. Gavali
S.Y. (Mech)

5G TECHNOLOGY

In today's world, internet connectivity has become an essential part of our daily lives, from streaming video content to communicating with friends and family. As the number of connected devices continues to increase, the demand for faster, more reliable, and efficient wireless communication systems has become a necessity. This is where 5G comes in, the fifth generation of mobile networks that is set to revolutionize the way we connect to the internet. In this article, we'll take a closer look at what 5G is, how it works, and the benefits it offers.

□ What is 5G?

5G is the latest wireless communication standard that provides faster data speeds, lower latency, and higher bandwidth than its predecessors. It is designed to deliver speeds up to 20 times faster than 4G, with peak data rates of up to 20 Gbps. 5G also offers improved coverage, reliability, and energy efficiency.

□ How Does 5G Work?

5G works on a combination of three frequency bands: low-band, mid-band, and high-band. Low-band frequencies are in the range of 600-700 MHz and offer excellent coverage but lower data speeds. Mid-band frequencies are in the range of 2.5-3.7 GHz and provide a balance between coverage and data speeds. High-band frequencies, also known as millimeter-wave (mm Wave), are in the range of 24-40 GHz and provide the fastest data speeds but have limited coverage

To deliver high-speed, low-latency connectivity, 5G uses advanced radio technologies such as beamforming and massive MIMO (multiple-input multiple-output). Beamforming allows the network to focus the signal in a specific direction, increasing the signal strength and reducing interference. Massive MIMO uses multiple antennas to increase the network's capacity and improve the signal quality.

□ Benefits of 5G:

Faster speeds: The most significant advantage of 5G is its ability to provide faster data speeds. This means that you can download and upload content much faster than with 4G. You'll also experience less buffering and lag when streaming video content or playing online games.

Lower latency: 5G offers lower latency than 4G, which means that there is less delay between when you make a request and when you receive a response. This is particularly important for applications that require real-time communication, such as video conferencing, online gaming, and self-driving cars.

In conclusion, 5G is the next big thing in wireless communication. With its faster speeds, lower latency, and improved coverage, 5G has the potential to revolutionize the way we connect to the internet. As more and more devices become connected, 5G will become an essential part of our daily lives, enabling us to do things that were previously impossible. While there are still some challenges to overcome, such as the limited coverage of high-band frequencies, 5G is set to be the driving force behind the next wave of technological innovation.

Science may set limits to knowledge, but should not set limits to imagination

-Bertrand Russell

Umama N. Bedrekar
T. Y. (ENTC)

AR BASED SMART CONTACT LENSES

A very recent innovation is of the smart contact lenses. Surely the world is developing day by day to a large extent. From the time AI came into picture there has been enormous inventions and one of them is the AR based contact lenses. A joint research team, affiliated with UNIST has introduced core technology for smart contact lenses that can implement AR-based navigation through a 3D printing process. According to the research team, the new smart contact lenses can be worn inside the eye of a person, like a normal contact lens. Some of the disadvantages of existing AR devices include high price, experimental technology, and bulky appearance, making them difficult to get access to the market. Smart contact lenses, have the advantages of being affordable and convenient, as it can be worn inside the eye of a person. Leading companies throughout the world, such as Google are currently working on creating smart contact lenses, capable of implementing AR. Still, there exists barriers that impede the effective and efficient commercialization of research due to severe technical challenges.

In implementing AR with smart contact lenses, energy-saving electrochromic (EC) displays that can be driven with low power are suitable. Prussian blue (PB) has been regarded as one of the attractive EC material due to its uniform coloration fast kinetics, high optical contrast, multiple colour states (blue, white, green), environmental friendliness, and cost competitiveness. However, this method has limitations in displaying words or images that are needed for a display on AR smart contact lenses because of the difficulty of micro-patterning PB on the contact lens.

The role of smart contact lens is most anticipated in fields, like navigation. Through experiments, researchers successfully demonstrated PB-based EC displays in a smart contact lens with a navigation function. The device was able to display directions to the destination to the user on the EC display by receiving GPS coordinates in real time.

Snehal S. Kumbhar
B. E. (ENTC)

THE INTERNET OF THINGS WILL HAVE A HUGE IMPACT ON HOME UTILITIES

People often talk about how the Internet of Things (IoT) will drastically impact how modern society interacts with technology, but they do not always consider the specific ways that will happen. One reality is that IoT technology should end the scenario where people receive utility bills and feel shocked by the amounts.

Aside from offering metrics that let people see the biggest demands on utilities, some IoT platforms provide suggestions for the most proactive and practical ways to minimize usage in a home. Moreover, utility companies depend on IoT technologies to streamline their business practices, typically saving time and bringing more benefits to customers.

Reducing Energy Expenditures and Greenhouse Gases:

A 2016 study by the Consumer Technology Association found increasing automation made possible by energy savings IoT devices could avoid up to 100 million tons of CO₂ emissions and reduce energy consumption in homes by up to 10 percent. However, the study clarifies the amount of energy saved in a home is greatly dependent on IoT device setup. Then, not surprisingly, the research showed when people use several IoT devices together, their utility-saving payoff is more substantial than only equipping a home with individual devices.

Which Home Utility Upgrades Could Give Significant Advantages?

When people shop for home utility products for energy savings, convenience and other benefits, the kinds they buy largely depend on personal preferences, budgets, and their current home setups. Fortunately, there are many possibilities concerning what to buy. Some smart air conditioners work on a schedule or learn about the typical occupancy levels in a home, then operate accordingly. Also, most connect to apps that facilitate remote usage. That functionality could be particularly helpful if a person forgets to turn off the air conditioner at the house before leaving for a trip. Additionally, there are smart thermostats people can control with voice commands. One option, the Nest Learning Thermostat, has a leaf icon on the display that shows up when a person chooses an energy-saving temperature.

That model, as well as others, automatically switches into a lower-power mode when homes are empty. If people want to gradually explore how IoT devices could make life more enjoyable and less cost-intensive, they could buy smart lightbulb. The functionality varies depending on the brands people choose, but many have dimmer settings, sync with complementing apps, and even change colors to suit the mood.

Using Window Blinds for Favorable Utility Outcomes:

Window blinds significantly impact reliance on home utilities, too. Windows can cause energy loss, but during the cooling seasons of the year, more than three-quarters of the sunlight that falls on standard, double-pane windows could become heat. Plus, relying on daylight streaming through large windows minimizes needing to turn on lights and use electricity. With these things in mind, many companies offer smart window blinds that raise and lower window blinds through smart phone app controls or voice commands. Some intelligent devices turn standard blinds into smart ones, such as the Brunt Blind Engine.

The Various Advantages of Smart:

Meters Smart meters are widely available IoT devices that give ongoing statistics of energy usage and may allow customers to track usage and use a pay-as-you-go system that cuts out monthly utility bills. Aside from making things easier for customers, smart meters have advantages for utility companies. For example, they can manage the bi-directional flows of energy from power grids and make progress on renewable energy projects using the data provided by smart meters. Plus, smart data analysis solutions can monitor grid usage and make relevant suggestions based on fluctuations. Smart meters for water supplies also have significant advantages for providers, particularly concerning maintenance savings. Analytics apps give proactive information about leaks and other kinds of pipeline failures. Furthermore, the dashboards connected to the smart meters show spikes in usage, potentially alerting companies about necessary. Customers benefit from such analytics for utility management, too. In addition to showing in-the-moment details, IoT analytics suites let providers look at usage trends over months or years. The resultant discoveries could guide providers as they roll out services, prevent periodic outages of gauge times of peak usage.

Utility Companies Can Be Slow to Adapt to IT Technologies:

Even as utility company representatives recognize the cost savings and benefits to both their businesses and the customers served, some entities are not embracing IoT technologies speedily in all cases. Aging infrastructure is one barrier to adoption. Statistics say 70 percent of the power transformers in the U.S. are more than 25 years old. It's also difficult for utility companies to undergo system-wide upgrades if most of the components are outdated. An IoT-powered setup works best when all parts of it communicate with each other and transmit data. So, it can be very costly for a utility company to get fully on board with the IoT, even if its executives agree to make that move.

Also, several security-related risks could become apparent if hackers attempt to infiltrate the systems used by utility companies. Conversely, some low-powered technologies continuously screen for unusual activities, alerting technicians to possible breaches before situations get out of control. A Bright Future Thanks to the IoT and Compatible Security Solutions The IoT is already having a positive influence on consumers and the utility sector at large. As technologies improve and people explore different ways to use them, the advantages should become even more apparent.

- Internet of Things
- IoT
- Smart Home
- Technology

**An Equation means nothing to me unless
it expresses a thought of God**

- Srinivasan Ramanujan

Snehal S. Kumbhar
B. E. (ENTC)

WHAT IS TIME

I think Everyone including me & you (reader), sometime thought that if I have a 'Time machine', I will go to future, explore the past & see our developing future in next decades & so on. But very few of them would think that.

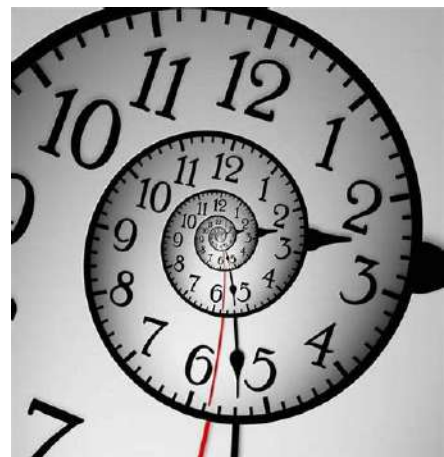
What is time?

This mystical question takes whole life. of many scientists & philosophers to answer but the perfect explanation of this question is not found yet!

The theories in 'Epic Vedas' of 'Kal Chakra' (Time Wheel) to Einstein's 'Space time' all have its own merits & democritus but the most logical answer given in this article is not from only one theory but the mixing of all theories. First of all, when you think about time, the image of clock raises in front of your eyes, but clocks are only the measuring devices of time and not time itself. The particular aspect of time that many scientists interested is the 'Arrow of Time'. The fact that past is different form future. We, remember the past but we don't remember the future.

The end if the broken pieces of glass joins again to make a smooth big piece of glass So, he explained how time is related to entropy, but there's a missing piece to his explanation, which is, why was the entropy ever low to begin with? In case of earlier example why the smoother bigger piece of glass exists in universe?

The answer to above question rises the possibility of multiverse which is not found yet. Furthermore, some physicist explains 'time' as illusion that happens due to our mind! According to them the future, the past & present are nothing but the image created in our brain like painting on paper which changes when we add our rub the colours which we think change in surrounding. They are irreversible processes. (e.g., You can't turn omelet into egg.)

The statements regarding time arrow are also found in religious articles but in modern science it is Austrian physicist Boltzmann who introduced concept of time arrow. He related the time arrow with phenomenon called 'entropy' which simply measures how disordered the things are. He explained "the universe is changing (dis-ordering) of every moment. You will not wonder when well-arranged things goes messy but you will be wander.

The consciousness in living being stores the past experiences of that being to help in upcoming challenges but when we remove the consciousness from living being there doesn't exist the time laps for that living being. (e.g. there are nothing called as past, future for air molecules.

A totally different & weird concept of 'Space time' was introduced by Sir Albert Einstein. According to him, the space in which we move & the time are not separated but are only one thing called 'Space time'. It is mathematical models which fuses the three dimensions of space & one dimension of time into a single 'four-dimensional manifold. In this we would not go in deep, but we have given simple example to understand the concept.

We all know the term 'dv/dt' which means rate of change of velocity with respect to time, but many of you will confuse on reading 'dv/ dt'. This explains how time will change when velocity of object change. This results in very important result that 'Time is relative'. It is not absolute, i.e., when velocities of two objects are different, their relative time are different. For this he calculated formula for relative time experienced by a body moving with velocity 'v' is ,

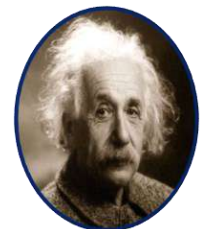
$$= T' \sqrt{1 - \frac{V^2}{C^2}}$$

where T is time experienced by stationary body. The space time concept had given many remarkable results. Some of them are gravitational waves. Which are flox occurred in space time fibres due to mutual circular motions of two massive bodies in space time.

Now, Time is very vast subject to discuss. It is very difficult to explain all aspects of it in one article. So, I am giving you only a introduction, It is on your hand whether to explore this interesting subject or not. All the best for your further journey.

**Try not to become a man of success.
Rather become a man of value.**

- Albert Einstein

E-WASTE

Rajlakshmi D. Gaikwad
F. Y. (CSE)

The adverse consequences for health and the ecology of exposure to waste products from human consumption have long been recognized. A relatively recently recognized hazardous waste product comes from discarded electrical and telephonic equipment (EEE). Such products contain costly components that have economic value if recycled. However, EEE also contains potentially hazardous substances that may be directly released or generated during processing, generating what the recycling industry knows as e-waste. E-waste generated from discarded EEE is commonly divided into 3 main categories: large household appliances, information technology, and telecom and consumer equipment (mobile phones).

History of E-waste:

Generally began in the mid-70s. Since 1976 with the passage of the Resource Conservation and Recovery Act (RCRA), it has been illegal to dump e-waste in the United States. India's first government-authorized telephonic waste recycler started operations from September 2005, engaged in handling, recycling, and reusing waste electrical & telephonic equipment in an eco-friendly way.

Telephonic waste recycler started operations from September 2005, engaged in handling, recycling, and reusing waste electrical & telephonic equipment in an eco-friendly way.

Status of E-waste in India:

Every year there is a 31% increase... there are only 468 authorized recyclers and 2,808 collection points in 22 states. The capacity of 468 recyclers is 13 lakh tonnes, which is insufficient to meet India's generation e-waste.

E-waste management in India:

An addition to the Environmental Protection Act of 1986, the E-waste (Management and Handling) Rules of 2011 came into effect in May 2012. The rules stated that all manufacturers and importers of electronic goods were required to come up with a plan to manage.

Their electronic waste India's 1st e-waste clinic was inaugurated in Bhopal Madhya Pradesh E-waste clinic is used for segregating processing and disposal waste from household and commercial units.

Who introduced E-waste management the first step taken towards organizing e-waste was the Resource Conservation and Recovery Act (RCRA) which was enacted in 1976 by the US government. This act led to the illegal dumping of e-waste in less developed countries

Sources OF E-waste :

Main source of electronic waste in India are the government public and private sectors- contribution of individual house hold -15%. Rest being contributed by manufactures computer printers, scanners, webcam mobile phones, e-reader etc. Problems of e-waste associated. With the disposal of e-waste - Dumping of e-waste will result in accumulation of plastic on land. Health waste produced from health care. Facilities, research centers and laboratories as well as medical activities. Approximately 80%. Of the waste generated by health care facilities is similar to general, domestic waste Land Is considered "non-hazardous". The remaining 20% is considered "hazardous" as it may pose a chemical, radioactive or physical hazard to the environment and to human health.

Conclusion:

E-waste recycling is necessary but it should be conducted in a safe and standardized manner. When possible e-waste should be refurbished and reused as a complete product instead. If dismantled when refurbishment is not possible, e-waste should be dismantled by trained protected and well-compensated workers in technologically advanced. E-waste recycling facilities in both developed & developing countries.

Treat me right and you will see the light ...
Treat me wrong and you Will be gone !

- C .V . Raman

Pasad K. Gurade
B. Tech (Civil)

PLASTIC

*Oh man you make me,
My thanks for your purpose,
Your cover on the ground is mine,
Your greed is mine.*

It won't be, the consequences related to plastic children are obvious. But nowadays citizens are doing this by using alternative cloth bags as well as eco-friendly products. Understanding the cost of something and the loss due to it is the need of the hour, otherwise a situation arises where one eats a banana, eats a banana, and gives an account. Plastic was invented at the beginning of the 19th century in New York. Due to excessive use of plastic, the balance of the environment has completely deteriorated. Innocent animals die by eating plastic

Many people's health is at risk due to the overflowing sewers, the filth and foul smell that spreads from them. A global problem, sewage sludge gets stuck in sewage pipes, drains, soil, drains and even in the sea. Seeing that many lands have become infertile due to such accumulated waste, it is heart breaking. Plastic is a material that contains polymers. There are different types of plastic and it is used to make different things. On an average, 9200 metric tons of plastic waste is generated in Maharashtra per day. A metro city like Mumbai generates 400 to 450 metric tons of waste per day.

The use of plastic bags was one of the many reasons for the great flood that occurred in Mumbai on 26th July 2005. You may not even guess but it takes more than 100 years for a single plastic bag to decompose. Light weight and durable material created by scientists but its side effects are worth noting.

Once formed, this plastic does not decompose quickly. On the contrary, it falls into pieces and mixes with the ground, sea, rivers and streams and comes to the mouths of animals. Sometimes that animal goes into the stomach of a human being and a part of the same plastic is also passed into our stomach.

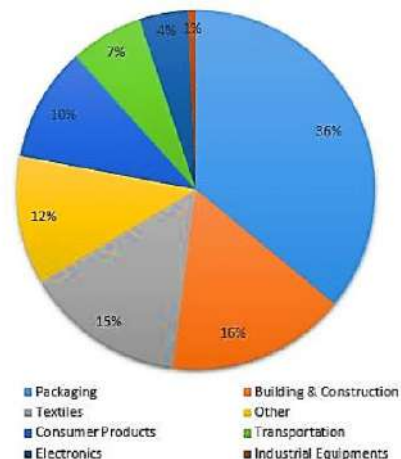
The damage is not caused by the use of pure plastic but by the use of plastic bags. It takes many years to destroy a plastic bag once created. Importantly, burning plastic waste emits carcinogenic gases. Any type of plastic is not good for our health. Leaving the body hollow like a silent killer placing hot food in a plastic container starts the leaching process. Not only this, it also causes many health problems like digestive problems, insulin resistance, and high blood pressure. Instead of plastic bags, bottles, etc., we can use other eco-friendly products like paper bags, steel utensils etc. Plastic waste also pollutes rivers, drinking water sources.

It also affects aquatic animals and plants. Drinking due to plastic pollution the water quality was deteriorating day by day is there is a need for 'Environmental Protection' is running

Saint Dnyaneshwar says,

All that happened with rhetoric was the result of rhetoric. Everything gained by rhetoric is lost without rhetoric. "Various television channels, government as well as secondary institutions are working to spread this story from the Tula gala in the village to the floors in the city. Not only this, many published, newspaper news can be seen.

Today many countries have banned the use of plastic. As easily as the net of plastic has been spread. Limkech Eradicating its existence. This polluted situation is largely due to the wrong behaviour of human beings. And the correct behaviour of human beings will be responsible for reducing this. Everyone should think that others should not suffer because of their desires. It is necessary now it's time to say Good Bye Plastic' Overall it seems that plastic liberation is vital'

Pasad K. Gurade
B. Tech (Civil)

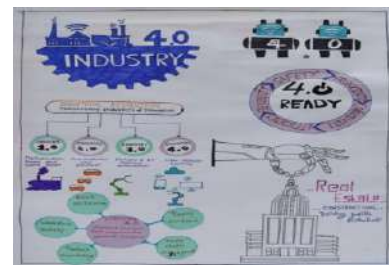
Industry 4.0

The term “industrial revolution” is defined as major changes to industrial processes due to the introduction of new technologies. Looking back on previous industrial revolutions helps us understand the genesis of the fourth industrial revolution. Technology was always used to support industrial processes. The water wheel and water turbines can be considered as the precursors of the first industrial revolution. These were used for many “industrial purposes” such as lifting devices, grid grains, sawing, and more. This continued to the early stages of the first industrial revolution, until the use of coal and steam. The first industrial revolution, 1760 to 1830 happened when Watt’s steam engine and other steam-powered machines were introduced to the manufacturing process. This led to the increased production at lower costs that initially allowed Britain and later other European countries to play an important role in 18th century trade.

Foundation Technologies of Industry 4.0:

Computing ML and modern advanced AI techniques utilize data in order to produce control decisions, such as simulations, forecasting, and many more outputs that made the Industry 4.0 possible. Most of these algorithms and their Project portfolio management Industry 4.0 Internet of things cyber physical systems Artificial intelligence machine learning big data Robots and drones Cloud computing 5G and 6G networks 3D Printing Virtual reality and augmented reality Block chain.

Computing, nanotechnology, biotechnology, materials, energy and cubist’s The pillars of Industry 4.0 Journal of Sensors theoretical backgrounds were available before but the main difference nowadays is the amount of available data and the advancements in the computational power of modern machines. AI and ML applications utilize the modern central processing units (CPUs) and/or dedicated general-purpose graphics processing units (GPUs) in order to process their data. Over the last decades, the advancement of CPUs followed Moore’s Law which states that the amount and transistors in the CPUs are expected to double every two years.

The Pillars of Industry 4.0

Cyber physical Systems. Cyber physical systems (CPS) integrate sensing, computation, control, and networking into physical objects and infrastructure, allowing them to communicate with one another and with the Internet. IoT and industrial wearable IoT devices are two major examples cyber physical systems.

Internet of Things (IoT). The IoT is a network of cyber physical objects or “things” that are integrated with sensors, software, and other technologies that allow them to communicate with other devices and systems via the Internet. The complexity of these devices ranges from simple household items to major industrial equipment.

Industrial automation and control systems (IACS) have generally been maintained apart from standard digital networks, such as those found in commercial information and communication technologies (ICT). When communication is required, a zoned design is implemented, with firewalls and/or demilitarized zones separating the core control system components from other components. IACS is undergoing architectural changes as a result of the implementation of “IoT technologies, including increased connections to industrial systems. Industry 4.0 relies heavily on the IoT as it has a wide range of applications in the monitoring of industrial and service systems.

A Model Industry 4.0 Factory

The fourth industrial revolution differs from earlier ones in it considers factories as cybersocio-physical systems. The physical system includes all the machinery, physical space, and physical resources. The social part includes all the people and processes. The cyberpart includes all computational parts such as AI and ML algorithms. Most Industry 4.0 technologies work across multiple levels of the Cyber socio-technical stack, which includes human information systems and machines working together directly or via the Internet. To understand the impact of new technologies to Industry 4.0, we will introduce a model factory and give some examples of how the technologies introduced in this paper can maximize its potential. To that respect, consider a factory F , which requires resources $r_1, r_2, \dots, r_m$ and produces a product p and sub products $sp_1, sp_2, \dots, sp_m$. In order to successfully meet factory automation requirements, the concept of the IIoT can be applied in Industry 4.0 to get processes which are critical, robust, reliable, timely, and have close-to-zero latency. 5G networks will be applied to facilitate the operation of massive IoT deployments in order to deliver high bandwidth

Conclusion

Mechanical production based on water and steam power, mass labor and electrical energy, and electronic, automated manufacturing were the driving forces behind the first three industrial revolutions, correspondingly. The fourth industrial revolution (“Industry 4.0”) is defined by its dependence on the usage of cyber physical systems capable of communicating with one another and making autonomous, decentralized decisions in order to improve industrial efficiency, production, safety, and transparency. This is not the only technology that led to Industry 4.0. In this paper, we identified seven technology families that acted as the pillars of the fourth industrial revolution. IoT, AI and ML, robotics and drones, cellular wireless communications, 3D printing, virtual and augmented realities, and block chain.

COMPUTER

Aishwarya K. Deshmukh
S. Y. (CSE)

"Humans are the reproductive organs of technology," says Kevin Kelly. Today, we use computers, laptops, and iPads, which are the result of human creativity. We can no longer imagine our lives without computers. Have you heard the story of how computers were created? We call "Charles Babbage" the father of computers. The concept of a digital programmable computer was invented by Charles Babbage. A machine with programmable memory and a calculating unit. In 1834, British mathematician Charles Babbage proposed the Analytical engine, a machine with programmable memory and calculating unit. The Analytical Engine was never built, but did it work? A 'Difference Engine,' based on a simpler Babbage design, was built in 1991. It works exactly as described. mathematician and cryptanalyst, envisioned a machine that could solve any problem, essentially a general purpose computer. The Turing Machine was a theoretical blueprint for automatic computation. Meanwhile, Konrad Zuse, a German engineer, built a series of machines for his calculations. Zuse's Z3 was the only fully functional earliest item. Machine that is controlled by a program. But the war isolated Zuse, and his work was little known.

World War II technological advances catapulted computing into a new, modern era. The ENIAC, the first all-electronic computer controlled by a program, was built by American physicist John Mauchly and engineer Presper Eckert. It was a lot of fun. It was much faster than previous machines, but it had no memory to store programs and had to be rewired meticulously for each problem. Following the war, ENIAC was declassified and made available to members of the scientific community. They realised the significance of storing the program in memory. They realised the significance of storing the program in memory. They rushed to construct their own computers. The Manchester Baby was a working prototype of a stored program computer.

On June 21, 1948, it was built by Manchester University and ran a program from memory. The computers were never granted a patent. Konrad Zuse attempted in the 1940s, but his first patent application was denied because it was too vague, and his second was delayed for decades. The ENIAC's inventors, Eckert and Mauchly, were granted a patent in 1964. Eckert-Mauchly Computer Corporation was founded in 1950. By the company that evolved into Sperry Rand. A legal battle ensued when competitor Honeywell refused. However, Honeywell's lawyers discovered an unknown fact. In 1940, John Vincent Atansoff, an assistant professor at Iowa State, showed a visitor named John Mauchly his computing machine. Because of that visit, the court concluded that Mauchly and Eckert got their idea from a previous work.

Because the computer's general concept was not patentable, who invented computers? Not just one person, but many... Each other influences and inspires them. Not a single breakthrough, but a series of small steps.. Not a single loaf, but a series of incremental steps that continue to this day.

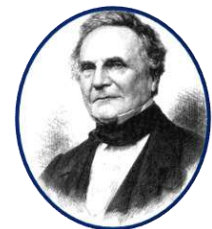
Using a computer with all of your belongings is difficult, so Adam Osborne invented the laptop in 1981. Future computers are presumed to be faster than current computers and smaller than a deck of cards.

Perhaps they will grow to coin size and include "smart" or artificial intelligence features such as expert intelligence, neural network pattern recognition, or natural language capabilities. Not a single loaf, but a series of incremental steps that continue to this day. Using a computer with all of your belongings is difficult, so Adam Osborne invented the laptop in 1981. Future computers are presumed to be faster than current computers and smaller than a deck of cards. Perhaps they will grow to coin size and include "smart" or artificial intelligence features such as expert intelligence, neural network pattern recognition, or natural language capabilities

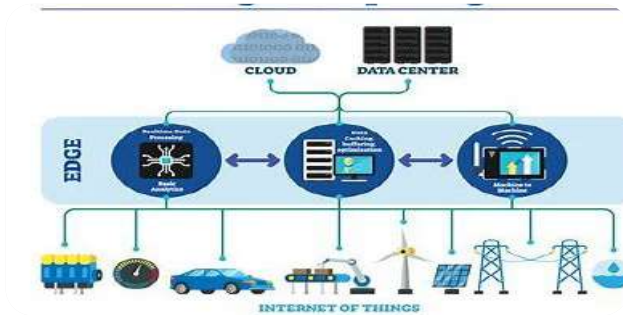
Computer advantages include their capacity to multitask, accuracy, secure data, finish tasks quickly, minimize workload, dependability, and storage. Since everything has a flip side, computers also have drawbacks like viruses and hacking attacks, online cybercrime, high cost, distraction, and health problem. We now find it impossible to envisage our world and lives without computers. These journey will move on.....

Errors using inadequate data are much less than those using no data at all.

- Charles Babbage

Rutuja V. Admîle
S. Y. (Mech)

EDGE COMPUTING

We are using different technology today like 5G and other smart technology are forms of “EDGE COMPUTING”, it is the distributed model in which Computing takes place near the physical location where data being collected and analyzed. This computing origin that created in 1990s to serve web and video servers that were developed close to users. In 2000s ,this technology is used in the early smart devices.

As we Know, there are many difficulties occurs in some technology such that , In cloud computing it is difficult to store large amount of information without overloading traditional computer system and It is difficult to protect great volume of digital data when it is being stored and also resources required to constantly manage the data can be expensive and in high cost. The solution for difficulties is “edge computing”.

It is about processing the data closer to where it’s being generated it allows devices in remote location to process data at “edge” of the network ,either by devices or local devices. It is reduced data storage requirement replace data center with edge devices .cloud computing is based on single data center ,edge computing work with more distributed network. It processing at greater speed , enhanced efficiencies, improve security ,decreased costs, it reduce data storage requirement.

Edge computing will achieve double-digit growth. It is important because it creates new and improved ways for industrial and enterprise -Enterprises will heavily invest in edge computing for manufacturing operations, production asset management and it enable companies to closely monitor equipment's and production lines for efficiency and in some cases detect defect failure before they happen. I conclude that, “The things become even more efficient with edge computing”

Umama N. Bedrekar
T. Y. (ENTTC)

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ELECTRONICS AND COMMUNICATION

Artificial intelligence is a very vast and booming technology that has been recently introduced. With the recent developments in high data transmission communications suitable for AI applications, a wide range of fields are now being benefitted like economical sector, healthcare sector, smart education, and much more. In particular, E health care with AI-based communications patients or healthcare professional even at different locations to communicate and get benefitted. For example, Tele robotics surgeries can be performed by surgeon for a patient both even been in different parts of the globe. With the continuous development of social economy and the continuous improvement of people's living standards, social productivity is also accelerated. In the field of electronic engineering, the traditional industrial machinery operation has gradually developed into modern electronic mechanical operation, and it has been developing to intelligence.

Today, artificial intelligence technology is widely used, which can effectively improve the level of productivity to a certain extent, improve economic efficiency and enhance the competitiveness of enterprises. Artificial intelligence technology mainly combines electronic information technology and computer technology. Machine learning is a subset of artificial intelligence that relates to the concept of computer systems learning from and adapting to new data without human involvement. Intelligent automation, in general, simplifies processes, frees up resources, and increases operational efficiency, and it has several uses. Intelligent automation may be used in an automobile industry to speed up production or reduce the possibility of human error, or it may be used in a pharmaceutical or life sciences firm to save money and gain resource efficiency when repetitive operations occur. The internet of things is an important landing application scenario for agents at present. The application of internet of things in communication technology is gradually mature, which greatly facilitates people's life and accelerates the mutual communication between people.

Arati Lokhande
B. Tech. (Civil)

CYBER SECURITY

Cybersecurity means protecting data, networks, programs and other information from unauthorized unattended access, destruction or change. In today's world, cybersecurity is very important because of some security threats and cyber-attacks. For data protection, many companies develop software. Cybersecurity is important because not only it helps to secure information but also our system from virus attack. After the U.S.A. and China, India has the highest number internet users.

Cyber Threats: It can be further classified into 2 types. Cybercrime against individuals, corporates, etc. and Cyberwarfare against a state.

Cyber Crime: Use of cyberspace, i.e. computer, internet, cell phone, other technical devices, etc., to commit a crime by an individual or organized group is called cyber-crime. Cyber attackers use numerous software and codes in and cyberspace to commit cybercrime.

Cybercrimes may occur directly i.e, targeting the computers directly by spreading computer viruses. Other spreading computer viruses. Other forms include DoS attack. It is an attempt to make a machine or network resource unavailable to its intended users. It suspends services of a host connected to the internet which may be temporary or permanent.

Malware is a software used to disrupt computer operation, gather sensitive information, or gain access to private computer systems. It usually appears in the form of code, scripts, active content, and other software. 'Malware' refers to a variety of forms of hostile or intrusive software, for example, Trojan Horses, rootkits, worms, adware, etc.

Another way of committing cybercrime is independent of the Computer Network Hinder the operations of a website or service through data alteration, data destruction. Others include using obscene content to humiliate girls and harm their reputation, Spreading pornography, threatening e-mail, assuming a fake identity, virtual impersonation. Nowadays misuse of social media in creating intolerance, instigating communal violence and inciting riots is happening a lot. An easy way for an attacker to gain access to your network is to use old credentials that have fallen by the wayside. Hence delete unused accounts.

■ Enabling two-factor authentication to add some extra security to your logins. An extra layer of security that makes it harder for an attacker to get into your accounts.

Keep your Software's up-to-date.

Conclusion

Today due to high internet penetration, cybersecurity is one of the biggest need of the world as cybersecurity threats are very dangerous to the country's security. Not only the government but also the citizens should spread awareness among the people to always update your system and network security settings and to the use proper anti-virus so that your system and network security settings stay virus and malware-free.

अभिमान

SINHGAD INSTITUTES

विविधतायां एकता भारतस्य लक्षणम् अस्ति । अस्माकं मातृभाषा संस्कृतम् अस्ति। अस्माकं भारतदेशः बहुभाषिकः अस्ति। भारतस्य विभिन्नेषु राज्येषु अनेकाः भाषाः, उपभाषाः च सन्ति । किन्तु भारतस्य सुदृढसांस्कृतिक-ऐतिहासिक-आधारस्य कारणात् सर्वासु भाषासु, उपभाषासु च सामञ्जस्यं वर्तते ।

भारते १२२ मुख्यभाषाः अन्यभाषा १५९९ च सन्ति । यद्यपि अद्यत्वे जनाः आङ्ग्लमाध्यमस्य प्रति अधिकं प्रवृत्ताः सन्ति तथापि अस्माकं मातृभाषायाः संरक्षणं समृद्धीकरणं च अस्माकं कर्तव्यम् अस्ति । अस्माभिः स्वमातृभाषायाः गर्वः कर्तव्यः।

अस्माकं महाविद्यालयस्य छात्राः विविधान् लेखान् प्रस्तुत्य स्वभाषायाः गर्वं कृतवन्तः। अपि च वयं निश्चिन्ताः यत् भवान् स्वयमेव कुत्रचित् आरभेत।

अद्धिक द्वारा अस्माकं विचारान् प्रकटयितुं अवसरं दत्तवान् इति कृते मा. प्राचार्य डॉ. कैलाश ज. करांडे, उपप्राचार्य डॉ. स्वानंद ग. कुलकर्णी इत्यस्मै धन्यवादः! अपि च डॉ. संपत गो. देशमुख, अधिष्ठाता को भी धन्यवाद! एषः गौरवः पाठकानां कृते विशेषः यतः अस्माभिः सर्वैः स्वमातृभाषायाः गर्वः भवितव्यः।

॥ नानात्वे एकता ॥

धन्यवाद !

प्रा. स्वनिल रा. टाकळे
शिक्षक प्रतिनिधी

अनुजा पाटील

प्रसाद गुराडे
विद्यार्थी प्रतिनिधी

समृद्धी ताठे

Anuja N. Patil
SY (ENTC)

संस्कृतस्य वैशिष्ट्यम् संस्कृत भारतस्य प्रतिष्ठा

प्राचीनकाले भारतस्य जनभाषा संस्कृतम् आसीत् इति सर्वे जनाः विदाङ्कुर्वन्ति।

संस्कृतस्य महत्त्वं वर्तमानपरिप्रेक्ष्ये अधिकम् अस्ति। अमेरिकायाः सर्वोत्कृष्ट अनुसंधान संस्था "नासा" अस्ति। तस्याः अभिमतम् अस्ति यद् आंतरिक्षे संवादं प्रेषयितुं संस्कृतमेव उपयुक्तम् अस्ति। यतो हि, यदा "नासा" इति संस्थायाः वैज्ञानिकाः अन्यभाषायां संवादं प्रेषयन्ति तदा संवादान् नैव सम्यक्तया आन्तरिक्षमुपगच्छन्ति। किन्तु संस्कृतभाषायाः इदमेव वैशिष्ट्यम् अस्ति, यत् संवादानाम् विपरीत अवस्थायामपि न कोऽपि भेदो भवति एतदर्थं वैज्ञानिकाः संस्कृतभाषायामेव संवादान् प्रेषयितुं समर्थाः संजाताः। इदानीं केचन जनाः स्वीकुर्वन्ति यत् संस्कृतभाषा केवलं पौरोहित्य, कर्मकाण्डादि, नित्यनैमित्तिक, कर्मणान् कृते एव अस्ति। किन्तु अयं सिद्धान्तः तर्कहीनः वर्तते। संस्कृते ज्ञानस्य सर्वाः विधाः समुपलब्धाः सन्ति। इति वैदेशिकाः विद्वांसः अपि स्वीकुर्वन्ति। अस्माकं परमकर्तव्यमस्ति यद् भारतीयसंस्कृतेः रक्षणायः भारतस्य प्रतिष्ठां स्थापनाय च संस्कृतभाषायाः अध्ययनम् अध्यापनम् च नितराम् अस्माभिः कर्तव्यम्।

हिन्दी अनुवाद :

संस्कृत के महत्व-संस्कृत भारत की ख्याति है

प्राचीनकाल में भारत की जनभाषा संस्कृत थी। यह सभी लोग जानते हैं।

संस्कृत का महत्व वर्तमान समय में अधिक है। अमेरिका के सर्वोत्कृष्ट शोध संस्था 'नासा' है। जिसका मानना है कि अंतरिक्ष में संदेश भेजने के लिए संस्कृत ही उपयुक्त है। क्योंकि जब 'नासा' संस्था के वैज्ञानिकों ने अन्य भाषा में संदेश को भेजा तब अंतरिक्ष में संदेश ठीक से नहीं पहुँचता था। किन्तु संस्कृत भाषा में यही विशेषता है। जो संदेश के विपरीत अवस्था में भी कोई इसी भाषा में ही संदेश को भेजने के लिए उपयोगी माना है। इस समय कुछ लोग मानते हैं कि जो संस्कृत भाषा केवल पौरोहित्य, कर्मकाण्ड, नित्यनैमित्तिक कर्म करने के लिए ही है। किन्तु यह उचित नियम नहीं है। संस्कृत में ज्ञान की सभी जानकारीयाँ उपलब्ध हैं। यह विदेशों के विद्वान भी स्वीकार करते हैं। हमारा कर्तव्य है कि भारतीय संस्कृत की रक्षा के लिए और भारत की प्रतिष्ठा के स्थापना के लिए संस्कृत भाषा का अध्ययन और अध्यापन चलता रहे।

महिला सशक्तीकरण

Vasudha S. Navale
SY (ENTC)

प्राचीनयुगात् अस्माकं समाजे स्त्रीणां विशिष्टं स्थानं वर्तते। यथा ऋग्वैदिककालेषु लोपामुद्रा, घोषा, सिकता, आपला एवं विश्वास इति विदूषी स्त्रीणां वर्णनं विद्यते। अस्मासु पौराणिक ग्रंथेषु नार्ये उक्तं च- "यत्र नार्यस्तु पूजयन्ते रमन्ते तत्र देवताः " तथापि व्यंगम् इदं दृश्यताम् नारीणां सशक्तिकरणस्य आवश्यकता अनुभूयते ।

स्त्रीयैव मानववर्गस्य अस्तित्वः भूता इति मन्यते। सरलशब्देषु महिला सशक्तिकरणं परिभाषितं कर्तुं शक्यते। स्वजीवने निर्णय ग्रहणस्य या शक्ति नारीषु वर्तते, तस्याः शक्तेः बोधः उपयोगश्च एका नारी कुर्यात् समाजे तस्याः वास्तविक अधिकारं प्राप्ताय सक्षमनिणायैव महिला सशक्तिकरण अस्ति।

हिन्दी अनुवाद :

महिला सशक्तिकरण

प्राचीन युग से हमारे समाज में महिलाओं (स्त्री) का विशेष स्थान है। जैसे - ऋग्वैदिक काल में लोपामुद्रा, घोषा, सिकता, आपला, विश्वास जैसी विदूषी स्त्री का वर्णन है। हमारे पुराण ग्रंथों में नारी के लिए कहा गया है - जहाँ नारी की पूजा करते हैं वहाँ देवता निवास करते हैं। फिर भी यह आश्चर्य की बात देखिए, नारी को सशक्तिकरण की आवश्यकता हो रही है।

स्त्री से ही मानव जाति का अस्तित्व है, यह मानते हैं । सीधे शब्दों में महिला सशक्तिकरण की परिभाषा कर सकते हैं, अपने जीवन में निर्णय करने की जो शक्ति नारी में हैं, उसको जानना उपयोग करना एक नारी स्वयं करे । समाज में उसके वास्तविक अधिकार प्राप्ति के लिए सक्षम निर्णय ही महिला सशक्तिकरण है।

अनुशासन

Rohini R. Mokashi
SY (ENTC)

शासनमनु अनुशासनम् अर्थात् शासनेन निर्मितानि नियमनि पालयन्तः लोकाः अनुशासिताः कथ्यते । अनुशासनभावे समाजे उच्छृङ्खलता आगच्छति । सर्वे स्वैराचरं कुर्वन्तः न कथमपि आत्मोन्नतिम् देशोन्नतिञ्च कर्तुम् समर्थाः । पारिवारिकी व्यवस्था नक्ष्यति ।

विद्यार्थिनः उद्वण्डाः भविष्यन्ति, वणिजः, अधिकं लाभमेष्यन्ति अतएवानुशासनम् देशस्य समाजस्य, मनुष्याणां छात्राणाञ्च कृते परमावश्यकमस्ति । अस्माकं व्यवहारेषु अपि अनुशासनम् दृश्यते । छात्राणाम् कृते विद्यालय एवानुशासनशिक्षा-केन्द्रमस्ति । अस्मिन्नेव काले छात्राणाम् मनःसु यः प्रभावः सम्पद्यते सः स्थायी भवति ।

बाल्ये अनुशासनहीनाः जनाः प्राप्ते वयसि अनुशासिता भविष्यन्तीति दुराशामात्रम् ।

हिन्दी अनुवाद :

अनुशासन

शासन संबंधी नियमों का पालन करना अनुशासन कहलाता है । अनुशासन के अभाव में समाज में उच्छृङ्खलता आ जाती है । सभी लोग अपने-अपने विचार करने लगते हैं, और इसमें लोग और देश उन्नति करने में सक्षम नहीं हो पाते हैं । परिवार की व्यवस्था नष्ट हो जाती है ।

विद्यार्थी उद्वंड हो जाएंगे, व्यापारी अधिक लाभ लेंगे, अतः छात्र, व्यक्ति, समाज और देश के लिए अनुशासन परम आवश्यक है । हम लोगों के व्यवहार में ही अनुशासन देखा जाता है । छात्रों के लिए विद्यालय ही अनुशासन का केन्द्र है । इस समय छात्रों के मन में जिस प्रकार का प्रभाव रहता है, वही स्थायी हो जाता है इसलिये बचपन के अनुशासनहीन व्यक्तियों में उम्र बढ़ने पर भी अनुशासन का अभाव रहेगा ।

सदाचार

Avanti U. Kore
SY (ENTC)

सताम् आचारः सदाचारः कथ्यते । सज्जनाः यानि कर्माणि कुर्वन्ति तानि एव अस्माभिः कर्तव्यानि । ऋषयश्च वदन्ति यानि अनिन्द्यानि कर्माणि तानि सेवितव्यानि नेतराणि ।

गुरुजनानां सेवा, सरलता सत्यभाषणम्, इन्द्रियनिग्रहः अद्रोहः, अपैशून्यम् आदि गुणानां गणना सदाचारे भवति । सदाचारवान् जनः दीर्घसूत्री न भवति । स हि अतन्द्रितः स्वकर्मानुष्ठानम् समयेन करोति । सदा मधुरं भाषणं करोति । स हि न कस्मैचिदपि द्रुह्यते । पुरा भारते सर्वजनाः सदाचारवन्तः आसन् । इदानीं रामचन्द्रस्य मर्यादापुरुषोत्तमस्य जीवनं सदाचारस्य उत्कृष्टम् उदाहरणम् अस्ति । अस्माभिः तस्यैव जीवनम् अनुकरणीयम् ।

यथा चित्तं तथा वाचो यथा वाचस्तथा क्रियाः । चित्ते वाचि क्रियायांच साधुनामकूपता ॥

हिन्दी अनुवाद :

सदाचार

सत्य आचार को सदाचार कहा जाता है । सज्जन लोग जिस प्रकार के कार्य करते हैं उसी तरह हमलोगों को भी करना चाहिए । ऋषियों के द्वारा कहा जाता है, कि निन्दनीय कार्य नहीं करना चाहिए ।

गुरुओं की सेवा, सत्य बोलना, इन्द्रियों को वश में रखना, द्रोही नहीं होना, आदि गुणों की गणना सदाचार में की जाती है । सदाचारवान व्यक्ति दीर्घसूत्री नहीं होता है । वह अपना सभी कार्य समय पर करता है । वह हमेशा मधुर बोलता है । वह किसी को परेशान नहीं करता है । प्राचीन भारत में सभी लोग सदाचारवान थे । इस समय मर्यादापुरुषोत्तम राम का जीवन सदाचार का सबसे अच्छा उदाहरण है । हमलोगों को भी उनके जीवन का अनुकरण करना चाहिए ।

अच्छे लोगों के मन में जो बात होती है, वही वो बोलते हैं और ऐसे लोग जो बोलते हैं, वही करते हैं । सज्जन पुरुषों के मन, वचन और कर्म में एकरूपता होती है ।

धैर्य

Abhishek A. Badave
Ty (ENTC)

मराठी भाषांतर:

धैर्य

प्रत्येकस्य व्यक्तिः किञ्चित्पर्यन्तं "साहसः" भवति । यदि भवन्तः स्वं कलाद्वारा जीवन्तं व्यक्तिं द्रष्टुम् इच्छन्ति तर्हि जीवितुं साहसमपि आवश्यकम् । यदि वयं साहसशब्दं बहिः पश्यामः तर्हि द्वौ शब्दौ उपयुक्तौ भवितुम् अर्हति, परन्तु तस्य व्याप्तिः अतीव विशालः अस्ति। कदा धैर्यं कथयितुं शक्यते ? तस्य शारीरिकबलं भवितुमर्हति, परन्तु सः विनयशीलः, अन्तःकरणीयः, अनुकूलः, विनम्रः, किमपि कार्यं दृढः च भवितुम् अर्हति ।

जीवने केचन विषयाः उत्तार-चढावम् आनयन्ति, ततः अत्यल्पाः जनाः एव तादृशेषु विषयेषु विवेकपूर्वकं कार्यं कुर्वन्ति। साहसी पुरुषः सर्वैः प्रशंसनीयः। साहसी पुरुषोऽपि कठिनसमये भ्रान्ता भवति अर्जुनसदृशः वीरः कारुक्षेत्रे सर्वान् शत्रून् पुरतः दृष्ट्वा रथात् अवतीर्य श्रीकृष्णं पुनरागमनं याचयितुम् अर्हति । वयं मानवाः यदा तस्य हस्तात् प्रसङ्गे गण्डीवधनुः पतति।

अस्माकं दैनन्दिनजीवने किञ्चित् संघर्षः अस्ति, अस्माकं साहसम् अपि अस्ति, आत्मानं ज्ञातव्यम्, आत्मनः अवमूल्यनं मा कुरुत।

किञ्चित् का होईना, प्रत्येक माणसाच्या अंगी " धैर्य " असतं. आपापल्याला कलाने जो तो मनुष्य जगत असतो. तसं पहायला गेलं तर जगण्यासाठी सुद्धा धैर्य लागतं . धैर्य शब्दाची बाहेरून पाहायला गेलं तर तशी दोन शब्द बसतील इतकीच जागा, पण त्याची व्याप्ती अत्यंत मोठी आहे. माणूस धैर्यशील कधी म्हणता येईल ? त्याच्याकडे शारीरिक बळ असावे ही गोष्ट आलीच. परंतु त्यासोबत नम्रता, सदविवेक, प्रसंगानुरूप वागणारा, निर्गर्वी, आणि तो कोणत्याही गोष्टीत ताठपणे उभा राहणारा हवा.

काही गोष्टी आयुष्यात चढ - उत्तार आणतात. मग अश्या गोष्टीत फार कमी लोक विवेकाने वागतात. इथे धैर्यशील माणसाच्या परीक्षेचा काळ असतो. धैर्यशील मनुष्याची सर्वांगाने वाखाणणी करावी. अवघड प्रसंगी धैर्य असणारा मनुष्य देखील गडबडून जातो. करुक्षेत्रावर समोर आपलेच सगळे सगेसोयरे पाहून अर्जुनासारखा धैर्यशील माणूस द्वंद्वात अडकू शकतो. रथातून खाली उडी घेऊ शकतो, परताव्याची मागणी भगवान श्रीकृष्णाकडे करतो, प्रसंगी त्याच्या हातातून गांडीव धनुष्य गळून पडू शकतो. असे असताना आपण तर मनुष्य जीव आहोत.

आपण रोजच्या जीवनात जगतो. त्यातही काहीसा संघर्ष असतो. आपल्यातही धैर्य आहे, स्वतःला जाणा, स्वतःला कमी समजू नका !

देशभक्ती

Reshma M. Molak
SY (ENTC)

यस्मिन् देशे वयं जन्मधारणं कूर्मः स हि अस्माकं देशः जन्मभूमिः वा भवति । जननी इव जन्मभूमिः पूज्या आदरणीया च भवति । अस्याः यशः सर्वेषां देशवासिनां यशः भवति । अस्याः गौरवेण एव देशवासिनां गौरवम् भवति । ये जनाः स्वाभ्युदयार्थं देशस्याहितं कुर्वन्ति ते अधमाः सन्ति । देशभक्तिः सर्वासु भक्तिषु श्रेष्ठा कथ्यते ।

अनया एव देशस्य स्वतंत्रतायाः रक्षा भवति । अनया एव प्रेरिताः बहवः देशभक्ताः भगत सिंहः, चन्द्रशेखर आजाद प्रभृतयः आत्मोत्सर्गम् अकुर्वन् । झाँसीश्वरी लक्ष्मीबाई, राणाप्रताप मेवाड़केसरि, शिववीरः च प्रमुखाः देशभक्ताः अस्माकं देश जाता । देशभक्तिः व्यक्ति-समाज - देशकल्याणार्थं परमम् औषधम् अस्ति ।

हिन्दी अनुवाद :

देशभक्ति

जिस देश में हम लोग जन्म लेते हैं, वही देश हमारा जन्मभूमि होता है । माता और मातृभूमि पूजनीय और आदरणीय होते हैं । इसके यश से ही पुरे देशवासियों का यश होता है । इसके गौरव से ही सभी देशवासियों का गौरव होता है । जो लोग अपने उदय के लिए देश का हित करते हैं, वो अधम है । देशभक्ति सभी भक्तियों में श्रेष्ठ कही जाती है ।

इससे देश की स्वतंत्रता की रक्षा होती है । देशभक्ति से प्रेरित लोग जैसे भगत सिंह, चन्द्रशेखर आजाद आदि ने अपना बलिदान दे दिए । हमारे देश में झाँसी की लक्ष्मीबाई मेवाड़ के राणाप्रताप आदि देशभक्त हुए । देशभक्ति व्यक्ति, समाज और देश के कल्याण के लिए औषध (दवा) के समान है ।

THE ONLY SOURCE OF KNOWLEDGE IS EXPERIENCE.

- Albert Einstein

भारतवर्ष

Shweta R. Jadhav
SY (ENTC)

अस्माकं देशः भारतवर्षम् अस्ति । अयं हि हिमालयात् रामेश्वरम् पर्यन्तम् पुरीतः द्वारका पर्यन्तं प्रसृतः अस्ति । अत्र गंगा, यमुना, गोदावरी, ब्रह्मपुत्र प्रभृतयः नद्यः अमृतोपम् तोयं वहन्ति । अत्र काशी, प्रयाग, मथुरा, प्रभृतयः तीर्थनगराणि सन्ति ।

अत्र कलकत्ता, बम्बई, मद्रास, कानपुर, दुर्गापुर, राऊरकेला प्रभृतयः उद्योगप्रधानाः नगर्यः सन्ति । अत्रैव राम-कृष्ण-गौतमः जाताः । गाँधी-नेहरू-पटेल प्रमुखाः महापुरुषाः अत्रैव उत्पन्नाः । अयं देशः ग्रामप्रधानः कृषिप्रधानश्च कथ्यते । अस्य देशस्य राष्ट्रभाषा हिन्दी अस्ति या संस्कृतभाषायाः आत्मजा अस्ति ।

हिन्दी अनुवाद :

भारतवर्ष

हमलोगों का देश भारतवर्ष है । यह हिमालय के रामेश्वर से लेकर द्वारका तक फैला हुआ है । यहाँ गंगा, यमुना, गोदावरी, ब्रह्मपुत्र आदि नदियों में अमृत के समान पानी बहता है । यहाँ काशी, प्रयाग, मथुरा, आदि तीर्थ नगर है ।

यहाँ कोलकाता, बम्बई, मद्रास, कानपुर, दुर्गापुर, राऊरकेला आदि उद्योग प्रधान नगर हैं । यही राम, कृष्ण, और गौतम ने जन्म लिया था। गाँधी नेहरू-पटेल प्रमुख महापुरुष यही उत्पन्न हुए थे । यह देश ग्रामप्रधान और कृषिप्रधान है । इस देश की राष्ट्रभाषा हिन्दी है । यह संस्कृत भाषा की आत्मजा है ।

कला जीवनस्य मार्गः अस्ति

Samihan S. Dharurkar
SY (ENTC)

कला दर्पणं, आत्मानं प्रति खिडकी।

अस्माकं सत्यं प्रकाशयितुं मार्गः अस्ति,
अस्माकं कथाः च प्रकटयन्तु।

कला एकः कृतिः अस्ति, प्रेमस्य स्वेदस्य च कृतिः।
अस्माकं अनुरागं साक्षां कर्तुं,
अपि च अन्यैः सह सम्बद्धतां प्राप्तुं मार्गः अस्ति।

कला एकः यात्रा अस्ति, एकः मार्गः वयं स्वीकुर्मः।

English translation :

Art is way of life

Art is a mirror,
A window to the soul.

It's a way to reveal our truth,
And let our stories unfold.

Art is a master piece,
A work of love and sweat.

It's a way to share our passion,
And connect with others yet.

Art is a journey,
A path we choose to take.

**TALK TO YOURSELF ONCE IN A DAY, OTHERWISE YOU MAY
MISS MEETING AN INTELLIGENT PERSON IN THIS WORLD**

- Swami Vivekananda

कोरोना

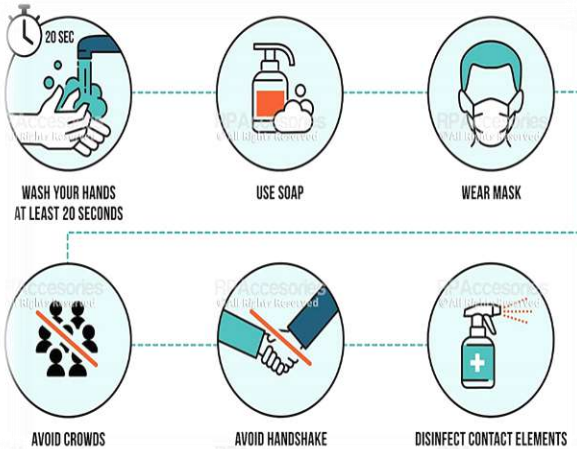
Anuja N. Patil
SV (ENTC)

कोरोना नामकम् इदं संक्रमणं चीन देशस्य वुहान नगरात् सर्वस्मिन् विश्वे व्याप्तम् इति समाचार पत्र द्वारा अवगन्तुं शक्यते। एतत् संक्रमणं शीघ्रमेव एकस्मात् नरात् अपरं नरं प्रतिगच्छति “विश्वस्वास्थ्य संघटनं कोरोना इति आख्यं रोगं “महामारी” इति नाम्ना उद्घोषितवान्। कोरोना समक्रमणात् आत्मरक्षार्थं “ गज द्वय परिनिमितं दूरं, अनिवार्यं मुखावरणं धारणं” इयं उक्तिः भारत सर्वकारेण सर्वदा सर्वत्र च वयं बोधिताः भवामः। अस्य वचनस्य परिपालनम् उत्तमनागरिकैः अवश्यं कर्तव्यम्। भारतस्य प्रधानमंत्रीनां कुशल नेतृत्वे भारतीय चिकित्सकाः अस्मात् संक्रमणात् रक्षणाय रोधकौषधी (टीकाम) निर्मितवन्तः। कोरोना संकटत्रानणार्थं स्वच्छता, मुखावरणं (मास्क) धारणीयं, हस्तौ फेलिनेन पुनः-पुनः प्रक्षालनीयौ आवश्यकं वर्तते। एतत् संक्रमणं जन्त्याः अन्यापि रोगाः उत्पद्यन्ते। कोरोना विषयणी इयं खलु वैश्विक महामारी रूपा समस्या अस्ति। अतः अस्माभिः सर्वेऽपि जागरूकै भवितव्यम्।

हिन्दी अनुवाद :

कोरोना

कोरोना नामक वायरस चीन देश के वुहान नगर से पूरे विश्व में फैला यह समाचार पत्र द्वारा जान सकते हैं। यह संक्रमण बहुत ही जल्दी एक व्यक्ति से दूसरे व्यक्ति में फैलता है। विश्वस्वास्थ्य संगठन कोरोना नामक इस रोग को महामारी नाम दिया। कोरोना संक्रमण से अपनी रक्षा के लिए “दो गज दूरी मास्क है जरूरी” इस बात को भारत सरकार ने हम सभी को जानने के लिए बताया। वचन का परिपालन करना नागरिक का कर्तव्य है। भारत के प्रधानमंत्री के कुशल नेतृत्व में भारतीय चिकित्सक इस संक्रमण से रक्षा के लिए टीका का निर्माण किया। कोरोना संकट से बचने के लिए स्वच्छता, मास्क पहनना, दोनों हाथों को बार-बार धोना इत्यादि आवश्यक है। इस संक्रमण से संबंधित दूसरे रोग भी उत्पन्न हुए हैं। कोरोना विषय संबंधित यह रोग विश्व महामारी के रूप में समस्या है। अतः हम सभी को जागरूक रहना चाहिए।

संस्कृत

Akansha R. Pawar
SY (ENTC)

सुरस सुबोधा विश्वमनोज्ञा ललिता हृदया
रमणीया । अमृतवाणी संस्कृत भाषा नैव
क्लिष्टा न च कठिणां ॥

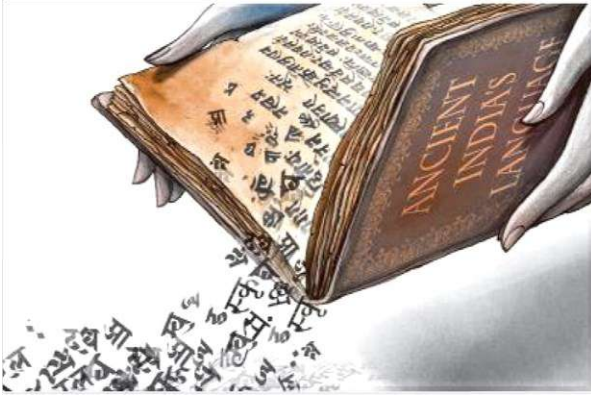
भाषासु मुख्या मधुरा दिव्या
गीवाणभारती। तस्यां हि काव्यं मधुरं
तस्मादपि सुभाषितम् ॥

English translation :

Sanskrit

Lovely. Easy to understand
universally agreeable. to the mind,
Elegant beloved enjoyable the
sweet speech of the Sanskrit
language is neither obscure nor
difficult

Of all the languages God's
language- Sanskrit is the mother
living and the most lyrical
language. In Sanskrit poetry most
melodious where in good sayings
hold the prime position.

रात्रीच्या अंधाराला घाबरू नका, पहाटेची वाट पहा, एक दिवस तुमचा हि दिवस उजाडेल.

- सिंधुताई सपकाळ

صبر

Shabnam Mulani
TY (ENTC)

زندگی آسان نہیں ہے، اسے آسان بنا دیا
گیا ہے۔ کچھ صبر کرتے ہیں کچھ
برداشت کرتے ہیں اور کچھ نظر
انداز ہوتے ہیں مجھے صبر رکھ اور
مجھے کبھی گرنے نہیں دینا کسی کی
میں نظروں میں نہیں کسی کے قدموں
نہیں

English translation :

Patience

Life is not easy, it is made easy.
Sometimes with patience,
sometimes with tolerance and
sometimes by neglecting.

Hey, God, keep my patience and
never let me fall.

Not in anyone's eyes and not in
anyone's feet.

...दोस्ती

یہ دوستی ہونی چاہیے۔

ایک پھول کی طرح جو مسلسل
خوشبو دیتا ہے، دل کی بات جانتا ہے،
سب کی امیدوں اور تمناؤں کو پورا
کرتا ہے، پرندے کی طرح آسمان پر
اڑتا ہے، ہر وقت آپ کے آگے دست
تعاون رکھتا ہے،

خوشی اور درد کا مستقل حامی۔

Vasudha S. Navale

SV (ENTC)

मराठी भाषांतर:

मैत्री...

असावी ती मैत्री,
फुलाप्रमाणे अखंड सुगंध देणारी,
मनातील चाहूल ओळखणारी,
सर्वांच्या आशा आकांक्षा,
प्रत्यक्षात पूर्ण करणारी,
पक्ष्याप्रमाणे उंच आकाशात झेप घेणारी,
नेहमी मदतीचा हात समोर ठेवणारी,
कायम सुख दुखात साथ देणारी.

**EDUCATION IS THE PRIMARY REQUIREMENT OF
MAN AND WOMAN.**

- Mahatma Jyotirao Phule

दो चेहروں والا اور دھوکہ باز چمگادڑ

Umama N. Bedrekar
TY (ENTC)

ایک جنگل میں بہت سارے جانور رہا کرتے تھے لیکن وہ سب آپس میں لڑتے رہتے۔ ان جانوروں میں دو گروہ بن گئے تھے۔ ایک چوپایوں کہ اور دوسرا پرندوں کا۔ ان دونوں گروہوں نے روز روز کے جھگڑوں سے تنگ آ کر فیصلہ کیا کی ہمیں ایک بادشاہ چوں لینا چاہیے جو ہمارے جھگڑوں کا فیصلہ کر سکے۔ لیکن اس بات پر بھی ایک ہنگامہ خدا ہو گیا کی بادشاہ کا انتخاب کیسے کیا کے؟ پرندوں کا اصرار تھا کہ بادشاہ کوئی پرندہ ہونا چاہیے، جب کی جانوروں کا کہنا تھا کہ بادشاہ جانوروں می سے ہونا چاہیے۔

شیر نے بادشاہی ہونے کا دعویٰ کر دیا اور پرندوں کی طرف سے عقاب نے اپنی خدمات پیش کی۔ لیکن مسئلہ جوں کا توں رہ گیا۔ چوپائے اپنے ساتھیوں کی حمایت اور تعریف میں لگی ہوئی تھی تو پرندے اپنے اہمیت جات رہے تھے۔ اس بھیج کے دوران چمگادڑ کا رویہ بڑا عجیب وہ غریب تھا۔ وہ دیکھتا کی پرندے جیت رہے ہیں تو وہ انکی حمایت کا اعلان کرتا اور جب دیکھتا کی جانوروں کا پلڑا بھاری ہے تو جانوروں می شامل ہوجاتا اور جانور ہونے کا اعلان کرتا۔

English translation :

A Two-Faced and Deceitful Bat

Once upon a time there were many animals living in a forest but they all kept fighting among themselves. These animals got divided into two groups. One contained of only animals and the other was of birds. Both of these groups, fed up with their daily quarrels, decided that they should choose a king who could settle their disputes. But again there was also a commotion over how to choose a king. The birds insisted that the king should be a bird, while the animals insisted that the king should be one of the animals.

The lion claimed to be king and the eagle offered his services on behalf of the birds but the problem persisted. While the animals were engaged in the support and admiration of their mates, the birds were showing their importance.

During this discussion, the bat's behaviour was very strange. When she saw that the birds were winning, she would announce her support with the birds and when she saw that the animals were winning, she would join the animals and claim to be an animal.

یہ سلسلہ چلتا ہے رہا اور آخر جانور پرندوں پر بازی لے گئے۔ شیر کو جنگل کا بادشاہ بنا دیا گیا۔ اب تمام جھگڑوں کا فیصلہ شیر ہی کرتا تھا۔ شیر کے اچھے روے کی وجہ سے جانور تو جانور پرندے بھی مطمئن ہو گئے تھے۔ مگر ان دونوں گروہوں کو چمگادڑ کی دوگلی روے پر بیحد غصہ آتا تھا۔ شیر کے جیتنے کے بعد جب چمگادڑ اسے مبارکباد دینے پوہونچی تو سب نے اسے دھگے سے کر باہر نکل دیا کہ تم تو پرندوں میں شامل ہو کیونکہ کسی بھی چوپائے کے پر نہیں ہوتے۔

چمگادڑ روتے پیٹتے پرندوں کے پاس پوہونچا اور کہہ کی چوپایوں نے مجھے مر بھگایا ہے کیونکہ می جانور نہیں ہوں۔ لیکن پرندوں نے اس کا مذاق اڑاتے ہوئے کہا کہ تم چوپایوں می شامل ہی کیونکہ پرندے تو انڈے دیتے ہے جبکہ تم اپنے بچوں کو دودھ پلاتے ہو۔ ی کہ کر سب نے اسے وہاں سے مار بھگایا۔ چمگادڑ نے بہت کہا کی می پرندوں می شامل ہوں مگر کسی پرندے نے اسے اپنے ساتھ شامل نہ کیا۔ اس کے بعد سے چمگادڑ کی زندگی تنہا گزرنے لگی۔ وہ اب بھی تنہا ہے اور اپنی بڑی عادت کی سزا بھگات رہا ہے۔

جب کبھی وہ خود کو مجرم سمجھنے لگتی ہے تو سزا کے طور پر درخت سے الٹی لٹک جاتی ہے اور روٹی ہے۔ جب سب پرندے سو جاتے ہیں تو رات کو سناٹے می باہر آجاتی ہے کہ کوئی پرندہ دیکھ نہ لے۔ دوغلے روے نے اسے چھپانے پر مجبور کر دیا ہے۔

This continued and finally the animals took over the birds. The lion was made king of the jungle. Now all disputes were decided by the lion. Due to the good behaviour of the lion, both the animals and birds were satisfied. But both groups were furious at the bat.

After the lion had won, when the bats arrived to greet him, all the animals pushed him out and said that you are one of the birds because no animal has feathers.

The weeping bat came to the birds and said that the animals pushed me away because I am not an animal. But the birds made fun of her and said that you are one of the animals because the birds lay eggs while you are feeding your babies. Saying this, everyone pushed her away from there. The bat said that I was one of the birds, but no bird joined her. From then on, the bat's life began to pass alone. She is still lonely and suffering the consequences of her bad habit.

Whenever she feels guilty, she hangs up from a tree and cries as punishment. When all the birds are asleep, she comes out in the middle of the night so that no bird can see her. Duplicitous behaviour has forced her to cover his face. Double standards leads you to no where.

ہم سفر

Saniya R. Atar
SY (CSE)

جب کانچ اٹھانے پڑ جائیں
تم ہاتھ ہمارے لے جان
جب سمجھو کہ کوئی ساتھ نہیں
تم ساتھ ہمارا لے جانا
جب دیکھو کہ تم تنہا ہو
اور راستے ہیں دشوار بہت
تب ہم کو اپنا کہہ دینا
بے باک سہارا لے جانا
جو بازی بھی تم جیتو گے
جو منزل بھی تم پاؤ گے
ہم پاس تمہارے ہوں نہ ہوں
احساس ہمارا لے جانا
اگر یاد ہماری آجائی
تم پاس ہمارے آجانا
بس اک مکان ہمیں دینا
.....پھر جان بھی چاہے لے جانا

ہندی انوواد :

ہم سفر

جب کاچ ٲٲانی ٲٲ جاے
توم ہاٲ ہمارے لے جانا
جب سمجٲو کی کوئی ساٲ نہی
توم ساٲ ہمارا لے جانا
جب دےخو کی توم تنہا ہو ۔

اٲر راسٲا ہے دوشوار بہٲٲ
ہمکو اپنا کہہ دےنا
بےبک سہارا لے جانا جو
باٲی بھی توم جیتوگے
جو منجیل بھی توم 'ٲاٲوگے'
ہم ٲاس تومہارے ہونا
ہو اےہساس ہمارا لے جانا
اگر یاد ہماری آ جاے
توم ٲاس ہمارے آجانا
بس اک موسکان ہمے دےنا
فیر جان بھی چاہے لے جانا۔

غریبی کا احساس

Umama N. Bedrekar

TV (ENTC)

اسکول میں اُستانی نے بچوں سے ٹیسٹ میں پہلے پوزیشن حاصل کرنیوالوں کو انعام کا وعدہ کیا کہ جو بھی فرصت آیا اس کو جوتے انعام میں ملینگے۔ ٹیسٹ حیا بصب نے یکساں نمبر حاصل کیے، اب ایک جوتا سبکو دینا ناممکن تھا اس لیے اُستانی نے کہا کہ فرہ اندازے کرتے ہے، جس کا بھی نام نکل آیا اس کو یہ نئے جوتے دے دینگے، اور فرہ اندازے کے لیے سب کو کاغذ پر اپنا نام لکھنے اور ڈبے می ڈالنے کہا گیا۔

اُستانی نے ڈبے می موجود کاغذ ٹکڑوں اچھی طرح مکس کیا تاکہ کسی کو حق تلفی نہ ہو۔ پھر سب کے سامنے ایک ٹکڑا اٹھایا تو اس پر لکھا تھا وفا عبدل کریم۔ سب نے تعالیٰ بجائی۔ وہ اشکبار آنکھوں سے اٹھی اور اپنا انعام وصول کیا۔ کیونکہ وہ پھتے پرانے کپڑوں اور جوتوں سے تنگ آ چکی تھی۔ والد کا سایہ سر سے ہٹ گیا تھا اور ما لاجار تھی، اسلئے جوتوں کا یہ انعام اسکے لیے بہت معائنے رکھتا تھا۔

جب اُستانی گھر گئے تو روتے ہوئے یہ کہانی اپنے شوہر کو سنائی جس پر اس نے خوشی کا اظہار کیا اور رونے کی وجہ دریافت کی۔ تو اُستانی پھٹ پھٹ کر رونے لگی کی مجھے رونے وفا عبدل کریم کے جوتوں سے زیادہ دیگر بچوں کے احساس اور اپنی بے حسی پر آتا ہے۔ جب می نے ڈبے می موجود دیگر کاغذ کے ٹکڑوں کو چیک کیا تو سب نے ایک ہی نام لکھا تھا "وفا عبدل کریم"۔ ان معصوم بچوں کو وفا عبدل کریم کے چہرے پر موجود لاجاری کا درد اور کرب محسوس ہوتا تھا جس کا مجھے افسوس ہے۔ لیکن ہمیں نہیں،

English translation :

A sense of Empathy for the Poor

At a school, the teacher promised the children prizes to those who took first in the test, would get new shoes. Everyone got the same number in the test, now it was impossible to give a pair to everyone so the teacher said let's draw, whoever gets their name will be given these new shoes, and everyone for lottery was asked to write their name on a piece of paper and put it in a box. The teacher mixed the pieces of paper in the box well so that no one's rights would be lost. Then she picked up a piece in front of everyone, as soon as she opened, it was written, "Wafa Abdul Karim". Everyone applauded. She stood up with tears in her eyes and received her reward. Because she was fed up with torn old clothes and shoes. Her father had passed away and her mother was helpless, so this shoe prize meant a lot to her. When the teacher went home, she told the story crying to her husband, who expressed his happiness and asked why she was crying. So the teacher bursted into tears and cried that I could feel the feelings of other children and my own indifference more than the shoes of "Wafa Abdul Karim". When I checked the other pieces of paper in the box, they all had the same name, "Wafa Abdul Karim". These innocent children felt the pain and anguish of helplessness on the face of Wafa Abdul Karim but not us, which I am sorry for.

One of my teachers used to say that creating the feeling in children and teaching generosity in practice is the best training. There are books about many of our forefathers that they did not give alms, charity and zakat with their own hands but gave it to their children and asked them to distribute among poor. When asked why do the so, they said that this is the reason which instills in children a sense of generosity from childhood and a sense of empathy for the poor and helpless. In today's world where everyone is busy in their own lives, we really need to look after the poor and the needy who don't ask for help but are the real ones who live in poverty

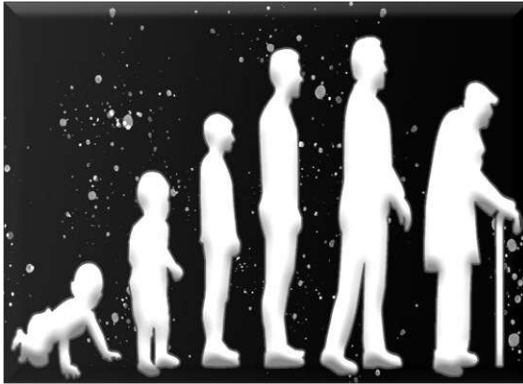

زندگی

Shabnam Mulani
TY (ENTC)

زندگی کا سفر بہت خوبصورت
ہے ہر کوئی کسی نہ کسی کی
تلاش میں ہے کسی کے پاس
منزل ہے تو کوئی
راستہ نہیں
اور کسی کے پاس منزل کے
بغیر کوئی راستہ نہیں ہے
آنکھوں میں، چہرے پر مسکراہٹ
ہے، واہ، زندگی تیری پہچان ہے۔
میٹ پونچھ کی زندگی کیسی گزر
رہی ہے؟

English translation :

Life

The journey of life is very beautiful , everyone is looking for someone or the other , if someone has a destination, there is no way and no one has a path without a destination.

In the eyes, there is a smile on my face, wow, life is your identity.

How is the life of Mat Poonch going?

**EDUCATION IS THE PATH TO THE FUTURE, NOT A STRAIGHT
ROAD TO SUCCESS.**

- Savitribai Phule

Farin I. Mulani

TY (ENITC)

حسین دل کش جوان اردو

ہماری پیاری زبان اردو ہماری نغموں کی جان اردو حسین دل کش جوان اردو زبان وہ دہل کے جس کو گنگا کے جل سے پاکیزگی ملی ہے اودھ کی ٹھنڈی ہوا کے جھونکے سے جس کے دل کی کلی کھلی ہے جو شعر و نغمہ کے خلد زاروں میں آج کوئل سی کوکتی ہے اسی زبان میں ہمارے بچپن نے ماؤں سے لوریاں سنی ہیں جوان ہو کر اسی زبان میں کہانیاں عشق نے کہی ہیں اسی زبان کو چمکتے بیروں سے علم کی جھولیاں بھری ہیں اسی زبان سے وطن کے ہونٹوں نے نعرہ انقلاب پایا اسی سے انگریز حکمرانوں نے خود سری کا جواب پایا اسی سے میری جوان تمنا نے شاعری کا رباب پایا یہ اپنے نغمات پر اثر سے دلوں کو بیدار کر چکی ہے یہ اپنے نعروں کی فوج سے دشمنوں پہ یلغار کر چکی ہے ستم گروں کی ستم گری پر ہزارہا وار کر چکی ہے کوئی بتاؤ وہ کون سا موڑ ہے جہاں ہم جھجک گئے ہیں وہ کون سی رزم گاہ ہے جس میں اہل اردو دیک گئے ہیں وہ ہم نہیں ہیں جو بڑھ کے میدان میں آئے ہوں اور ٹھٹھک گئے ہیں یہ وہ زبان ہے کہ جس نے زنداں کی تیرگی میں دئیے جلائے یہ وہ زبان ہے کہ جس کے شعلوں سے جل گئے پھانسیوں کے سائے فراز دار و رسن سے بھی ہم نے سرفروشی کے گیت گائے کہا ہے کس نے ہم اپنے پیارے وطن میں بھی بے وطن رہیں گے زبان چھن جائے گی ہمارے دہن سے ہم بے سخن رہیں گے ہم آج بھی کل کی طرح دل کے ستار پر نغمہ زن رہیں گے یہ کیسی باد بہار ہے جس میں شاخ اردو نہ پھل سکے گی وہ کیسا روئے نگار ہوگا نہ زلف جس پر مچل سکے گی ہمیں وہ آزادی چاہیئے جس میں دل کی مینا اہل سکے گی ہمیں یہ حق ہے ہم اپنی خاک وطن میں اپنا چمن سجائیں ہماری ہے شاخ گل تو پھر کیوں نہ اس پہ ہم اشیاں بنائیں ہم اپنے انداز اور اپنی زبان میں اپنے گیت گائیں کہاں ہو متوالو آؤ بزم وطن میں ہے امتحاں ہمارا زبان کی زندگی سے وابستہ آج سود و زیاں ہمارا ہماری اردو رہے گی باقی اگر ہے ہندوستان ہمارا چلے ہیں گنگ و جمن کی وادی میں ہم ہوائے بہار بن کر ہمالیہ سے اتر رہے ہیں ترانہ آبشار بن کر رواں ہیں ہندوستان کی رگ رگ میں خون کی سرخ دھار بن کر حسین، دل کش جوان اردو ہماری پیاری زبان اردو ہماری نغموں کی جان اردو ح

Translation:

Hamari Pyari Zabaan

Hamari Pyari Zabaan
 Hamari Lukhmon Ki Jaan Urdu Hai
 Haseen Dilkash Jawaan Urdu Hai
 Yeh Woh Zabaan Hai Ke
 Jisko Ganga Ke Jal Se Pakizi Mili Hai
 Ood Ki Thandi Hawa Ke Zokhon Mein
 Jiski Dil Ki Kali Khili HaiJo Shehar - O - Lagmein Ke
 Khulzaron Mein
 Koyal Si Gunthi Hai
 Hamari Pyari Zabaan
 Hamari Lukhmon Ki Jaan Urdu Hai
 Isi Zabaan Mein Hamare Bachpan Ne
 Maaon Se Loriyaan Suni Hai
 Jawaan Hokar Isi Zabaan Ne
 Kahaniyaan Pesh Ki Gayi Hai
 Isi Zabaan Ke Chamakte Hiron Se
 Ilm ki Jholiyaan Bhari Hai
 Hamari Pyari Zabaan
 Hamari Lukhmon Ki Jaan Urdu Hai
 Yeh Woh Zabaan Hai Ke
 Jisne Zinda Ki Teragi Mein Diye
 Jalaye Yeh Woh Zabaan Hai Ke
 Jiske Sholon Se Jal Gaye Phaason Ke
 Saaye Farazdar Roshan Se Bhi Humne Sarfaroshi Ke Geet Gaye
 Hamari Pyari Zabaan Hamari Lukhmon Ki Jaan Urdu Hai
 Chale Hai Gagan - O - Chaman Ki
 Waadi Se Hum Hawayein Bahaar Ban Kar
 Himalaya Se Utare Hai Tarana Aashar
 Ban Kar Ro Rahe Hai Hindustan Ke Rag Rag Mein
 Khoon Ki Surkh
 Dhaar Ban Kar Hamari Pyari Zabaan
 Hamari Lukhmon Ki Jaan Urdu Hai
 Haseen Dilkash Jawaan Urdu Hai.

तपहائی के खयालत

Umama N. Bedrekar
TY (ENTC)

कोئی हादथे
कोئی सानहे
कोئی बेत हे बुरी खबर
अबहे कहल से आँ से गी!
असल जान ललवा फकरुं में
सारा दन डुबा रहता हुं
रात को सुने से पहले
अपने आप से कहता हुं
बेहानी मरे
दन खल से गुजरा
गहर में सब आराम से हे
कल की फकरल
कल के लले अथा रहू
ममकन हु तु
अपने आप को
मूत की नलंद सला रहू!!

Translation :

Solitary Thoughts

Koi hadsa (accident)
Koi saneha (disaster)
Koi bahut hi buri khabar
Abhi kahin se aegi!
Aisi jan-leva fikron men
Saara din Duuba rahta hun
Raat ko sone se pehle
Apne aap se kahta hun
Bhaai mere
Din khaire se guzra
Ghar men sab aram se hai
Kal ki fikren
Kal ke liye utha rakkho
Mumkin ho to
Apne aap ko
Maut ki niind sula rakkho!!

Rukmini S. Shirke
B.TECH (ENTC)

मृत्युंजय

.मराली काव्य .महाराष्ट्रद मङ्गललि
निम्नदुविलरनु हुङ्गिदु
रुपदलि.....मत्तुम्मे हम्मेयिन्द क्लेरु
धुजनुतर तुगुडतुडगितु...!निलनु
शिवरुयन शंभुबलनुगिदुसुलि.....
सनुसुगर बुरुडु तुज पकुकतुदु
किलक मुरुलि.निम्न अतुधियु पुरुकुतुमुकु
शकुतुनु नुडिभुयवुतुनुनु
कुपुतुनु ननु तनुदु तुरुयुगु
सुखवुगु बुरुतुडगिदु...!निलनु शकुतु,
बुदुधुवुतुके मत्तु कुनुनुधियु...
डुतुगुकिलेडु डु नडुक नुनु हनुसनुनु
कतुतुसिदु..!हुलुतुगु मङ्गुगु
मुलुगिदुनिलु

मराठी भाषांतर:

मृत्युंजय

महाराष्ट्राच्या मातीमध्ये तुझ्यारूपाने विर
जन्मला. भगवा झेंडा पुन्हा एकदा गर्वाने डोलू
लागला !

तूच होता शंभूबाळा शिवरायांची साऊली.....
संस्कारांचे बाळकडू तुज पाजत होती
जिजामाऊली.

तुझ्या पाहुनी पराक्रमाला, सता साऱ्या
घाबरल्या. माय माऊल्या तुझ्या कृपेने
आनंदात रे जगू लागल्या.

बळ, बुद्धी अन् ज्ञानाचा तूच खजिना होता.
औरंगजेब ही थरथर कापे तुझे नाव रे घेता !

वाघाचा तू होऊन छावा, मातीसाठी नित्य
लढला. दृष्टाच्या त्या फितुरीने मग पिंजऱ्या
मध्ये सिंह अडकला.

दारामध्ये तुझ्या यावया, मृत्यूलाही भय
वाटला. असा होता तो वीर, माझा शंभू राजा !

ಬೈಕ್ ಸವಾರರು

Abhishek A. Badave
TY (ENTC)

ಬೈಕ್ ಸವಾರರುನಾನು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟೆ? ಮುಂದೆ ಯಾರು ಕುಳಿತರು, ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳು ಕಳೆದವು ಮತ್ತು ಈಗ MAC ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈಗ ಕೊನೆಯ ಲ್ಯಾಪ್ (ರೌಂಡ್) ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ... ಟಿ. ವಿ ವರ್ಚನ ಕಾಮೆಂಟರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನಸ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ವಿಧಾನ ಹೌದು ಬೈಕ್ ಸಂಖ್ಯೆ 23 ಅಬ್ ಬಹುತ್ ಅಚ್ಚಾ ಚಲ್ ರಹಾ ಹೈ ಅಗರ್ ವಾಹ್ ಅಧಿಕ್ ಮಿಂಟನ್ ತಕ್ ಉಸಿ ತರಹ ರಹತಿ ಹೈ ತೋ ವಹ್ ವಿಕೇಹಾ ಹೋಗಿ! ಹುಹ್ ! ನಾನು ಅದೇ ತೂಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅವಳು ಜೇಟ್ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದೇ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬೈಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಹೌದು, ಭಾರತೀಯ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ MOTO GP 2022 ಗೆದ್ದಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸ ಎಂದು ಕಾಮೆಂಟರಿ ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಯಿತು ಮುಗಿಸಿ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದೇ ರೀತಿ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು, ಇಳಿಯುವಾಗ ಬೈಕನ್ನು ತಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. V ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಏನು ನೋಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕರೆದರು ನಮಸ್ಕಾರ!!! ಅವಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ! ನಾನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಗೆದ್ದೆ ಹೌದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದಾಗಿಯೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಂಭವಿಸಿತು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ ಪುಟ್ಟ ಫೋನ್ ಕಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ತೆ ಜೀತ್ ನಿಜವಾಗಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ, ಅವಳಿಗಿಂತ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು. ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಹೌಸ್ನಿಂದ ಫೋನ್ ಆಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ನೀವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಫೋನ್ ಅನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೂ ಸಹ ಶ್ರೀಮಂತರು ಈಗ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ಹುಡುಗಿ ನನಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಸಂಪತ್ತು, ಗರ್ವ ಬಂದಿತು, ಹಿರಿಮೆ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅಪವಾದ ಇರುವಂತೆ ಈ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಒಂದು ಅಪವಾದವಿದೆ. ಅವಳ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಗುರುತು... ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಅವನ ಕೆಲಸ ಮೆಚ್ಚಿ, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಪ್ರಾಣಿಯ NGOಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯಮಿಯ ಮಗಳು ಅವನ NGOಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಆಸರೆ ಯಾದಳು, ಆ ಹುಡುಗಿ ವಿಧಿ! ಆ ಹುಡುಗಿ ಆ ದಿನ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಆಗ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಕಾರಣನಾದ! ಅಂದಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಗೆಳೆತನ ಶುರುವಾಯಿತು, ಅವಳ ಬರುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಮಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. "ಆದರೆ ಆಗಲೂ ಅದು ಸ್ನೇಹವಾಗಿತ್ತು" ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವನ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಲು ಬಹಳಷ್ಟು ರಕ್ತದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ!

ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ! ಟ್ರಾಕ್ ರೇಸಿಂಗ್, ಡ್ರಾಗ್ ರೇಸಿಂಗ್, ಸ್ಟಂಟ್ಸ್... ಎಲ್ಲವೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೇವಲ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಸಮಯ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಉತ್ಸಾಹ ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಸಲೀಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಳು, ಮೆಚ್ಚಿದಳು! ವಯಸ್ಕರು ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆಯೇ? ಈಗ ಮಾತಾಡಿದ ಮೇಲೆ "ದೊಡ್ಡಣ್ಣ" ಅಂತ ಹೇಳಬೇಡಿ, ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಸಲ! ಓಕೆ ಕೂಲ್ ನಾನು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ ನಾನೇನೂ ದೊಡ್ಡವನಲ್ಲ, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತು? ನೀವು ಅದನ್ನು ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು! ಅವಳು ಹೋದಳು. ನಾನೇನೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಅವಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಅವಳೊಳಗೆ ಹುಡುಗಿದ್ದ ಕೋಪ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೋಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ! ಮತ್ತು ಅವಳು ಏನನ್ನಾದರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಿತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದೆ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಭಾನುವಾರ ರೈಡ್ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಆಗ ಭಲಿ ಮೇಡಂ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಿನೊಂದಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮಲಗಿ ಬಂದು ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಕೂಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೂರ್ಖ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ನೂರು ಕರೆ ಮಾಡಿದೆ ನಾನು ಸವಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಫೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನೀವು ಕಾದು ನೋಡಬಹುದೇ? ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವು 5G ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅದರ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ವಿಧಿ ನನ್ನ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು 5G ಸ್ಪೀಡ್ ನಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಮಿಸಿ! ನಾನು ತಕ್ಷಣ ನಾನು ತಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ನಿನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ! ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇರಿ AREE ಕ್ಷಮಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ನಿನ್ನ ತುಂಬಾ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೋಪವೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆ ನೀನು ಕೋಪಗೊಂಡಾಗ ನೀನು ಬಂದು ನನ್ನ ಬಳಿ ಮಾತನಾಡು, ನಾನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ? ಹೌದು! ಹೌದು ! ನಿಮ್ಮಿಂದ ಏಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ? ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೈಕ್ ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋದೆ ಅವಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೇಳಿದಳು ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ನಂತರ, ನಾನು ಭೇಟಿಯಾದ ಏಕೈಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ನಾನು ನನ್ನವ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು ನಾನು ನಕ್ಕೆ! ನೀನು ಮೂರ್ಖ! ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂದೆ ನಂತರ? "ನಾನು ಹೇಳಿದೆ" ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಪೋಷಕರು ಕರೋನಾದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು! ಮತ್ತು ಈಗ ನಾನು ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ನನ್ನ ತಂದೆಯದಾಗಿದ್ದವು! ಬೈಕನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದೆವು! ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ, ಹಾಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಬಂಗಾರದ ಚಮಚವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದೇ ದಿನ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಹಣವಿತ್ತು ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಪ್ಪನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮಜಾವೇ ಬೇರೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ತನಕ ನಾನು ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹೋದಾಗ ನಾನು ತುಂಬಾ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹೇಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಂದವು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು, ಒಂಟಿತನ... ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗದಿದ್ದಾಗ ನೀವು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೀವು ನಿನ್ನ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನನಗಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಗೆಳೆಯರು ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಮುದುಕರಾದರು, ಅವರಲ್ಲ ನನ್ನ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪಾರ್ಟಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾದ ತಕ್ಷಣ, ನಾನು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹವಾಸ ಬೇಡ. ಅಂದರೆ ನನಗೂ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ನೀನು ಬರಬೇಡ! ನೀವು ಅವರಲ್ಲಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು! ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದಿನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾರೂ "ದೊಡ್ಡದು" ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇನಾ? ಹೌದು! ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕಿತ್ತು ಆದರೆ ಅವರು ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಡ್ರೈವರ್ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಬಂದರು. ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳು! ನೀನು ಗಂಭೀರವಾಗಿದಿಯೆ? ನೀವು ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ! ನೀನು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸವಾರ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಲಿಸು! ಸವಾಲುಗಳು? ಹೌದು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿ! ಸರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ! ಇಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಶುರುವಾದ ವಿಷಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

MOTO GP ಚಾಂಪಿಯನ್! ಹುಡುಗಿ 5 ಸ್ಟಾರ್ ರೇಟಿಂಗ್ ಹೊಂದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರದ ವಾಹನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೈಕ್ ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಮತ್ತು ಅನಾಹುತವೆಂದರೆ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಮೇಡಂ ಬೈಕ್ ಓಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದೆ ನೀನು ಹುಚ್ಚನಾ ನೀವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗೆ ಬೈಕ್ ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಜನರು ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ನಾನೇಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಲ್ಲಾ ದೋಷವು ನಿಮ್ಮದೇ ಆಗಿದೆ, ಈಗ ಆನಂದವು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿದೆ ನೀವು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು! ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು! ಕೊಡು ಆಮೇಲೆ ಬಿಡು ಹೌದು, ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಅದು ನನ್ನ ಹುಡುಗ! ಇದು ನನ್ನ ಜನ್ಮದಿನ ಎಂದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ಖುಷಿಯೇ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ಈ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದು ನನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ಆ ಬೈಕ್ ಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಉಳಿತಾಯ ಇಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೇಗಾದರೂ, ನಾನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ವಿಧಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದಳು ನಾನು ಲಿಫ್ಟ್ ಬಳಿ ಬಂದು ನನ್ನ ತಾಯಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಲಿಫ್ಟ್ ನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಂದವು ಕಪ್ಪು ಕವರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಖಾಲಿ ಬೈಕು ಇದೆ ಎಂದು ಅವಳು ತೋರಿಸಿದಳು ತೆರೆದಿಲ್ಲ ನಾನು ಕವರ್ ತೆರೆದು ಮೇಡಂ ತಂದಿದ್ದ ಬೈಕ್ ಅದೇ ನಿಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಉಡುಗೊರೆ! ನಿಮ್ಮ DUCATI PANIGALE V4 ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬೈಕನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದೆಂಬ ಖುಷಿ, ಖುಷಿ ನೀನು ಹುಚ್ಚನಾ ಅದರ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಾ? ಹೌದು ಕೇವಲ 67,00,000 ನಿಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ವಿಧಿ ತುಂಬಾ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಆದರೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಣದಿಂದ ಈ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ... ರಾವ್, ನೀವು ತುಂಬಾ ಸಂವೇದನಾಶೀಲರು ಅಸುಡೆಟ್ ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಬೈಕ್ ಬೇಡವೇ? ಬೇಡ! ಸರಿ, ನಾನು ಅದನ್ನು ಇಡುತ್ತೇನೆ! ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಬನ್ನಿ, ನಾನು ಈಗ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನೀವು ನನಗೆ ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬನ್ನಿ ನಾನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನೋ ಹೇಳಿ ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೇಡಂ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಕುಳಿತರು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತ ರಿತ್ತಿಕ್ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ, ನಾನು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವವನು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವವನು, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನು ನೀನು ಮಾತ್ರ. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿರಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ. ರಿತ್ತಿಕ್ ನಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳು, ನೈಲ್ಯೆಕಾ! ನಾನು ನನ್ನ ಭಾವಿ ಪತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ ಹೌದು ಮಹಿಳೆ! ಇಲ್ಲ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಎದ್ದೇಳು. ಮತ್ತು ಇಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ಈಗೇನು ನಾನು MOTO GP ರೇಸಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನೀವು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಹೌದು! ನಾನು ಈಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ನನಗೆ ಗೊತ್ತು! ನೀವು ಗೆಲ್ಲುವಿರಿ ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ಭರವಸೆ! ನೀನು ಸದಾ ನನ್ನೊಂದಿಗಿರುವೆ... ಹಾಂ

मराठी भाषांतर:

बाईकर्स

सगळी काम टाकून मी टी. व्ही पुढे बसलो, अगदी दोन तास वगैरे उलटून गेले असतील आणि आता शेवटच्या टप्प्यावर मॅच येऊन थांबली आहे. आता थोड्याच मिनिटात शेवटची लॅप (फेरी) चालू होईल. .... टी. व्ही वरचा कॉमेंट्री सांगणार्या माणसाच्या तोंडात सारख एकच नाव यायचं Vidhi yes bike no 23 is going great now if she running as same for more minutes she will be winner ! Hushhhh ! मला पण तसंच वाटत होतं आणि मला कदाचित हे ही माहीत होतं की ती जिंकणार आहे आणि शेवटच्या लॅप मध्ये एक बाईक मागे सोडून विधी जिंकली Yeahhh that's the history the indian girl won the MOTO GP 2022 for the first time , कॉमेंट्री ऐकू येत होती . मला आनंद तर झालाच पण आश्चर्य याचं वाटलं की जिंकल्यावर तिने बाईक वरचे दोन्ही हात सोडून दिले आणि तशीच बाईक वर उभी राहिली उतरल्यावर तिने बाईक जोरात रेस केली नाही. हे आश्चर्य नाही, तिने उतरल्यावर फोन मागितला, हे टी. व्ही वर मला काय सगळ्यांनाच दिसत होतं आणि तो फोन थेट मला आला. Hello !!! ती आनंदात रडत होती. Finally ! I won man, Yeah finally तू होतास म्हणून हे सगळं झालं. I love you. I call u back. तिने फोन ठेवला. ती जिंकली असली तरी आनंद मला झाला होता, तिच्यापेक्षाही कित्येक पटीने जास्त. विधी श्रीमंत घरची म्हणजे, फोन चे चार्जिंग जरी संपल तरी नवीन फोन घेऊ शकते. इतकी श्रीमंत. आता म्हणाल, इतकी श्रीमंत मुलगी मला I LOVE YOU का म्हणेल. हो, अस वाटण साहजिक आहे. श्रीमंती म्हणलं की गर्व आला. मोठेपणा आला. आणि बऱ्याच गोष्टी. कोणत्याही गोष्टीला अपवाद असतो. तसं या श्रीमंतीला अपवाद विधी होती. तिच्या सगळ्या गोष्टी श्रीमंत माणसाप्रमाणे होत्या. पण मन मात्र अगदी सामान्य माणसासारखं होतं. आमची ओळख .... माझा मित्र त्यादिवशी आनंदात होता. कारण त्याच्या कामाचं कृतकृत्य झालं असं त्याला वाटलं, माझ्या मित्राचं प्राण्यांचं NGO आहे. त्याला भारत सरकार कडून गौरविण्यात आलं आणि त्याची दखल घेत एका श्रीमंत उद्योगपती मुलीने त्याच्या NGO ला आर्थिक सहाय्य केलं, ती मुलगी विधी होती! ती मुलगी त्या दिवशी ऑफिस मध्ये आली आणि तेव्हाच आमची ओळख झाली. तसं ओळख होण्याला माझा मित्र कारण ठरला! तेव्हापासून कमी अधिक प्रमाणात मैत्रीसाठी सुरुवात झाली, तिचं येणं जाणं वाढू लागलं, आमचं एकत्र वेळ घालवणं वाढू लागलं. "पण तेव्हाही मैत्रीचं होती" मध्यमवर्गीय माणसाला त्याचं स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी खूप रक्त आटवाव लागतं आणि मी त्यातलाच एक. गाड्यांची फार हौस आणि थोडी का होईना उंची किमतीची गाडी मी बाळगत होतो. If you have a passion you do anything for it ! माणसाचा स्वभावच आहे तो! Track racing , Drag racing, stunts... सगळं काही येत होतं आणि आताही येतं. पण सामान्य माणसाला त्याचा संसार बघावा लागतो. नुसत्या गाड्या चालवून, त्यांच्यावर प्रेम करून पोट भरत नाही. कलांतराने वेळ कमी मिळत गेला. पण passion आजूनही तसंच टिकून आहे. सहज बोलता बोलता या सगळ्या गोष्टी तिला समजल्या. she appreciated ! मोठी माणसं कौतुक पण करतात का ? आता बोलला आहेस. परत "मोठी माणसं " असं काही म्हणू नकोस, हे शेवटचं ! Ok, cool. मी चेष्टा करत होतो. मी काही मोठी वगरे नाहीये, आणि काय माहितीये रे तुला माझ्याबद्दल? उगाच जवळ केलं म्हणून तू कसाही हक्क गाजवू नकोस. काही गरज नाहीये सगळ्याची. I'm sorry ! ती निघून गेली .

मी काही चुकीचं बोललो अस तर मला वाटलं नाही. पण आता ती बोलत नव्हती. इतके दिवस तिच्या आत साचून राहिलेलं रागाच्या भरात बाहेर पडत होत. मला सहसा राग येत नाही, मला तेव्हाही आला नव्हता ! आणि सगळी रात्र तिला कशाचा तरी त्रास होतोय, ती सांगत नाहीये. सगळं सहन करत आहे. या विचारात निघून गेली .सकाळी उठून ठरल्याप्रमाणे रविवारी राईड ला निघून गेलो. तोवर मॅडम भली मोठी कार घेऊन समोर आडव्या आल्या, गाडीतून उतरता उतरता ओरडायला सुरुवात... मूर्खा, तुला कळत नाही का? सकाळ पासून शंभर फोन केले मी. राईड करताना फोन नाही उचलत. थांबून पाहू तर शकतोस ना ? आजकाल सगळं जग 5G वर आलेलं आहे आणि त्याचं वेगात सगळ्या गोष्टी सहज होऊन जातात. विधी जवळ आली. माझ्या हेल्मेट वर टपली मारत तिने 5G च्या वेगाने मिठी मारली. SORRY ! मी लगेच म्हणालो. मला उशीर होतोय. चिडलाय ना? नाही ! बाजूला हो. जाऊ दे AREE SORRY म्हणलं ना. काल खूप स्ट्रेस मध्ये होते आणि त्याचा सगळा राग तुझ्यावर निघाला . म्हणजे उद्या तुला राग आल्यावर तू मला येऊन बोलणार. मी ऐकून घ्यायचं? हो ! हो ? एवढं पण नाही का होतं तुझ्याकडून ? मला काहीच बोलायचं नाहीये. मी बाईक चालू करून थोडा पुढे गेलो. मागून ती म्हणाली, आई - बाबानंतर तूच भेटला आहेस मला. ज्याला आपलं म्हणावं वाटतं. मी आहे तिथे थांबलो आणि मागे वळून बघितलं. डोळ्यात पाणी आणून तिने दोन्ही कान पकडले होते. मी हसलो ! मूर्ख आहेस तू ! आई बाबानंतर म्हणजे? "मी म्हणालो "दोन वर्षांपूर्वीच आई- बाबा, दोघेही कोरोनामध्ये वारले ! आणि आता मी जी उद्योगपती आहे, त्या सगळ्या गोष्टी माझ्या बाबांच्या होत्या ! बाईक कडेला लावून आम्ही बोलत उभारलो !

मी आईवडिलांना एकुलती एक. त्यामुळे मी जन्मल्यापासून तोंडात सोन्याचा चमचा धरलेला. मी एखादी गोष्ट मागितली आणि त्याच दिवशी ती मला मिळाली नाही, असं कधी झालंच नाही. स्वतःजवळ पैसे असायचे पण तरीही वडिलांकडून इच्छा पूर्ण करून घेण्याची मजा वेगळीच असते. आई बाबा असेपर्यंत मी त्यांच्या कामात कधीही तथ्य दाखवलं नाही. पण आता या सगळ्या गोष्टी मलाच हँडल कराव्या लागतात. खूप एकटी पडले. आई बाबा गेल्यावर सगळं कसं, एकदम आयुष्यात आलं जबाबदाऱ्या, एकटेपणा ... काही काही गोष्टी मनासारख्या झाल्या नाहीत की येतो राग त्यामुळेच तो राग तुझ्यावर निघाला काल. लहानपणापासून जेवढे मित्र मैत्रिणी मिळाले, तेवढे काळाच्या ओघात जुने झाले म्हणायला हरकत नाही. त्यातही सगळ्यांनाच माझ्या पैशांसाठी स्वार्थ होता. जशी समज आली, तसं मग कोणालाही जवळ करणं बंद केलं मी. नकोच अश्या व्यक्ती आणि त्यांचा सहवास. मी पण जुना होणार आहे. म्हणजे तू नाही. आ ! तू त्या सगळ्यांपेक्षा वेगळा आहेस. म्हणून तर तुला सॉरी म्हणायला आले ना ! काहीही झालं तरी माणूस आणि माणुसकी महत्त्वाची. शेवटी जाताना ना श्रीमंती न्यायची आहे ना, मोठं असलेलं नाव म्हणून कोणी " मोठं" वगरे म्हणलेलं मला आवडत नाही. असं आहे तर सगळं ? हो ! तुझ्या घरीच येणार होते पण गाडी चालवता येत नाही, मग ड्राइवर येईपर्यंत वाट पहावी लागली. तो आल्यावर तुला भेटायला आले. गाडी चालवता न येण्याचे परिणाम ! Are u serious ? तुला गाडी चालवता येत नाही ? नाही येत त्यात काय एवढं ! तू शिकव मला बघू, तू किती मोठा रायडर आहेस ते ! चलंज देते ? हो accept कर ! Okay केलं ! मला माहित नव्हतं, सहज सुरु झालेली गोष्ट, विधी ला इतक्या मोठ्या पदावर घेऊन जाईल.

The MOTO GP Champion ! 5 star रेटिंग असलेली चार चाकी गाडी सोडून ती मुलगी बाईकवर फिरायला लागली आणि त्यात कहर असा की मॅडम ऑफिस ला जतानाही बाईकवर जायला लागल्या. मी एकदा तिला म्हणालो, तू वेडी आहेस. तूला समाजात एक प्रतिष्ठा आहे. तू असं बाईकवर जायला लागली तर कस वाटेल लोकांना. सवय कशाला लावायची मग मला? सगळी चूक तुझ्याकडे आहे, आता भोग आपल्या कर्माची फळ. तुला चेष्टा वाटतेय विधी? हो ! तुझ्याशी वाद घालणंच चुकीचं आहे ! दे मग सोडून. हो बाई, चुकलं माझं. Thats my boy !

मला तो माझा वाढदिवस आठवतो. स्वप्न वाढदिवसासारख्या मुहूर्तावर पूर्ण झाली की एक वेगळाच आनंद होतो आणि माझं स्वप्न याही वाढदिवसाला पूर्ण होणार नव्हतं हे मला माहित होतं. कारण ती बाईक घेण्यासाठी माझं saving आजूनही कमी पडत होतं. पण असो, म्हणून मी सोडून दिलं. त्याच दिवशी दुपारी विधी घरी आली आणि हाताला धरून मला घेऊन गेली. लिफ्ट पर्यंत आलो. मी तिला विचारलं, कुठं नेतेय माझी आई ? तू गप्प बस आणि चल. लिफ्ट मधून आम्ही दोघ खाली आलो. तिने बोट करत दाखवलं, हे बघ. एका काळ्या कव्हर खाली नवी कोरी बाईक होती. उघड ना, मी ते कव्हर उघडलं आणि तीच बाईक मॅडमनी आणली होती. Your birthday gift ! Your DUCATI PANIGALE V4. ती म्हणाली. मला आनंद झाला, आनंद याचा झाला की मी इतक्या महागड्या बाईक ला नुसता हात लावू शकलो. तू वेडी आहेस का ? Do you even know how much it costs ? Yeah just 67,00,000. तुझ्यापेक्षा जास्त नाहीये. विधी thank you so much. पण मी ही नाही घेणार, तू प्रेमाने दिलीस, मान्य आहे पण मला हे स्वप्न स्वतःच्या पैशांनी पूर्ण करायचं आहे. so.. .तू फार सॅटी आहेस राव. असु देत. नक्की नकोय. तुला ही बाईक? नकोय ! Okay. मग मी ठेऊन घेते ! चालेल बर जाऊ दे. मी आता तुला प्रपोज करते आणि मला होकार दे. नाही म्हणालास तर बघ. आमी पुढं काही बोले पर्यंत मॅडम गुढघ्यावर बसल्या आणि म्हणाल्या आमचे परममित्र ऋत्विंक, तुमची सोबत लाभली हे आमचं आहोभाग्य आहे, मी हसलो. माझं म्हणण्यासारखा ज्याच्यावर मी हक्काने चिडू शकते, जो माझं सगळं ऐकून घेतो, माझ्यावर प्रेम करतो असा तू एकटाच आहेस. प्लिज माझ्याबरोबर आयुष्यभर असाच मित्र म्हणून राहा. मला नेहमी मदत करत रहा, माझ्या शिच्या खात रहा, माझ्यावर प्रेम करत रहा. ऋत्विंक. I am serious. मला कधीही एकट सोडू नकोस. हो म्हण ना नालायका ! मी माझ्या होणाऱ्या नवऱ्याला पण इतका भाव देणार नाहीये, लक्ष्यात ठेव. आता तुला फक्त मित्र म्हणून इतका भाव देतेय. हो बाई ! नाही एकट सोडणार, उठ आता. आता काय? मी MOTO GP RACING मध्ये जातेय. तू खर सांगतेस? Yeah ! I can't express what I am feeling now! I know ! Promise me. तू जिंकून येशील. प्रॉमिस ! असंही तू आहेसच की सोबत कायम ...Hmm.

**TIME IS A NON RENEWABLE RESOURCE. ONCE IT IS GONE,
IT IS GONE. YOU WILL NEVER SEE THIS MOMENT AGAIN.**

- Invajy

Rupali Gajare

TY (CSE)

時間

हिन्दी अनुवाद :

समय

時間を無駄にしないでください
あなたはそれを謝します

富も名声も役に立たない、
そうして初めて時間の価値を思い出せ

失った時間は何にもならない
費やした時間思い出して後悔する

正しい感謝があなたのアイデ
ンティティーになる
そうでなければ、あなたは理
解しているはずで消去します

このドアは決して来ない
一度行ったら戻ってこない

今すぐ始めましょう
時間を無駄にしないでください

ना कर बर्बाद समय तू,
इसकी कदर पहचान तू।

ना दौलत, ना शोहरत काम आएगी,
समय की कदर तब याद आएगी।

खोया समय तो कुछ नही पाएगा,
बिता हुआ समय,
याद करके पछताएगा।

सही कदर इसकी तुम्हारी पहचान
बनाएगी,
वरना ना समझा तो जरूरमिटाएगी।

ये दोर कभी नही आएगा,
एक बार चला गया तो लोटकर नही
आएगा।

इसलिए अब कर शुरूआत,
ना कर समय बर्बाद।

その日の気分

Rutuja Prakash Asabe
Ty (CSE)

私は私に取り組んでいます
 私は私と戦っている
 一人で泣いてる
 私は自分の間違いを訂正しています
 私は私の考えで笑っています
 私は自分の決定を処理しています
 私は自分自身に焦点を当てています
 一人で笑ってる
 どこにも行かなくなった
 私は幸せになろうとしている
 私は自分の考えに集中している
 と
 私は私を探していま

English translation :

Mood of the day

I'm working on me,
 I'm fighting with me,
 I'm crying alone,
 I'm correcting on my mistakes ,
 I'm laughing on my thinking,
 I'm handling my own decisions ,
 I'm focusing on my self ,
 I'm smiling all alone,
 Stopped myself going anywhere ,
 I'm trying to be happy,
 I'm focusing on my own thoughts,
 I'm searching for me.

前進を止めることなく

クレイジーな道で

目を閉じてまっすぐ歩く。

深呼吸する

世界に逆らわなければならない。

歩いた

フォークのフォーク、

フォークを狙うことで

歩くのを忘れます。

歩みを止めない

前進を止めることなく、

常に前進

振り返ってははいけません。

Samihan S. Dharurkar
SY (ENTC)

मराठी भाषांतर:

पुढे जायचे कधी थांबवू नको

वेड्या वाकड्या वाटेवर

डोळे मिटून सरळ चालले पाहिजे.

एकदा दिर्घ श्वास घेऊन

जगाविरुद्ध चालले पाहिजे.

चालता चलता

टोचतील वाटेवरचे काटे,

काट्यांवर लक्ष्य देऊन

चालायचे विसरून जाते.

चालायचे कधी थांबवू नको

पुढे जायचे कधी थांबवू नको,

पुढे नेहमी जाताना

कधी मागे वळून पाहू नको.

成功の旅

Sandhya D. Patil
SY (ENTC)

成功の方教師のガイダンスが知識を増やしま

すどんな手兆戦にも常に準備ができています [ハードワークと努力
人生の勝利の金建。

新見のサポート 適切抜時間管理
人々を成功に導く

神の素晴らしい贈り物 自然が教えてくれた多

くのこと

English Translation :

Journey of Success

Parents support
Proper time management.
makes the people successful.

Teachers' guidance increases the
knowledge, Always ready for any
challenge.

Wonderful gift of God,
Many things nature taught.

Hard work and strives,
key of victory of life.

कलाद्विक्

SINHGAD INSTITUTES

Dear Readers,

कलाद्विक is an art section of SKN Sinhgad's biennial magazine **अद्विक**. We at SKN SCOE believe in holistic development of our beloved students.

कलाद्विक expresses the hidden talents and skills of our students other than the academia. **कलाद्विक** includes a wide range of paintings, pencil sketches, photographs and caricatures. Paintings and pencil sketches are used to make quick- rough drawing with smaller aspects of larger things. The students have put their efforts to present the wonderful paintings and pencil sketches. The photography is a vibrant mix of intellectual competency in the humanities, natural sciences, and social sciences. The photographers spend countless number of hours in getting the master pieces of this unique addition to campus. Caricatures in graphic art are used primarily to convey political commentary in magazines, newspapers and for making social issues bit comic. The students handled the delicate issues and expressed their opinions very carefully.

Our sincere thanks to the Hon. Principal Dr. Kailash J. Karande for his immense support and guidance. Also, we are thankful to Vice-Principal Dr. Swanand G. Kulkarni and Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean, for their valuable support.

Finally, as rightly said by Martin Luther King Jr.

Let's not wait for the change; let's be the change !!!

धन्यवाद !

प्रा. एस.डी. चोडके

प्रा. एस. पी. गोड

शिक्षक प्रतिनिधी

वैष्णवी शेळके

ऐश्वर्या दाळे

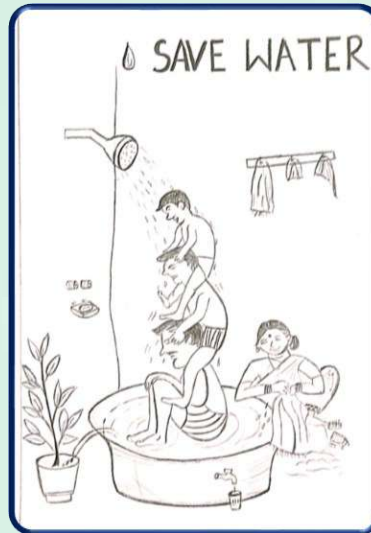
विद्यार्थी प्रतिनिधी

Samihan S. Dharurkar
S. Y. (ENTC)

Vaishnavi Suryawanshi
F. Y. (ENTC)

Dnyaneshwari Waghmare
F. Y. (CSE)

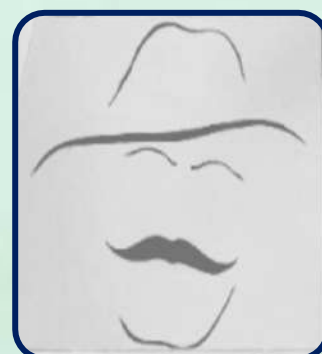
Prasad Gurade
B. Tech. (Civil)

Anwar Shaikh
F. Y. (Civil)

Anwar Shaikh
F. Y. (Civil)

Rahul Mali
F. Y. (Mech)

Priya Chandole
B. Tech. (CSE)

Siddhi Doiphode
F. Y. (CSE)

Anuja Patil
S. Y. (ENTC)

Adiba Bagwan
F. Y. (CSE)

Rukmini Shirke
B. Tech. (ENTC)

Shrutika Pore
T. Y. (Mech)

Rutuja Gaiwad
S. Y. (CSE)

Samihan Dharurkar
S. Y. (ENTC)

Rukmini Shirke
B. Tech. (ENTC)

Dnyaneshwari Waghmare
F. Y. (CSE)

Gauri Mangrule
T. Y. (Civil)

Vaishnavi Shelke
B. Tech. (ENTC)

Vaishanvi Suryawanshi
F. Y. (ENTC)

Priya Chandole
B. Tech. (CSE)

Rukmini Shirke
B. Tech. (ENTC)

Gauri Mangrule
T. Y. (Civil)

Vaishnavi Suryawanshi
F. Y. (ENTC)

Shweta Patil
F. Y. (ENTC)

Sharyu Joshi
F. Y. (Elect)

Shravani Chavan
F. Y. (ENTC)

Raheshwri Menkudale
T. Y. (ENTC)

Prasad Gurade
B. E. (Civil)

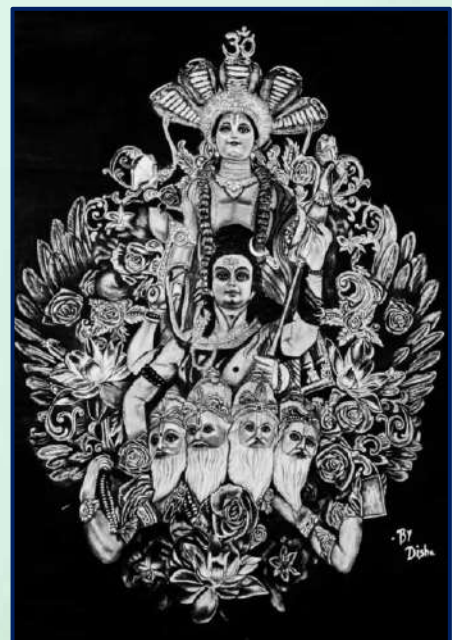
Vaishnavi Shelke
B. Tech. (ENTC)

Sharyu Joshi
F. Y. (Elect)

Dipali Nikam
T. Y. (Mch)

Disha Honmane
S. Y. (CSE)

Dnyaneshwari Waghmare

F. Y. (CSE)

Shrutika Pore

T. Y. (Mech)

Sharyu Joshi

F. Y. (Elect)

Prajakta Dongare

F. Y. (Elect)

Disha Honmane

S. Y. (CSE)

Dnyaneshwari Waghmare

F. Y. (CSE)

Adiba Bagwan

F. Y. (CSE)

Vaishnavi Suryawanshi

F. Y. (ENTC)

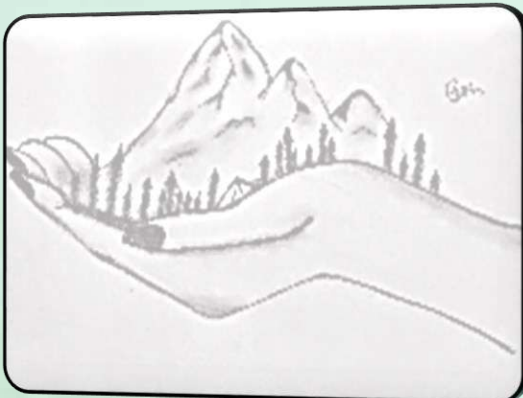
Swetali Phadake
B. Tech. (ENTC)

Geetanjali Deshmukh
F. Y. (Mech)

Achal Ektpure
B. Tech. (Civil)

Achal Ektpure
B. Tech. (Civil)

Vaishnavi Ghadage

T. Y. (CSE)

Prasad Gurade

B. Tech. (Civil)

Renuka Pawar

T. Y. (CSE)

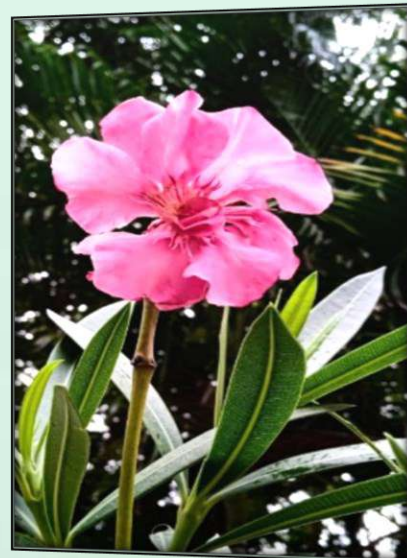
Snehal Salunkhe

S. Y. (ENTC)

Vaishnavi Shelke

B. Tech. (ENTC)

Renuka Pawar

T. Y. (CSE)

Vaishnavi Shelke
B. Tech. (ENTC)

Manali Chandekar
B. Tech. (ENTC)

Lokhande Pallavi
T. Y. (Elect)

Vaishnavi Ghadage
T. Y. (CSE)

Snehal Salunkhe
S. Y. (ENTC)

Sagar Bhumkar
B. Tech. (ENTC)

Lokhande Pallavi
T. Y. (Elect)

Renuka Pawar
T. Y. (CSE)

Prasad Gurade
B. Tech. (Civil)

Lokhande Pallavi
T. Y. (Elect)

Sagar Bhumkar
B. Tech. (ENTC)

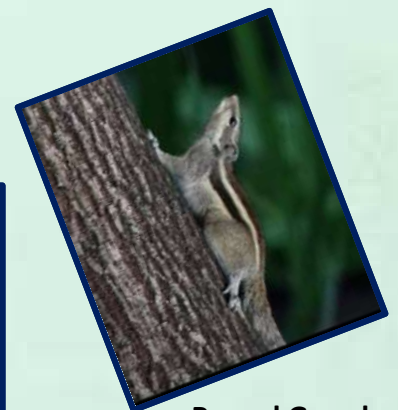

Vaishnavi Shelke
B. Tech. (ENTC)

Renuka Pawar
T. Y. (CSE)

Manali Chandekar
B. Tech. (ENTC)

Prasad Gurade
B. Tech. (Civil)

Renuka Pawar
T. Y. (CSE)

Kalyani Ghadage
T. Y. (ENTC)

Prasad Gurade
B. Tech. (Civil)

Sagar Bhumkar
B. Tech. (ENTC)

Manali Chandekar
B. Tech. (ENTC)

A good bank is not only the financial heart of the community, but also one with an obligation of helping in every possible manner to improve the economic conditions of the common people

Our Beloved Founder
Late Sri Ammembal Subbarao Pai

केनरा बैंक- शाखा पंढरपूर

सर्व ग्राहकांसाठी खालील योजना घेऊन आली आहे. तरी सर्व ग्राहकांनी या योजनांचा लाभ घ्यावा.

1. इटर्नेट बँकिंग सुविधा.
2. अलर्ट सुविधा.
3. कार्ड, क्रेडिट कार्ड सुविधा.
4. पास बुक ईमेल द्वारे उपलब्ध.
5. मिसकॉल व ट्रांजेक्शन अलर्ट सुविधा.
  1. आकर्षक व्याजासह गृहकर्ज.
  2. वैयक्तिक कर्ज योजना.
  3. वाहन कर्ज आकर्षक व्याजदर.
  4. कृषी कर्जाच्या विविध योजना.
  5. सोने तारण तात्काळ कर्ज योजना.
  6. शैक्षणिक कर्ज सुविधा.
1. आकर्षक व्याजासह मुदत ठेवी व त्यावरही कर्ज उपलब्ध.
2. आवर्ती ठेव योजना.
3. म्युच्युअल फंड तसेच अपोलो आरोग्य विमा योजना.
4. केनरा एचएसबीसी ओबीसी जीवन विमा योजना.
5. ० ते १२ वर्षीय बालकांसाठी केनरा चॅम्प बचत खाते.
6. राष्ट्रीय पेन्शन योजना.

Contact:

Canara Bank, Branch-Pandharpur

Shivram Delux, Shivaji Chowk, Pandharpur - 413304

IFSC: CNRB0002676; MICR Code: 413015097; Branch Code: 002676

 +91 9404357705

सिंहगड ज्यूस सेंटर

प्रोप्रा : अविनाश गुरव
मो. 9095854141

आमच्याकडे
पायनापल, मँगो,
चिक्कू, सफरचंद,
केळी, सीताफळ
ज्यूस तसेच
वडापाव, भेट,
चहा, पाण्याची
बाटली, स्नॅक्स
मिळेल.

एस.के.एन. सिंहगड झेराॅक्स सेंटर आणि स्टेशनरी

आमच्याकडे सर्व प्रकारचे शालेय साहित्य
पेन, पेन्सिल, वह्या, नोटस्, फाईलसह सर्व वस्तू
मिळतील. तसेच जेराॅक्स काढून मिळेल.

प्रोग्रा : मुकुंद गायकवाड
मो. 8970390052

सिंहगड बेकरी

आमच्याकडे
खारी, टोस्ट,
बिस्किट, कुरकुरे,
कोल्ड्रीक्स
चाँकलेट आदी
उत्पादने
मिळतील.

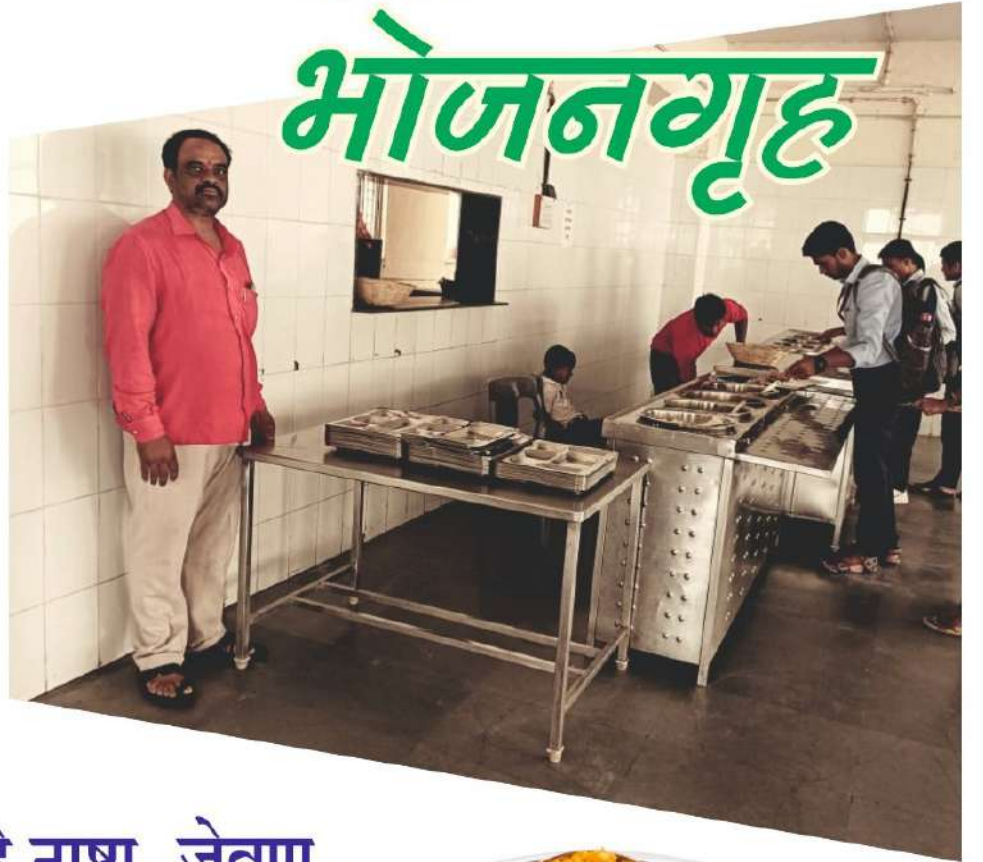

प्रोग्रा : स्वप्ना पांडुरंग परचंडे

मो. 9623799512

जशा

भोजनगृह

आमच्याकडे नाष्टा, जेवण,
चहा मिळेल.

प्रोग्रा : संजय देशमुख
मो. 99890198190

सिंहगड अमूल आईस्क्रीम पार्लर

आमच्याकडे अमूल आईस्क्रीमची
सर्व उत्पादने मिळतील.

प्रोप्रा : महेश नाळके
मो. 8407985565

सिंहगड कॅन्टीन

आमच्याकडे
नाश्ता, जेवण,
चहा, वडापाव,
भजी
मिळतील.

प्रोग्रा : संजय देशमुख
मो. 9890198190

Complete Print Solutions

S hubham CREATION

- Offset Printing
- Digital Printing
- Screen Printing
- Graphic Designing

मो. 9604079009

सिंहगड कॉफे

आमच्याकडे
चहा, कॉफी,
ब्लॅक टी,
बुस्ट
मिळेल.

प्रोप्रा : तानाजी शेंडगे
मो. 7972335101

All Printing Solutions

फ्लेक्स प्रिंटिंग

डिजीटल प्रिंटिंग

ऑफसेट प्रिंटिंग

इको सॉल्वेंट प्रिंटिंग

- ◆ डिजीटल बोर्ड
- ◆ स्टार फ्लेक्स
- ◆ बॅकलाईट फ्लेक्स

- ◆ स्टिकर
- ◆ व्हिजीटिंग कार्ड
- ◆ निमंत्रण पत्रिका
- ◆ लेटरपेड

- ◆ बिलबुक
- ◆ जाहिरात
- ◆ लग्नपत्रिका
- ◆ पाकीटे

- ◆ विनायल प्रिंटिंग
- ◆ वन-वे व्हिजन प्रिंटिंग
- ◆ वालपेपर प्रिंटिंग
- ◆ ट्रान्सलाईट प्रिंटिंग
- ◆ फोटो प्रिंटिंग
- ◆ रिफ्लेक्टर प्रिंटिंग

दरलिंग ग्राफिक्स

☎ 8975463812 / 8975527112

कॉलेज रोड
प्रिंटिंग
लॅब

सर्व प्रकारचे
प्रिंटिंग
एकाच ठिकाणी

आणखी
क्वॉलिटी
प्रिंटिंग

कॉलेज रोड, संग्राम हॉडा शोरुमच्या जवळ, मार्केट यार्ड समोर, पंढरपूर

अर्जटमध्ये

प्रोजेक्ट रिपोर्ट

एम्बॉस बायडींग

करून मिळेल.

80 GSM Bond Paper

कलर प्रिंट : ₹ 3.00

बायडींग : ₹ 150

4 कॉर्नर व ट्रान्सफर पेपर फ्री

सर्व पेजची कलर प्रिंट

दरलिंग ग्राफिक्स

☎ +91 8975463812

☎ +91 8975527112

✉ darlinggraphicsppr@gmail.com

के.बी.पी.कॉलेज रोड, मार्केट यार्ड समोर,
जोगेश्वरी मिसळच्या मागे, पंढरपूर

PDF
फाईल देणे

आकर्षक व नाविन्यपूर्ण
छपाईचे विश्वसनीय ठिकाण

दरलिंग ग्राफिक्स

अर्जट बॅनर प्रिंटिंग

सर्व प्रकारची छपाईची कामे एकाच ठिकाणी

फ्लेक्स प्रिंटिंग

ऑफसेट प्रिंटिंग

इको-सॉल्वेंट प्रिंटिंग

12x18 कलर प्रिंटिंग

संपर्क : ☎ 8975 463 812 ☎ 8975 527 112

पत्ता : के.बी.पी.कॉलेज रोड,
मार्केट यार्ड समोर, पंढरपूर

Sinhgad Printing Press

- **Offset Printing**
- **Digital Printing**
- **Screen Printing**
- **Graphic Designing**

At. Post Yashwantnagar, Akluj.
Tal. Malshiras, Dist. Solapur
Mobile : 9970967187,
9890389105

सिंहगाड किराणा दुकान

आमच्याकडे
किराणा साहित्य
पाण्याची
बाटली, स्नॅक्स,
चॉकलेट
मिळतील.

प्रोप्रा : यश गुरव
मो. 9095844141

Advertisement Committee

Prof. V. S. Bhakare

Mr. Yogesh Navale

सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांकडून 'वारी अॅप'ची निर्मिती आषाढीनिमित्त पंढरीत येणाऱ्या भाविकांसाठी अॅप उपयुक्त

सकाळ वृत्तसेवा

तिसंगी, ता. १८ : दक्षिण काशी म्हणून श्री क्षेत्र पंढरपूर येथे आषाढीनिमित्त १५ लाखांहून अधिक भाविक येणार असल्याचा अंदाज प्रशासनाकडून वर्तविला जात आहे. वारकऱ्यांना गर्दीच्या काळात मदत व्हावी म्हणून प्रथम यावर्षी आषाढी वारीमध्ये 'पंढरीची वारी' हे मोबाईल अॅप पंढरपूर येथील सिंहगड इंजिनिअरिंग कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी मंदिर समितीच्या माध्यमातून तयार केल्याची माहिती कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांनी दिली.

सिंहगड इंजिनिअरिंग कॉलेजच्या कॉम्प्युटर सायन्स

- कैलास करांडे, प्राचार्य, सिंहगड इंजिनिअरिंग कॉलेज

च्या महामार्गावरून दिडी सोहळा येणार आहे तो महामार्ग ते पंढरपूरपर्यंत पोचण्यासाठी हे अॅप वारकऱ्यांना माहिती देण्यासाठी उपयुक्त ठरेल. यामध्ये वारीचे मुक्काम ठिकाण, पोलिस स्टेशन, मंदिर, पाण्याचा टँकर, हॉस्पिटल, वाहनतळ, शाळा, शौचालय, जवळपासची शासकीय कार्यालय आदी गोष्टी अॅपमध्ये दिसणार आहे.

अँड इंजिनिअरिंग विभागात तृतीय वर्षात शिक्षण घेत असलेल्या सुदर्शन मकर, आशुतोष देशपांडे, गौरव मुळे, सैफ शेख, अभिजित नलवडे आणि मोईन मुजावर या विद्यार्थ्यांनी मंदिर समितीच्या मदतीने 'पंढरीची वारी' हे अॅप तयार केले आहे. आषाढी वारीमध्ये पंढरपूरमध्ये आलेल्या भाविक भक्तांना प्रशासनाकडून

पंढरपूरमध्ये वारकऱ्यांना पुरविण्यात येणाऱ्या सुविधांची माहिती उपलब्ध होणार आहे. अॅप एका मिनिटात २५० हून अधिक व्यक्तींच्या रिक्वेस्ट स्विकारून माहिती उपलब्ध करून देऊ शकते. याशिवाय पालखी मार्गावर वारकऱ्यांना येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी खूप मोठ्या प्रमाणात मदत होणार असल्याचे

विद्यार्थ्यांकडून सांगण्यात आले आहे.

मंदिर समितीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गजानन गुरव, प्राचार्य कैलास करांडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांनी 'पंढरीची वारी' हे अॅप तयार केले आहे. हे अॅप मोबाईल मधील प्ले स्टोरमध्ये जाऊन 'पंढरीची वारी' या नावे डाऊनलोड करता येईल. तांत्रिक अडचण निर्माण झाल्यास एक तास बदल करण्याची सुविधा देण्यात येणार असल्याचे विद्यार्थ्यांकडून सांगण्यात आले. पंढरपूर येथील सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांनी बनविलेल्या या अॅपचे वारकऱ्यांमधून कौतुक होत आहे.

तिसंगी (ता. पंढरपूर) : सिंहगडला उत्कृष्ट महाविद्यालया पुरस्कार देताना डॉ. मृणालिनी फडणवीस, प्रा. डॉ. डी. टी. शिर्के, सचिव संजय नवले, प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे आदी.

सिंहगड महाविद्यालयाला 'उत्कृष्ट महाविद्यालय' पुरस्कार

तिसंगी : पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचा यंदाचा "उत्कृष्ट महाविद्यालय" पुरस्कार कोर्टी (ता. पंढरपूर) येथील एस.के.एन सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग महाविद्यालयास नकताच

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2021-22

Abaso Mane
Cognizant

Rakesh Deshmukh
Cognizant, Infosys

Rohit Mungase
Cognizant, Wipro

Vishal Phule
Cognizant, Wipro

Madhuri Farade
Cognizant

Aarti Yemul
Cognizant, Wipro

Sonali Jadhav
Cognizant

Sahil Joshi
Cognizant, Wipro

Sourabh Wangikar
Cognizant, Wipro

Sachin Ravi
Cognizant

Rohit Chavan
Cognizant

Supriya Lengare
Cognizant

Shital Mundlik
Cognizant

Dnyaneshwari Shinde
Cognizant, TCS

Shweta Bhadure
Cognizant

Shreevarad Chavan
Cognizant, Accenture

Prithviraj Patil
Cognizant

Aniruddha Joshi
Cognizant, Wipro

Atharv Mane
Cognizant, Accenture

Saurabh Honmane
Accenture

Isha Gund
Accenture

Avinash Shinde
Accenture

Sumera Shaikh
Amdocs, Atos

Sushant Barje
Amdocs, Mindtree

Dnyanada Bidkar
GenY Softtech

Dhiraj Tapkire
TCS

Ankit Pathak
TCS, Wipro

Atik Pathan
TCS

Salman Bedrekar
TCS

Shreya Bahadure
Wipro

Rutwik Badve
Wipro

Amin Shaikh
Wipro

Suryakant Sontakke
Wipro, TCS

Tejas Jaykar
Wipro

Onkareshwar Adhvalkar
Wipro

Sandip Kshirsagar
Codemind Tech.

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2021-22

Priyanka Mane
TCS

Shubham Lahande
TCS, Wipro

Vidyarani Kshirsagar
TCS, Tech Mahindra

Madhukar Bidave
TCS

Sahil Nadaf
TCS

Avinash Bansode
TCS

Mayuri Patil
Wipro

Rohit Bagal
Wipro, Skolar, KPIT

Sarish More
Capgemini

Parinita Shinde
Atos Syntel

Tejas Kulkarni
Wipro

Komal Wangadare
EYGS, Pune

Shivprasad Jagtap
Elevation

Amruta Mali
India Mart, Capgemini

Gautami Kamble
OneFinexus

Balu Waghmare
QuEST Global

Shoaib Mulani
Capgemini

Kajal Magar
Capgemini

Akash Shinde
Qspider, KPIT

Rahul Chavan
Mindtree

Sandip Adalinge
Mindtree

Snehal Bhakare
Capgemini

Nikita Suryavanshi
Mindtree, Infosys

Rutuja Deshmukh
Mindtree, Infosys

Shanta Lokhande
Mindtree, Wipro

Kajal Pawar
Hexaware

Avinash Maske
Capgemini

Akshay Bongane
Capgemini

Moin Tamboli
Capgemini, Infosys

Sharad Tone
Capgemini

Suraj Patil
Capgemini

Sandhya Ghadage
Cyber Success

Aniket Suryavanshi
TAP Academy

Punam Mane
Capgemini, Infosys

Priyanka Bhivare
AQM Technologies

Ram Nagane
AQM Technologies

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2021-22

Prathamesh Wagare
AQM Technologies

Shivani Gosavi
Capgemini

Sahil Shaikh
Capgemini, Infosys

Ayesha Shaikh
Infosys, Birlasoft

Shraddha Tanawade
Lexicon Networks

Rohit Sathe
Aligned Automation

Rohan Shinde
Breathing Brains

Kausar Mujawar
Wipro, Atos Syntel

Aniket Ohal
Wipro

Shubham Sutar
Wipro

Rushikesh Kole
Wipro

Yash Pawar
Wipro

Ankita Pande
Infosys

Prajakta Umbarkar
Wheels India Ltd.

Supriya Kolekar
Transfix India

Snehal Patane
Transfix India

Rutuja Bhivare
Infosys

Shrinivas Gosavi
Wipro

Nivedita Bagal
Reliance Jio

Nagesh Girigosavi
Reliance Jio

Nikita Shendage
Reliance Jio

Aishwarya Limkar
Reliance Jio

Rutuparna Lawand
Infosys, KPIT

Sanket Todakar
Infosys

Shashikant Giri
Infosys

Subhash Mote
Wipro

Akash Wagh
Wipro

Vijay Dhobale
Wipro, Qspider

Tejashri Lokhande
QualityKiosk

Aarti Jamadade
KPIT

Shubham Joshi
Infosys, Qspider

Somnath Bhagade
Qspider

Bhakti Pise
Pentagon Space

Pooja Kapase
Qspider

Ranajit Nalawade
Qspider

Mariya Salavi
Qspider

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2021-22

Suyash Gujare
Qspider

Akshaykumar Mane
Qspider

Pranit Godase
Qspider

Shivprasad Jagtap
Election

Jatin Katap
Election

Shubham Bhuse
Qspider

Pashupati Bansode
Qspider

Priyanka Patil
Pentagon Space

Suyog Tongale
Pentagon Space

Rohit Mane
Pentagon Space

Aniket Suryvanshi
TAP Academy

Saurabh Linge
Cyber Success

Supriya Kashid
Cyber Success

Vasvi Kaulwar
Profound Edutech

Akansha Jadhav
Profound Edutech

Swati Gadekar
Profound Edutech

Sapana Lavand
SCG Design

Ankita Ghadage
SCG Design

Rajshree Garad
SCG Design

Somnath Zambare
Allied Softech

Arati Pingale
Infosys

Pranoti Shrikhande
Infosys

Kajal Jadhav
Infosys

Rohit Nanavare
Infosys

Nikita Jagtap
Infosys

Saddam Pathan
Infosys

Vishal Deokar
Infosys

Rukmini Khilare
Infosys

Dipali Waghmode
PibyThree Consulting Services Pvt. Ltd.

Pragati Atkale
PibyThree Consulting Services Pvt. Ltd.

Yogesh Jankar
Wipro, Testbook
Edu Solutions Ltd.

Poonam Sawant
Wolters Kluwer,
QualityKiosk

Ruturaj Kasar
Walchandnagar
Industries

Dipali Gavandhare

Kiran Chavan

Rohit Kshirsagar

PibyThree Consulting Services Pvt. Ltd.

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2021-22

Rohan Deshmukh
Cognizant, Infosys,
Wipro

Ajinkya Kolawale
Accenture, Wipro,
Chegg India, Infosys

Vedant Utpat
Cognizant, General
Electric

Uma Gaikwad
Cognizant, Accenture,
TCS, Wipro

Nikita Gaondhare
AQM Technologies,
KPIT

Jyotsana Raut
Cognizant, TCS,
Wipro

Abhishek Ghotage
Cognizant, TCS,
Wipro

Shubham Babar
Cognizant, Wipro,
Pentagon Space

Atharv Paricharak
Accenture, Wipro,
KPIT

Changdev Bhuirkar
Cognizant, Pentagon
Space

Annasaheb Londhe
Cognizant,
Pentagon Space

Omkar Pardeshi
Cognizant, TCS,
Wipro

Shrikrushna Chavan
Capgemini, Infosys,
One Finexus

Samadhan Mali
Mindtree, Infosys,
Wipro

Sanket Gaikwad
TAP Academy,
Transfix India

Megha Kantute
Birlasoft Ltd., Infosys,
Renault Nissan

Akash Pise
AQM Technologies,
Qualitest India

Arati Shelake
Wipro, Capgemini,
Atos Syntel

Sakshi Uplap
Sankey Solutions,
Atos, Hexaware,
Acidaes Solutions

Tejashri Bodake
Sankey Solutions,
Wipro, TATA Nexarc

Rohan Kasabe
Atos Syntel, Renault
Nissan

Dnyanesh Bhaganagare
Atos Syntel

Shubham
Mangalwedhekar,
Linepro, Reliance Jio,
Transfix India

Asawari Kamble
Sankey Solutions,
AQM Tech.

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2022-23

Chaitanya Kole,
PTC

Omkar Salunkhe
LTI, Elevation

Shrikant Jundale
Elevation, Polaad Steel

Shreyasee Kale
Elevation

Rutuja Kumbhar
Cognizant

Saniya Tamboli
Cappgemini, TCS,
Cognizant

Mansi Navale
Cognizant, TCS

Aasawari Boxey
Cognizant, TCS,
Cappgemini

Pranay Yadav
Cognizant

Sudarshan Dudhale
Cognizant

Aniket Jagtap
Cognizant

Trimurti Shinde
Cognizant, TCS

Ranjit Raut
Cappgemini

Vishal Tondale
TAP Academy

Rohit Koli
Trianz

Gargi Pawar
Pentagon

Komal Bhanvase
Pentagon

Rajashri Dhobale
Pentagon

Abhisheb Bhuse
Pentagon

Sandesh Maskar
Pentagon

Shankar Chavan
Adenza, Pibythree
Pentagon

Vijay Shinde
Pentagon

Monika Mali
Pentagon, ExcelR

Abhishek Godase
Persistent Systems,
Tech Mahindra

Jyoti Pawar
Atos Syntel, TCS

Suyesh Lokare
Vodafone, Atos Syntel

Navnath Waghmare
Kolbro Group

Vaibhav Surve
Inmovidu Tech.,

Nikita Gaikwad
DevAngles Software

Priynka Kamble
Sankey Solutions

Sonam Ankushrao
Sankey Solutions

Suhas Dethe
NeilSoft, Technook

Vaishnavi Jadhav
DevAngles Software

Kirti Jadhav
Vodafone India

Tejaswini Kale
Vodafone India

Manali Chandekar
Vodafone India

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2022-23

Simantini Kumbhar
TCS

Abhinay Kakade
DevAngles Softwar

Sagar Bhumkar
Inmovidu Tech.

Sunil Dukare
Inmovidu Tech.

Atharva Yeole
ExcelR

Achal Ekatpure
ExcelR

Vrushi Patole
ExcelR, Cyber
Success

Mayuresh Agashe
ExcelR

Shubham Mali
Pibythree
Consulting

Neha Sonawane
Pibythree
Consulting

Pooja Chavan
Cyber Success,
Qspider

Ajit Patil
Cyber Success

Krishna Mane
Amdocs

Mohammadshoh
Shaikh, TCS

Aniket Jagtap
TCS

Rachana Nakade
TecLogos Automation,
Mandot Securities

Ujwala Meher
Rockwell Automation

Sakshi Khare
Sciqus Infotech

Pratik Raut
Sciqus Infotech

Moin Mujawar
Sciqus Infotech

Prajwal Shivarkar
Qspider, SCG Design

Ranjit Adlinge
Qspider

Pravin Gavali
Qspider, Maxgen

Pallavi Khandare
Qspider

Mangesh Kulkarni
Qspider

Vijay Shelake
Qspider, Mahindra
CIE, HUL

Shital Gaikwad
Qspider, KwikKoders

Shivani Meherkar
Qspider

Sanket Kale
Qspider

Pratiksha Gholap
Kiran Academy

Sudarshan Makar
Kiran Academy

Siddharth Salunkhe
Kiran Academy

Iashika Sagar
Kiran Academy

Sanket Pujari
Kiran Academy

Anjali Jadhav
Inside Outside Design

Rahul Yelpale
KwikKoders

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2022-23

Komal Mali
KwikKoders

Arati Lavand
KwikKoders

Pratiksha Mane
KwikKoders

Shreya Thite
KwikKoders

Pratiksha Kirte
KwikKoders

Parvej Shaikh
Mahindra CIE

Mayuresh Agashe

Baban Bhise
4Dimensions Infotech

Madhavi Shende

Dipali Khandare
Mandoot Securities

Pranoti Ghode
Mandoot Securities

Prasad Gurade
J. J. Construction

Somanath Misal
J J Construction

Shweta Kumbhar

Gauri Mangrule

Rupali Gajare
Codemind Technology

Chandrika Dhale

Vinod Asabe

Sudhir Takale

Kapil Pise

Kaivalya Deshpande

Ashok Pawar

Anjana Godase

Pratiksha Danake

Codemind Technology

Shubham Sadigale

Umama Bedrekar

Sonali Mote

Tejaswini Pise

Nikhil Bagal

Aryan Nagtilak

Codemind Technology

Pallavi Lokhande

Gajanan Patil

Shrutika Pore

Nikita Dethe

Sujit Barale

Sandip Kshirsagar

Codemind Technology

TRAINING AND PLACEMENT CELL: 2022-23

Sudhakar Nagtilak
MatrixHub Tech., TAP
Academy, Devangels
Software

Priya Chandole
Vodafone India,
Capgemini, HCL

Munira Azim Khan
Vodafone India,
Capgemini, Atos Syntel

Yuvaraj Ranshinge
Capgemini, Surdeep
Enterprises

Abhijeet Nalawade
Trianz Digital
Consulting Ltd.,
Persistent Systems

Dnyaneshwar Raut
Teachnook, Pibythree
Consulting Services,
ExcelR

Rukmini Shirke
Jabil India ,
Kiran Academy,
KwikKoders Tech.

Aniruddh Jadhav
Teachnook, Kiran
Academy,
Mandoot Securities

Avinash Bhilare
FCAP Tech.,
Amdocs, DevAngles
Software

Prasad Kashid
Inmovidu Tech.,
KwikKoders Tech.

Shahabaj Pathan
Mahindra CIE, ExcelR,
Kiran Academy

Rupali Chaudhary
Pibythree Consulting,
Qsipder, NeilSoft

Ejaj Attar
Vodafone India, TCS

Vishwajeet Chavan
Geospatial Studio LLP

Vinayak Patil
Geospatial Studio LLP

Vinayak Munale
Geospatial Studio LLP

Shubham Pawar
Laxmi Hydraulics Ltd.

Suhas Gidde
Polaad Steel

Rahul Bansode
Trimasys Control

Omkar Surwase
SAP Parts Ltd.

Sammed Mangave
SAP Parts Ltd.

Kundan Mohite
Techouts

Chetan Sawant
SAP Parts Ltd.

Shubham Gore
Stapatya
Construction

Omkar Waghe
Stapatya Constr.

Chandan Khade
Stapatya Constr.

Viki Raut
Profound Edutech

Shivani Khapale
Profound Edutech

Indrajit Wadgave
Accenture

Pooja Vikar
Mandot Securities

जापनीज भाषा शिकविणारे पंढरपूर सिंहगड ठरले पहिले महाविद्यालय

पंढरपूर : पुढारी वृत्तसेवा

अभियांत्रिकीचे शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यांना प्लेसमेंटमधून नोकरी मिळविणे हा हेतू असतो. विद्यार्थ्यांना आय. टी. कंपनीत नोकरी मिळावी, यासाठी कोर्टी (ता. पंढरपूर) येथील एस.के.एन सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग मध्ये जापनीज भाषेचे मोफत प्रशिक्षण दिले जाते.

ही भाषा आय. टी. क्षेत्रातील कंपनीत नोकरी मिळविण्यासाठी अतिशय महत्त्वपूर्ण आहे. एस.के.एन सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग

या कॉलेज मध्ये शेवटच्या वर्षात शिक्षण घेत असलेल्या एखतपूर (ता. सांगोला) येथील कुमारी मानसी सोमनाथ नवले आणि तनाळी (ता. पंढरपूर) येथील सोनाली बापू मोटे या दोन विद्यार्थिनींनी जापनीज जेएलपीटी एन ५ परीक्षेत घवघवीत यश संपादन

केले असल्याची माहिती कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांनी दिली. विद्यार्थ्यांना जापनीज पंढरपूर सिंहगड इंजिनिअरिंग कॉलेजमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन माध्यमातून मोफत प्रशिक्षण दिले जाते. महाविद्यालयातील पहिल्या बॅचमधून दोन विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या आहेत. दुसऱ्या बॅचमध्ये महाविद्यालयातील ११२ विद्यार्थ्यांना जापनीज भाषेचे मोफत प्रशिक्षण दिले जात असल्याचे डॉ. समीर कटेकर यांनी सांगितले.

दिव्य मराठी विशेष • सलग दुसऱ्यांदा चार स्टार रेटिंग देऊन मानांकन प्राप्त इनोव्हेशन सेलकडून पंढरपूर सिंहगडचा गौरव

प्रतिनिधी | पंढरपूर

कोर्टी ता. पंढरपूर येथील सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालयाला केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या इनोव्हेशन सेलकडून सलग दुसऱ्यांदा ४ स्टार रेटिंग मानांकन प्राप्त झाले अशा, असे मानांकन मिळवणारे पंढरपूर सिंहगड महाविद्यालय जिल्ह्यातील एकमेव असल्याची माहिती प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांनी दिली.

यासंदर्भात प्रा. करांडे म्हणाले, केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या धोरणानुसार विद्यार्थ्यांमध्ये नाविन्यता, संशोधन, पेटेंट निर्मिती, उद्योजकता स्टार्टअप या विषयांच्या अनुषंगाने विविध उपक्रमांची मार्गदर्शक सूचनांची यादी व उपक्रम सक्रियतेने राबविण्यासाठी विविध पोर्टलची निर्मिती करण्यात आली आहे. महाविद्यालयाला ४ स्टार रेटिंग मानांकन प्राप्त करण्यासाठी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ.

स्वानंद कुलकर्णी, डॉ. समीर कटेकर, डॉ. श्रीगणेश कदम, डॉ. श्याम कुलकर्णी, डॉ. बाळासाहेब गंधारे, डॉ. अल्ताफ मुलाणी, डॉ. संपत देशमुख, प्रा. अतुल आराध्ये, प्रा. अभिजित सवासे, प्रा. नामदेव सावंत, प्रा. सोमनाथ कोळी, प्रा. नंदकिशोर फुले, प्रा. धनंजय गिराम, प्रा. प्रसाद कुलकर्णी, प्रा. समाधान माळी, प्रा. प्रदीप व्यवहारे, प्रा. सोनाली घोडके, प्रा. मनोज कोळी, प्रा. राहुल घोडके, प्रा. विक्रम भाकरे, प्रा. गणेश विराजदार, प्रा. श्याम भीमदे आदींनी परिश्रम घेतले.

मार्गदर्शक तत्वांचे केले पालन

सर्व मार्गदर्शक तत्वांचे महाविद्यालयाच्या माध्यमातून तंतोतंत पालन करण्यात येत आहे. केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाचे विविध उपक्रम, इनोव्हेशन कौन्सिलचे उपक्रम, महाविद्यालयाचे स्वतःचे उपक्रम युवती पोर्टलच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांच्या कल्पनांचे, प्रकल्पांचे व उद्योगांचे परीक्षण कपिला पोर्टलच्या माध्यमातून पेटेंट फाइल करण्याच्या कार्यक्रमासाठी उपक्रम राबवले होते. फाइल अनुदान, इन्क्यूबेशन सेलची निर्मिती व त्या माध्यमातून विविध उपक्रम तसेच उद्योजकता विकास सेल व त्या माध्यमातून विशेष कार्यक्रम, विविध दिवसांचे औचित्य व स्मरण अशा अनेक कार्यक्रमांचा समावेश यामध्ये करण्यात आला होता. संशोधन वृत्तीला चालना देणेसाठी सिंहगड इंजिनिअरिंग कॉलेज नवीन उपक्रम घेतात.

Declaration Form 1 (Vide rule 3)

I, Dr. S. G. Deshmukh hereby declare that the particulars given below are true to the best of my knowledge and belief. Statement of ownership and other particulars about magazine of SKNSCOE, Korti, Pandharpur, yearly as required under rule No.8 of the registration of newspaper (central) rules 1956 from No. 4.

Title : अद्विक
SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur.

Languages : Marathi, Hindi, English, Multi-languages

Publisher : Dr. Sampat G. Deshmukh

Nationality : Indian

Address : SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur

Designer : Section co-ordinators

Printers : Darling Graphics, Pandharpur 413304

Editors : Snehal Kumbhar and Rukmini Shirke

Nationality : Indian

Address : SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur

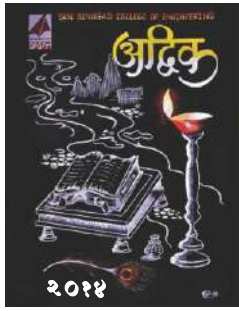
Sd/-

Dr. Sampat G. Deshmukh

SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur-413304, as an institute accepts no responsibility for opinions expressed and statements made by individual authors. Editorial board may or may not agree with the matter printed inside.

In Appreciation,

Dr. Kailash J. Karande
Principal

Prof. (Dr.) Kailash J. Karande
Principal

Dr. Swanand G. Kulkarni
Vice-Principal

Dr. Sampat G. Deshmukh
Dean & Chief Editor

Prof. S. S. Ingole

Prof. H. S. Deshpande

Prof. B. S. Savase

Prof. G. D. Lakade

Prof. S. R. Takale

Prof. S. D. Ghodake

अद्विक

Ms. Snehal S. Kumbhar

Ms. Rukmini S. Shirke

Prof. S. P. God

Ms. Sandhya Patil

Mr. Samihan Dharurkar

Ms. Rohini Mokashi

Ms. Pratiksha Tathe

Mr. Samarth Mali

Ms. Sumitra Sangolkar

Ms. Saniya Atar

Ms. Snehal Salunke

Ms. Anuja Patil

Mr. Prasad Gurade

Ms. Samrudhi Tathe

Ms. Vaishnavi
Shelke

Ms. Aishwarya
Dhale

SINHGAD TECHNICAL EDUCATION SOCIETY

VADGAON & AMBEGAON CAMPUS

1. Sinhgad College of Engineering
2. Sou. Venutai Chavan Polytechnic
3. Smt. Kashibai Navale College of Engineering
4. Sinhgad Institute of Management – MBA
5. Sinhgad Institute of Management – MCA
6. S.K.N. Sinhgad School of Business Management- MBA
7. Sinhgad College of Pharmacy
8. Sinhgad College of Architecture
9. Smt. Kashibai Navale College of Architecture
10. Sinhgad Spring Dale Public School (English Medium)- Vadgaon
11. Sinhgad Spring Dale School (English Medium)- Ambegaon
12. Sinhgad Dental College And Hospital
13. NBN Sinhgad School Of Engineering
14. NBN Sinhgad School Of Management Studies
15. NBN Sinhgad School of Computer Studies
16. Sinhgad College of Science (Junior)
17. Sinhgad College of Science (Senior)
18. Smt. Kashibai Navale College of Commerce
19. Sinhgad Law College

LONAVALA CAMPUS

1. Sinhgad Institute of Technology
2. SKN Sinhgad Institute of Technology & Science
3. Sinhgad Institute of Business Administration & Computer Application – MBA
4. Sinhgad Institute of Pharmaceutical Sciences
5. Sinhgad Institute of Hotel Management and Catering Technology
6. Nivrutti Babaji Navale college of commerce and Science
7. Smt. Kashibai Navale College of Education & Training
8. Sinhgad Public School Nursery & Residential (Affiliated to CBSE)
9. Sinhgad B. Ed College

KONDHWA CAMPUS

1. Sinhgad Academy of Engineering
2. Sinhgad Institute of Business Administration and Research – MBA
3. Sinhgad Institute of Business Administration and Research – MCA
4. Smt. Kashibai Navale College of Pharmacy
5. Sinhgad College of Arts, Science & Commerce (Junior College)
6. Sinhgad College of Commerce
7. Sinhgad City School

NARHE CAMPUS

1. Sinhgad Institute of Technology and Science
2. Sinhgad Institute of Management & Computer Application – MBA
3. Sinhgad Institute of Management & Computer Application – MCA
4. Sinhgad Institute of Pharmacy
5. Sinhgad College of Arts, Science & Commerce (Junior) College
6. Sinhgad College of Arts & Commerce (Senior) College
7. Smt. Kashibai Navale Medical College and General Hospital
8. Sinhgad College of Nursing
9. Smt. Kashibai Navale College of Physiotherapy

ERANDWANE CAMPUS

1. Sinhgad Business School (MBA)
2. Sinhgad School of Gemmology & Jewellery Designing
3. Sinhgad Spring Dale School (English Medium)
4. Smt. Kashibai Navale College of Commerce

WARJE CAMPUS

1. RMD Sinhgad School Of Engineering
2. RMD Sinhgad School Of Computer Studies
3. RMD Sinhgad School Of Management Studies
4. RMD Sinhgad Spring Dale School

SAVITRIBAI PHULE SHIKSHAN PRASARAK MANDAL

SOLAPUR CAMPUS

1. N.B. Navale Sinhgad College of Engineering
2. Sinhgad Public School

PANDHARPUR CAMPUS

1. SKN Sinhgad College of Engineering
2. Sinhgad Public School

KAMLAPUR CAMPUS

1. Sinhgad Public School
2. Smt. Kashibai Navale College of Education (B.Ed)
3. Anand Vidyalay (Marathi Medium)

SHRI YASHWANTRAO CHAVAN EDUCATION SOCIETY

1. Master Of Management Studies
2. Sinhgad Spring Dale School & Jr. College
3. Sinhgad College Of Commerce
4. Nav Hind School(Marathi Medium)
5. Master Of Finance

SHRINATH EDUCATION SOCIETY

1. Sinhgad Management School
2. Sant Dnyaneshwar Shikshanshastra Mahavidyalaya
3. Vidya Niketan Junior College
4. Vidya Niketan Highschool

SINHGAD INSTITUTE

PANDHARPUR

Savitribai Phule Shikshan Prasarak Mandal's

SKN SINHGAD COLLEGE OF ENGINEERING, PANDHARPUR

(Approved by AICTE, New Delhi, recognized by D.T.E. (M.S.) & Affiliated to the Solapur University, Solapur)

Gat.No.664, Korti, Tal.Pandharpur, Dist.Solapur-413304

Office Ph. (02186) 250146, Toll Free No.18002122363 Website: www.sknscoe.ac.in, Email : ld:principal@sknscoe.ac.in